This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTHECA HISTORICA
SVEO-GOTHICA;

Eller

FÖRTEKNING

Uppå

Så vål trykte, ſom handſkrifne Böcker, Tractater och Skrifter, hvilka handla om

Svenſka Hiſtorien,

Eller dårutinnan kunna gifva ljus;

Med

Critiſka och *Hiſtoriſka*

ANMÅRKNINGAR:

Af

CARL GUST. WARMHOLTZ,
Hof-Råd.

ÅTTONDE DELEN,

Som innehåller de Böcker och Skrifter, hvilka angå *Rikets Hiſtoria* under Drotning CHRISTINA.

UPSALA,

Tryckt hos JOHAN FREDR. EDMAN,
Kongl. Acad. Boktryckare. 1801.

ASTOR LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTHECA
HISTORICA
SVEO-GOTHICA.

Tredje Boken.

Sveriges Politiſka Hiſtoria.

Cap. III.

Sect. VIII.

Konungarnes Hiſtoria af *Waſiſka* Huſet, ifrån *Guſtaf Ericsſon*, til Drotning *Chriſtina*.

§. 7.

Dr. CHRISTINA.

3895. *Rationes* daſs Königl. Maj. zu Schweden noch lebe; und was ſich ſonſten ferner zu Leippe in Böhmen, für Wunderwercke zugetragen &c. *in quarto* 1633. ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3896. Gewiſſe und ſehr nachdenckliche Viſion oder Geſicht, welche ſich zu unterſchiedenen mahlen zugetragen, darinnen hell und klar zu ſehen, was von

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Chriſtina. a. 1632. an geſchehen und nechſtkünftig bey vielen hohen Potentaten — 1633. 1634. und 1635 ſich in Kriegs- und andern Sachen begeben werde &c. *in quarto* 1633. 2 a.

3897. *Joh.* Schmidt Danckpredigt gehalten in des H. Reichs Stadt Colmar, als ſelbige dem — Feldm. Guſt. Horn übergeben worden.

Är trykt tillika med denna berömda Theologens Klagopredikan öfver K. Guſt. Ad. i Straßburg, hos Glaſer, 1633 *in 4:o.* Se här öfvanföre n. 3835.

Om Tackſäjelſe-Predikan hållen i Colmar läs Chemnitz, T. I. p. 447.

3898. *Relatio Hiſtorica*, eller en kort Tydſch Krijgs-Crönika, och ſanferdigh Hiſtoriſch Beſchriffvelſe om the förnemeligeſte och tänckwärdigeſte Slachtningar, Schärmützler och Drabningar, månge ſtarcke Fäſtningars, mächtige Städers, Slåtz och Paſſers intagande och ſtormande, ſom then Stormächt. — Guſtaff Adolph, then II och ſtore — ifrå åhr 1630 intil ſit dödelighe frånfälle uti Tydſchland, een dehl ſigh bemächtigat, och en ſtor dehl uthur Fiendens händer och wåld befrijat, ſåſom och hvadh ſigh widare efter H. K. M:s ſorghlighe Frånfälle tildraget haffver. Korteligen författat och ſamman-

Digitized by Google

[...]drågen, och nu uppå wårt Swenſka Tungemål affat &c. *in quarto.* Stockh. Reuſner 1633. 5 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Går til Febr. månad 1633. och hade redan warit paar gånger trykt, på Tyſka, under ſamma Titul, och i ſamma Format.

Omtrykt är den, på Svenſka, doch utan Boktryckerens Dedication och M. Waltheri Latinſka Verſer, uti S. Lœnboms *Hiſtor. Archivum*, VI St. p. 70 -- 115.

Denſamma med Titul: Hiſtoriſk Relation om then fordom Stormächt. Konungens Guſtavi Adolphi, den andres och ſtores, Krijgz-Expedition uti Tyſkland, ifrån antrådet på Tyſka Botnen, in Aprili 1630. til thes alt för haſtige och högſt-beklagel. dödsfall, ſom ſkedde d. 6 Novemb. 1632. *in quarto.* Stockh. Wankifs Ankia, 1699. 4 ½ a.

Uti denna Uplaga är åtſkilligt ändrat, uteſlutit och annat tillagt, ſamt ſkrifſättet förbätrat: därempt här man lämnat borta Reuſners Dedication til Frih. Er. Bielke, ſamt D. Mich. Waltheri Latinſka Verſer öfver Guſt. Adolph, ſom finnas i den äldre Edition. Den nyare Uplagan hade Lœnbom bordt följa.

3899. Copia etliche intercipirte Schreiben ſo der Kayſerl. Obr. Oſſa geſchrieben, und darin den Zuſtand entdecket, was ſich mit der Kayſerl. Armee, ſo jetzt in Schwaben, newlicher Zeit begeben und zuge-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

tragen hat, auch ſchleunig umb Hülff thut anhalten, daneben auch für ſeine perſon, weil er alt und ſchwach, ſeines Dienſtes gern wolt entfreiet ſeyn. Und dieſes vom Feldmarſch. Guſtaf Horn anhero geſandt worden. 1633. *in quarto*. 1 a.

Brefven åro ſkrefne i Febr. månad 1633.

3900. *Bona Nova*; So von der Fürſtl. Lüneburgiſchen, gegen der Cronsfeldiſchen Armee am Weſer-Strom erhaltener herrlichen Victoria, glaubwürdig geſchrieben wird. *in quarto*. 1633. ½ a.

3901. Diſcurs eines vornehmen Schwed. Bedienten, von dem jetzigen Zuſtand im Reich; wem das Directorium gebühren, und wie der Krieg continuiret werden mögte. *in quarto*. Bremen, v. Tholen, 1633. 3 a.

3902. Denckmahl an die ingeſambte Evangel. Stände, auf der K. M. zu Schweden allerglorwürdigſten tödtlichen hintrit; zu fernern nachdencken — an die hand gegeben, nebenſt D. *Sim. Wilden* wieder ſolchen Memorial, auch beygefügten Card. *Clöſelſchen* Misſiven, durch *Hoffman* SIEGFRIEDEN. *in quarto*. 1633. 5 a.

3903. *Jo. Val.* ANDREÆ Opuſcula aliquot de Reſtitutione Reipublicæ Chriſtia-

ſtianæ in Germania, occaſione temporum iſtorum huc collecta & exſcripta typis Wolfg. Endteri, *in 12:o* 1633. pp. 150. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Nachr. von der Thomas. Bibl. T. II. p. 203. Clement, *Bibl. cur. hiſt. & crit.* T. I. p. 310.

Samlingen beſtår af följande Stycken: "1. "Apap proditus; 2. Pietatis Germaniæ ad Guſt. Ad. "S. R. alloquium; 3. Guſt. Ad. S. R. magni "victoris, in cœlo Triumphatoris, ad Pietatem "Germanam ſuprema verba. 4. Xenaræ matris "cum Pſilolea filia, in ſubito caſu, ob diſper"ſum famulitium, colloquium."

Författaren, en namnkunnig Würtenbergiſk Theologus, lefde til 1654.

3904. Riks-Canc. H:r Axel Oxenſtiernas Bref til Kongl. Regeringen rörande Förſlager til unga Drotningens Förmäling: dat. Cöln an der Spree, d. 4 Febr. 1633.

Uti *Upſala Tidn.* 1775, n. 40.

Arkenholtz, *Memoires* T. I. p. 160. citerar ännu tvenne R. Canc. Bref i ſamma ämne, af d. 1 och 2 Mart. 1633, ſom i afſkrift ſkola finnas uti Palmſköld. Saml. Extract af det ſenare äger jag.

3905. Underråttelſe om några ärender, ſom varit för händer näſt efter K. Guſtaf Adolphs död, år 1633.

S. Lœnboms *Upplyſn. i Sv. Hiſt.* III. D. p. 79--93.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Beſtår 1. af et Memorial uppå de årender, ſom Riks-Råden, Gabriel Guſtafsſon Oxenſtierna, och Matth. Soop, hade at beſtålla, når de til Änke-Drotningen ſkulle ankomma; de angå förnämligaſt det Kongliga Likets öfverförande til Sverige. Följa: 2. Några puncter ang. Riks-ſtyrelſen, på hvilka begåres Riks-Cancellerens Betånkande; 3. En *Promem.* ang. Konungens Lik-kiſta &c.

3906. Unumbgångliche Verantwortung mein, *Erich* ANDERSSONS (Trana) Kön. Schwed. General- Krigs-Commisſarii im Nieder-Såchſiſchen Creys, auf eine von dem Ligiſtiſchen Obriſten und Commendanten in Wolffenbüttel, Hrn. von Geleen, wieder mich ausgefertigte Schmeh-karten. Wegen derer in der erſten Edition befundenen vielfåltigen Erraten emendirt, und jetzo anderweit gedruckt zu Meyntz bey Herm. Meres. *in quarto.* 1633. 4 a.

3907. Schreiben des Königs in Dennemarck an den Schwed. Reichs-Cantzler wegen herſtellung des Friedens im Teutſchen Reich, und des Reichs-Cantzlers darauf ertheilte Antwort. *in quarto.* 1633.

Och hos Londorp, T. IV. p. 334.

Brefvet år af d. 27 Mart. och Swaret af d. 17 Maji 1633.

3908. Goldwage auf den nöthigen Ausſchlag der unlångſt entſtandenen Frage:

ge: ob dem Kåyſer der beſchlöſſene Krieg anzukündigen ſey? ſampt einer Specification der anweſenden Stånde und Ctådte zu Heylbrun, und was dabey vergangen: præſentirt und redlichen Patrioten unvergreifflich an die Hand gegeben zu Heilbrun, durch *Ehrenhold* WAGNERN, im mon. Mart. 1633. *in quarto.* 2 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3910. The Swediſh Intelligencer. *The firſt Part.* Wherein, out of the trueſt and choyſeſt informations, are the famous åctions of that warlike Prince hiſtorically led along: from his Majeſties firſt entring into the Empire, untill his great victory over the Generall Tilly, at the battell of Leipſich. The times and places of every action being ſo ſufficiently obſerved and deſcribed, that the reader may finde both Truth and reaſon in it. Now the fourth time reviſed, corrected and augmented. London, printed for N. Butter and N. Bourne. 1634. pp. 124.

År fjerde Uplagan af förſta Delen; de följande åra ej ſå många gånger blifvit omtrykte.

The Swediſh Intelligencer. *The ſecond part,* — from the victory of Leipſich, unto the Conqueſt of Bavaria. ibid. 1632, *in* 4:o, pp. 240.

The Swediſh Intelligencer. *The third part,* — from the Norimberg Leaguer, into the day of

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

of his death, at the victory of Lutzen. With the election of the young Queene of Sweden, and the Diet of Heilbrun. — ibid. 1633, *in quarto*, pp. 227.

The Swediſh Intelligencer. *The fourth part.* Relating the chiefeſt of thoſe military actions of the Swediſh Generalls, wherein the king himſelfe was not perſonally with the Armie. as in the Palatinate, Triers, Alſatia, Suevia, Weſtphalia, the lower Saxony and Sileſia. Wherein you have thoſe Proceedings, omitted in the ſecond part; which are continued untill the time of the kings death. ibid. 1633, *in quarto*, pp. 174.

Hvarje Del har ſit eget Regiſter, och de tre förſta hvarthera et ſärſkildt Företal. Bakom III Del. ſtå åtſkillige Poëſier til Konungens beröm, tilſammans 3 ark; hvarpå följer ſåſom Supplement: "The Swediſh Diſcipline, religious, civile and military. *The firſt part*, in the formes of Prayer, daily uſed by thoſe of the Swediſh Nation in the Armie. Together with two ſeverall Prayers, uttered upon ſeverall occaſions by that pious king, which God immediately heard and granted him. *The ſecond part*, in the excellent orders obſerved in the Armie; whereof we here preſent you the Articles, by which the Souldiery is governed. *The third part*, in the Kings Commiſſion for levying of a Regiment: his order for drawing up of a private Company, of a Squadron, and of a Brigade: with his manner of enquartering a private Regiment, and of an Army Royall: unto

which

Digitized by Google

which is added the beſt manner of building and fortifying of a Towne of warre. All, in five ſeverall figures alſo ſet forth; and now this ſecond time more fully and particularly deſcribed." London 1632, *in 4:o*, pp. 90. 43. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Så långt äger jag detta Arbete; men at ännu flera Fortſättningar följt, intygar W. Harte, *Leben Guſt. Ad.* T. I. p. 447 i anmärkn. hvareſt han om hela Verket ſålunda ſig utlåter: "Die 4 erſten Theile dieſes Werks, — gehen "biſs auf Guſtafs Tod. Dieſen iſt gemeiniglich "*The Swediſh Diſcipline* — vorgeſetzt. Obgleich "dieſes Buch in einem elenden und äuſerſt un-"zierlichen Stil geſchrieben iſt, — ſo iſt es "doch ein Schatz der unſerer Nation ganz ei-"gen iſt. Denn ein groſſer Theil der Nachrich-"ten biſs an des Königes Tod wurde dem ver-"faſſer desſelben (der meines Erachtens ein Geiſt-"licher war; man ſehe die vorrede zum II Theil) "von dem Hepburn, Lord Rea, Maſham, Aſtley "und andern Engliſchen und Schottiſchen Offi-"cirs mitgetheilet, die in Deutſchland comman-"dirten. Allein nach der unglücklichen Schlacht "bey Lützen wird das werk ſchlechter. Denn "der erſte Verfasſer lieſs umb dieſe zeit ſein Un-"ternehmen liegen; und die Fortſetzung desſel-"ben, in verſchiedenen Bänden, iſt hauptſächlich "ein Anszug aus dem *Mercur. Gallo-Belgicus*, "dem *Mercure François* u. ſ. f. Weil die ver-"ſchiedenen Theile zu gewiſſen beſtimmten zeiten "herauskamen, ſo findet man das gantze Werck "ſelten völlig beyſammen."

3911.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3911. Des Polniſchen Ambasſadeurs (Sawadsky) Propoſition an die Herrn Gen. Staten, wegen der, von den Schweden, in Preusſen aufgerichteten zölle dat. d. 19 Maji 1633, nebſt das Schwed. Ambasſadeurs (Camerarii) hierauf, d. 24 Maji e. a. ertheilte Antwort.

Londorp, T. IV. p. 349.

3912. Bericht was zwiſchen den Kays. Chur S. Brandenburg. und Schwediſchen Arméen d. 6 Jun. 1633 wegen des 14. tåglichen Stillſtandes vorgelauffen *in 4:o*. 1 a.

Innehåller tvenne Relationer om de af Wallenſtein förefl agne Freds-wilkor.

3913. Eine bey der Schwed. Belagerung der Stadt Oſnabrück a. 1632 geſchlagene Klippe.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1738, p. 313 — 320.

3914. Copia Königl. Däniſchen Schreibens an — Axel Oxenſtiern, und desſen Reſolution, m. Mart. & Maj. 1633. nebſt Bericht vom Treffen bey Oldendorf, d. 28 Jun. e. a. *in quarto.*

Bibl. Brunswico-Luneburg. Wolfemb. 1744. 8:o p. 249.

3915. Gründlicher und eigentlicher Be-

Digitized by Google

Bericht wegen desſen zwiſchen der Schwediſchen und Hesſiſchen Armeen, und dann den beyden Graffen von Merode und Gronsfeld — bey Ollendorf, unter Hameln, vorgegangenen Treffen &c. *in quarto.* (1633) ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3916. Continuation der beſchehenen Schlacht bey Hameln, d. 29 Jun. 1633. *in quarto.* ½ a.

3917. Ausführlicher Bericht von dem harten Treffen bey der Stadt Hameln, vom 30 Jun. 1633. *in quarto.* ½ a.

3918. Relation af Fältlägret vid Hameln, huru the Svenſke hafva nederlagt Gr. von Gronsfelds och Merodes Armée, d. 30 Jun. 1633. *in quarto.* 1 a.

3919. MONRO, His Expedition with the worthy Scots Regiment (called Mac-Keyes Regiment) levied in Aug. 1626 by Donald Mac-Key, Lord Rhees, Colonell for his Majeſties ſervice of Denmark, and reduced, after the Battaile of Nerling, to one Company in Sept. 1634, at Wormes in the Paltz. Discharged in ſeverall Duties and Obſervations of ſervice, firſt under the — king of Denmark, during his warres againſt the Emperour; afterward under the — king of Sweden, during his Maj:s life

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

life time; and ſince, under the Directour Generall, the Rex-Chancellor Oxenſterne and his Generalls Collected and gathered together at ſpare-houres, by, Colonell *Robert* MONRO, at firſt Lievetenant under the ſaid Regiment, to the noble and worthy Captaine Thom. Mac-Kenye of Kildon, brother to the noble Lord, the Lord Earle of Seafort; for the uſe of all worthie Cavaliers favouring the laudable profesſion of Armes. To which is annexed the abridgement of Exerciſe, and divers practicall obſervations for the younger Officer his conſideration; ending with the Souldiers meditations going on ſervice. *in fol.* London, Wil. Jones 1637.

Boken, dedicerad til unga Churf. af Pfaltz är delt i två delar, ſom hvarthera har ſit ſärſkildta Regiſter. Den förſta, på 89 ſidor, Företalet och några Latinſke Poëſier af *Johan Narsſius* m. m. oberäknade, innehåller hvad ſom pasſerat i fält under den tid Regementet ſtod i Danſk Sold. Uti andra delen, på 224 ſidor, handlar Författaren om Fälttågen i Tyſkland, ſom Regimentet, hvilket 1629 kommit i Svenſk Tjenſt, biviſtat, alt ifrån Aug. månad 1630 intil Julii månad 1633.

Man får här icke ſöka någon ſammanhångande Hiſtoria, om hvad ſom under desſe tre år i Krig förelupit: Autor beſkrifver allenaſt de Expeditioner, Marcher och Actioner, vid hvil-

hvilka han med Regimentet varit nårvarande, bifogande ſina anmårkningar, ſom ſtörre delen höra til Krigs-Vetenſkapen. Dock får man här igen en och annan mårkwårdig omſtåndighet, ſom andre Scribenter icke vidrört. Framför II Del. ſtår en vidlyftig Förtekning på Skotſka och Engelſka Regements-Officerare, ſom år 1632 voro i Swenſk tjenſt, och hvilkas efterkommande, til en del, ånnu i Swerige ſubſiſtera; ſåſom Fleetwood, Hamilton, Ramſay, Forbus, Douglas, Stewart, Sinclaire, Dowgal, Kininmond, Cunningham &c. B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Harte, ſom nogſamt vetat nytja detta arbete, anmårker, *Leben G. A.* T. I. p. 458. at hvad ſtyl och råtſkrifning af Ståders och Perſoners namn vidkommer, Monro ingen ting mindre varit ån Måſtare; *aber bey dem allen*, lågger han til, *iſt er — ſehr wahrhaftig und glaubwürdig in allen Berichten, und erzåhlet nicht leicht eine Begebenheit, wovon er kein Augenzeuge geweſen.* I Sverige år Monro's Bok ganſka ſållſynt.

3920. Beſchreibung wie es mit dem in Schleſien getroffenen Anſtande beſchaffen, und was darauf erfolget. *in quarto.* (1633) ½ a.

3921. Kurtze, jedoch eygentliche, varhaftige Beſchreibung der dritten blocquir-belåger- und einnehmung der Churf. Stadt Leipzig, im mon. Aug. 1633. *in 4:o*, 2 a.

3922. J. K. Maj. von Schweden und

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

und dero Confœderirten, Evangel. Churfürſten und Stånde der vier asſocirten Creyſen Mandat wegen aufrichtung der Magazine: dat. Frft. a. M. d. 24 Aug. 1633.

Londorp, T. IV. p. 337.

3923. Hertz. Bernhards von Sachſen Weimar Patent, zur ſicherheit der Reiſenden und abſtellung aller gewaltthåtigkeiten, ausgelasſen. Donawerth, d. 9 Sept. 1633.

Idem, *ibid.* p. 339.

3924. Copia zweyer nachdencklicher Schreiben, eines aus Brüsſel, das ander aus Wien; aus welcher jenem, welchergeſtalt die Spaniſchen Miniſtri J. K. M. in Frankreich bey den Evangel. Stånden des H. R. Reichs in einen argwohn und böſen Verdacht zu bringen gemeint; dieſem aber, der Kåyſeriſchen und Ligiſtiſchen Arméen intentiones und conſilie kürtzlick zu erſehen ſeynd. Sampt beygefügten Zuſtand deren zwiſchen der Cron Schweden und Weſterwåldiſchen Stånden mit Chur-Cöln zu Siegen angeſtalten Tractaten. 1633. *in quarto.* I a.

Brefven åro daterade, det förſta d. 31 Aug. det andra och tredje d. 13 och 15 Sept. 1633.

3925. Accords-Articuln ſo zwiſchen dem — Hertzogen Georg zu Braunſchw.

u.

u. Lüneb. wie auch den — Herrn Dodo von Inhauſen und Kniphauſen, als Dero Kön. Maj. und dero Cron Schweden reſpective Generalen und Feldmarſchalken an einer, und dann den Herrn François du Mont S. Eloy, Obriſt-Lieut. und Commendanten in der Petersburg an der andern Seiten, bey aufgab berührter Feſtung verrichtet worden. *in quarto.* ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Christina.

De åro underteknade i Oſnabrück, den 25 Sept. 1633.

3926 Bryſacher Noth-Klippe, von a. 1633. *item*, Thaler-Klippe auf den Käyſerl. Entſats der Feſtung Bryſach, a. 1633.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1729. n. 37. n. 54.

3927. *Conſtantia ab Suecicis obſesſa, a Cæſarianis & obſesſis, Deo opitulante, defenſa, liberata.* Das iſt, auſsführlicher Bericht wasgeſtalt die Stadt Coſtantz am Boden See gelegen, von dem Schwed. Feldmarſch. Guſt. Horn &c. mit hilff Würtenbergiſchen ſuccurs, vom 7 Sept. an des 1633 Jahrs, biſs auf d. 5 Oct. *ejusdem anni*, feindlich belegert, aber mit Gottes ſonderbarem Beyſtandt von der Käyſerlichen Soldateſca und Invohnern manlich verfochten worden, und wie es in wehrender Belagerung von Tag zu Tag, bee-

Digitized by Google

B. III. C, 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

beedérſeits hergangen. *in quarto*, Coſtantz bey Leonh. Stranb, 1633. 50 ſidor.

Skal ockſå vara utgifven på Latin. På Tyſka år denna Berättelſe, med någon tilökning, inryckt i "Jo. Fr. Speth Conſtantini M. Triarcus Triumphalis, typus ter inſignis Acronianæ Metropolis, Conſtantiæ" &c. Conſt. 1733, *in quarto*, p. 81 — 176. Se G. E. Hallers *Crit. Verzeichn. aller Schriften welche die Schweitz betreffen*, V. Verſuch, Bern, 1766, *in 8:o*, p. 342. Jämnför Bayle, *Dict. hiſt. & crit.* Art. Constance, T. II. p. 213.

3928. Le Mercure Suisſe. *in Oct.* Geneve, P. Albert, 1634.

Beſtår af 556 ſidor, utom Föret. och Reg. Författaren år den berömde Theologen *Fredr.* Spanheim, Prof. förſt i Geneve, ſedermera i Leyden, hvareſt han afled 1649. Se *Bibl. Hiſt. Struvio-Buder.* p. 1310. Jämnför G. E. Hallers *Crit. Verzeichnis*, I. Verſ. Bern, 1759, *in 8:o*, p. 30.

Sedan Guſt. Ad. reſolverat til krig emot Kejſaren, ſökte han å alla ſidor at förſkaffa ſig Vänner. Sweitzarne blefvo altſå vid detta tilfälle ockſå ihågkomne. Secreteraren *Sadeler* ſkickades til dem 1629, dels at föreſtålla dem de ſkadeliga följder man hade at förvänta af Öſterrikiſka Huſets omåtteligā vålde, dels at gifva dem vid handen, det Konungen beſlutit komma de förtryckte Proteſtanter til hjelp och undſättning, ſamt återſtålla den förlorade Tyſka Fri-

Friheten. Emot ſlutet af år 1631 blef Riddaren *Chph. Ludv. Raſche* i ſamma ärende ditſänd; hafvandes deſsutöm i befallning at proponera ſamtelige Cantonerne, at med Hans Maj:t tråda i närmare Förbund; men ſom Öſterrikiſka Huſet ibland Sweitzarne ågde et ſtort anhang, ty blef, efter många rådplågningar, beſlutit, at i Tyſka Kriget ingen del taga. Icke allenaſt hvad ſom vid deſſe underhandlingar förelupit, utan ockſå hvad ſom vidare, och intil theſs Staden Coſtnitz år 1633 belägrades, i deſſe Länder märkvärdigt ſig tildragit, beſkrifver Spanheim utförligen, meddelandes åtſkillige vigtige Handlingar. Til en del äro deſſe Handlingar ockſå tryckte i *Mercure François*, T. XIX. p. 518 ſeqq. och på flere ſtällen. På dem, ſom i Handſkrift förvaras uti Archivet i Zürich, har jag ſedt en Förtekning, ſom Bibliothecarien därſtädes Haſſe meddelat Prof. Björnſtåhl.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

En annan Samling, ſom åfvenväl tilegnas bem. Fredric Spanheim, kan ockſå härvid nytjas. Tituln är: "Le Mercure d'E'tat, ou Recueil de divers Discours d'Etat." 1635, *in 8:o.* Se Haller l. c. p. 195. Denſamme namngifver vidare. II *Verſ.* p. 95 ſq. n. 37—44, åtſkilliga andra ſmå Skrifter hörande til detta ämne. Om Riddaren Raſches Underhandling ſäger han p. 59: "Schon lange ſieht die Schwediſche Na-"tion die Schweitzeriſche als aus ihr entſpros-"ſen an - - - Der Ritter Raſche — vergaſs "nicht in ſeiner Lateiniſchen Anrede, die er vor "der algemeinen Tagſatzung that, die alten "Verbindniſſe zwiſchen den Schweden und

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. Chriſtina.

"Schweitzern, und beſonders den gemeinſchaft-"lichen Urſprung dieſer zwey kriegeriſchen Völ-"cker anzubringen, alles in der Abſicht die Schwei-"tzer zu einer Bündniſs mit ſeinem König, ge-"gen das Hauſs Öſterreich und desſen Anhänger "zu bewegen." Lägg härtil Handſkriften, ſom citeras II *Verſ.* p. 122, jemte Anmärkningen, V *Verſ.* p. 394.

3929. Accord und Vergleichniſs-Puncten, welchergeſtalt Ihro Fürſtl. Gn. H:n Bernhardten, Hertzog zu Sachſen — die weit-berühmte alte Reichs-Stadt und Paſs an der Thonau, Regenſpurg, übergeben worden. 1633, *in quarto.* ½ a.

De äro underteknade d. 4 Nov. 1633. af Sw. Gen. Majoren Lars Kagge och Bäyerſke Commendanten, Joh. de Tenbreze.

3930. Des Reichs-Cantzlers Axel Oxenſtierns Schreiben an I. F. Durchl. zu Neuburg, dero Beſchwerden über das Schwediſche Volck belangend: dat. Frankf. a. M. d. 14 Nov. 1633.

Londorp T. IV. p. 341.

3931. Discurſus ob traditionem Philipsburgi.

Idem, *ibid.* p. 344.

3932. Litteræ Axel. Oxenſtiernii ad Regem Galliæ, Philipsburgum, & alia,

ra

Digitized by Google

ratione Confœderationis, concernentia; ſcriptæ Frfi ad Mœn. d. 15 Dec. 1633.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Idem, *ibid.* p. 346. J. C. Lünig, *Liter. Procerum Europæ.* T. p. 212.

3933. Copia eigentlichen und gründlichen Berichts der Eroberung Saltzkoten, ſampt zugehöriger und nöthiger Beylagen. — aus Paderborn vom $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$ Novemb. (Decemb.) 1633. Gedr. im Januar. 1634. *in quarto.* 1 a.

3934. Tumulus Typhi Hiſpanici, in veſtibulo Wirtembergiæ, ſub exitum a. 1633 feliciter exſpirantis. *in quarto.* Colon. Suecorum 1634.

Bibl. Solgeriana, P. II. p. 432.

3935. Accords-Punčten mit der Veſtung Philipsburg — d. $\frac{3}{13}$ Januar. 1634. *in quarto.* $\frac{1}{2}$ a.

3936. Auſsführlicher und wahrhafter Bericht, welchergeſtalt der vornehme Paſs Weyden und andere Orth in der Ober-Pfaltz, vom Gen. Major Vitzthumb glüchlich erobert worden: aus einem vertraulichen Schreiben unterm dato $\frac{4}{14}$ Febr. 1634 extrahirt. *in quarto.* $\frac{1}{2}$ a.

3937. Gründlicher und eigentlicher Bericht, wie und auf was weiſe der Ge-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

neral Wallenſteiner, beneben etlichen andern hohen Officîeren erbärmlich ſind umihr leben kommen. *in quarto.* 1634. 1 a.

3938. Sanfårdig och grundeſig Beråttelſe, huruledes then Keyſerlige Generalisſimus Wallenſtein, ſampt med nije andre förnemlige Öffverſter, uppå Fåſtningen Eger, aff några Keyſerlige Officerer, uthi et panquet, år jåmmerl. mördat worden. *in quarto.* 1634. 1 a.

3939. Copia, oder Extract Schreibens eines guten Freunds von Bayreuth — die ſchröckliche Mordthat des Commendanten in Eger, ſo er an den Hertz. von Friedland und andern Obriſten, barbariſcher weiſe verübet. *in quarto.* 1634. 1 a.

3940. Copia eines nachdencklichen Schreibens, de dato 1 Mart. 1634. ſo über deren an den Hertz. von Friedland und andern Cavallieren verübten Mordthat auſsgangen. *in quarto.* 1634. ½ a.

3941. *Continuatio II. Fridlandiæ.* Schreiben aus Voigtland, des Wallenſteiners Mord betreffend. *in 4:o.* 1 a.

3942. *Continuatio exitus* Generaliſſ. Wallenſteins, ſå och hvad ſedan ſigh på åtſkillige orter tildragit haffver. *in quarto.* 1634. 1 a.

3943.

3943. Ausfürlicher und gründlicher Bericht der vorgeweſten Friedländſchen und ſeiner adhærenten abſchewlichen prodition, was es damit für eine eigentliche Beſchaffenheit gehabt, und was für boſshaftige Anſchläg albereit gemacht worden &c. zu Wien gegeben, und nach ſelbem Original für H. I. Kleinhauſen — in Hamb. verlegt. *in quarto.* 1035. 10 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3944. Abgenöthigte, doch rechtmäsſige und wahrhafte Verantwortung und Ablehnung der Calumnien und Injurien, damit ich hernach benanter (*Hinr.* Mattheſs. Graf von THURN) in der ausgegangenen Deduction, welche eine Juſtification ſeyn ſoll der Execution die mit dem Fürſten von Wallenſtein vorgegangen, ehrenrühriger weiſe bin angegriffen worden: menniglichen, ſonderlich dem unpasſionirten Warheit-liebenden Leſer zur Nachricht und Information, den Calumnianten aber zur Scham und Confuſion, an tag gegeben. *in quarto.* 1636.

Höppener, p. 72.

3945. La Conſpiration de Valſtein, par Mr SARASIN.

Oeuvres de Mr. SARASIN, Paris, le Gras, 1683, *in 8:o*, p. 164, 219. Arbetet är af god hand, men ofullſtändigt.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

En Berättelſe om Wallſteins Stämplingar och des afdagatagande läſes uti Thom. Carve *Itinerarium*, Mogunt. 1639. 1641. 12:o 2 Voll. Denna Berättelſe har Harte nytjat: *Hiſtory of the Life of Guſt. Ad.* Andra Upl. Lond. 1767. *in 8:o*, Vol. II. p. 115 följ.

3946. *Galeazzo* GUALDO PRIORATO Hiſtoria della vita d'Alberto Valſtain, Duca di Fridland. *in quarto*, Lione 1643.

"Hujus libri Translationem Latinam fecit *Jos.* "*Arndius*, adjectam ut plurimum Ducis Rohanæi "*Trutinæ Statuum Europæ*, quæ ex ipſius in"terpret. Latina, Roſt. 1668 *in 8:o* lucem vi"dit." *Bibl. Hiſtor. Struvio-Buder.* p. 960.

En Tyſk Öfverſättning, tr. i Nuremberg, 1769, *in 8:o*, recenſeras: *Betracht. über die neueſten hiſtor. Schriften*, I Th. p. 70.

Nyaſte Lefvernes-beſkrifningen öfver Wallſtein är den ſom G. B. Schirach författat: hon ſynes vara nog opartiſk, och ſtår i V. Delen af des ſå kallade *Biographie der Teutſchen*, Halle, 1773, *in 8:o*.

3947. Delle Guerre di Ferdinando ſecondo Imperatore e Goſtavo Adolpho, Rè di Suetia. Saggi d'Hiſtoria, del Sig. *Pietro* POMO. Dove ſi deſcrivono le Attioni più memorabili ſeguite dall' entrata del Rè in Germania, ſino alla morte dal VVoleſtano. All' illuſtriſſ. Signor, il Sig. Gio. Franc.

Digitized by Google

Franc. Loredano. *in quarto.* in Venetia presſo Giac. Sarzina, 1638. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Boken, ſom hos oſs icke år almån, beſtår af 179 ſidor, med 15 Blad Fóret. Dedication och Reg..

I Företalet urſåktar Författaren de ofullkomligheter ſom finnas i hans arbete, bedjandes Låſaren beſinna, at det allenaſt år et Förſök; lofvar tillika, vid annat tilfålle åndra och förbåtra det ſom felaktigt vara kan. Jag har icke funnit, at Författaren något vidare i detta ånme utgifvit.

3948. *Loci Communes* Schleſiſcher *Gravaminum*, daraus zu erſehen, ob die vereinigt. Evangel. Fürſten und Stånde in Schleſien, neben der Stadt Breslau, unrecht gethan haben, und Urſach gehabt die angeborene Hülffe Kön. Maj. und der Kron Schweden, und der beyden Churf. Durchl. zu Sachſen und Brandenb. zu acceptiren, und ſich unter gewisſe maas mit den Evang. alliirten Reichs Stånden zu conjungiren: Zuſammengetragen durch *Chriſt.* Treulich, und ausgedruckt in Breslau, 1635, *in quarto.* 17 a.

Och hos Londorp, T. I. p. 800.

Tilågnas *Chriſt.* Lauterbach från Glogau; ſe Hofmanni *Bibl. Jur. publ.* p. 362, n. 1490.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3949. Eigentlicher Bericht aus Dreſden und Breſlauw, was die Churf. Soldaten in Schleſien erobert, und was die Kayſeriſchen in Breſlauw mit brennen für Schaden gethan, auch was die Schwediſchen weiter fürgenommen. 1634. *in* 4:o. ½ a.

3950. Warhaftige und eigentliche Beſchreibung, wie — Gott, den $\frac{3}{13}$ Maji 1634. der Chur. Sächſiſchen Armee die anſehnliche und groſse Victoria bey — Liegnitz in Schleſien — verliehen und beſcheret hat. *in quarto.* 1 a.

3951. Bericht welchergeſtalt der Chur. Sächs. Gen. Leutnant Arnheimb die Liegiſtiſche Armee, in 18 Regimentern ſtarck, zwiſchen Liegnitz und Brieg angetroffen, dieſelbe ganz ruinirt und viel davon erlegt. *in quarto.* 1634. 1 a.

3952. Zeitung aus Dresden vom 7 Maji 1634 (wegen ſelbiger Schlacht) *in quarto.* ½ a.

3953. Aus dem Läger vor Franckfurt an der Oder vom 23 Maji (und Accords-puncte wegen Uebergabe dieſer Stadt an den Feldtm. Baner) 1634. *in quarto.* ½ a.

3953 (a). Aviſo huruledes Franckfurt an der Oder är af the Svenſke intaget, och

Digitized by Google

och på nyo fortificerat. Så ock huru uti Weſtphalen aflupet år, med the Keyſerſches Nederlagh vid Münſter. *in 4:o.* 1 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3954. Accords-Puncta bey übergabe der Stadt Crosſen, d. 2 Jun. 1634. *in quarto.* ½ a.

3955. Abermahlige herrliche Victoria — I. Churf. Durchl. zu Sachſen, in Eroberung Sittau, d. $\frac{4}{14}$ Jul. 1634. *in quarto.* ½ a.

3956. Ausführlicher Bericht von Sittaw, d. 5 Jul. 1634. *in quarto.* ½ a.

3957. Gewisſer Bericht vom Treffen bey Saxſtedt, und daſs Hildesheim, d. $\frac{14}{24}$ Jul. 1634 accordiret hat. *in quarto.* ½ a.

3958. Bericht, 1. wie die Kayſerl. Trouppen, ſo Hildesheimb abermahls entſetzen wollen, gantz zertrennet und geſchlagen: 2. Auch wie es mit der Schwediſchen und Chur-Sächſiſchen Armée in Schleſien beſchaffen; 3. Nebenſt den Puncten, vorauf die Propoſition zu Franckf. am Mayn geſchehen, beruhet. *in 4:o* 1634.

3959. Noch besſerer Bericht auſsm Feldläger vor Hildesheim, d. $\frac{11}{21}$ Jul. 1634. nebſt den Hildesheimiſchen Accord vom $\frac{12}{22}$. *in quarto.* 1 a.

3960.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Chriſtina.

3960. Aviſo och kort Berättelſe om then Sachſiſka Victoria uti Schleſien, ſåſom och hvad ſig uti Weſtphalen vid Weſer tildraget hafver, ſå ock huruledes Staden Hildesheim, efter långvarig belägering, then 9 med Storm blef intagen, och ändtlig om Bautzens jämmerliga ruine och undergång. *in quarto.* 1634.

Höppener, p. 64.

3961. Noth-Müntze in der A. 1634 belagerten Biſchöffl. Stadt Minden in Weſtphalen.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1736, p. 385 — 392.

3962. Noth-Müntze der Stadt Minden, in der Belagerung.

J. H. Lochner, *Saml. merckw. Medail.* 1740, p. 185 — 192.

3963. Vollenkommene warhafte Relation, wie es mit blocquir-beläg- und Stürmunge der Stadt Regenſpurg, auch endtlichen unumbgenglichen Accord und rühmlichen Uebergab derſelben, in dieſem 1634 Jahr, vom 12 Maji, biſs d. 20 Jul. abgangen: ingl. wie ſich die Kön. Soldateſca zu anfangs der Belagerung darinnen befunden &c. und wie ſtarck endlich der Gen. Major Lars Kagge abgezogen, ſampt etzli-

Digitized by Google

etzlichen Copeyen der — vornehmſten Schreiben oder Beylagen. *in 4:o.* 1634. 8 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3964. Accord wegen Uebergebung der Stadt Regenſpurg, getroffen d. $\frac{14}{24}$ Jul. 1634. *in quarto.* $\frac{1}{2}$ a.

3965. Ein Schreiben einer fürnehmen perſon ſo mit darbey geweſen, darin umbſtendlich berichtet wird, wie es mit dem Treffen vor Nördlingen daher gegangen. *in quarto.* 1634. $\frac{1}{2}$ a.

3966. M. *Joh.* MAYERI, Gymnas. Ulm. quond. Rector. nec non Eloqu. & Poëſ. Prof. Hiſtoria Cæſareæ obſidionis & expugnationis Lib. S. R. I. Civitatis Nordlingenſis in bello tricennali, anno 1634. Edidit & de vita autoris præfatus eſt D. *Chr. Frid. Georg.* MEISTERUS. *in oct.* Gœtting. Hager, 1746. pl. 3.

3967. Iter Ferdinandi Card. & Hispaniar. Principis, deſcriptum a *Didaco* de AËDO & GALLARD. *in quarto.* Madriti, 1640.

"Hic liber Gallice quoque verſus eſt, & Germanicæ hiſtoriæ ſtudioſis tanto acceptior eſſe "debet, quod pugnam ad Nordlingam cruentam "& victoriam quam Cæſariani de Suecis inſignem reportarunt oculatus diſerte deſcribit." Gryphius, *Diſſert. de Script. hiſt. Sec. XVII illuſtr.* p. 191.

3968.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3968. Relation, oder ausführlicher Bericht aller derjenigen Urſachen und Motiven, wodurch nicht allein die wohlgemeinte Intention die Stadt Nördlingen zu entſetzen turbirt, ſondern auch durch darauf erfolgtes Treffen dem gantzen Evangeliſchen weſen ein grösſeres Unglück zugezogen worden. *in quarto.* 1635.

Bibl. M. Richeii, P. III. p. 163.

Nyaſte Berättelſen om Slaget vid Nördlingen är den, ſom Rectorn i bem. Stad, *Schöpperlin* låtit trycka i et Veckoblad, ſom därſtädes, alt ſedan 176... utgifves under Titul: *Nördlingiſche wöchentl. Nachrichten.* Se *Gatterer Allgem. Hiſt. Bibl.* Th. XV. p. 121, 122.

3969. *Apologia Civitatis Imperialis Colmarienſis*, darinn Vorderiſt ſo woln des H. R. Reichs-Freyer- und Reichs-Stätt unzweiffelicher ohnmittelbarer Standt: Und die rechtliche beſugſame durch ſie, gleich andern Ständen, die Augsp. Confesſions übung uffzurichten, und einzuführen: Als auch was es bey der Belägerung ged. Reichs Statt Colmar, und übergab an den Kön. Schwed. Feld-Marſchallen Hrn. Guſtaf Horn &c. So dann endlichen mit der Allerchriſtl. Kön. May. in Franckreich &c. eingegangener Tractaten und beſchlosſener Protections-Notul, für ein eigentlich be-

begründte Beſchaffenheit &c. bewerlichen deducirt, bewieſen, und für Augen geſtelt wird. *in 4:o.* Colmar 1645. pp. 367.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Medföljer en Charta, ſom föreſtåller Stadens belägenhet, ſtucken 1643 af M. Merian.

Staden Colmar hade med Accord gått öfver til de Svenſka 1632; men efter ſlaget vid Nördlingen, 1634 blef Svenſka Garnizonen uttagen och Franſk Garnizon inlagd; begge gångerne med behörige Protections Notulis för Stadens Privilegier.

3970. *Nicol.* VERNULÆI Cauſa Belli Sueco-Germanici.

År tilſamman trykt med några andre ſamme Författares Afhandlingar: "de cauſis belli Franco-Lotharingici, armorumque Belgico-Batavicorum" &c. Colon. Binghius, 1643. *in 4:to.* En Svenſk talar för Guſt. Adolph, och en Kejſerlig för ſin Herre. Den förre hade visſerligen anfört kraftigare ſkål, och den ſenare brukat mindre ovett, ſå framt Auctoren, ſåſom Kejſerlig Hiſtoriograph, icke varit partiſk.

Om N. Vernulæus, död i Löwen 1649, handlar Niçeron, *Memoires.* T. XXXIII. p. 387. De af bem. Biograph, under n. 26 och n. 37 anförde Tractater om orſakerne til Tyſka Kriget, *Lovan.* 1635 *in 4:to* och *Colon.* 1641 *in 12:o*, håller jag före vara enahanda med det här antecknade Arbete.

3971.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3971. Vindiciæ Guſtavianæ, ſive Expeditionis Sereniſſ. atque Inviſtiſſ. Suecorum ac Gothorum Regis, Guſtavi Adolphi, glor. mem. in Germaniam pro Religione & Libertate ſusceptæ breviuscula defenſio, cum annexa quarundam objectionum conciſa reſolutione. *in quarto.* 1634.

J. C. Lünig, *Bibl. cur. Deduction.* p. 695.

3972. M. *Matth.* LUNGWITII Helden-Thaten Hertzog Bernhards zu Sachſen Weimar. *in quarto.* Leipz. 1634. 5 a.

"Opusculum ex publicis rerum novar. expo-"ſitionibus conſarcinatum." *Bibl. Hiſt. Struvio-Buderiana*, p. 1122.

3973. Thaler von Hertzog Bernharden zu Weimar, mit dem Wapen des von Schweden ihm geſchenckten Würzburg. Hertzogthums Francken, von a. 1634.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1732, p. 329 — 336.

3974. *Jo.* FREINSHEMII, Deutſcher Tugendſpiegel, oder Geſang von dem Stam und Thaten des alten und neuen Teutſchen Herculis, an dem Durchl. Fürſten — Bernharden, Hertzog zu Sachſen. *in fol.* Strasb. 1634. 16 a.

3975.

Digitized by Google

3975. *Henr. a* FRIESEN Panegyricus ...ncipi Bernhardo, Duci Sax. Vinar. ſcri...s. *in quarto.* Francof. 1634. pl. 5.

B. H. C. S. Svenska Almän... Hi... Christina.

G. C. Kreyſig *Hiſt. Bibl. v. Ob. Sachſen,* I Th. p. 86.

3976. *Ehrenfr. Ernſt.* von DENTSCHEN-HAUSEN — Teutſcher Achior, d. i. beſcheidentliche ermahnung an die genandte ...angel. Glaubens-genosſen in Teutſch...d, was ſie in jetzigen fürhaben wohl ...dencken mögen. *in quarto.* 1634.

3977. Aviſo ifrån fremmande Orter. ... *quarto.* 1634.

Åro en art PoſtTidningar för år 1634. Hvarthera et ark; men icke numererade, ſom nu för tiden brukas.

3978. Copia Schreibens an den Wolgeb. und Hochedlen Herren Steino Bielken, Kön. Schwed. Reichs-Rath, gevollmächt. Legaten am Fürſtl. Pommeriſchen Hoff zu Alten-Stetin, wie auch Gen. Gubernatorn des Kriegs-Staads in Pommern, auch Freyherrn auff Krackherumb &c. a. 1634. *in quarto.* 3 a.

Detta Bref, dat. Dresden d. 28 Nov. 1634, år underteknadt af en med namn Anthoni Monier, ſom tilförene varit Öfver-Commendant i Stralſund och Öfverſte för et Dragone-Rege-

mente m. m. men nu, för åtſkillig honom, af Frih. Sten Bielke och andre Svenſke Herrar, tilfogad oförrått, nödgats, ſom han föregifver, tråda utur Kgl. Maj:s i Sverige, i Chur-Furſtens af Sachſen Tjenſt.

3979. MSC. *Erici* Andreæ, Paſtoris in Sæby, Memorabilia ſui temporis.

Handſkriften ägde Pr. i Fahlun, M. Ol. Ekman: några ſtällen derutur anförer Andr. Swab, Diſſ. *De Juribus & Privilegiis ad rem in Sueconia metall. pertinentibus.* Upſ. 1704. *in 8:o.*

3980. Hiſtoire du Marechal de Gasſion, où l'on voit diverſes particularités remarquables, qui ſe ſont pasſées ſous le Miniſtère des Cardinaux de Richelieu & de Mazarin, & ſous le Regne de Guſtave Adolphe, Roi de Suede. IV Tomes. Amſterd. de Lorme & Roger, 1696. *in 12:o.*

Boken trycktes förſta gången i Paris 1673, *in 12:o*, 4 Voll. Senare Uplagan, hvilkens Titul ofvanföre år utſatt, har jag til hands: hon år full med grofva Tryckfel. Författaren år den genom Boileaus Satyrer, mera ån genom egna Skrifter, bekante *Abbé* de Pure; ſe Le Long, *Bibl. Hiſtor. de la France*, n. 9141.

Jean de Gasſion, af en förnämlig Proteſtantiſk Slägt i Béarn, trådde 1631 i Guſt. Ad:s Tienſt ſom gemen Ryttare; blef ſtraxt derpå Rytmäſtare, och upſatte ſedan et Regimente Cavallerie; men gick 1635 med ſit Folk i Konun-

ningens af Frankrike ſold, för något miſsnöje han fattat emot Riks-Canc. Oxenſtierna och Hert. Bernhard af Saxen-Weimar. Han dödde ſåſom *Marechal de France* 1647.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Hans Hiſtorie-Skrifvare utbreder ſig vidlyftigen öfver den utmärkta Nåd, i hvilken Gasſion ſkal ſtått hos Guſt. Adolph, ſamt de vigtiga värf och förrättningar honom blifvit anförtrodde, och til hvilkas lyckeliga framgång han förnämligaſt ſkal bidragit. Några omſtändigheter förekomma, ſom nog likna *Gaſconnader;* andre åter tyckas icke kunna dragas i tvifvelsmål; altſammans är i min tanka icke mycket betydeligit.

3981. Commentario delle Guerre ſucceſe in Alemagna, dal tempo che il Rè Guſtavo Adolpho di Suetia, ſi levò da Norimberga; dove ſ'intende la ſua morte, e quello è ſeguito doppo, ſino alla Dieta di Hailbrun, fatta di Marzo 1633. Compoſto dal Sig. Conte *Maiolino* Bisaccioni. *in quarto*, in Venetia, appresſo Andr. Baba 1634.

Omtr. äfven därſtädes med några tilökningar, 1636 *in 4:o.* 104 ſidor, utom Ded. Företal och Regiſter.

Sedan Författaren beſlutit, at låta ſin Hiſtoria om Tyſka Kriget i dagsljuſet framträda, gjorde han början med detta ſtycke, ſåſom innehållande, utom många andra märkvärdiga omſtändigheter, den högſt ſällſynta händelſen, at

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

ſe en Konung dö med vårjan i handen. Han lofvade vål tillika, at ſnart låta trycka de föregående delar af ſit arbete, alt ifrån den tid Guſt. Adolph grep til vapn emot Öſterrikiſka Huſet; men i des ſtälle gaf han ut ſamma år 1634 tvenne Fortſättningar, hvaraf den ena går til Belägringen af Coſtnitz, 64 ſidor, den andra til Sammankomſten i Franckfurt 1634. 119 ſidor. Vidare vet jag ej något vara utkommit; men deremot framtrådde, efter några års förlopp, följande verk, hvilket ifrån det här anförde noga bör ſkiljas:

3982. Memorie Hiſtoriche dalla moſſa d'Armi di Guſtavo Adolfo, Rè di Suetia, in Germania l'anno MDCXXX. Scritte in cinque Libri, dal Sig. Conte *Maiolino* BISACCIONI. *in quarto.* in Venetia, preſſo Taddeo Pauoni, herede del Sarzina, 1642.

Boken beſtår af 125, 403 och 428 ſidor, Inledn. Reg. m. m. oberäknade.

Uti Inledningen ſäger Författaren: "Scriſſi li "Commentarii delle Guerre di Alemagna, e ben"ch'io non li reconoſca per tutti miei, non li "riprovo con queſte Memorie .... non ſono il "primo che rigitta l'opera, ſtimando farla me"glio la ſeconda che la prima volta." Härtil lägger han orſaken, hvarföre han icke gifvit ſit arbete namn af Hiſtoria, utan af blotta Memoirer: "Io non mi ſono arriſchiato — di dar "nome a queſto volume di Hiſtoria, per'cho "voluto poter a mia voglia uſcir di carreggiata, "e dire i miei ſentimenti, e trattar quelle parti, "che

"che ſono vietate ad un Hiſtorico in rigore: l'ho "dette Memorie ad imitatione dell' Argentoni, "da cui non è vergogna il copiar un titolo" &c.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Arbetet är delt i fem Böeker: den ſidſta ſtannar vid början af år 1635. Härpå följa några få *Acta publica*, hvilka Författaren trodt vara för vidlyftige at i ſjelfva verket införa: emellan III och IV Boken läſes en ſärſkilt Berättelſe, med Titul: *L'origine della morte del Rè Guſt. Adolfo di Suetia*, ſom hänledes til en fremmande Furſte, hvilken vid et viſst tilfälle, ſom med nog romanesque omſtändigheter beſkrifves, fåt af Konungen en örfil, och hvarmed ingen annan kan förſtås, än Hert. Frantz Albrecht af Sachſen-Lauenburg. Författaren var väl ſinnad fortſätta detta arbete intil år 1642; men förmodeligen har han ſedan kommit på andra tankar, och nytjat de materialier han ſamlat til et annat verk, ſom nedanföre n. 4300 kommer at anteknas. Dock bör jag här ej förglömma anmärka, det jag uti Förtekningen på den bekante Abboten Jean Galloys Bibliothek, tr. i Paris 1710 *in 12:o*, under n. 3396 ibland Böckerne i mindre format, funnit följ. Bok namngifven: "Il Demetrio del Conte *Majolino* Bisaccioni, overo Memorie delle guer"re in Alemagna di Guſt. Adolfo, in Venetia "1639" *in 12:o;* men huruvida dette Arbete öfverensſtämmer med de af mig här anförde Verk, kan af blotta Tituln, hvilken ockſå torde vara felaktig, icke inhämtas.

Om Maiolino Biſaccióni handlar Gal. Gualdo Priorato, *Scena d'huomini illuſtri d' Italia*,

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Venet. 1659 *in 4:o;* men om des Skrifter lämnar han ganſka otilräckelig efterrättelſe; förſäkrar likvål, at de vunnit almänt beröm, *come uſcite dà una penna la piu ſtimata del Secolo:* nu för tiden frågar man föga efter dem; ej eller åga des *Memorie Hiſtoriche* i ſynnerhet mycken aktning. Jämnför Gryphius, p. 17, och *Bibloth. Hiſtor. Struvio-Buderiana*, p. 959.

3983. Excerpta Literarum Hollandii in oppido Berusſiæ Ducalis datarum d. 6 Febr. s. n. anno 1635. (Lat. & Germ.) *in quarto.* 1 a.

Angår Freds Underhandligen emellan Sverige och Polen.

3984. Relation die übergab des H. R. Reichs Stadt Augsburg betreffend — d. $\frac{13}{23}$ Mart. a. 1635. *in quarto.* 4 ½ a.

3985. Relation welchergeſtalt und masſen des H. Reichs Stadt Augspurg, nach ausgeſtandener langwiriger blocquirung — übergeben worden. *in 4:o.* 1635.

C. G. Hoffmanni *Bibl. Jur. publ.* p. 334.

3986. Relation und Protocol die blocquirung und übergab des H. R. Reichs Stadt Augspurg betreffend, d. $\frac{18}{28}$ Mertz 1635. *in fol.*

P. v. Stetten *Fern. Kurtze Nachr. von den Script. rer. Aug.* framför II Del. af des *Geſchichte der St. Augspurg*, 1758, *in 4:o.* 3987.

Digitized by Google

3987. Exegeſis rerum Sueco-Augu-ſtanarum, a quondam præſente teſte fide-liter olim deſcripta, nunc publici juris fa-cta. *in fol.* Aug. Vind. 1653. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"Hievon iſt der Verfasſer P. *Carl* STENGEL, "Bened. Ord. und Abt zu Anhauſen. Es iſt dieſe "auch in Teutſcher Sprache, unter dem Titul: "*Summar. Verlauffs-begriff, oder kurtze war-* "*hafte Hiſtorie Schwed. Augsp. Sachen*, zu Augsp. "ebenfals a. 1653 herausgekommen. In bey-"den ſind ſehr bittere Ausdrücke und Beſchul-"digungen wieder die Augsp. Confesſions Ver-"wandte enthalten. Dahero ſich auch damalen "der Evangel. Raths Theil über die zugelasſe-"ne Herausgabe desſelben gegen dem Cathol. Raths "Theil nachdrücklich beſchweret." v. Stetten l. c.

Den berömde Prof. Köhler kallar Abboten Stengels här anförde Skrifter rent af för Pasquiller. Se des *Hiſtor. Münzbeluſt* 1738, p. 48.

3988. Ståndernas Conſilium öfver 6 Hufvud-fråge-punčter ang. den Polniſke i Prysſen påſtående Freds-Tračtat. dat. Stockh. d. 18 Mart. 1635.

Stiernman, *Saml. af R. D. Beſl.* T. II. p. 922.

3989. Ståndernas Betenkiande och Råd huru ſom Hen. Maj. unge Drotningen bör uptuchtas: dat. Stockh. den 24 Mart. 1635.

Idem, *ibid.* p. 926.

Digitized by Google

P. III. 3. Sveriges Allmånna Hiſtoria. Chriſtina.

3990. Pirniſche und Pragiſche Friedens-Pacten, zuſambt angeſtelter Collation und anweiſung der diſcrepantz und unterſcheids zwiſchen denenſelben, auf was und weiſe wie davon in der hiernåchſt geſe-zten Vorrede an den Leſer, mit mehrem Bericht gethan wird, nebſt etlichen dienlichen Beylagen. *in 4:to.* 1636. pp. 346.

3991. Traum-Geſpenſte auf des Kôniges von Schweden Geiſtes anrede an den Churf. von Sachſen, wegen brechung des Bundnisſes, d. 20 Maji des 1635 Jahrs. Nach dem Niederlånd. Exemplar. *in 4:o.* 1 a.

År ſkrifven på Vers.

3992. Deploratio Pacis Germanicæ, ſive Diſſertatio de Pace Prågenſi, tam infauſte quam injuſte inita Pragæ Bohemor. 20 Maji 1635. In qua artes & Technæ Auſtriacorum, væcordia Saxonum, pericula Proteſtantium & æquitas belli a Franciæ & Suecis jure prolati evidentisſime oſtenditur, authore *Juſto* ASTERIO ICto. Jerem. VI. §. 14. & VIII. §. 11. Sanabunt contritiones populi mei ad ignominiam, dicentes: Pax! & non erat Pax. *in fol.* Lutet. Paris. ſumpt. Sebaſt. Cramoiſy &c. 1636. pp. 115.

Omtr. "Juxta Exemplar Lutet. Pariſior. ſumpt. "Sebaſt. Cramoiſy" &c. 1636 *in 4:o.* pp. 56.

En

Digitized by Google

En ſälſynt och ſkarp Skrift. Författaren är *Joh.* STELLA, Kon:s i Frankrike Reſident i Strasburg: ſe Vogt, *Catal. Libr. rar.* p. 56. och D. Clement, *Bibl. cur. hiſt. & crit.* T. II. p. 168.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Denne ſednare har jämnfört begge Uplagorne, men den *in 4:to*, ſom han ſedt, ſkal, förutan Dedicat. och Summarierne, allenaſt beſtå af 47 ſidor (ſå framt det icke är Tryckfel); deremot intager den jag äger 56 ſidor, och är utan tvifvel trykt i Holland. Hvad han eljeſt l. c. ſäger om Upl. *in 4:o*, har ſin riktighet: "Elle n'approche pas de l'original (l'Edit. "in fol.) pour l'apparence exterieure; mais elle "a de ſon côté l'avantage d'être augmentée de "quatre remarques ſur autant d'endroits du Tex"te, qui ne ſont pas à mépriſer." Desſe Anmärkningar intaga likvål ej mera än tolf rader.

En Tyſk Öfverſättning af denna Skrift, med åtſkillige Förbättringar, utgifven af *Reimund Habrecht* och trykt 1638 *in 4:o*, finnes antecknad *Bibl. M. Richeii*, P. III. p. 164.

En Franſöſk Öfverſättning med Titul: "Discours ſur le Traité de Prague, fait entre l'Em"pereur & le Duc de Saxe 1635, dans lequel "eſt repreſentée la ſimplicité des Saxons" &c. Paris, 1637, *in 8:o*, 14 a. citera Kreyſig, p. 139, och Hoffman, *Bibl. jur. publ.* p. 251.

3993. *Franc*, ZYPÆI Hiatus Jac. Casſani obſtructus juſtitia Belli Hiſpanici, Gallo-Belgici, cum Diſceptatione de Pace Pragenſi adverſus Aſterium. *in oct.* Antverp. 1639. 3994.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3994. Prodromus Exequiarum funeſtæ Pacificationis Pragenſis: nec non Guſtavus, Fridericus & Landgravius redivivi, pro Religione Proteſtantes & Remonſtrantes, Pacificationem Pragenſem, neque antehac a Proteſtant. Imperii Statibus in genere nec hodie a Celſisſ. D. Vidua Casſellana in ſpecie, quin imo ne ab ipſis quidem Rom. Cathol. Ordinibus bona conſcientia, vel apparente ſaltem aliquo cujuscunque partis Eccleſiæ, politiæ, aut privato cujusquam commodo acceptari potuisſe, vel adhuc posſe: ubi ſparſim prædictæ Pacificat. flores inſigniores Chriſtiana ſobrietate carpuntur, & præſens periculoſisſimus Europæ Status ob oculos ponitur. Autore *Bernh.* Comenio. — Edit. II. auctior & correctior. — *in quarto.* Amſtelod. ap. Petr. Jacobi, 1639. pp. 85. *except. præmisſ. fol. 3.*

Öfverſat på Tyſka: "Vortrab der Leichbeſtattung des unſeligen Pragiſchen Fridenſchlusſes." 1640, *in 4:o* 18 a. Kreyſig. T. I. p. 139. C. G. Hoffman, p. 252.

3995. Copey dreyer Schreiben den Prageriſchen Frieden betreffend: 1. I. F. G. Hertz. Georgens zu Br. Lüneburg, Gewisſens-frag über ſelbiges Friedens annehmung: 2. Theol. Facult. zu Hålmſtedt

ſtedt Antwort anf dieſelbige: 3. Eines Luther. — Theologi Bedencken über ſolches Conſilium, durch *Joach.* GERDSON, S. S. Theol. Stud. K. Schwed. Alumn. *in 4:o.* 1636. 6 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

3996. G. HARNISCH Antwort auf des boſhaftigen Calumnianten Joach. Gerdſons ſpargirte Låſter-ſchrift. *in quarto.* 1637. 2 a.

3997. Bedencken der Stetinſchen Theologen vom Pragiſchen Frieden *in quarto.* 1637. 3 a.

3998. D. *Joh.* GERHARDS Schreiben: ob ein Evangel. Reichs-Stand den Pragiſchen Frieden mit unverletzten Gewiſſen annehmen kônne? *in 4:o.* 1636. 3. a.

3999. Speculum Veritatis, was von dem Pragiſchen Frieden zu halten? *in quarto.* 1635. 7 a.

4000. Ferdinandi II. Imp. Rom. Motiva & emolumenta Pacis cum Electore Saxoniæ. *in quarto.* 1635. pl. 1.

Tillika utgifvit på Tyſka: "Bewegliche motiv und nutzbarkeiten des mit Chur-Sachſen getroffenen Friedens." 1635. *in 4:o.*

4001. *Vindiciæ pacificationis Pragens.* oder Rettung des zwiſchen der Rôm. Kayſ. Maj. und Churf. Durchl. zu Sachſen, zu

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

zu Prag — d. $\frac{10}{20}$ Maji 1635 ausgerichteten Friedens. Aufgeſetzet durch einen getr. Chur-Sächs. Patrioten, im Jahr 1635. Saluſt. in Bell. Jugurt. &c. *in 4:o.* 1635. 4 a.

Tilägnas *Joh.* CRUSIUS; ſe Placcium, *de Anonym.* n. 1189.

4002. *Vindiciæ ſecundum libertatem Germaniæ, contra Pacificationem Pragenſem;* d. i. Rettung der alten Teutſchen Freyheit gegen den ſchädlichen und ſchändlichen Prager Friedens Unfrieden; denen *Vindiciis Pacific. Pragens.* entgegen geſetzt, durch einen getr. Deutſchen Patrioten. *in quarto.* Stralſund. 1635. 20 a.

4003. *Clypeus adverſus tela obtrectatorum*, oder Discurs von den Convitianten und Läſterern in gemein, und ſonderlich denen ſo den Pragiſchen Friedenſchluſs böſslichen anzutaſten ſich gelüſten laſſen, darinnen nachgeſetzte Fragen erörtert werden &c. autore *Juſto* ACHTZENNICHT, LL. Stud. *in 4:o.* 1637. 16. a.

4004. Gegründete Ablehnung etlicher wieder den Pragiſchen Fridenſchluſs movirter dubiorum. Wobey zugleich befindlich, was in währender Tractation, bey einem und dem andern punct, auf beyde ſei-

Digitized by Google

ſeiten angeführet, ſo wohl bey ſchliesſung in conſideration gehalten worden. Dem gemeinen weſen zu gute in Druch gegeben von einem Liebhaber des Friedens. *in quarto.* 1636. 188. f.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4005. Churf. Sächſiſches Abmahnungs-Patent, ſich alles ſyndicirens wegen des Pragiſchen Friedens zu enthalten. *in 4:o.* Dresd. 1637. 1 a.

4006. Gewechſelte Schreiben, Acten und Tractaten zwiſchen der Kön. Würde und hogl. Cron Schweden, an einem, und dann Churf. Durchl. zu Sachſen, anders Theils, vor und ſeithero des am $\frac{10}{20}$ Maji 1635 zu Prag geſchlosſenen Friden. *in quarto.* 1636. 1½ a.

Omtr. med Titul: "Information und Nach-"richt im nahmen der Kön. Maj. und hochl "Cron Schweden eine zeithero gewechſelten "Schreiben, verübten Acten und Tractaten &c. "1636 *in 4:o.* — Och åter å nyo:" Nachricht und Information wegen der im nahmen der Kön. Maj. und hochl. Cron Schweden eine zeithero verübten Acten und Tractaten &c. 1636 *in 4:o.* 19 a. — Item. 1636. 1 Alph. 4½ a.

Sidſta Uplagan år den fullſtändigaſte: i de förra gå Handlingarne ej långre än til Aug. månad 1635; men i den ſidſta til Febr. 1636. De läſas ockſå hos Londorp, T. IV. i början af III Boken, ſamt p. 507 ſeqq.

4007.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4007. Danckbarkeit des Churf. von Sachſen gegen Schweden. Darinnen 4 Fragen erlediget werden: 1. Ob der Churf. undanck begangen, daſs er ſeinem Vaterlande Teutſcher Nation Friede zu wege bringen helffen, in abweſen des Schw. R. C. Hrn. A. Oxenſterns? 2. Ob er im Pragiſchen Friedenſchluſs der Cron Schweden zum beſten nichts bedinget, und alſo undancks ſchuldig? 3. ob er dadurch undanckbar, daſs er den Schwed. Bedienten und ihrem Volck in Teutſchland widerſtand thut? 4. Ob er hierin wieder ſein Chriſtenthum handelt? Zuſammen getragen durch *Chph. Sigfr.* von GRÜNENWALDE in Siebenbürgen. *in quarto.* 1637. 5 a.

Är en Apologie för Chur-Sachſen, par gånger uplagd.

4008. Der Swediſche Stöhrenfried, oder gewiſſer Grund und Beweiſung, daſs der Schwediſchen Waffen, nach geſchloſſenen Prageriſchen Frieden, in Teutſchland unrecht: durch *Innocent.* EHRENFRIED von Creutzberg. *in 4:o.* 1637. 6 a.

Författarens rätta namn är P. OSTERMAN, ſe Kreyſig, T. I. p. 139. En annan Uplaga förekommer *Bibl. M. Richeii*, P. III. p. 166.

4009. Copia der Evangel. Herren, Fürſten und Stände in Schleſien Schreibens

Digitized by Google

bens an Chur-Sachſen (dat. Breslau d. 9 Jun. 1635. *in quarto.* ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4010. Treuhertzige und wohlgemeinte Ermahnung eines alten Teutſchen Land-Knechts, dem die noth und gegenvårtige gefahr des algemeinen geliebten Vaterlandes hôchlichen bekümmert. *in quarto.* 1635.

4011. Diſcurſus: 1. Ob jetzo im H. Rôm. Reich Friede zu machen zeit, nützlich, gut und heilſam ſey? 2. Wann tractirter und abgeredeter maſſen ein billicher Friedenſchluſs aufgerichtet und beliebet würde, ob auch auf ſeiten der Augsp. Confeſsions Verwandten, den Catholiſchen, ohne real aſſecuration inhabender befeſtigten Orte und Lånder ſicherlich zu trawen ſey? *in quarto.*

Beſtår af 21 a. utan årtal, Stållets eller Boktryckarens namn.

4012. Kon. Uladislai af Pohlen ôpne Patent til alla Swea Rikes Stånder om des prætenſion och arfsråttighet til Sweriges Crona och Rike, ſamt des Fôrſåkring at bibehålla dem vid alla deras Fri- och råttigheter, om de honom fôr ſin lagliga ArfKonung antaga &c. dat. Thorn d. 30. Jun. 1635. *fol. pat.* Det ſamma på

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

på Tyſka: "Copia eines Schreiben ſo Ihre "Kön. Maj. in Polen und Schweden &c. "hat aus Thoren abgehen laſſen an das "Reich Schweden und deſſen Einwohner "— d. 30 Jun. 1635." *in 4:o.* 1 a.

4013. Fridztekn på frij Religion och fulkomlig pardon. (Stucket i koppar i Patent).

Detta medförde Patent blef kring hela Riket kringſpridt. Höppener p. 65.

4014. Patent om en allmån och ſolenn Tackſåjelſe-dag, ſom kommer at firas d. 8 Nov. öfver hela Riket, för det med Polen ſlutne 26 års Stilleſtånd, af d. 25 Sept. 1635.

Höppener p. 66.

4015. *Erici* Axel. OXENSTIERNA Gratulatio ob inducias cum Polonis denuo in XXVI annos productas, recitata publice 15 Oct. a. 1635. *in fol.* Upſal. Esch. Matth. 1636.

Några månader förut eller d. 6 Maji, hade Er. Oxenſtierna hållit i Upſala en Oration, *de Induciis cum hoſtibus pangendis*, ſom ochſå år tryckt.

4016. Gratulations-Predikan — för then ſlutne Friidh och Wapne-hvilo 1635 med

medh the Poler uti 26 åhr. Hållen uti Ååby, vid Calmar, på then förordnade Tackſåjelſe-Söndagh, then 8 Nov. af *Pehr* ESCHILLI, Paſt. i Ååby &c. *in quarto.* Linköp. Günther 1636. 13 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Denna Predikan har Stiernman icke upteknat bland Författarens Skrifter, *Bibl. Sveo-Goth.* T. II. p. 660.

4017. Hiſtoria de Livonia, quam — in Acad. Dorpat. Oratione ſolenni — pro concione poſteritati conſecrabat *Jac.* SCOTT. *in quarto.* Dorp. typ. Academ. 1639. pl. 5½.

4018. Ausführung des 38 jährigen Schadens, den I. K. M. in Schweden, auff den Groſs-Fürſten in Moſcau, um daſs den Kön. Schwed. Unterthanen, Kauf- und Handels-Leuten, wieder die zu Troſina, Nibourg und Stolbova, a. 1595, 1609 und 1617 aufgerichtete — Friedens-Verträg, durch gantz Ruſsland zu handeln und ihre Kauffhäuſer zu haben, nicht geſtattet, vielmehr aber ſie von a. 1617 biſs dato daran behindert worden, kraft angeregter Verträg, mit recht zu prætendiren und zu fordern haben. *in quarto.* 1635.

4019. Des Reichs-Cantzlers *Axel* OXENSTIERNS ernſtliches Ahndungs-Schreiben an Brandenburg, daſs S. Durchl. denen Key-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Keyſerlichen ihre Påsſe in der Marck geöff net, damit der Feind in Pommern ein brechen können. Dat. Wismar, d. 22 Oct. 1635. *in quarto.*

C. Schöttgen, *Alt. u. Neu. Pommerl.* V. S. p. 606.

4020. Ståndernas Conſilium öfver det Tyſka Krigsvåſendet: dat. Stockh. d. 30 Oct. 1635.

Stiernman, *Saml. af R. D. Beſl.* T. II. p. 929.

4021. Warhafftige Relation was ſich von ohngefår dem auſsgang des mon. Septemb. biſs zum Auſsgang des mon. Oct. — 1635. zwiſchen der Kön. Maj. und Cron Schweden Armée, unterm Commando dero Herrn Feldm. Johan Banners — und der Churf. Durchl. zu Sachſen Armée — verlauffen und zugetragen. *in quarto.* 1635. 11 ſ.

4022. *Continuatio Relationis*, was ſich im monat November dieſes 1635 Jahrs zwiſchen der Königl. Schwediſchen Banniriſchen und der Churfürſtl. Såchſiſchen Armée zugetragen. *in quarto.* 1 a.

4023. *Continuatio Relationis*, was ſich von anfang, biſs gegen d. 10 Dec. 1635 zwiſchen der Kön. Schwed. Bannieriſchen und

[..]d der Churf. Sächſiſchen Arméen fer[..] zugetragen; wobey — Special Bericht [..] von der herrlichen Victori — bey Kiritz [i]n der Marck Brandenb. nicht fern von Havelberg &c. *in quarto.* 1635. 1 a.

4024. Warhafftige Relation, was ſich [z]wiſchen beyden, dero Kön. und Cron Schwe[d]en, und dann Chur-Sächſiſche Arméen, [i]n den letzten drey monaten Octob. Novemb. und Decemb. dieſes 1635 Jahrs vorgelauffen und zugetragen. *in quarto* 1 a.

4025. Gründtliche auſsführliche Relation — was ſich zwiſchen denen kriegenden Theilen am Rheinſtrom, Weſterreich, Lothringen und Elſaſs, vom mon. Sept. an, biſs zu Auſsgang des 1635 Jahrs zugetragen &c. *in quarto.* 1636. 3 ½ a.

4026. Accord, ſo an heut. dato d. 11 Dec. S. n. 1635 — wegen der in der Veſtung Königshoffen liegender Scwediſchen Garniſon Abzug, beſchloſsen und aufgerichtet. *in quarto.* ½ a.

4027. *Hiſtoria Exercituum*, oder von Kriegsrüſtung der Evangel. Chur- und Fürſten: wie neml. beydes die Kön. Schwed. — denn auch deren zu Leipzig verbundene Proteſtirenden Chur- und Fürſten, und die demſelben asſiſtirende Kön. Frant-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almânna Hiſtoria. Chriſtina.

zôſiſche Arméen, ſo wohl inner, als auſ ſer des Reichs, wieder die Kâyſerliche Ligiſt- und Spaniſche, aller Orten zu Waſ ſer und Land gegen einander aufgezogen von a. 1630 biſs 1635 — beſchrieben vo *Georg.* ENGELSÜS. *in octavo.* Frf. a. M. 1648

C. G. Hoffman, *Bibl. jur. publ.* p. 235.

4028. *Continuatio Relationis*, was ſi im Elſaſs, und Rheinſtrohm, im Decem 1635 und Januar. 1636 ferner zugetrag *in quarto.* 1636. 2 a.

4029. *Continuatio Relationis*, was ſi im Elſas &c. im monat Januar. und Fe zwiſchen den kriegenden Theilen fern verlauffen und zugetragen. *in 4:o.* 1636. 1½

4030. *Continuatio Relationis*, was ſi im mon. Januar. des — 1636 Jahrs, zw ſchen der Kôn. Schwed. Bannierſchen u der Churf. Sâchſiſchen Arméen zuge gen. *in quarto.* 1636.

4031. Particularia und ausführl. B richt, von der grauſamen, unerhôrt Tyranney, und unchriſtlichen thaten, die Schwed. Banierſche Vôlcker bey ei nehmung der Stadt Naumburg verübet — d. 1 Febr. (1636) *in quarto.* 1 a.

Uti et Patent, dat. Werben d. 24 Maji 1636 kallar Fâltmarſkalken ſina underhafvande Troup per

Digitized by Google

rs förhållande för ochriſteligit och omenſke- B. III.
it, befallandes alfvarligen alla Officerare, at C. 3.
danefter hålla båttre ordning och ſkarpaſte Sveriges Almänna
Diſciplin. Detta Påbud förnyades d. 20 Junii Hiſtoria.
och 4 Sept. ſ. å. Chriſtina.

4032. Chur-Såchſiſches Patent: daſs
ch keiner, er ſey wer er wolle, ver-
lichtet oder nicht, in der Schwediſchen,
des Röm. Reichs Feinde, Kriegsbeſtal-
ge aufhalte, noch ihnen einige Dien-
leiſte, ſondern ſich unverlångt von ih-
r partey hinweg begebe, und es geſche-
mit Regimentern, Trouppen oder Com-
gnien übergehe &c. Dat. Halle, d. 1
br. 1636. 1 a.

4033. Abdrücke der Kön. Würd zu
chweden, an Chrſ. Durchl. zu Sachſen,
nterm dato Stockh. d. 2 Dec. a. 1635
gegangenen, und S. Churf. Durchl. zu
all im Febr. 1636 inſinuirten Schreibens,
uſampt I. Churf. D. darauf erfolgter
weier Reſolutionen, die erſte in der Haupt-
ch, die ander wegen des prædicats
Fœderatus). Alles in Latein. Sprache. *I-
em*, I. Churf. D. zweier Schreiben, de-
n eins an die hinterlasſene Kön. Schwe-
diſche Frau Witbe, beneben etliche Bey-
agen; das andere an die Stånde der hochl.
Cron Schweden. *in quarto*. 1636. 12 a.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Deſſe Handlingar, på Sachs. Hofvets befall-ning och til des förſvar publicerade, åro åt-minſtone tvenne gånger ſerſkildt uplagde. De läſas ockſå hos Londorp T. IV. p. 547.

Brefven allena åro trykte hos Lünig, *Liter. Procer. Europ.* T. I. p. 223 - 250.

4034. *Continuatio Relationis*, was ſich im monat Februario diſs 1636 Jahrs zwiſchen der Königl. Schwed. Banneriſchen und Churf. Sächs. und Kayſerl. Armée zugetragen. *in quarto.* 1636. 1 a.

4035. Schreiben Chur-Brandenb. an die Königin in Schweden, auf ihr wiede-riges Schreiben, den angenommenen (Pra-ger) Frieden belangend: vom 8 Mart. 1636.

Londorp, T. IV. p. 553.

4036. Relatio aus Staſsfurth vom 28 Martii (1636) wegen der vorgeweſenen Schwediſchen Cavalcada gegen die Chur-Sächſiſchen. *in quarto.* ½ a.

4037. *Jobſt* CAMALINI Deutſche treuhertzige Warnung an alle und jede Deutſche, hohe und niedere Krieges-Offi-cir — welche ſich annoch in Schwed. Kriegsdienſten — aufhalten, daſs ſie end-lich in ſich gehen, und von Schwed. par-tey abtreten mögen. *in quarto.* 1637.

4038.

Digitized by Google

4038. *Continuatio Relationis*, was ſich ... mon. Martio — 1636 — zwiſchen der ...n. Schwed. Bannieriſchen, und der Kåy-...rl. und Chur-Såchs. Arméen an der ...al und ſelbiger Gegend zugetragen. ... *quarto.* 1636.

B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Höppener, p. 69.

4039. *Continuatio Relationis*, was ſich ... mon. Aprili — 1636 — zwiſchen der ...n. Schwed. Bannieriſchen, und Kåyſerl. ...d Chur-Såchs. Arméen verlauffen und ...getragen. *in quarto.* 1636. 1 a.

4040. Relation was ſich in Weſtpha-...n, zwiſchen der K. M. und Cron Schwe-...en Armée, unter der conduicte des ...eldtm. Alex. Leſlie --- und denen Kåyſer-...ichen und Ligiſtiſchen Trouppen, für-...emlich im monat Aprili a. 1636 verlauf-...en und zugetragen. *in quarto.* 1636. 1 a.

4041. Relation was ſich in Weſtpha-len, zwiſchen der Kön. Schwed. und den Kåyſerl. und Ligiſtiſche Arméen, im mon. Majo verlauffen und zugetragen. *in 4:o.* ...636. 1 a.

4042. *Siegm.* Gerdson, des Prage-...riſchen Friedens unlåugbarer Nutz, in öffentl. offenbaren exempeln für augen geſtellet; wobey inſonderheit angeführet

 wird,

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

wird, was für Mittel die löbl. Käyſerl. und Chur. Sächs. Soldateſca in Pommern gebraucht, die Unterthanen in guter devotion gegen die Käyſerl. Maj. zu bringen. Cüſtrin d. 12 Maji 1636. *in quarto.*

C. Schöttgen, *A. u. N. Pommerl.* V. St. p. 6[illegible]

4043. Myſterium Pacificationis Saxonicæ, Pirnæ in Miſnia tractatæ, Pragæ vero promulgatæ, a. 1634 & 1635. *in quarto.* pl. 2.

Innehåller följande Stycken: "1. Literæ Jeſuitæ Coloniens. ad P. P. Muſſipontanos, dat. d. "10 Jan. 1635. 2. Copia Literar. Cæſaris ad "ſuum Legatum, Romæ manentem, de con"cluſa pace, cum D. Saxon. 3. Mandator. a "Legato Britannico ad Cancell. Regni Sueciæ "editor. exemplum, Strals. d. 3 Junii 1636. 4. "Reſolutio ad propoſitionem ſuperiorem Leg. "Britann. Strals. dat. d. 11 Jun. 1636."

4044. Königlichen Schwediſchen in Teutſchland geführten Kriegs erſter Theil. Worin, negſt umbſtändlicher Auſsführung der Urſachen dieſes Krieges, desſen völliger Verlauff von Anfang, biſs auf des Glorwürd. Königs Guſtaff Adolph, des andern und grosſen, tödtlichen Abgang, und zu End des 1632 Jahres beſchrieben wird. Aus glaubwürdigen und mehrentheils Original Acten, Documenten und Relationen.

Digitized by Google

[..]n zuſammengetragen und in vier Bü- B. III.
[..]chern abgefasſet, durch itziger Kön. Maj. C. 3.
[..]i Schweden Hiſtoriographum, *Bogislaff* Sveriges
Phil. von CHEMNITZ. *in fol.* Alt. Stettin, Almänna
bey Georg Rheten Erben. 1648. 478 ſ. Hiſtoria.
utom Dedicat. Föret. och Reg. 29 ſ. Chriſtina.

Denna Del, af Författarén ſjelf Öfverſatt på Latin, år trykt med Titul: "Belli Sueco-Ger- "manici Volumen primum, in quo poſt cauſas "belli paulo curatius enucleatas, ſeries ejusdem "ab ortu usque, ad Glorioſiſs. Sueciæ Regis, "Guſtavi Adolphi, Secundi & Magni obitum ac "finem anni 1632 deſcribitur, ex genuinis & "maximam partem authenticis actis, documentis, "relationibus congeſtum, & in quatuor Libros "digeſtum, a Regiæ, quæ in præſentia rerum "potitur, Majeſtatis Hiſtoriographo, *Bogislao* "*Philippo a* CHEMNITZ; nunc autem ex idio- "mate germanico in ſermonem Latinum ab ipſo "autore translatum. Stetini, ex officina Rhetia- "na, 1648." *in fol.* pp. 386 utom Dedicat. och Föret.

Königlichen Schwediſchen in Teutſchland geführten Kriegs Ander Theil, worin deſsen völliger verlauff von des Glorwürd. Königs Guſtaff Adolph, des andern und Groſsen tödtlichen hintritt, und ausgang des 1632 Jahres, biſs auf jtziger Kön. Maj. Reichs-Cantzlers, gevollmächtigten Legatens in Teutſchland und bey dero Arméen, auch Directoren des Evangeliſchen Bundes, Abreiſen nacher Schweden, beſchrieben wird. Aus glaubwürdigen und mehren-

 theils

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

theils Original-Acten, Documenten und Relationen zuſammengetragen, und in vier Bücher abgefaſſet, durch jtziger Kön. Maj. zu Schweden Teutſchen Hiſtoriographum, *Bogislaff Philip* von CHEMNITZ. *in fol.* Stockholm, in verlegung Joh. Janſſonii, Reg. Typogr. 1653. 1046 *ſidor utom Dedic. Föret. och Reg.* 28. ſ.

Förſta Delen af v. Chemnitz Arbete, ſå väl Tyſka ſom Latinſka Uplagan, är nog almän; hvaremot andra Delen icke ſå ofta förekommer, och fördenſkull rätteligen räknas ibland rara Böcker. Se J. Vogt, *Catal. Libr. rar.* p. 191. J. Lexelii *Diſſert. de Cauſis rarit. Libr.* P. II. p. 21. D. Clement, *Bibl. cur. hiſt. & crit.* T. VII. p. 49. Denna Del, gående til Jul. månad 1636, är likväl icke, ſom några Utlänningar föregifva, vorden öfverſatt, hvarken på Latin eller Svenſka; ej eller kan arbetet tilägnas Riks-Canc. Axel Oxenſtierna, ſom andre påſtå. Hvad del bem. Herre ägde i detta Arbete, kan bäſt inhämtas af följande Anmärkning i Palmſköldſka Samlingarne, hvilken förmodeligen är tagen utur Råds-Protocollet för år 1643. "Chemnitio "blef af Riks-Canceleren Axel Oxenſtierna pä-"lagt, at genomgå de Relationer och Discour-"ſer, ſom hafva varit trykte och vulgerade om "Tyſka våſendet och det Tyſka Kriget, ifrån "det K. Guſtaf Adolph kom i Tyſkland, och "ſedan alt bortåt; rättandes dem efter Riks-Can-"celerens åtvarning, och införandes *cauſas belli* "och annat emot *Scriptorum* vilfarelſer; på det, "at där den ena och andra af dem, ſom veta "af det våſendet, faller ifrån, at likväl Efter-"verlden måtte imedlertid ſe huru dermed är

"be-

"beſkaffadt, och vi altſå undgå deras *blame* och "*ignorantiæ errores:* det hela Senaten befant "vara godt och nyttigt.".

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Verket beſtod af VI Delar, hvaraf de fyra ännu otrykte i Scheffers tid voro i behåll, och förvarades uti Riks-Archivo: ſe des *Svec. Liter.* p. 290, hvareſt ockſå Innehållet af hvarje Del utſättes. Sedermera ſkola, efter Lexelii Berättelſe l. c. tredje och femte Delarne vara af elden förtärde i Slottsbranden 1697; men den fjerde, ſkrifven med Författarens egen Hand, ännu finnas i nyſsnämnde Archivo; hvart den ſjette tagit vägen, ſäger han icke. Men at ockſå den tredje ännu verkeligen är til, och förvaras uti Kongl. Bibliotheket i Hanover, intygar Jo. Dan. Gruber, *Commercii Epiſtol. Leibnitiani.* Tom. Prodr. P. I. Hanov. 1745, *in 8:vo*, p. 19, med följande ord: "Hiſtoria belli Suecici ab hoc vi-"ro (Chemnitio) ſcripta, quæ Tomis duobus "formæ maximæ in lucem prodiit, tanto majo-"ris eſt facienda, quod eam ſecutum ſe esſe non "inficiatur magnus Pufendorfius in Præfatione "rebus Guſt. Adolphi & Chriſtinæ Reginæ præ-"misſa. Tertius Tomus excuſus non eſt, quippe "imperfectus; Manuſcriptum tamen, quoad ab-"ſolutus eſt, inter alia Septentrionis cimelia nu-"per repertum, Bibliothecæ Regiæ vindicavimus." Som, enligit Scheffers intygande l. c., tredje och fjerde Tomerne, delte i VI Böcker, innefattade Hiſtorien om Kriget i Tyſkland under Fältmarſk. Baners anförande, är nog begripeligit, at det i Hanover befintelige Bandet icke kan vara fullſtändigt. v. Stiernman, *Adels-Ma-*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

trikel, p. 411, åtnöjer ſig med at förſäkra, det de otrykte Volumer ännu äro i MS:t; ſäger likvål icke hvareſt de finnas.

Bogisl. Phil. v. Chemnitz, Son af Holſtein-Gottorpiſke Canceleren Martinus Chemnitius, adlad i Swerige, tillika med fem Söner och en Dotter, d. 20 Jan. 1648, och Soneſon af den berömde Theol. Doctoren och Superintendenten Martinus Chemnitius, blef efter idkade Studier och gjorde Krigstjenſter, ſå hos de Holländſke ſom de Svenſke, Capitaine i Svenſk Sold, *Hiſtoriographus Regni Sveciæ*, tillika Häradshöfding öfver Aſkers Härader, och 1675 d. 19 Maji HofRåd: han dödde på ſin Gård Hallſtad 1678 in Febr. barnlös, och geck med honom den här i Sverige introducerade grenen ut: ſe v. Stiernman, *Adels-Matrikel*, l. c.

Om honom och hans Skrifter handlar utförligen Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. II. p. 139; förebrår honom likvål, at han ſammanſkrifvit ſin Hiſtoria *calamo in partes Suecicas juſto proniore*, en beſkylning, ſom icke kunde komma från någon annan än en afvundsfull Moller: hvaremot alla andra Lärde med Lenglet du Fresnoy däruti öfverensſtämma: *que cet auteur eſt l'un des plus conſiderables qu'il y ait pour la guerre de trente années.* Jämför *Hamb. Bibl. Hiſtor.* Cent. III. p. 187, och *Nachr. von einer Hall. Bibliothek*, Vol. 5. p. 538 ſeqq. hvareſt åtſkillige fel råttas, ſom nyſsnämnde Lenglet du Fresnoy och Författaren af *Gelehrten-Lexicon* begått i anſeende til v. Chemnitz's Arbete. Huru vida Pufendorf uti ſine *Commentàrii de* re-

Digitized by Google

rebus Suecicis, ſig deraf betjent, bekänner han ſjelf upriktigt i Företalet.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Chriſtina.

4045. Particularia, wie Churf. Durchl. zu Sachſen die Stadt Magdeburg einbekommen nebſt dem Accord. *in quarto.* 1636. 1 a.

4046. Accord wegen übergebung der Stadt und Feſtung Magdeburg — d. $\frac{2}{12}$ Jul. (1636) *in quarto.* $\frac{1}{2}$ a.

4047. *Continuatio Relationis*, was ſich in denen monaten Jun. Jul. und Aug. 1636 zwiſchen der K. M. zu Schweden, unter der conduicte des Feldmarſch. Joh. Banners, und der Churf. Sächſiſchen, auch Kays. Hatzfeldiſchen Arméen, verlauffen und zugetragen. *in quarto.* Stockh. Käyſer, 1636. 2 a.

4048. Auſsführlicher Bericht des gantzen Verlauffs zwiſchen der Kron Schweden und Chur-Sächſiſchen Arméen gewaltiges Treffen, geſchehen zu Wittſtock d. 24 Sept. 1636. Hierbey die Verzeugniſs aller Käyſerl. und Chur-Sächſ. Regimenter, welche bey dem Treffen geweſen. *in quarto.* $\frac{1}{2}$ a.

Ett par gånger omtr. med litet förändrad Titul.

4049. Relation was vor eine herrliche groſse Victori, Gott, am 24 Sept. die-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

dieſes 1636 Jahrs, bey Wittſtock, in der Marck-Brandenburg, bey vorgangenem Haupttreffen, der Kön. Maj. zu Schweden, unter conduicte dero Feldt-Marſch. Herrn Joh. Bannern, wieder die Chur-Sächſiſche und Kayſeriſche geſambte Armaden — gegönnet und verliehen. *in* 4:*o.* Stockh. Käyſer, 1636. 1 a.

Tillika utgifvit på Svenſka, *ibid.* 1636, *in quarto.* 1 a.

4050. Extract und eigentlicher Bericht aus Wittſtock, vom 25 u. 26 Sept. wie es mit dem Treffen zwiſchen der Kön. Schwed. Armée, ein theils, und der Churf. Durchl. zu Sachſen, andern theils, abgangen ſey. *in quarto.* 1636.

Höppener, p. 71.

4051. Gründlicher und warhaftiger Bericht, von dem blutigen Treffen, welches d. $\frac{24\ \text{Sept.}}{4\ \text{Oct.}}$ im Lande zu Mechelburg, bey Wittſtock — vorgangen. *in quarto.* 1636. 1 a.

4052. Auſsführliche warhafte Relation und gründliche Beſchreibung derjenigen blutigen Schlacht und herrlichen Victorie, welche die conjungirte Kön. Schwed. Arméen — ohnfern Wittſtock — er-

Digitized by Google

erhalten. Dabey auch berührt wird, wie — der Paſs Schwet ſambt die Brücken verlaſſen, — und der Feld. Marſch. Wrangel — bald darauf die Veſtung Gartz einbekommen habe. *in 4:o.* 1636. 2 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4053. Warhaftige Relation wegen der Göttl. Victori wieder die Käyſerl. und Chur-Sächs. Arméen; ſo wohl auch welchergeſtalt die Päſſe Schwedt und Gartz — erobert worden. *in 4:o.* 1636. 1 a.

4054. Continuation des groſſen Treffens zwiſchen der Kron Schweden und Chur-Sächſiſchen Arméen, ſo den 30 Sept. (1636) aus Wittſtock abgegangen *in 4:o* ½ a.

4055. *Continuatio Relationis*, was ſich in dem monat Sept. — 1636 — zwiſchen der Kön. Maj. zu Schweden, unter conduicte des Herrn — Joh. Banners, und denen Chur-Sächs. und Käyſerl. Arméen verlauffen und zugetragen. Wobey inſonderheit auſsführlicher Bericht geſchieht von der Victori — bey Wittſtock — *in 4:o.* Stockh. Käyſer, 1636 1 a.

4056. Eigentlicher und warhaftiger Bericht aus Leutzen (vom 13 Oct. 1636) wegen der Eroberung des feſten Paſſes der Werberſchantz, mit Verzeichniſs was die Schwediſchen, bey der erhaltenen Victo-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

ſtoria zu Wittſtock, von allerhand Stü[ck]
Munition und andern Kriegs-Bereitſch[af]
ten bekommen. *in quarto.* ½ a.

4057. *Continuatio Relationis*, was ſi[ch]
in denen monaten Oct. Nov. Dec. 16[36]
— nach der Wittſtocker Schlacht — zw[i]
ſchen der Kön. Maj. und der Cron Schw[e]
den — und denen Kayſerlichen Hatzfe[l]
— und Maraziniſchen, auch Chur-Säc[h]
Arméen zugetragen. *in quarto.* Stock[h.]
Kåyſer 1637. 2½ a.

4058. Placat om en Tackſåjelſe-da[g]
d. 17 Dec. at hållas för Victorien vid Wi[tt]
ſtock; af d. 1 Nov. 1636.

Höppener, p. 72.

4059. Utdrag af et Bref ifrån He[r]
rar Rikſens Råd, til Herr Joh. Salvius
Hamburg, at påtänka medel til at erta[p]
pa och ombringa Brandenb. Generale[n]
Arnheim: dat. Stockh. d. 7 Jan. 1637.

S. Lœnboms *Uplysn. i Sv. Hiſtor.* III. De[l]
p. 97 – Läs ockſå Tilläggningen p. 99 – 10[?]

4060. *Continuatio Relationis*, was ſic[h]
nach Eroberung der Stadt Erfurt, zw[i]
ſchen der K. M. und Cron Schweden A[r]
méen, unter der conduite H:rn Joh. Ba[]
ners und H:rn Alex. Leſlie, und dene[n]
Kåy

Kayſerl. Ligiſtiſchen und Chur-Sächs. Armaden, vornehmbl. im mon. Januar. — 1637 ferner verlauffen und zugetragen. *in quarto.* Stockh. Käyſer, 1637. 1 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4061. Wurtzniſche Creutz- und Marter-woche, d. i. Kurtze doch warhaftige, eigentliche Beſchreibung, des von Schwediſch — Bannieriſchen Volcks, d. 4 Apr. 1637 — grauſam. Einfalls in Wurtzen, und dabey verübten raubens, plünderns und grauſame Tyranney, — publicirt von einem Patrioten und mitbedrängeten. *in quarto.* Leipz. Groſſe, 1637. 3½ a.

Omtr. i M. C. Schöttgen, *Hiſtorie der Chur-Sächſ. Stifts-Stadt Wurtzen,* Leipz. 1717, *in 8:o.* Se *Deutſche Acta Eruditor.* V. Th. p. 264.

4062. Das elende Wurtzen, d. i. Klag- und Trauer- Lied über den elenden, erbärmlichen — Zuſtandt der Stifts-Stadt Wurtzen, in Meiſſen, ſo von Schwed. Bannieriſchen Volck, d. 4 April, gantz unverſehener, tyranniſcher weiſe, angefallen, ausgeplündert, und d. 7 hernacher — in brand geſtecket worden: 1637 aufgeſetzt und publicirt von einem Exulanten und mitbedrängeten. *in 4:o.* 1637. 1½ a.

4063. J. C. GRUNDMANS Nachrichten, wie es a. 1637, des Kriegs wegen, in

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

in Sachſen, und der Dresdniſchen Nachbarſchaft inſonderheit, ausgeſehen. *in 4:o.* Dresden, 1637. 1 a.

Författarens rätta namn är M. *Chriſt. Aug.* FREYBERG: ſe Kreyſig. T. I. p. 140.

4064. Commentariorum de Bello Germanico ejusque Cauſis inter invictisſimos imperatores, Div. Matthiam, Div. Ferdinandum II. & gloriorisſ. Ferdinandum III. nec non bellicoſisſimos Reges Juſtavum (Guſtavum) Adolphum, Sveciæ, Ludovicum III (XIII), Franciæ, aliosque tum Imperii, tum exteros Principes geſto, Libri XIII. quibus tota Hiſtoria noſtri temporis ab anno 1617 usque ad an. 1638 continuata, ſtylo Hiſtorico & pereleganti traditur, cum fig. æneis. Authore *Benigno* JULIO. *in fol.* Frftl ap. Jo. Fr. Weisſium, impens. Schönwetterianis. 1638.

"Bon Orateur, qui ſ'appliqua à écrire l'Hi-"ſtoire de ſon tems; mais lorsqu'il ſ'agit des "affaires étrangères, qui ſ'y trouvent mélées, il "n'en parle pas juſte: de ſorte qu'on trouve, "qu'il manque de jugement & même de bonne "foi, qualités nécesſaires à un bon Hiſtorien."

Sådant icke ogrundadt omdöme fäller om Författaren Lenglet du Fresnoy, *Catal. des princ. Hiſtor.* Methode T. III. p. 234. faſtän han om Benignus Julius och detta hans Arbete icke ägt tilförlåtelig kunſkap.

Un-

Under namn af *Benignus Julius*, förſtås *Nicolaus* eller, kanſke råttare, *Julius* Bellus. Boken tryktes förſta gången på Tyſka, med Titul: "Oeſterreichiſcher Lorbeerkrantz, oder "Kåyſerl. Victori &c. Frf. a. M. durch Erasm. "Kempffern, in verleg. J. T. Schönwetters, 1626" *in fol.* Sedermera, öfverſatte Autoren ſjelf ſit Arbete på Latin, kallandes det *Laurea auſtriaca* &c. och gaf det ut 1627, ockſå i Frft. *in fol.* Uti denna Uplaga, beſtående af 880 ſidor, finnas tvenne Böcker tillagde, neml. den XI och XII, ſom ej ſtå i Tyſka Editionen, och Hiſtorien fortſåttes intil år 1627. År 1638 tillades XIII Boken, ſårſkildt trykt, 50 ſidor, innehållandes en ſå kort, ſom otillråcklig Continuation, hvilken börjar med Staden Hamelens Belågring af de Danſke 1627, och ſtannar vid Kåjſ. Ferdinandi II Död, 1637. Boken fick då tillika den, ofvan utſatte nya, och genom ett par grofva Tryckfel förſtålde Tituln. B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Jag har hår ofvanföre, n. 3606. anteknat Nic. Belli *Kåyſerl. Triumpffwagen*, hvilken Bok, til en del, år et Utdrag, ſamt en Fortſåttning af ſamme Författares *Oeſterreichiſcher Lorbeerkrantz*, och hånviſt Låſaren til Clement, *Bibl. cur. hiſt. & crit.* T. III. p. 94. På ſamma ſtålle, p. 95 ſeqq. får man igen vidlyftiga Titlarne, ſå vål på Tyſka, ſom Latinſka Uplagan, af fören. *Oeſterr. Lobeerkrantz;* men H:r Clement nåmner ej den, under namn af *Benignus Julius*, utgifna och af mig hår anförda Edition; hvilken likvål lämnar nytt bevis på det af *Nic.* eller *Jul. Bello* brukade Konſtgrep, at ofta förbyta

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

namn, på det des lärda Stölder icke måtte lyſa för mycket i ögonen.

4065. *Frantz Chriſtoph* KHEVENHÜLLERS — *Annales Ferdinandei*, oder wahrhafte Beſchreibung, Kayſers Ferdinandi II. mildeſten Gedächtniſs, Geburth, Auferziehung und biſshero in Krieg- und Friedens-zeiten vollbrachten Thaten, geführten Kriege, vollzogenen hochwichtigen Geſchäften, ſamt kurtzer Erzählung deren in der gantzen Welt von höchſt gedachter Kayſerl. Maj. Geburth an, biſs auf Derſelben ſeegligſten Hintritt, d. i. von Anfang des 1578 biſs auf das 1637 Jahr vorgelauffenen Handlungen und denckwürdigen Geſchichten. In XII Theilen. Leipzig, 1721 — 1726. *in fol.* 12 Voll.

Härtil höra: "Contrefet Kupfferſtich deren je-"nigen regierenden grosſen Herren, ſo von Käy-"ſers Ferdinandi II. Geburth, biſs zu desſelben "ſeeligſten tödtlichen abſchied ſuccesſive regie-"ret." Leipz. 1721, 1722. *in fol.* 2 Voll.

Författaren af en förnämlig Slägt i Kärnthen, Frih. til Aichelberg, Grefve til Franckenburg, Käjſerl. Geheimbde-Råd m. m. lefde til 1650, och hade i många vigtiga Vårf och underhandlingar varit brukad. Af ſina vidlyftiga *Annales*, låt han ſjelf, ifrån 1640 til 1646, dels i *Regenspurg*, dels i *Wien*, på egen bekoſtnad, trycka IX Delar, ſom gå til vid paſs 1620: hvilken

Digitized by Google

ken högſt ſällſynta Uplaga beſkrifves *Deutſche Acta Eruditor.* XV Th. p. 185 — 207; hvartil kunna läggas några Anmärkningar, ſom ſtå i Joach. Fr. Felleri *Monum. var. inedit.* Trim. I. Jenæ 1714, *in 4:to*, p. 57. Uti den nyare, af Bokhandlaren M. G. Weidman, i *Leipſig*, föranſtaltade Uplaga äro ſidſta Delarne, utur Författarens Handſkrift, tilkomne, och går ſåledes hela Verket til K. Ferdinandi II. Död 1637. Om denna Uplaga heter det, C. G. Hoffmanni *Bibl. Jur. publ.* p. 234: "Curam editio-"nis egit *Breſlerus*, Senator Wratislavienſis, cui "imprimis notas & ſupplementa in vitas Proce-"rum adjecta debemus." Tyſka Scribenterne ſätta derpå mycket värde; här anföres det enkannerligen i anſeende til XI och XII. Tomerne, innefattande hvad ſom under K. Fernandi II. Regering förelupit, ifrån 1628 til 1637 och följaktel. Sveriges deltagande i Tyſka Kriget, intil bemelte år.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Christina.

4066. Der Schwediſche Brutus, d. i. ein abgeworffenes Schreiben, woraus zu ſehen, was die Schwediſch affectionirten an jetzo von dem Schwed. Kriegsweſen halten, und ein gewiſse Anzeigung, wo es endlich hinaus gelangen mögte &c. *in quarto.* 1637. 1 a.

En med hårda tilvitelſer emot Kronorne Sverige och Frankrike upfyld Skrift, och i hvilken Chur-Sachſens upförande förſvaras. Har ſedermera 2:ne gånger blifvit uplagd med Titul: Der Teutſche Brutus &c. hvilket ockſå båtre

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

paſſar ſig til Författarens affigt. En annan Tyſk Uplaga har jag ſedt med årtal 1636.

4067. Bruti bruta vox & Oraculum. *in quarto.* 1638.

C. G. Hoffman, *Bibl. jur. publ.* p. 252. Torde vara en Vederläggning af näſt föregående Skrift.

4068. An die Kön. Maj. zu Schweden deſs Churf. von Brandenburg abgelaſſenes Schreiben, wegen Regierung der Lande Pommern: und derſelben Wider-Antwort. Jenes in der Teutſchen Sprach geſchrieben, dieſes in Latein, und nochmals vertirt. *in quarto.* 1637. 2 ¼ a.

Churf. Bref är dat. Cüſtrin d. 14 Mart. 1637 och Drotn. Svar, af Regeringen underſkrifvit i Stockh. d. 26 Maji ſ. å.

4069. Copia Schreibens eines Erb. Raths der Stadt Frankfurth, an — den Herrn Landgrafen von Heſſen-Caſſel, woraus die urſachen dero Streitigkeiten — mit dem Herrn Commendanten in Hanau (Gen. Maj. Ramſay) gantz ausführlich — zu ſehen. Dat. d. 19 April 1636. *in quarto.* ½ a.

4070. Gründliche Relation, was ſich, ſeithero der Banier mit der Schwed. Armée ins Land von Meiſſen gegangen, vom

Digitized by Google

vom 1 Jan. 1637 biſs d. 21 Jun. täglich zugetragen. *in quarto.* 1637. 3 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4071. Gewiſser Bericht aus Torgaw, vom 21 Junii 1637. *in quarto.* ½ a.

4072. Bericht von dem was bey der vierdten Leipziger Belagerung fürgegangen. *in quarto.* 1637.

4073. Das von den Schweden belagerte, aber entledigte Leipzig. *in quarto.* Leipz. 1637.

4074. Relation von der Niederlage der Cavallery des Hertzogen von Lothringen durch I. F. Gn. von Weymar, geſchehen in der Franche Comté (im Jun. 1637) *in quarto.* ½ a.

4075. Relation aus dem Schwed. Haupt-Qwartier Freyenwalde, vom 3 Jul. 1637. *in quarto.* ½ a.

4076. Warhaftige Relation aus Beufeldt im Elſaſs vom 30 Julii (1637), darinnen zu ſehen, wie und wo — Hertzog Bernhard von Weymar über Rhein iſt kommen, und was ſich ſonſt darbey begeben und zugetragen hat. *in 4:to.* ½ a.

4077. Stillſtandt I. Churf. Durchl. zu Sachſen mit der Stadt Erffurt und

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

dem H. Commendanten auf ein monat Dat. d. 22 Aug. 1637. *in quarto*. ½ a.

4078. Hiſtor. Bericht und Erzehlung welchergeſtalt die Käyſerl. Haupt-Armée die Stadt Anclamb A. 1637 hart belagert und blocquirt gehalten, endlich aber die blocquade aufheben und die Stadt verlaſſen müſſen. *in quarto*, Greifswald, bey M. Dorſchern, 1637. 2½ a.

C. Schöttgen, *A. u. N. Pommerl.* III. St. p. 311.

4079. Abdruch etlicher, an der Churf. Durchl. zu Brandenb. Hofe, nach abſterben des Hertzog. in Pommern gewechſelten Schriften, aus welchen zu ſehen, was S. Churf. Durchl. und dero Churf. Haus an den Pommeriſchen Landen vor ein klares Recht zu vindiciren haben. *in quarto*. Frft. an der Oder, 1637. 1 A. 4½ a.

Och på Latin; "Literæ ab obitu Pomeraniæ "Ducis — ex Aula Sereniſſ. Septemviri Brandenb. "& ad eam datæ" &c. Sine loco, vel not. Typogr. 1638, *in 4:o*, pp. 206 præter Catal. Literar. & Monumentor.

4080. Pommeriſcher Ducate der Königin Chriſtina in Schweden.

J. D. Köhler, *Hiſtor. Münzbeluſt.* 1734, p. 257 — 264; ſe ockſå p. 417.

Digitized by Google

4081. Copey etlicher nacher Preuſſen geſchickten, aber intercipirten Schreiben, ſamt allerhand Extracten aus dergleichen Brieffen, neben einem kurtzen gegründeten Gegenbericht über die in einem oder mehr. Schreiben erdichte, offenbare und landkündige Calumni. Exod. XX. v. 16. Syrach. XX. v. 26. *in 4:o.* 1637.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Höppener, p. 74.

4082. Informatio de Juribus Terrarum Pruſſiæ & Civitatis Gedanenſis, adverſus novam Telonii affectationem edita. *in 4:o.* Gedani, 1637. pl. 10¼.

Tilägnas *Henr.* Frederus, Syndicus i Dantzig: ſe S. J. Hoppii *Schediaſma de Scriptor. Hiſtor. Pol.* §. 56, hvareſt ockſå flere, til detta ämne hörande Skrifter, upråknas.

4083. Kurtze und gründl. Relation, wie und welchergeſtalt — Hertz. Bernhardo zu Sachſen F. Gn. mit dero unterhabenden, Teutſchen Arméen, im Januar. 1638, erſtlich beyden vier Öſterreichiſchen Waldſtädten oberhalb Baſel übern Rhein geſetzt, und dann was d. 18/28 Febr. bey Bicken, und d. 21 Febr. bey Rheinfelden, zwiſchen I. F. Gn. an einem, und dem Käyſerl. General, Duca di Savelli, und dem Bäyriſchem — Jean de Werth, am andern

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Theil, vor nahmhaffte Treffen vorgangen ſeyn. *in quarto.* 1638. 1 a.

4084. Warhafte Relation, wie es zwiſchen Hertz. Bernhards zu Sachſen Weimar unterhabenden Armada, eines, und der Käyſerl. und Ligiſtiſchen Armée, unterm Commando Joh. de Werths, andern theils, d. 18 Febr. hergegangen, und wie Gott drauf d. 21 *ejusd.* S. F. Gn. — zwiſchen Bicken und Rheinfelden eine herrliche Victori verliehen hat. *in quarto.* 1638. 1 a.

Och på Svenſka ſ. å. *in 4:to.* 1 a.

4085. Zeitungen wie Hertz. Bernhard, — nachdem er Rheinfelden erobert, das Schloſs Röteln belagert, und ſol hernach von dar uff Freyburg der March gehen &c. *in quarto.* 1638. 1 a.

4086. Zeitungen wie Hertz. Bernhard — nachdem er — Röteln mit Sturm erobert, vor Freyburg in Brisgau gerücket, auch wie er zu Lauffenburg verſchiedene Perſonen enthäupten laſſen; daſs aber Duca di Savelli entkommen &c. *in quarto.* 1638. 1 a.

4087. Relation, oder gründl. Erzehlung, wie die ernſtliche Feldt-Schlacht, ſo d. 30 Julii dieſes 1638. J. nahendt dem Dorff

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

ff Wittenweyer, in dem Preiſsgaw am einſtrom vorgegangen, ſich erſtlich getragen und endlich nach Gottes wil- geendet. *in quarto.* 1638.

4088. Warhaftige und auſsführliche lation von dem blutigen Treffen, ſo iſchen I. F. G. Hertz. Bernhardt, d den beyden Generalen Gótzen und ica de Savelli d. 30 Jul. 1638 vorgan- n. *in quarto.* 1 a.

Vid ſlutet ſtår en Förtekning på fångne och döde &c.

4089. Apologia des Hertz. von Sa- lli, oder wahrhafte Abbildung und un- rtheyiſcher Verlauff des bey Witten- eyher, zwiſchen den Kåyſerl. und Schwed. orgegangenen Treffens. *in 4:o.* 1638.

4090. Extract Schreiben, vom Zu- ſtandt des Krieges am Rheinſtrom. *in quarto.* (1638) ½ a.

4091. Relation etlicher fürnehmen Obriſten &c. Schreiben, von dem Tref- fen ſo unter Mahlburg, a. 1638. d. 9 Aug. geſchehen. Aus dem Kåyſerl. Låger geſchrieben. *in quarto.* ½ a.

4092. Extract Schreiben eines vor- nehmen Keyſerl. Obriſten aus Offenburg,

ſo

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

ſo mit vom Anfang biſs zum ende in Treffen geweſen, an eine Fürſtl. perſon vom $\frac{18}{28}$ Aug. 1638. *in quarto.* ¼ a.

4093. Relation, welchergeſtalt — Hertz. Bernhard — eine abermahlige nahmhaffte, und alſo in dieſem 1638 Jahr, die dritte Feld-Schlacht und Victori, und zwar zu dieſem letzten mahl, gegen Hertz. Carl zu Lothringen Fürſtl. Durchl. am $\frac{15}{25}$ Oc auf dem Ochſenfeld, ohngefähr vorn Tau im Suntgau, erhalten *in 4:o.* 1638. ½ a.

4094. Grundelig Relation, hurulunda — Felt-Marſk. Joh. Baner — på then 20 Nov. 1638, vid Perlebergh, heela the Chur-Sachſiſke Succurs til håſt, hvilke — Marazin — General Gallas ſkulle hafva tilfördt, i grund ruinerat, och - - Fienden för några Regementer proviant afftrångt haf-ver. *in 4:o.* Stockh. Käyſer, 1638. ½ a.

4095. Breyſachiſche Hungersnoth, und umbſtändliches Verzeichniſs aller denck-würdigen Sachen, ſo ſich in währender 18 wöchentlichen Belagerung zugetragen, biſs d. 9 Dec. 1638. *in quarto.*

Bibl. M. Richeii, P. III. p. 167.

4096. Priſe de la ville de Briſac, par le Duc de Veimar. *in 4:o.* Paris 1638.

Le

Le Long, *Bibl. Hiſt. de la Fr.* n. 9019. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4097. Plan du Siege de la ville de ...ſac, par le Duc de Weimar.

Stor Charta, ſtucken af *Abr.* Bosse. 1 a.

4098. Warhafter Bericht und Be...hreibung, was nach dem — Bryſach von ... Hertz. Bernhard — d. 7 Dec. 1638 ...genommen, darinnen an vorhandenen ...hatz, als parem Geld, Gold und Silber, ...rlein, Klenodien und andern, ſo faſt ...glaublich und unerhört, inventariſirt ...d gefunden worden. *in 4:o.* 1639. ½ a.

4099. Gedächtnis - Müntze, auf die ...roberung der Haupt-Veſtung Bryſach, ...m Hertz. Bernhard von Weimar, a. 1638.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1739, p. 435.

4100. *Dan.* Rückers Danck - und ...ſte Evangeliſche Predigt in der Veſtung ...reyſach, als ſelbige Hertz. Bernhardt ...bergeben worden, aus dem 129 Pſalm, ...halten. *in quarto.* Colmar, Spannfel, 1639.

4101. *Caſp.* Barlæi Briſacum capta, ſive Panegyris dicta — Bernhardo Saxon. Duci, Exercituum fœderator. Regum & Principum in Germania ſummo Præfecto.

Caſp. Barlæi *Poëmata*, Edit. IV. Amſt. 1645, *in 12:o.* Heroicor. L. I. p. 105 — 127.

4102.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4102. *Joach.* STURMII Dankpredigt für unterſchiedene Victorien, die Gott Hertz. Bernharden, a. 1638 verliehen hat. *in 4:o.* Erfurt 1639. 8 a.

Kreyſig, T. I. p. 87.

4103. Der Teutſchen Planet, d. i. nothwendige Betrachtung der fremden Krieges-Waffen in Teutſchland, darinnen von deſelben gerechtſame und befugniſs, wie auch vermutlichen Ausgang, in form eines Geſpråchs, zwiſchen Ernſt German von Teutſchenheimb, und Wendelin Frantzmånlein — gehandelt wird. *in 4:o.* 1639. 15 a.

4104. D. *Balthas.* HENCKELII Epiſtolæ Carcerales: defenſum belli Germanici patrocinium, Judicis Colonienſis ignobilem ſenſum, tandemque ſubveniens ex Svecia auxilium, nondum audito experientiæ documento, per varios carcerum cuniculos oſtendentes. *in octavo.* Holmiæ, typ. Henr. Kayſeri, 1640. pp. 297.

Morhof, *Polyhiſtor.* T. I. p. 304. (edit. 1732) och Gryphius *de Script. Hiſt. Sec. XVII. illuſtr.* p. 157, ſåtta vårde på desſa Bref: jåmfôr J. F. Reimmanni *Bibl. Hiſt. Liter.* p. 275. Nårmare hafva Collectores *Actor. Societ. Conant.* ſom fôlja med *Annales Acad. Juliæ,* ſkårſkådat och beſkrifvit dem; lås hårom Vogt, *Catal. Libr. rar.* p. 335.

At

Digitized by Google

At Henckelii Bref, faſtån de i ſig ſjelfva B. III.
äro ganſka litet intereſſante, med rätta räknas C. 3.
ibland ſällſynta Böcker, intyga, förutan Vogt, Sveriges
J. C. Wendlerus, *Diſſert. de var. raritat. li-* Almänna
bror. impr. cauſſis, §. XXV. med flere Biblio- Hiſtoria.
grapher: ſe D. Clement, *Bibl. cur. hiſt. & crit.* Chriſtina.
T. IX. p. 385.

4105. Auſpiciis Jehovæ: Vindiciæ pro innocentia Wermelandiæ, ſeditionis in- ſte accuſatæ, quas in illuſtri ad Salam ecor. Academia, poſtr. Kal. Martii a. 45 publice pronuntiabat *Jordan.* Nico- EDENIUS. *in 4:o.* Upſal. 1645. pl. 4.

Och på Svenſka: "Wermelands Oſkuld i et "ſamma Land otilbörligen påbördat Upror, å "daga lagd uti et Förſvars-Tal, hållit vid Up- "ſala Academie, på Latinſka Språket, d. 27 "Febr. 1645, af *Jordan* Nilſſon EDENIUS; men "nu på Svenſka Öfverſatt." Carlſtad. War- ning, 1740, *in 4:o*, 30 ſidor. Under et kort Företal teknar Öfverſättaren ſit namn med Ini- tial-Bokſtäfverne E. M. F. det år: *Eric Magn.* FLORELIUS.

Uproret, hvarifrån Författaren ſöker frikalla ſina Landsmän, begyntes år 1638 i Upland, och ſpridde ſig ſedan vidare. Anledning dertil gofvo de på Riksdagen ſ. å. utſkrifne Pålagor.

4106. MSC. Brev-Vexling med det Svenſke Raad om Giftermaal imellan Pr. Friderich af Danmark och Prindſ. Chriſtine.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4107. MSC. Documenter angaaende det mellem Dr. Chriſtine af Sverrig og Pr. Fridrich af Danmark forehavende Giftermaal. 1636 — 1638.

Deſſe Handſkrifter ägde Biſk. öfver Seland, P. Hersleb: ſe *Bibl. Hersleb.* Hafn. 1758, in *8:o*, p. 570.

Om detta Frierie talar Puſendorf, *Commentar. de rebus Suec.* L. VIII. §. 79, p. 269.

4108. Rådſlag och Reſolution, ſom år hollet och tagen af ſamtelige efterſkrefne Sv. Rik. Råd, Collegiater, Landshöfdingar, Biſkopar, Superintendenter och tilkallade af Preſterſkapet, öfver några efterföljande nödige och angelägne ärenden. Dat. Weſterås d. 31 Jan. 1639.

Stiernman, *R. D. Beſl. Bih.* p. 299 — 312.

Ärenderne voro: 1) Freds-Tractaten med Käjſaren; 2) Miſsförſtåndet emellan Swerige och Danmark; 3) Rikets Såkerhet emot Kon:s af Polen företagande; 4) Enke-Drotningens Reſa och Actioner; 5) Åtſkillige Sammanlopp i Landet.

4109. *Joh.* GOEBELII Danck- und Freuden-Predigt über die im anfang Martii, von dem Schwed. Generalisſimo, Herrn Joh. Baner, in Meisſen erhaltenen herrlichen Victorie — aus Phil. I: 6. *in 4:to.* Rinteln, 1639.

4110.

Digitized by Google

4110. Auſsführliche Relation und Be- B. III.
...t von der unverſehenen, gefährlichen C. 3.
...d harten ploquada und Belagerung der Sveriges
...urf. Sächs. elteſten Bergk-Stadt Frey- Almänna
...rgk in Meiſsen, wie dieſelbe am 2 Mart. Hiſtoria.
...639 durch die Schwed. Paniriſche Völc- Chriſtina.
...er — iſt angefangen, und biſs uff den
...o tag — continuiret worden. Auch wie
...war preſſe geſchoſsen, und Sturm iſt
...gelauffen, aber dennoch, — durch den
...äyſerl. und Churf. ankommenden ſuc-
...rs iſt liberiret, und der Feind — auſs-
...iſſen müsſen. *in quarto.* Freyb. bey G.
...uthern (1639) 4 a.

4111. *Joh.* GOEBELII Danck-und Freu-
...en-Predigt, über die von dem Schwed.
Generaliſsimo, Herrn Joh. Baner, bey
Chemnitz, d. 4 Apr. (1639) beſochtene
Victoria, — aus Ps. LXXXIV. 6, 7, 8. *in*
quarto. Rinteln, 1639.

4112. *Chriſt.* HECKELS Hiſtor. Nach-
richt von dem was nunmehr vor hundert
Jahren, neml. 1639 im dreyzig jährigem
Kriege, der Stadt Pirna von denen Schwe-
den wiederfahren. *in 4:o.* Dresden, 1739.

4113. Nachricht von Hertzog Bern-
hard des groſsen von Sachſen Todt.

Uti Struvii *Hiſt. Polit. Archiv*, T. II. p. 215.

Digitized by Google

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Hiſtoria.
Chriſtina.

4114. Chriſt- und Fürſtlicher Lebenslauf Hertzog Bernhards zu Sachſen, — wie ſolcher — von denen in den Fürſtenthümern Weimar, Gotha und Eiſenach angeordneten Leich-Sermonen von den Cantzeln abzuleſen. *in 4:o.* 4 a.

4115. *Dan.* RÜCKERS Trawer-Predigt über den hochbetrawerlichen tödtlichen Fall Herrn Bernhardten, Hertzogen zu Sachſen, gehalten im Münſter zu Breyſach. *in quarto.* Colmar, 1739.

4116. Bernhardus Magnus — (Diſſert. Acad.) Pr. *Joh. Chr.* LINCK, Reſp. Nic. Wolff. *in quarto.* Jenæ, 1672. pl. 10.

4117. Elogio di Bernhardo Duca di Vaimar.

Lor. CRASSO *Elogii di Capitani illuſtri*, p. 149 — 152.

4118. Geſpräche in dem Reiche derer Todten, zwiſchen Bernhardo von Sachſen-Weimar, und dem Printzen Joh. Wilh. von Gotha. *in quarto.* Leipz. 1722.

År 45:te *Entrevuen* i den ſtora Samlingen, och FASSMANS Arbete.

Printzen af Sachſen-Gotha var någon tid vid K. Carl d. XII Armée, och blef ſkuten för Toulon 1707.

4119.

Digitized by Google

4119. D. *Ern. Sal.* CYPRIANI Adverſaria Hiſtorica, quibus Bernhardi Magni, Duc. Sax. Vinar. Vita & Germanici Suecorum belli funeſtisſima periodus illuſtrantur. *in fol.* Gothæ 1729. pl. 10. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4120. MSC. Herrn Bernharden des Groſſen, Hertz. zu Sachſen &c. höchſt preiſswürdige Heldenthaten, welche Derſelbe nach tödtlichen Abgang des glorwürdigſt. Königs der Schweden Guſt. Adolphi, biſs an ſein Ende, von 1632 biſs 1639 verübet, wie ſolche von *Joh. Chph.* von der GRÜN, bey höchſtged. S. Fürſtl. Durchl. geweſenen Gen. Adjutanten, mit allem Fleiſs aufgezeichnet, und aus desſen Annotatis in dieſes Compendium verfasſet (von *Wolf Chriſtoph* ZORN von *Blapsheim*) *in quarto.*

Denna Handſkrift förvaras i Hertigens af Sachſen Gotha Bibliothek, på Friedenſtein, och en Afſkrift finnes hos mig, för hvilken jag har at tacka Herr Hof-Rådet och Bibliothecarien Schlæger. Zorn von Blapsheim, ſom gjort Utdraget, var Gen. Adjutantens von der Grün Dotters-ſon, och ägare af Morfadrens efterlämnade Paper. Dedicationen til Hertig Fridrich af Sachſen-Gotha är underteknad d. 3 Julii 1688. Uti Bref til mig fäller nyſsn. H:r Schlæger om detta Arbete följande omdöme: "Cet ouvrage n'eſt "pas mal écrit & les notices qui ſ'y trouvent "ſont

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"ſont très-autentiques, à ce que j'ai obſervé "moi-même, en les comparant avec la Corre-"ſpondance du grand Bernard, que nous poſſe-"dons. Celle-ci eſt compoſée de douze gros "volumes *in fol.* parmi lesquels le ſecond eſt tout "à fait intéresſant pour l'Hiſtoire de la Suede, "contenant quantité de Lettres originales du Se-"nat, du grand Chancelier Oxenſtierna & de "pluſieurs Généraux, avec beaucoup de Memoi-"res concernant les Traités avec la France & "les Electeurs de Saxe & de Brandenbourg, com-"me auſſi le Congrès de Lubec" &c.

Hvad Hert. Bernhards Caractere angår, ſå ytrar ſig Riks-Canceleren, i Bref til Rådet, af d. 2 Febr. 1634, derom ſålunda: "Hertig Bern-"hard är then ſom temmeliga qualitæter hafver, "och är conſiderabel; men ſå är ambitionen "och imaginationen något immoderat, och ſö-"ker indirecte draga all militien ifrån vår re-"ſpect och in på ſig; och är thesförutan af ſå-"dant ingenio, at han ingen något tribuerar, "än ſig ſjelf."

4121. Den Onderganck des Roomſchen Arents door den Noordſchen Leeuw. Afgebeeldt in verſcheyden konſtige Figuren, met ſinryke Verklaringhen derſelver beydes in en buyten Rym, vertoonende in't kort de gedenckwaerdigſte Sacken, die van den beginne tot noch toe, in deeſe orlogen zyn omgegaen. Met een Verhael von den doodt des Koninghs. Door *Bartholom.* Hulsius. Hier zyn noch bygevoegt

Digitized by Google

voegt de Victorien der Croon Sweden ſedert de Doodt des Autheurs verkreghen. *in quarto. Amſterdam*, voor Crispin van de Pas 1642. pp. 91. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Kopparſticken gifva ſtörſta vårdet åt denna lilla ſällſynta Bok, ſom eljeſt icke har ſtort at innebära: går til Hertig Bernhards Död. Författaren var en Preſtman.

4122. Copey eines vertrauten Schreibens ſo ein vornehmer Fürſtl. Weimariſcher Officirer an einen guten Freund wegen der Tractaten und einnehmung der Franzöſiſchen Garniſon in Briſach abgelasſen &c. *in quarto*. 1639.

Är dat. d. 16 Oct. 1639.

4123. Literæ Chriſtinæ, R. S. ad Regem Galliæ, quibus eum, ut Carolus Ludovicus, Pr. Palatinus, e cuſtodia, in qua Molini asſervabatur, liberetur, amice compellat.

Drotningen ſkref tillika til Enke-Churfurſtinnan: begge Brefven, dat. d. 19 Dec. 1639, läſas hos Lünig, *Liter. Procer. Eur.* T. I. p. 261 — 266. Se om denna Handel Pufend. *de reb. Suec.* p. 379. Le Vasſor, *Hiſt. de Louis* XIII. T. IX. P. II. p. 288. Arckenholtz *Mem. conc. la R. Chriſt*, T. I. p. 51 (note).

4124. MSC. Annales Regni Sueciæ ſubjectarumque Provinciarum, ab a. 1628 ad a. 1639.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Superſunt tituli & prima tantum lineamenta, ſäger Stiernman, ſom eljeſt handlar vidlyftigt om detta företagande, *Bibl. Sveo-Goth.* T. II. p. 398 — 401. Loccenius *Ind. Actor. & Codd. MS-ctor.* citerar deſſe Fragmenter under Titul: *Jac.* RUDBECKII *Exerpta quædam nuper geſtorum.*

Författarens egenhändiga Mſcr. ſkal Canc. Råd. Ihre hafva öfverlämnat til för detta Salcſtads, nu mera Skogkloſters Bibliothek: ſe A. Brauner. *Disſert. Acad. de Inſignibus Ser. Fam. Waſia-ca.* Upſ. 1758, *in 4:o*, p. 28.

4125. *Paganino* GAUDENTIO, Le Singolarità delle Guerre di Germania. *in 4:o.* in Fiorenza 1640.

Boken har jag icke ſedt; men funnit henne *Bibl. Hiſt. Struvio-Buder.* och flereſtädes citerad. Hos Niceron, ſom beſkrifvit Pagan. Gaudentii Lefverne, ſamt tillagt en vidlyftig Förtekning på des Skrifter, *Memoires*, T. XXXI. p. 108, är detta Arbete uptaget under N:o 29; men på ſätt, ſom vore det ſammantrykt med tvenne andre Gaudentii på Latin författade Tractater.

I bem: Förtekning förekomma vidare et par Skrifter, ſom jämväl höra til Hiſtorien om Tretio-åra Kriget, näml. n. 17: "Rerum Germa-"nicarum Converſio a. 1633 menſe Octobri, "Ratisbona capta & recepta. Item Carmina &c. "Florent. 1635, *in 4:o.*" och n. 37: I fatti d' "Aleſſandro il grande ſpiegati e ſuppliti, con "non pochi auvenimenti de' noſtri tempi, maſſi-"me

Digitized by Google

"me quelli delle Alemaniche Guerre. In Piſa "1645." *in fol.* Denna ſednare beſkrifves närmare *Nachr. von einer Hall. Bibl.* Vol. VII. p. 31. Jämför Freytag *Analecta Liter.* p. 375, och Clement *Bibl. cur. hiſt. & crit.* T. IX. p. 83. At Pag. Gaudentii Skrifter alleſamman åro mera eller mindre fälſynte, hade Vogt redan anmärkt, *Catal. Libr. rar.* p. 302. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4126. Wahrhaftige Abbildung der Röm. Kayſ. Maj. unterm Commando des Ertz-Hertzogen Leopold Wilhelm H. D. und Gen. Feld-Marſch. Picolomini an einem, und dann der Confœderirten Kronen und Fürſten, als Schweden, Frankreich, Braunſchweig - Lüneburg und Heſſen, unter Commando Gen. Feld-Marſch Baner, Duc de Longueville, Klitzing und Melander, andern theils, im mon. Maji 1640, bey Sahlfelt, gegen einander campirten Arméen, als die Kayſerliche von 24000 und die andern zuſammen von 40000 man, wie ſolche zu ſchlagen in poſitur geſtanden, Retranchement aufgeworffen, und endlichen die Confœderirten im mon. Junii wiederumb weichen müſſen.

Charta på 4 Blad, med numererad Beſkrifning, utan Författares, Stålles eller Kopparſtickares namn; men väl ſtucken.

4127. Schreiben des Feld-Marſch Banier und Grafen Picolomini, den *ſtatum*

 belli

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

belli concernirend, gegen einander ge- wechſelt.

Londorp, T. IV. p. 832. Brefven, ſkrifne Junii månad 1640 angå egentel. de Svenſka Conjunction med Br. Lüneb. Tropparne.

4128. Des Herrn Gen. Baners Erklä- rung gegen Hertzog Ernſt zu Weimar des Armiſtitii halber, de dat. 10 Jul. 1640.

Londorp, T. IV. p. 837.

4129. *Sven.* HAGELSTÉN Oratio in Natalem Chriſtinæ Reginæ. *in fol.* Upſal. Eſch. Matth. 1640. pl. 5.

4130. Marpurgenſis Academiæ Gra- tiarum Actio ſuper Diplomate protecto- rio a Chriſtina — indulto. (Ligate) *in fol.* Marp. Haſſ. 1640.

Arckenholtz, *Liſte des Harangues* &c. p. 3.

4131. Panegyricus — Chriſtinæ — di- ctus a *Franc.* STYPMANNO, nomine univerſit. Gryphiswaldenſis. *in fol.* Gryphisw. 1640.

Idem, *ibid.* p. 5.

4132. Legati Suecici (J. Salvii) Lite- ræ ad Legatum Gallicum, Com. d'Avaux ſcriptæ Hamb. d. 18 Apr. 1641.

Monum. Polit. Eccleſ. ex Arch. Palmſköld. edit. p. 132 - 135. Detta alfvarſama Bref an- går

Digitized by Google

går i ſynnerhet Käjſerlige Generalens de Werths utvåxling. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4133. Hiſtoria del'e Guerre di Ferdinando II. e III. Imperatori, e del Rè Philippo IV. di Spagna, contro Goſtavo Adolfo, Rè di Svetia, e Luigi XIII. Rè di Francia, ſuccesſe dall anno 1630 ſino all' anno 1640, del Conte *Galeazzo Gualdo* PRIORATO. *in octavo.* Appresſo la Copia ſtampata in Venetia, 1642.

Paper och Tryck utmärka nogſamt, at detta är en i Geneve föranſtaltad Uplaga: flera Editioner upräkna Le Long, *Bibl. Hiſt. de la Fr.* Lenglet du Fresnoy, *Catal. des princip. Hiſt.* och Niçeron, *Memoires*, T. XXXIV. p. 11.

Verket är deldt i twå Delar, hvaraf den förſta, i XVI Böcker, går til Stilleſtåndet, ſom ſlöts i Piemont 1739. Uti andra Delen, beſtående af X Böcker, fortſättes Hiſtorien intil Fält-Marſk. Baners Död 1641.

De fyra förſta Böcker, ſom ſtanna vid Guſt. Adolphs Död, äro öfverſatte på Holländſka, med Titul: "Der Sweeden Oerlogh in Duytslandt, "tot de Doodt von Guſtavus Adolphus, teghen "Ferdinandus II. — In het Italiaens beſchreven "door den *Gal. Gualdo* PRIORATO, en getrou-"welyk vertaelt door *Andr.* van de WIELE, "Conrect. van VLISSINGE, Haerlem, Caſtelyn, "1651." *in 8:o*, med några Figurer, artigt nog copierade i ſmått efter Merians ſtora Taflor. Om Holländſke Öfverſättaren ſedermera gått vi-

 da-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

dare, är mig obekant; men at jämväl H:r de *Francheville*, i Berlin, på Franſöſka öfverſat de ſyra förſta Böcker af G. G. Prioratos Arbete, det har jag redan här ofvanföre n. 3812 påmint.

Om *Gal. Gualdo* PRIORATO, ſom afled i ſin Födelſe-Ort Vicenza 1678, handlar Niceron l.c. meddelandes en vidlyftig Förtekning på hans Skrifter. Uti *Journal des Savans* 1665 ſäges med god grund om denna Italienare: "ſon malheur eſt de parler "ſouvent des choſes dont il n'a pas toute la con-"noisſance, qu'il ſeroit néceſsaire qu'il eut, pour "ſe bien acquiter de ce qu'il entreprend."

4134. Le Soldat Suedois racontant l'Hiſtoire de tout ce qui ſ'eſt pasſé en Allemagne, depuis la Mort du Roy de Suede jusques à preſent. Avec un Eloge & Discours militaire ſur la vie & la mort du Duc de Weymar, par le S:r de GRENAILLE. *in octavo.* Paris, Olivier de Varennes 1642. 627 *ſidor utom Föret. och Reg.*

Är en Fortſättning af Fr. Spanheims *Soldat Suedois*, n. 3796; men af olika värde. Spanheim har nog tilförläteliga efterrättelſer, Grenaille föga annat, än det han kunnat hämta utur Franſka Gazetterne eller andra dylika Skrifter. Om denna ſednare ſäger Bayle, *Dict. Hiſt. & Crit.* Art. GRENAILLES, *qu'il a fait quantité de Livres François, qui ne valent pas grande choſe.* Bayle upräknar jämväl åtſkilliga; men nämner icke *le Soldat Suedois* ej heller en Poëme, ſom Grenaille ſkrifvit öfver Kon. Guſt. Adolphs

dolphs Segervinningar, och om hvilken Skrift Abbé Goujet. Bibl. Françoiſe, T. VII. p. 206, ſig ſålunda yttrar: "Grenaille, dont le nom "eſt fort peu reveré dans la Republique des "Lettres & très decrédité ſur le Parnaſſe, a fait "un Poëme Latin, où il chante les Victoires de "Guſtave Adolphe, Roi de Suede; il a traduit "librement ce même Poëme en Vers François, "l'un & l'autre imprimé à Paris, en 1639, *in 8:o.*" B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

En Holländſk Öfverſättning af Spanheims och Grenailles *Soldat Suedois*, äger jag, tr. i Amſterdam, hos Nic. van Raveſtyn, 1649, 1650. *in 8:o.* 2 Voll. 454 och 507. ſid. utom Dedic. Föret. och Reg.

4135. *Johan Gebh.* HAUSSMANS Abbildung der Schwediſchen Geld- Mord- Brand- und Schantz-Angſt, womit vor und in währender Belagerung die hochgeängſtete Stadt Görlitz gepreſſet worden. *in quarto.* Dresden 1741.

4135 (a) Nachrichten von der Kuhrfürſtl. Sächſiſche Sechsſtadt Görlitz im Jahr 1641 betroffenen Belagerung, zur Erläuterung einer nach der von dem damaligen Kuhrf. Sächſ. General-quartermeiſter-Lieutenant H:rn *Melchior Schlomachen* gefertigten Zeichnung derſelben durch Sam. Weiſhunen anno 1641 geſtochenen, und auf der Görlitziſchen Bibliothek befindlichen Kupferplatte. *in 4:o.*

Gör-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Görlitz, Fickelſcherer, 1777. 44 *ſid. med Chartan*, *reg. fol.*

J. G. Meuſel, *Neueſte Litteratur der Geſchichtkunde*, II Th. p. 100.

Utaf de tvenne här ſammantrykte Berättelſer, torde den äldre af år 1641 vara denſamma, ſom jag under näſt föregående Numer, upteknat: den nyare utgafs förſta gången i Görlitz 1741.

4136. *Chph.* LAURENTII Görlitziſches Danck-Altärlein, oder Chriſtl. Danckſagungs-predigt wegen befreyung der Stadt Görlitz von der Schwed. Beſatzung. *in quarto.* Dresd. 1642.

Bibl. Mich. Richeii. P. III. p. 169.

4137. *Melch. Nehel* von WITSTAHL *Chronographia decennalis*, oder zehnjärige Hiſtor. Erzählung aller fürnehmſten Geſchichten und Handlungen, welche von anfang der Churf. Durchl. zu Sachſen Armée von A. 1631 biſs 1641 ſich begeben, ſamt einer Chorographiſchen Beſchreibung der Länder, darinnen dieſer Krieg geführet worden. *in quarto.* 1641. *item.* 1642 *in 4:o* und *in 12:o.*

Boken beſtår af vid paſs 16 til 20 ark, ſäger Kreyſig, T. I. p. 140.

4138. Relation der Kön. Schwed. unter

ter der conducte des H:rn Feldt-Marſch. Leonh. Torſtenſons — beſtehenden Haupt-Armée, vom 9 biſs uff d. 25 Maji, in der Schleſien, mit occupirung unterſchiedlicher Platzen, gehabte ſtahtliche Progreſs, auch inſonderheit ihrer wieder die Kåyſerl. und Chur Såchſiſche ſolcher Orten eine zeit hero zuſammengeführte Macht, am $\frac{21}{31}$ Maji 1642 bey Schweinitz erhaltenen groſſen Victori, worüber die Cavallerie — meiſtentheils ruinirt, — darbey auch der Generaliſſimus ſelbſten — Hertzog Frantz Albrecht zu Sachſen — nebſt vielen andern Officirern mehr gefangen; — worauf ſich auch die Garniſon in Schweinitz ergeben &c. *in quarto.* 1642.

B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Höppener, p. 80.

4139. Tackſåjelſe-Placat för Progreſſerne uti Tyſkland; af d. 18 Jul. 1642.

Idem, p. 81.

4140. Relation über das Treffen der Schweden und der Kåyſerl. und Reichs-Armée, d. 23 Oct. 1642, bey Leipzig. *in quarto*, 1642. 1 a.

4141. Gründlicher und eigentlicher Bericht von dem Treffen bey Leipzig &c. *in quarto.* 1642. 1 a.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4142. Relation om then herlige Victorie, ſom then Kongl. Swenſke Hufvud Armée, under Gen. Feltmarſk. Linnar Torſtenſons conduicte, emot Ertz Hertig Leopold Wilhelms och Gr. Picolomini Kåyſerl. Riks-Armada, på d. 23 Oct. 1642 icke långt ifrån Leipzig — erhållit hafver *in quarto.* ½ a.

4143. Der Königin in Schweden Schreiben an die Frau Landgräfin in Heſſen die Leipziger Schlacht betreffend, vom 24 Nov. 1642.

Londorp, T. V. p. 818.

4144. Ad Sereniſſ. & Potentiſſ. Chriſtinam — Reginam Panegyricus, cum ductu & vigilantia Leonh. Torſtenſonii, eodem, quo ante duodecennium, divus Parens, loco, eadem fortuna in campis Lipſiacis hoſti, prælio inſigni, victoriam & triumphum extorqueret, dictus in Acad. Gryphisw. 25 Nov. a *Franc.* STYPMAN, J. U. D. & Pr. Ord. *in fol.* Gryphisw. Jeger, 1642. pl. 9.

4145. Schreiben des Chur-Printzen zu Sachſen an den Schwed. Gen. Feld-Marſchal Torſtenſon, wegen Belagerung der Stadt Leipzig, nebſt des Feld-Marſchals hierauf ertheiltem Antworts-Schreiben.

Lon-

Digitized by Google

Londorp, T. V. p. 817. Brefven åro af d. 12 och 17 Nov. 1642. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Christina.

4146. Gründliche und eigentliche Relation von der harten und ſtrengen Belagerung der vornehmen Kauff- und Handels-Stadt Leipzig und Veſtung Bleisſenburg, wie ſolche von der K. M. und Cron Schweden Gen. Feld-marſch. Herrn Linnart Torſtenſohn, vom 14 Oct. 1642 hart belagert, — und endlich d. 26 Nov. das Caſtel mit Accord erobert, und zwey tage hernach die Stadt auch eingenommen worden &c. *in quarto.* 1642.

Höppener, p. 81.

4147. Accord, welcher — wegen Uebergebung der Stadt Leipzig abgehandelt und getroffen worden. *in 4:o.* 1642. ½ a.

4148. Gründliche und auſsführliche Relation von der denckwürdigen Belagerung der Stadt Freyberg in Meisſen, und wie dieſelbe durch den Käyſerl. General Piccolomini befreyet worden. *in quarto.* Freyberg 1643.

4149. Klaglied von dem Torſtenſohn, da er vor Freyberg abziehen müsſen. *in 4:o* 1643.

Catal. Bibl. Chriſtiæ. Lipſ. 1757, *in 8:o,* p. 741.

4150. Schwediſcher Abzug von Freybergk, welche nach verübter zwey monat-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

natlicher, harter — Belågerung, bey — ankunft des Göttl. und Käyſerl. Entſatzes, d. 17 Febr. 1642 geſchehen, — d. 26 dito — als ein offentliches und freudenvolles Danckfeſt deſswegen gehalten worden, in druck gegeben von Apiano Apiani. *in quarto*. 1643.

År ſkrifven på Vers.

Öfver denna 100 år förut uphäfne Belågring firade, St. Freyberg 1743 en Jubel-Feſt. En Medaille, ſom vid detta tilfälle förfärdigades, beſkrifver J. D. Köhler, *Hiſtor. Münzbeluſt.* 1743, p. 393. Tillika tryktes M. *Chr. Gotthold* Wilisch *Freybergiſche Stadt Jubel-Acta*, hvaruti icke allenaſt Belågringen år 1643, utan ockſå Solenniteterne vid Jubel-Feſten 1743 omſtändel. beſkrifvas.

4151. Clag und Seuffzen des betrübten, bedrängten und verderbten Landes zu Meisſen. *in quarto*. 1643.

4152. Hiſtoire univerſelle de notre tems, contenant ce qui ſ'eſt paſſé de plus remarquable depuis la declaration de la guerre entre les Couronnes de France & d'Eſpagne, l'Empire & la Suede, & les autres Etats alliés, jusqu' à la mort de Louis XIII. 4 Voll. *in 12:o*. Paris 1644.

Le Long, *Bibl. Hiſt. de la Fr.* n. 9092.

4153.

Digitized by Google

4153. Hiſtoire du Regne de Louis XIII. Roi de France &c. contenant ce qui eſt arrivé de plus remarquable en France & dans l'Europe, depuis le commencement de ſon Regne jusqu' à la mort de ce Prince; par Mr LE VASSOR: 10 Tomes, *in 12:o.* Amſterdam Brunel, 1700 — 1711. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Franſoſerne äro med detta Arbete icke tilfreds, ſe Le Long n. 9109 och Lenglet du Fresnoy, *Catal. des princ. Hiſt.* Methode, T. IV. p. 93. Jag har trodt mig böra lämna det här et Ställe, emedan deruti mycket förekommer rörande Sveriges deltagande i Tyſka Kriget, alt ifrån år 1630 intil år 1643.

4154. Epitome Rerum Germanicarum ab anno Chr. 1617 ad an. 1643. recenſuit & adnotationes adſperſit *Jo. Gottlob* BOEHMIUS. *in octavo.* Lips. in officina Fritſchia 1760. pp. 284. *except. Proœm. & Ind.*

Detta är nyaſte Uplagan af en liten, men märkvärdig Bok. Hon tryktes förſta gången 1643, och faſt än hon ſedermera ofta blifvit uplagd, var hon dock, innan denna Edition utkom, intet mindre än almän.

Uti ſit Företal til Pariſiſke Univerſitets-Cancellern, Joſeph Barre, underſöker Prof. Bœhme hvem ſom författat detta Arbete, och upräknar tillika de Editioner han hade ſig bekante. I almänhet tilägnas det en lärd Canonicus i Coſt-

 nitz

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

nitz, med namn *Leonh. Pappus*, ſe Placcium *de Anonym.* n. 1122, Gryphium p. 64 och *Bibl. Hiſt. Struv. Buder.* p. 958; men Prof. Bœhme är icke af denna mening: ännu mindre ſannolikt förekommer honom, at *Adler Salvius* dervid lagt handen, lämnandes ſluteligen hela ſaken i oviſshet. Hans anmärkningar, ſom ſtå under Texten, äro korte, men tilräckelige at förklara et och annat mörkt ſtälle. Såſom Bihang har han tillagt: "De Comitiis Electoralibus, Ratis-"bonæ celebratis a. 1630, Epiſtola"; hvilket märkvärdiga Bref han tilägnar den bekante FORSTNERUS, och icke Matth. Bernegger, ſom allenaſt befordrat det til tryck, under namn af *Theodosius Berenicus Noricus.*

En ganſka ſällſynt Uplaga af den ſå kallade *Epitome* äger jag, hvilken icke varit Prof. Bœhme bekant, och har följande Titul: "Compen-"dium belli Germanici, ab a. 1617 ad an. 1650 "per Europam, & potiſſimum in Germania, va-"riis eventibus geſtum & Iconiſmis Principum in "æs inciſis illuſtratum. Editio nova & ſine affe-"ctu. Cum licentia Superiorum. In Officina Dav. "Hautti, Bibl. Viennæ & Lucernæ, 1657." *in "12:o* pp. 395. På bakſidan af Titul-bladet ſer man Dr. Chriſtinas Portrait, med underſkrift: *Chriſtina Catholica Suecor. Gothorum &c. Regina;* och til Henne är Boken dedicerad, ſom det ſynes, af Förläggaren: ty under Dedicationen ſtår intet namn, ej eller finnes här något Företal. I anſeende til Paper och Tryck kan denna Edition icke ſättas i jämnförelſe med de ſmå nitida Holländſka Uplagor af 1643 och 1644,

1644, ej eller med den ſednaſte, trykt i Leipzig; Portraiterne öka ej eller des värde; men det ſom framför alla andra Uplagor gifver denna et väſenteligt företråde, äro ymnige tilſatſer, och en icke mindre omſtåndelig Fortſåtning ifrån år 1643 intil 1650. Oviſst år, om förſta Författaren håruti åger del; dock förekommer mig, ſom vore åtminſtone Fortſåtningen af annan hand. B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Om en Tyſk Verſion, ſom icke år ſå almånt bekant, låmnar Prof. Bœhme, i ſit Företal, följande Beråttelſe: "Edita illa, ſine loci "nota, in lucem eſt a. 1645 quaternis, ſub hoc "titulo: *Hiſtoria Teutſches Krieges, – vorinnen "angeführet werden alle Kriegeshåndel, ſo ſich "vom Jahr Chr. 1617 biſs in dieſes 1645 Jahr – be-"geben und zugetragen.* Atque ita ejus autorem, "quisquis ille fuerit, res aliquot annorum me-"morabiles ſatis conſtat addidisſe, rudi in uni-"verſum & incondito ſtilo, atque ab ætatis no-"ſtræ elegantia ſane quam abhorrente. Verum "his atque talibus tum quidem vulgo lectitatis, "inſequente anno ea editio repetita fuit."

4155. *Jo. Petrus* LOTICHIUS de Rebus Germanicis, ab a. 1617. ſive Bohemicor. motuum initiis, ad an. usque 1643. Adjectis Iconibus perſonarum genuinis, figuris item & deſcriptionibus præliorum, obſidionum &c. in æs inciſis, ab iis qui pleraque oculis hauſere fideliter communicatis. Tomi II. *in fol.* Frf. ad Moen. ty-

 pis

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

pis Wolfg. Hoffmanni, impens. M. Meriani, T. I. 1646. T. II. 1650. 2. Voll.

Et almänt föraktat, och endaſt för Merians Kopparſtick efterſökt Werk: Se Gryphius, p. 67. *Bibl. Hiſt. Struv. Buder.* p. 957. Hoffman, *Bibl. Jur. publ. p.* 230. Niçeron, *Memoires*, T. XXVI. p. 43.

4156. Hiſtoire du Mareſchal de Guebriant, contenant le Recit de ce qui ſ'eſt paſſé en Allemagne dans les guerres des Couronnes de France & de Suede, & des Eſtats Alliez contre la Maiſon d'Auſtriche. Avec l'Hiſtoire Genealogique de la Maiſon du méme Mareſchal &c. par *Jean* Le Laboureur, Conſeiller & Aumoſnier du Roy, Prieur de Iuvigné. *in fol.* Paris, chez Pierre L'Amy, 1657. 730. *ſid. utom Föret. Dedic. Pieces à adiouster, Oraiſ. fun. p.* N. Grillié *Evesque & Comte d' Uzez, Hiſt. Geneal. 168. ſid.*

Boken lärer ett par gånger hafva fådt nytt Titulblad; åtminſtone har Gryphius ſedt Exemplar, på hvilka ſtår à *la Haye* 1685. ſe des *Disſert. de Script. Hiſt. Sec. XVII. illuſtr.* p. 70. Uti detta Werk förekommer mycket, hörande til Hiſtorien om Tyſka Kriget, ifrån 1638 til inemot ſlutet af år 1643. Det omtalas med Beröm af Le-Long, n. 9117.* och Lenglet du Fresnoy, T. III. p. 235. T. IV. p. 130.

De Swenſke hade all orſak at med Maresch. de Guebriant vara miſsnögde, ty honom bruka-

kade Frankrike, både at taga Briſach i Beſit- ning och at debauchera Weimariſka Arméen, öfver hvilken han, efter Duc de Longueville, förde befälet; hvarom kan läſas Pufendorf och Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Jean Bapt. Budes, Grefve af Guebriant, dödde d. 24. Nov. 1643. af en blesſure ſom han fick under Belägringen af Rothweil. Des Hiſtoricus, en för åtſkillige Hiſtoriſke arbeten berömd Man, lefde til år 1675.

4157. P. Ostermanni Palladium exulantis ubique pacis univerſalis. *in quarto.* Mogunt. 1643.

4158. Der Lew aus Mitternacht, d. i. Poëtiſch und kurtzer Bericht, welchergeſtalt der Röm. ſchwartze Adler von ſeinem hohen rothen Thurmb, ſo viel Thier und Vögel von Oſten, Süden und Westen, durch liſt und macht unter ſich gebracht; als er aber nach Norden geſchauet, und zu weil gebauet, daſs Gott den Lewen aus Mitternacht erwecket, der den Adler auf den Thurn erſchrecket, daſs auch die andern Thier und Vögel ihre Krafft drauff wiederumb ausgeſtrecket. Zum guten Anwunsch auf den jetzigen höchſtanſenl. Reichs-Tage der verſaml. Stände des Königr. Schweden, übergeben und gedr. zu Stockh. von H. Käyſern, 1643. *in 4to.* 1. a.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Författaren menar väl; men Skriften är narraktig.

4159. Mars Sueco Germanicus in celebritatem Feſti Natalitii — Chriſtinæ Reginæ — dictus — Aroſiæ, — a *Joh.* RUDBECKIO, *jun*, ipſo die natali 8 Dec. 1643. *in 4:o.* Aroſiæ, Lauringerus, 1644. pl. 5.

4160. Riks. Ständers Utſkots Betänkande om Danſka Kriget; dat. Stockh. d. 24. och 26. Oct. ſå och 4. Nov. 1643.

Stiernman, *Saml. af RD. Beſl.* T. II. p. 1018.

4161. Två Bref växlade imellan Fältmarſk. Linder Torſtensſon och Danſke Riks-Marſken H:r And. Bille, a. 1643 och 1644. då det Danſke kriget begyntes.

Nya Sv. Bibl. II. B. p. 419 – 423.

4161. (a.) MSC. Enke-Drotn. Maria Eleonoras Intygande, mot ſin Hofjunkares, J. W. Pogrells utſago, at hvarken Kon. i Danmark, eller Gr. Waldemar, ej eller Danſka Reſid. Wiebe haft någon del uti det beſlut Hen. Maj. hade tagit, at reſa från Sverige. Dat. Köpenh. d. 3 Jun. 1643. (På Tyſka.)

Uti mina handſkr. Samlingar.

4162. Kongl. Maj. til Swerige Breff til Rikſens Ständer. *in quarto*, Stockh. Käyſer. 1644. 1 ½ a. Til-

Tillika utgifvit på Tyſka, *in 4:o.* 1 a. ſamt på Latin, *in 4:o.* 1 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Uti detta Bref, dat. d. 16. Jan. 1644. gifver Drotningen Ständerne tilkänna, at hon til Fäderneslandets förſvar, och Underſåtarenes beſkyd, nödgats gripa til Wapn emot Kon. af Danmark.

4163. Kongl. Maj. Patent, angående Kriget emot Danmark; dat. Stockh. d. 16 Jan. 1644.

4164. Manifeſt, förklarandes Orſakerne ſom Kongl. Maj. til Swerige — bewekt och nödgat hafwe, at reſolvera til Kriig, och förſwara med Wapn ſin, ſit Rikes och ſine Underſåtares undertrykta rätt, emot Kon. Chriſtians then 4:des af Danmarck fiendtlige och wåldſame attentater. *in quarto.* Stockh. Käyſer. 1644. 14 $\frac{2}{4}$ a.

Och *på Latin:* "Manifeſtum declarans cauſas &c. ex Svetico in Latinum ſermonem translatum; excuſum Stockh. typ. P. a Selou, 1644." *in 4:o.* 15. a. ſamt *på Tyſka:* "Manifeſt worinnen die Urſachen erkläret werden &c. Stockh. Kayſer, 1644." *in 4:o.* 17 a. Omtr. i detta ſednare Språk, hos v. Mejern, *Acta Pac. Weſtphal.* T. I. p. 88. jämvål ſerſkildt utgifvit *på Holländſka.*

4165. Voorlooper van het Sweedſche Manifeſt, vertoont door een t' ſaemenſpreking

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

king tuusſchen een Sweed ende een Deen. *in 4:to.* Amſterd. 1644. 8. *ſid.*

Ochſå utgifvit på Tyſka, ibid. *in 4:o,* ſamt på Swenſka; Höppener, p. 83.

Af hvad orſak man år 1769 å nyo låtit trycka detta Samtal, på Svenſka, kan jag icke inſe: det ſtår uti *III. Saml. af politiſka Anecdoter och forntidens Hemligheter*, Sthm. Kgl. Tr. 1769. *in 4:o.* p. 23 — 30. Tillagt har man et Bref från Sv. Commisſarierne vid Freds-Underhandlingarne i Brömſebro, til Landshöfd. öfver Skaraborgs-Lån, Carl Roſendufva, af d. 13. Aug. 1645.

4166. Warhaftige Wiederleg- und Beantwortung des jüngſt auskommenen Schwediſchen Manifeſtes, worin nicht allein klårlich dargethan und bewieſen, daſs die in jenem vermeintlich angeführte Urſachen, ſo die Königin von Schweden angetrieben und genöthiget, ſich endlich zum Krieg wieder Dennemarck zu reſolviren, von keiner würde noch erheblichkeit ſeyn, beſondern vielmehr hingegen der rechte wahrhaffte Grund ſothaner Schwediſchen Bund- und Friedbrüchigkeit entdecket und beſchrieben wird. *in quarto.* 1644. 11 ½ a.

Omtr. hos v. Mejern, l. c. p. 137. År ockſå publicerat på Danſka, 1644. *in 4:o.* 13 ½ a. ſamt på Latin, ſamma år, *in 4:o.* 17 ½ a.

4167.

Digitized by Google

4167. Anleitung zum rechten Verſtand der ſogenandten warhaften Wiederleg — und Beantwortung des jüngſt ausgelaſſenen Schwediſchen Manifeſts: II. Cor. 13. Wier kônnen nicht wieder die Warheit, ſondern für die warheit. *in 4:o.* 1644. 2½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4168. Inſtruction, hvarefter Hen. Kgl. Maj:t nådigſt vill, at Nils Nilsſon Lindegren ſig på Reſan åt Dannemark råtta och fôrhålla ſkal. Act. Stockh. d. 18 Jan. 1644. Item, N. N. Lindegrens Relation om dèn Reſa, den han ſåſom Hårold, efter Kongl. befallning, gjorde til Dannemark; ſkrifven Forſſa, d. 26. Maji 1666.

Wid ſlutet af Nic. Reinh. Broocman *Diſſert. de ſanctitate Legatorum ſagatorum* (Hårrolda-Rått) Lond. Goth. 1750. *in 4:o*, och i N. Weſſmans *Åldre och nyare Skånſka Handl.* 1755. II. Quart. p. 97 — 106.

Lindegren har fôrmodel. upſat denna Relation fôr någon af ſina Wånner, ty han beropar ſig deruti på en annan Berättelſe, den han ſtraxt efter heinkomſten från Danmark, til Kgl. Caneeliet ingifvit.

4169. Succincta Relatio, quæ inter alia reddit manifeſtum, quomodo Ser. Dan. & Norveg. Regis, Sleſvici & Holſatiæ Ducatus, Ejusdemq. Majeſt. Provincia Iutia, improviſa Svetici exercitus

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

invaſione, nulla præcedente legitima cau
ſa, contra omne jus fasque, conventione
& pacta fœdera hoſtiliter occupata ſunt
in quarto. 1644. pl. 5 ½.

På *Danſka:* "Manifeſt, eller en Summariſ
"Beretning" &c. 1644. *in 4:o.* 3 ½ a. på *Ty
ſka:* "Manifeſt oder Summariſcher Bericht" &c
in 4:o. 4 a. på *Franſöſka:* "Declaration, ou
"briefue Relation" &c. *in 4:o.* 5 a.

4170. *Roſſomatza*, oft Moogh-Al
dat is, de Sweedſche Overdadige Vra
ctigheydt: een yder tot af-ſchrick voo
oogen geſtelt. Overgeſet uyt een vertrou
Schryven van de Wezer-ſtroom, 1644. in
quarto. 2 a.

En Smådeſkrift, åter utgifven på *Tyſka*
1658. ſe n. 4721.

4171. Extract af en Confidenz-Skrif
velſe, utur Lübeck, d. 16. Febr. 1644
therutinnan til en god del förmåles, hvad
ſåſom til d. 9 ejusd. vid then Swenſka
Arméen uti Holſtein och Juthland är paſ
ſerat och förelupit. *in quarto*. 1644.

Höppener, p. 84.

4172. Danmarks Rikes Råds Breff til
Sweriges Rikes Råd, ſub dato Ottenſjö,
then 9 Febr. ſampt Swerig. Rikes Råds
Swar theruppå, dat. Stockh. then 2. Mart.
1644. *in 4:o*, Stockh. Kåyſer. 1. a.

Och

Digitized by Google

Och på Tyſka. *in 4:o.* 1 a. ſamt på Danſka, med Danſka Rådets Genſwar 1644. *in 4:o.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4173. Schreiben des Königes in Dannemarck an den Kayſer, wegen einfall der Schwediſchen Armée unter dem General Torſtenſon. *in quarto.* 1644.

Bibl. M. Richeii. P. IV. p. 302.

4174. Antwoordt op ſeeker Deens Manifeſt: *Frangenti fidem, frangatur eidem.* Gedr. buyten Boxtehoe, 1644. *in quarto.* pp. 8.

4175. Gegenantwort auf eines Ehrenſchänders und Pasquillantens Diſcours, genant: *Antwoordt op ſeeker Deens Manifeſt* &c. Braunſchw. 1645. *in 4:o.* 5½ a.

4176. Des Königs in Dennemark Erklärung, warumb er das Schreiben, ſo der Schwediſche Herold mitgebracht, zu acceptiren bedencken getragen: dat. Odenſee, d. 13. Febr. 1644. *in 4:o.* ½. a.

Londorp, T. V. p. 871.

4177. Vortrab und Deduction der Cron Dennemarck, von a. 1630. biſs anhero (1644.) gepflogene Friedens-tractaten, Bothſchafften und Conventionen, welche zu dem gemeinen Pacifications weſen mit der Cron Schweden gehalten, und was

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

was darin verhandelt worden; woraus abzuſehen, wie. gem. Cron Schweden unter dem Schein und prætext des Friedens, den krieg nicht allein mit ernſt fortgeſetzet, und den Mediatorem ſelbſten feindlicher weiſe angegriffen; ſondern dero vorgebender Religion ſich als eines Deckmantels gebrauchet, worunter ihr Intereſſe beobachtet, und was bey dieſem Krieg der Schwediſchen ihr *ſcopus* und rechter Ziel ſey. *in quarto*. 1644. 2½ a.

Londorp, T. V. p. 872.

4178. Kurtze und ſummariſche Bericht der Urſachen, welche man ſo wol in Nieder Sachſen, den See-Städten, als auch bey etlichen Schwed. Officirern, *per diſcurſum* vernimbt, warumb der Einfall in Hollſtein und Jutland erfolget ſeyn ſolle. *in quarto*. 1644. 1. a.

Och på Swenſka: "Kort och ſummariſk Berättelſe" &c. 1644. *in 4:o*. 1. a.

4179. Bericht der Urſachen warumb der Einfall in Holſtein erfolget. *in 4:o*. 1644.

4180. Diſcours ob Schweden ohne vorhergegangene Ankündigung, den Krieg wieder Dennemarck anfangen können. *in quarto*. 1644.

Bibl. Thomas. p. 261.

4181.

Digitized by Google

4181. Diſſert. de Irruptione Suecorum in Holſatiam, Duce Torſtenſonio, Pr. *Frid.* Pryss, Resp. Andr. Tengblad. *in quarto*, Aboæ. 1761. pp. 37. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Lärda Tidn. 1761. n. 50. Författaren ſöker vederlägga de vidrige omdömen ſom om detta Inbrott blifvit fälde.

4182. Kurtze und ſcheinbahre Erklärung ob dieſer neue krieg der Schweden gegen die Dänen dem gemeinen beſten in Teutſchland einige hinderung ſolte ſtiften oder verurſachen können. Benebenſt einem I. K. M. in Dennemarck abgeſchickten Schreiben an dero Reſidenten (vom 25 Dec. 1643.) *in* 4:o. 1644. 1½ a.

Är ochſå tr. på Holländſka, i Middelburg, 1644. *in* 4:o. 1½ a.

4183. Furſtens til Sibenbürgen Georg. Rakoczi Manifeſt til Ständerne uti Konungariket Ungern, therutinnan hufvud Orſakerne til then Kriigs Expedition, ſom företagen år emot thet Öſterrijkeſke Huſet, korteligen utförde blifwe: af d. 17. Febr. 1644. *in quarto.*

Öfverſätning från Tyſkan, i hvilket Språk det ofta finnes trykt.

4184. Keyſerlich Manifeſt wieder Siebenbürgen, nebſt einem Vorläuffer einer Ant-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Antwort auf das Rackoziſche Manifeſt; vom 23 Febr. 1644. *in quarto.*

4185. Kurtze Relation vor Eroberung der Veſtung Landscron. *in 4:o.* (1644) ½ a.

4186. Extract etlicher Schreiben aus Stralſund, Amſterdam, Dantzig &c. *in quarto.* 1644. ½ a.

4187. En kort och ſanfärdig Berättelſe, huru ſom de tre Soknar Sårna, Hede och Idre, långſt up i Öſtra Dalarne, äro med bewäpnad hand bragte ifrån Norrige och inunder Sweriges Krona, utaf då warande Kapellanen uti Älfve-dals Sokn, och ſedan Paſt. i Kumbla, H:r Dan. Joh. Buſchovio, ſom ſkedde uti Martii månad, år 1644. &c.

Uti *Sw. Fatburen*, IV. Öpn. p. 49 — 55. p. 57 — 64. p. 71. Jämnför *Samlaren.* I. Del. 1773. p. 35.

En Berättelſe härom läſes ochſå uti Abr. Wahlmans, under Ol. Celſii öfvervaro, hållne Diſputation: *de incrementis Regni Suedici & præcip. Provinciar. fatis.* Upſal. 1707. *in 8:o.* p. 105. följ.

4188. Quæſtio Politica, an Clerico, in rebus arduis, committenda ſit expeditio militaris? quam in modum Diſſert. Acad. leviter expoſitam, Pr. A. Groenwall,

rall, candido bonorum examini ſubmittit
juſt. J. Tillæus. *in oct.* Upſal. 1737.
p. 24.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Angår fören. Buſchovii expedition.

4189. Copior aff några Breff, våxla-
e emellan K. Chriſt. d. IV. uthi Dan-
nark, å then ena, och Commendant. uthi
Götheborg, Wålbörd. Nils Aſſerſſon Man-
derſkiöld, uppå then andra ſidan. *in* 4:0.
1644.) 1. a.

Brefven åro ſkrifne *in Aprili* 1644. Commendanten afſlår at upgifva Fåſtningen.

4190. Copia Literarum nobilis cu-
jusdam Sueci & viri primarii, ad nobilem
quendam Franconienſem, expromens in-
tentiones & conſilia, tam cocta, quam co-
quenda, belli in Germania hinc inde a Sve-
cis tracti, & jam in Danos etiam adornati.
Nunc publici juris facta, in gratiam to-
tius orbis Chriſtiani, imprimis ſubditorum
Regni Sueciæ, quo malum cervicibus ſuis
impendens avertere posſint. *in quarto*, Frfti
ad Moen. 1645. pl. 4.

Af denna Skrift, hvilken i ſin tid gjorde mycket upſeende, åger jag tvenne Öfverſåtningar, den ena på *Tyſka:* "Copia Schreibens eines vor-"nehmen Schwed. von Adel, an einem Frän-"ckiſchen von Adel" &c. Frf. a. M. 1644. $3\frac{1}{2}$ a. *in* 4:0. den andra på *Franſöſka:* "Copie d'un "Eſcrit

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"Eſcrit envoyé par un qualifié Gentilhomme "Suedois, à un ſien ami, Gentilhomme de Fran-"conie" &c. Leyde, chés Severin Matthieu, 1645. *in 4:o.* 2. a.

På Tyſka är denna Skrift omtrykt, med Titul: "Geheime Nachricht von dem innerlichen "Zuſtande des Königreichs Schweden, umb die "mitte des XVII. Sec. und von dem R. C. A-"xel Oxenſtirn", uti C. G. Buders *Nützl. Samlung verſchiedener Schriften, Berichte, Urkunden* &c. Frf. u. Leipz. 1735. *in 8:o.* p. 600-637.

4191. Summariſk Relation om thet faſta Slots Lagholms Eröfring: af d. 14. Maji 1644. (tillika med Accords-puncterne.) *in quarto.* 1 a.

4192. Kurtze Relation von unterſchiedenen Rencontern, ſo zwiſchen den Kön. Schwed. in Holland geworbenen Schiffen, eines, und denen Kön. Däniſchen Orlogſchiffen, anders theils, fürnemblich am 16. und 24. Maji S. v. 1644. beyde mahl, nahe bey dem Liſter-Tief fürgelauffen. *in quarto.* 1. a.

4193. Geſpräch zwiſchen einen Dänen und Schweden, ſo einander zu Dantzigk begegnet, im Junio 1644. und ſein alte Bekandten geweſen. Gedr. zu Dantzigk, im jetzigen Trubel-Jahr. *in 4:o* 2. a.

Uppå mit Exemplar har en obekant antecknat Författarens namn: M. *Calixtus* SCHEINIUS

P,

Digitized by Google

P. Laur. Hans Skrift utmårker noglämt, at hon icke varit wån, hvarken af R. Canceleren, eller de öfrige Herrarne af Regeringen. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Christina.

4194. Kurtze Relation, was bey der K. Haupt Armée, unter conduite Ihrer — Feldmarſchall Guſt. Horns, nach Eroberung der Veſtung Laholm, biſs auf d. 12. Jun. 1644. weiter fürgelauffen. *in 4:o.*

Höppener, p. 85.

4195. Kort Relation öfver Landt Femerns intagande, ſå och thet Slagh och håfftige Drabning, ſom emellan Hen. Kgl. Maj. och Riikzens. på then eena; och then Danſke Örligs Flottan, på then andre ſida, d. 1. Julii — förelupen år. Jåmvål och, hvad för ſegerſame progresſer H. K. M. Kriigsfolk — vid Chriſtianpriis i Holſtein, och Götheborg &c. haft hafver *in 4:o.* Stockh. Keyſer. 1644. 1 a.

4196. Udfoerligere oc eygentligere Berettning, huorledis Kongl. Maj:ts oc den Svendſke Skibs-Flaade udi Oeſter Soen hafver fichtet, oc hvad imellem dennem ere förloeben. Med Fortegnelſe på K. M. paa dette Tog udmonterede Skibe &c. *in 4:o.* Kiœbenh. Holſt. 1644. 1 a.

År en, under d. 12 Jul. å Danſka ſidan, emot nåſt föregående Relation, utgifven Beråttelſe.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4197. R. R. ÖfverSåthål. i Sthm. H:r Clas Larsſon Flemmings Bref til Kgl. Maj. om Kongl. Svenſka Örlogs-Flottans expedition, år 1644.

Nya Sv. Bibl. II. B. p. 424 — 442.

4198. Kort Relation hvad ſig vidare tildragit, ſedan den d. 1 Julii 1644 erhålne victorien, hoſs then Swenſka Flottan. *in quarto.* Stockh. 1644.

4199. Copia Epiſtolæ ſcriptæ Hamburgo Lipſiam, die 19 Jul. qua continetur brevis enarratio ab initio belli Danici terra marique eousque geſtorum. *in 4:o.* pp. 4.

En annan Uplaga har följande Titul: "Copia "Epiſtolæ, quæ continet enarrationem geſtorum "ab initio belli Danici terra marique in hunc us"que diem, veriſſimmam." *in 4:o.* ½ a.

4200. MSC. *Sam.* NEUGEBAUERI, Ordin. Ducatus Bregens. Syndici, Diarium Obſidionis Bragenſis.

Fältmarſk. Torſtenſon företog Staden Briegs Belägring d. 25. Jun. 1644. men uphäfde denſamma, d. 24 Jul. Alt hvad ſom under denna tid märkvärdigt förelupit beſkrifver Författaren, och ſom ſäges, ganſka opartiſkt. Se Godofr. Rhonii *Epiſt. II. de quibusd. inedit. Hiſtor. Sileſiacæ Scriptor.* Wratisl. 1693. *in 4:o.* och W. E. Tentzels *Monatl. Unterred.* 1694. p. 41.

4201.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4201. Wederlåggning och vålgrundat Swar på thet Danſke Manifeſt, hvarutinnan klarligen bethyges och godtgörs, thet K. M. och Sweriges Crono, emoot till ſkååł och ſanning förwjites, thettaKriigh, Kon. i Danmark uthan orſak, åthwarning, och emoot förtienſt at hafva påfördt. med Bilagor *in 4:o*: Stockh. Keyſer. 1644. 25. a.

Tillika utgifvit på Tyſka: "Wiederlegung "und wohlgegründete Antwort auf das Däni-"ſche Manifeſt" &c. *ibid.* ap. eund. 1644. *in quarto.* 19½ a.

4202. Da laſſen wier Lönhard für rathen; das iſt: lahme låppiſche — Entſchuldigung der Schwediſchen Officirer, — welche dieſem nunmehr ungerechten Kriege, wieder wiſſen und gewiſſen anhången. *in quarto.* 1644.

4203. Copia Schreibens ſo der Schwed. R. Cantzler, Axel Oxenſtirn, an ſeinen Sohn, Joh. Oxenſtirn, Legaten zu Münſter abgehen laſſen, woraus zu erſehen, wie die Schweden die Religion in Deutſchland zum prætext dero Waffen gebrauchet &c. *in quarto.* 1644.

4204. Vertrawlich Geſpråch vom Schwed. einfall in Holſtein und Dennemarck &c. zweier Schwed. Soldaten, deren der eine ein geborner Schwede, der an-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

der ein Teutſcher: gehalten zu Leipzig, beym Raſtrum. III. Theile, *in quarto.* 1644. 9. a.

Skrifvit för Påbeln; likväl omtr. med et fierde Samtal, ſ. å. *in 4:o.* 6 a.

4205. Beantworteter Rabſacks; dem vertrawlichen Soldaten Geſpräch, beym Leipziger Raſtrum, entgegen geſetzet. *in quarto.* 1644. 2¾ a.

Af ſamma halt ſom den föregående.

4206. Dania ad Exteros de perfidia Svecorum. Anno, quo DanICa paCta trVCIs frangVnt perIVrIa sVeCI, RagVzI & tVrCI perfIDa paCta perVnt. (1643.) *in quarto*, ſ. l. vel nota Typogr. pl. 15.

Omtr. med fin ſtyl, ochſå utan Stållets och Boktryckarens namn, *in 4:o.* 7½ Ark.

Författaren år den för ſina Smådeſkrifter bekanta *Gundæus* ROSENKRANTZ: ſe A. Bartholin. *De Script. Dan.* p. 50. och Jo. Molleri *Hypomnem.* p. 228. Hans Lefverne beſkrifver Hofman, *Portraits Hiſtor. des Hom. ill. de Dannem.* P. IV. p. 26.

År altſå ogrundat, at Bremiſka Cancelleren, Theod. Reinking författat bemelte Skrift, och fördenſkul af de Swenſke, ſedan de 1645. fådt honom fången, blifvit tvungen denſamma i gröt

at

Digitized by Google

at upåta: läs härom Jo. Molleri *Cimbr. Liter.* T. II. p. 698. och J. C. C. Oelrichs *Disp. de libris comeſtis*, Sedini 1756. *in 8:o.* p. 52. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Tyſka Öfverſättningen af denna Skrift, vidlyftigare utförd, och i ännu grofvare utlåtelſer, har fådt följande Titul: "Schwediſher Meyneyd "Spiegel, jedermänniglich zum ſchewſel vor "augen geſtellet." *in 4:o*, utan Ståll. eller Boktr. namn. 19 a.

Fol. H. 4. ſtår en Wiſa emot Riks-Canceleren; begynner:

"Die Ochſen ſtehn am Berg, es wil faſt finſter werden,
"Dein Stern, o! Ochſe, würkt viel böſer Dünſt auf erden" &c.

Denna ſkamlöſa Dikt har man ochſå låtit ſerſkilt trycka och utdela, *in 4:o.* ½ a. ſamt tillagt följande Imprecation:

"Ochsen-Stirn. Væ tibi Tauri fronti, qui, "conatu diabolico, æternum nomen quæris, dis-"rupto ſancto fœdere cum Deo & homine, in "Germania prætextu Religionis, in Dania perfi-"dia, Turcam & Ungaros contra Imperatorem, "Scotos contra ſuum Regem, Tartaros contra "Polonum moviſti, præmium habebis ab inferis, "in tormentis horribilibus, cum omnibus perfi-"dis, in omnia ſecula ſeculorum."

4207. Bref, hvilket Kon. i Danmark ſin förtrogne Wän och Confident, Kon. i Spanjen tilſkrifvit hafver, beklagandes ſigh öfver the Swenſkas Kriigh och Victorier. *in quarto.* (1644.) ½ a. 4208.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4208. Danici cujusdam Miniſtri fidelis ad Regem ſuum, ſuper hodierno rerum publicarum ſtatu, Relatio & Conſultatio. *in quarto.* 1644.

Londorp, T. V. p. 880.

4209. Ertz Biſchöffliche Bremiſche abgenöthigte Defenſions-Schrift gegen Schweden; nebſt Beylagen. *in quarto.* Glückſtadt. 1644.

Londorp, T. V. p. 488. Utgafs i anledning af Gen. Königsmarcks inbrott uti Stifterne Bremen och Vehrden.

4210. En aabenbarlig Demonſtration oc ret grundelig hoffvet Aarſag til naervaerendis optende Svenſke Krig mod Hans Kon. Maj. udi Dannemarck oc Norge. Foerſt troekt paa Svenſke Tungemaal, til Stralſund, oc nu paa Danſke udſat. *in quarto.* (1644.) 1 ½ a.

Omtr. med Titul: "Arſag til nærværende Sven"ſka och Danſka Kriget." 1644. *in 4:o.* 1. a. Och på Tyſka, "Offenbarung beyder Königen "zu Dennemarck und Schweden vortrauligkeit; "wie und warumb jetzige Reichs Regierungs "Räthe dieſelbe zertrennet; aus welcher die ei"gentlichen Urſachen des neuen Däniſchen Schwe"diſchen Kriegs abzunehmen" &c. 1644. *in 4:o.* 1 ½ a.

År egenteligen en Smädeſkrift emot Swenſka Regeringen. Som affikten war, at den i Riket kring-

kringſprida, ſå hafva Danſka Uplagorne blifvit närmare lämpade til Swenſkan, men af någon ſom icke förſtådt Språket. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4211. Kon. Chriſtian IV. Påbud om Holländares antaſtande och arreſterande, tillika med Skep och Gods, ſom voro i Ludv. De Geers tienſt: af d. 7. Aug. 1644.

B. Bergii *Nya Förråd af äldre och nyare Handl.* 1. St. p. 48.

4212. Copia utaff et förtroget Breff til the Norſke Inbyggiare. Öfverſatt utaf Norrſke Språket, in på thet Swenſke Tungomålet. *in quarto*. 1644. 1 a.

Är underteknat ÆSCULAPIUS, och ſkrifvit i affigt at draga Norriges Inbyggare på Swenſka ſidan.

4213. Zeitungen, daſs Luckaw in Nieder Lauſnitz, die Schwediſchen, d. 21. Sept. mit accord aufgeben ſollen; daſs Mayntz mit accord übergangen; daſs Helm. Wrangel nach Pinneberg gangen, die Belagerung aufgehebet &c. *in 4:o*. 1644. 1. a.

4214. Kurtzer Bericht was bey der Kön. Schwediſchen und Käyſerl. Gallaſiſchen Armée, nach deroſelben geſampten Auffbruch aus Holſtein, ferner paſſiret, und was ſich auch ſonſten an etlichen andern Örtern zugetragen hat. *in 4:o*. 1644.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4215. Sann och grundelig Relatio[n] om then herrlige Victorie, ſom then — gode Gudh hafver, d. 13 Oct. 1644. för[—] lånt Kongl. Maj:s til Swerige Skep och Örlogs Flotta emot och öfver the Dan[—] ſke. *in quarto.* 1644.

4216. Geſpreck tusſchen Kees end[e] Knoet, aengaende de laetſte Victorye de[r] Sweden teegen de Deenen, te Water. *i[n] quarto.* 1644.

Höppener, p. 86.

4217. *Canticum Triumphale*, elle[r] Triumph-Sång om then ſtoore Slachtning, ja endtligh lyckelige Victorie, ſom Gudh them Swenſkom gaff uthi ÖſterSiön, på then 13 dagen uthi Oct. månad *in oct.* 1669. ½ a.

4218. *Andr. A.* ULSTADII Oratio de capta a Suecis Claſſe Danica. *in quarto.* Aboæ 1644.

Stiernman, *Aboa Liter.* p. 31.

4219. Kurtze ſummariſche Beſchreibung eines wunderlichen Schwediſchen und Däniſchen Bret-Spiels. *in 4:o.* 1644. [illegible]

Höppener, p. 86.

4220. Extract Schreibens auſs Chriſtianpreiſs, ſub dato 16 Oct. 1644. *in 4:o.*

4221.

Digitized by Google

4221. Des Frånkiſchen Cråyſes Schreiben an die Schwediſche Herrn Geſandten, gegeb. Bamberg. d 8. Nov. 1644. B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Londorp, T. V. p. 914. Angår Fredens återſtållande i Tyſka Riket.

4222. Abriſs der Kön. Schwediſchen, wie auch der Kåyſerlichen Haupt Arméen Lager und Retranchmenten, wie ſolche bey Bernburgk an der Sahle, im mon. Sept. Oct. und Nov. 1644. gegen einander gelegen.

Charta på 1. a. ſtucken af *Joh. Durr*, tr. af Truls Arfvidſon, i Stockholm.

4223. *Dav.* Schmids Klag — und Buſs-predigt, über den erbårmlichen zuſtand des Churfürſtenthums Sachſen, und inſonderheit des Stådtleins Niemeck, welches von den Schweden, d. 26. Nov. 1644. in brand geſetzet worden. *in quarto*, Wittenberg, 1645.

4224. MSC. Axel Oxenſtierna Relatio de Adminiſtratione Regni ſub minorenni Chriſtinæ Reginæ ætate: conſignata m. Nov. 1644.

Stiernman *Bibl. Sveo-Goth.* T. II. p. 42. Lårer förmodel. vara ſkrifven på Swenſka och finnas i RiksArchivo.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Chriſtina.

4225. Medaillon auf der Königin Chriſtinæ übernehmung der Regierung, und kurtz zuvor beſochtene Seeſchlacht wieder die Dänen, in dem Belt.

J. H. Lochner, *Saml. merkwürd. Medail.* 1738. p. 9 — 16.

4226. Ad — Chriſtinam — Reginam — de felici novi Regiminis auſpicio & prima triumphali maris victoria; ductu & magnanimitate — Car. Guſt. Wrangelii obtenta, Gratulatio Panegyrica, a *Jac.* STYPMAN, Secret. Stat. in anter. Pom. *oblata. in fol.* Gryphisw. Jeger. 1645. pl. 13.

4227. Panegyricus, ſive Oratio ad proceſſum ſolennem accommodata. Quam cum D. T. O. M. Illuſtriſſ. atque Excell. Heroibus ac Dom. D. Petro Brahe, — R. S. Drozeto; D. Jac. De la Gardie, R. S. Marſcho; D. Car. Gyllenhielm, R. S. Architalaſſo; D. Axel. Oxenſtierna, R. S. Magno Cancellario; D. Gabr. Oxenſtierna, R. S. Theſaurario, tutelam Regiam, atque adminiſtrationem Regni, hoc ipſo die Dec. 7. a. 1644. deponentibus, atque S. R. Maj. Suec. Chriſtinæ Aug. præſentibus Regni Statibus, in arce Holmenſi, pompa ſolenni reddentibus — DDD. *Godofr.* SCHROEER. *in fol.* Holm. typ. P. a Selov. pl. 7.

4228.

4228. Panegyricus Chriſtinæ Auguſtæ, ipſo ſuo XVIII. natali, qui eſt dies Decemb. 8. a. 1644. aviti Regni Sueciæ gubernacula feliciter capesſenti, ſcriptus a J. W. (*Joh.* WEYDENHEIMIO) *in fol.* pl. 7. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4229. *Joh.* WIDECHINDI Panegyricus Reginæ Chriſtinæ ſcriptus. Holmiæ, Meurer 1644.

J. Schefferus, *Suec. Lit.* p. 185.

4230. Hiſtoriſcher Lobſpruch und Sieges-Lied von der Durchl. Grosſm. Königin und Frewlein, Chriſtinen — groſſen Helden Thaten, als I. K. M. nach erreichtem achtzehenden Jahre dero alters, und erfolgten Reichs-Schluſs, zur völligen Regierung dero Königreiche und Lande getreten. Zum chriſtl. An- und Glückwunſch, nach Teutſcher Poëtiſchen Arth, in HeroiſcheReime — zuſammengetragen &c. *in quarto.* gedr. und unterthän. übergeben durch H. Keyſern, in Stockh. d. 7. Dec. 1644. 3. a.

Jag har ſedt tvenne Uplagor af denna Skrift, med olika tryck, men enahanda innehåll.

4231. Relation öfver inkrektande aff Erchie-Stifftet Brehmen, och lyckeligen erhåldne Victorie emot the Keyſerſke vid Jankaw, i Brehmen. *in quarto.* (1645.) 1 a.

4232.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4232. Ausführliche Relation von der groſſen und überaus blutigen Schlacht, ſo zwiſchen den Keyſerlichen und Schwediſchen bey Janckow in Böhmen, d. 24. Febr. a. 1645. vorgangen, aus einem Schreiben, welches — Torſtenſon — an Axel Lilien — abgehen laſſen. *in 4:o.* 1645. 1½ a.

Et Bref ſom Keiſarn, ſtraxt efter Slaget vid Jankow til åtſkillige Chur- och andra Furſtar lät afgå, i affikt at hålla dem vid godt mod, läſes hos Londorp, T, V. p. 921.

Öfver denna Seger finnes en Macaroniſk Wiſa tr. i S. Loenboms *Hiſtor. Märkvärd.* I. D. p. 150.

4233. Extract aus des Gen. Feldm. Leonh. Torſtenſons Excell. an den Gen. Major und Gouverneur, Axel Lillien, abgangenen Schreiben d. im Hauptquart. Miſtelbach, d. 8 Apr. 1645. *in 4:o.* 1 a.

Bifogade äro, et Bref från Gr. Eſterhaſi, *Palat. Hung.* och Fältm:s derå gifne Svar.

4234. Copia af Feltm. Linnar Torſtenſons egit Bref, ſkrifvit til Öfverſten Nierod, — ſub dato Miſtelbach, d. 8. Apr. 1645. Item, Copia Skrifvelſe af Helm. Wrangel, til Commend. i Wiſmar, dat. i Lågret för Rensborg, d. 16 Apr. 1645. *in quarto.* ½ a.

År

År egenteligen et Stycke af *Poſt-Tjidender-ne*, 1645. hvaraf hvarje Wecka utkom ½ a. *in 4:o.* man finner deruti åtſkillige mårkvårdige Beråttelſer införde, om de Swenſkas progreſſer, ſå vål i Tyſkland, ſom emot Kon. i Danmark. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4235. Brünniſche Siegsfahne, das iſt: eigentliche und zuverlåsſige Erzehlung, welchergeſtalt die Königl. Stadt und Schloſs Brünn, in Måhren, durch die Schwediſche und Rakoczyſche Kriegsheer, unter dem Commando Leonh. Torſtenſohns — vom 3. tag Martii, biſs d. 23. Aug. — 1645. — belågert und geſtürmet; aber durch den Baron De Souches, als Commendanten und ſeiner unterhabenden Soldateſca manlich gehandhabt und erhalten worden: aus glaubwürdigen Teutſchen Bericht publicirt, durch L. V. H. D. *in quarto.* Wien, bey Matth. Coſmorovio. 1647. 7½ a.

4236. Kort Beråttelſe om det i Skåne förda och ſå kallade Guſtaf Horns krig.

N. Weſſman, *Åldre och nyare Skånſka Handl.* 1755. II. Quart. p. 82 — 96.

Å nyo år denna Beråttelſe trykt i *Götheborgſka Nyheter* 1774. n. 49. 50. 51. ſamt 1775. n. 2. och åter derutur, uti S. Lœnboms *Hiſtor. Archivum*, V. St. p. 53 — 71.

4237.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4237. Encomium juſtisſimæ & illuſtrisſimæ Militiæ — Hornianæ, quod in — Acad. Ubſal. d. 24. Junii a. 1648. — publice recitavit *Joh.* Haquini FLORANDER. *in 4:o.* Ubſål. Eſch. Matth. pl. 4 ½.

Omtr. i C. Nettelblads *Schwed. Bibl.* 1. St. p. 189 — 216. och handlar om Fältherrns Guſt. Horns expedition i Skåne.

4238. Berättelſe om förloppet vid den Bohuſiſka Belägringen, ſom oförmodeligen kom at företagas af de Swenſke uti Aug. månad, år 1645.

Uti *Götheb. Magaſinet*, 1762. n. 22. 23. efter Kyrkoherdens i Romelanda, Severin Petri Ströms handſkrift.

4239. Mare Balticum liberatum, hoc eſt, nova, vera & perſpicua Belli Sveco-Danici Narratio, cum cauſarum quæ Serenisſ. Reginam Sueciæ arma ſuſcipere compulerunt, tum ejusdem felicis in pugna navali ſuccesſus. *in duodec.* ſ. l. vel nota Typogr. 1649. pl. 4.

4240. Bericht deſs Friedenſchlusſes, ſo zwiſchen beyden hochl. Cronen Dennemark und Schweden getroffen, auch was ſonſt für weniger Zeit unter Ihnen zur See vorgelauffen; aus einem vertraulichem Schreiben zuſammengezogen. *in quarto.* 1645. ½ a.

4241.

4241. *Joh.* FREINSHEMII Laudatio Pacis Danicæ, Oratio habita a. d. III. kal. Nov. 1645.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Ibland des Orationer, tr. i Frft. 1662. *in* *12:o.* n. XIII.

4242. Inclita Suecorum Bellona, decta a *Joh. Val.* REHTEN. *in fol.* ſ. a. l. vel nota Typogr. pp. 63. præter Dedicat.

4243. Carmen gratulatorium de bello Sveco Danico feliciter geſto, in Reg. Gymnas. Stockh. d. 9. Aug. a. 1645. — pronuntiatum a *Joh.* Haqu. FLORANDRO. *in 4:o.* Stockh. Keyſer. pl. 3½.

4244. Oratiuncula gratulatoria ob pacem cum Danis initam, in — Univ. Aboënſi, ad ſolennem feſtivitatem, quæ celebrabatur d. 7. Oct. a. 1645. proclamata a *Laur.* Joh. FOLKERNIO. *in quarto.* Aboæ, P. Wald. pl. 2.

4245. Oratio gratulatoria in mutuum Regnorum aquilonarium — pacis fœdus denuo inſtitutum; in Acad. Upſal. VII. d. Nov. a. 1645. — habita ab *Erico* SIMONIO. *in 4:o.* Upſal. Eſch. Matth. pl. 3.

4246. *Nicol.* RUDBECKII Panegyricus pro pace inter Chriſtinam Sueciæ & Chriſtianum IV. Daniæ Reges, habita Aroſiæ, d.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

d. 7. Nov. 1645. *in quarto.* Aroſiæ, Lauringerus, 1646. pl. 5½.

4247. Oratio de dilatatione Regni Sueciæ, in Reg. ad Salam Academ. d. 14. Jun. a. 1646. recitata ab *Olao* Joh. KRÅKEFOOT. *in quarto*, Holmiæ, Meurer, 1646. pl. 2½.

4248. *Joh. Gilii* TOLLE Oratio de miraculoſa Sueciæ e multis hujus ſeculi anguſtiis liberatione. *in 4:o.* Upſal. 1645.

Arckenholtz, *Liſte des Harangues*, p. 6.

4249. D. *Petri* WINSTRUPII Belli Sveco Danici opera mirabilia. *in quarto.* Hafniæ, 1646.

Detta Tal, hållit i Lund, d. 14. Apr. 1646. har *Peder Hermandſon*, Rector Scholæ i Malmö överſat på Danſka med Titul: *Swenſke-Danſke Krigs-Under* &c. Kioebenh. 1647. *in 4:o.* 71. ſid. utom Dedicat.

Om Bisk. i Lund, Peder Winstrup, ſe Alb. Bartholin. *de Script. Dan.* p. 128. Jo. Molleri *Hypomnem.* p. 391. J. J. v. Döbeln, *Hiſt. Acad. Lund.* Cont. 1. p. 42. och v. Stiernmans *Adels-Matrikel*, p. 528.

4250. Hiſtoria belli Danici, annis 1643. 1644. 1645. geſti; ſcripta a. *Joh. Henr.* BOECLERO. Acceſſit Index, cujus inſti-

Digitized by Google

…utum Epiſtola ad Lectorem operi præmiſſa exponit. *in quarto.* Stockh. typ. & ſumt. Nic. Wankijff. 1676. pp. 580. *except. Dedicat. Formul. Pacific. Bromſebr. & Ind.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Boken tryktes åter 1679 i Strasburg, med Titul: "*Jo. Henr.* Boecleri Hiſtoria belli Sveco-Danici; Opus poſthumum, ex autoris autographo." Argent. 1679. *in 8:o.* 392. ſid. utom præmiſſa.

För förſta Uplagan, hvilken vida öfverträffar den ſednare, har man at tacka den lärda *Bergmhjelm.* Utom Brömſebroiſka Tractaten, har han tillagt et Regiſter, ſom innehåller många vackra och nyttiga anmärkningar och efterrättelſer. Andra Uplagan, den Bœcleri Arfvingar til tryck befordrat, är efter Schefferi Berättelſe *Suec. Lit.* p. 290. på et och annat ſtälle ändrad: tillagt finnes intet annat, än en kort Dedication til Dr. Chriſtina, jemte et Bref, ſom Bœcler, d. 8. Jan. 1666. ifrån Strasburg, detta Werk angående, R. R. Biörnklou, tilſkrifvit.

Om detta arbete heter det, *Bibl. Hiſt. Struvio Buder.* p. 1619. "exarata quidem eſt ſtilo "ad imitationem veterum compoſito, ſed ita ta"men, ut inclinationem amoris in Suecos facile "agnoſces. Prælecta pars hujus Hiſtoriæ incli"to Heroi Torſtenſonio, qui belli hujus Dux "fuerat, emendante & ſupplente commemora"tionem eodem, ſed morbis impeditus fuit in "hac accurata cenſura, heros."

Jo. Henr. Bœcler, ifrån Cronhem i Franken, kallades 1648. til *Eloquent. Profeſſor* i Upſa-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

la; blef ſedermera *Hiſtoriogr. Regni*, men begaf ſig, efter tre års viſtande i Swerige, tilbakars til Strasburg, hvareſt han afled 1672. Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. I. p. 29.

4251. MSC. Acta publica & narrationes hiſtoricæ de rebus Sueco-Germanicis, ab initio belli tricennalis usque ad menſem Octobrem anni 1645. ex ipſis Archivis regiis, Miniſtrorumque Suecicorum litteris, ab anonymo excerpta atque collecta.

Uti Z. C. v. Uffenbachs Bibliothek, i Frankfurt: ſe *Biblioth. Uffenbach. univers.* Tom. III. Frfti ad Mœn. 1730. *in 8:o.* p. 369.

4252. Kort Beråttelſe huruledes then Kåyſerl. Gen. Lieut:n Gallas, om nattetid retirerade ſig i förſtone utur ſit hårtil hafde Låger vid Bårnburg, åt Magdeburg, och huru ſtraxt therefter, hans Cavallerie och hela then Keyſerlige hufvud Arméen, vid Juterbåck, år ſlagen och totaliter ruinerat worden; han ſielf i egen perſon, jåmpte the fåå af hans igenblefne Infanterie uti Magdeburg inſtångde &c. *in quarto.* 1 a.

4253. Kort Relation öfver then Keyſerl. Hufvud Arméens under Gen. Gallas, haſtige Upbråt och afvijkande ifrån ſit Låger, vid Salſtrömmen och til Magdeburg,

burg, ſamt tagne och undfångne ſkada och nederlagh af Kongl. Maj. Armée under Felt. Lindorm Torſtenſons conduicte. *in quarto*, Stockh. 1645. ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Tyckes vara utgifven, för at på någon Tackſäjelſe-dag i Förſamlingarne upläſas.

4254. Der Schwediſche Jäger in Teutſchland. *in quarto*. 1645. 2. a.

Angår Satisfactionen, ſom Swenſka Kronan fordrade.

4255. Geſpräch zweyer angeſeſſelten Soldaten auf dem Eſel. Mit vorbehalt zu mehren und zu besſern. *in 4:o*. 1645. 2. a.

4256. Ode ad Eminentiſs. Cardinalem Jul. Mazarinum, in Sereniſs. ac Potentiſs. Princip. Chriſtinæ — Reginæ, Effigiem, ipſi donatam. (Autore *Marco* Duncano --de CERISANTES, Ser. Suec. Reg. Conſil. Aul. --& ap. Reg. Chriſtianiſs. p. t. Reſid.) *in fol.* -- Paris. Cramoiſy. 1645. pl. 2.

Om Cериſantes läs Arckenholtz, *Memoires de Chriſtine*, T. I. p. 77. hvareſt ochſå flere Scribenter citeras, ſom talt om denna avanturier. Han ſändes, år 1644. i Grotii ſtälle, ſåſom Reſident til Kongl. Franſka Hofvet, hvilken poſt han likvål af egit bevåg, ſamt utan Drotningens wetſkap, öfvergaf, ſökandes ſin lycka annorſtädes. Åtſkillige handſkr. Handlingar, rö-

I 2 ran-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

rande des beſkickning til Frankrike, ägde d… berömde Z. C. v. Uffenbach, i Frankf. ſe … *Biblioth. Mſcta*, Halæ 1720. *in fol.* P. X. Se… I. Vol. L. n. 57. 58. 66. 67. 68. 69. … 113. &c.

4257. *Laur.* BODOCKII Fortuna Chri… ſtinæ — dum die Dec. VIII. an. 164… annum ætatis XX. feliciter auſpicaretu… publico ſermone expresſa. *in fol.* (Ho… miæ) Keyſer. ſ. a.

4258. Natalis vitæ Auguſtiſs. Impe… riique Sereniſs. Chriſtinæ Reginæ, — cu… 8. die Dec. a. 1645. annum ætat. vige… mum, annumque Imp. ſecundum felici… ſime auſpicaretur: Oratione ſolenni — … ternitati conſecratus a *Laur.* LUDENIO. … *4:o.* Dorpati, Vogel. 1645. pl. 3.

4259. Policiſmus (Politiciſmus) Galli… cus, ſive Fœdus triplex Gallo-Turcicu… & Turco-Gallicum, Gallo-Hollandicu… & Hollando-Gallicum, Gallo-Svecicum & Sveco-Gallicum, tum & patrocinium Genevæ, Regum Chriſtianisſimorum Chri… ſtianismum perſpicue demonſtrans. *in 4:o* Coſmopoli, ap. Vdonem Belgam, ad in… ſigne Aquilæ volantis. 1646. pp. 29.

Et foſter af någon Öſterrikiſka Huſet tilgi… ven nitiſk Catholik.

4260.

4260. Summariſche und warhafte B. III.
[Rel]ation, welchermasſen die uralte des H. C. 3.
Reichs freye Stadt Augſpurg von Sveriges
[z]weyer auswärtiger Cronen conjungirten Almänna
Arméen und deren Confœderirten Völc- Hiſtoria.
[k]ern 1646. d. 25. Sept. belägert, und d. Chriſtina.
[.] Oct. hernach von den Käyſerl. und
[Ch]ur Bäyeriſchen Reichs Arméen wieder
[ü]berirt und entſetzt worden. *in quarto.*
[A]ugſpurg, 1646.

4261. Kurtze und wahre Relation,
[w]as ſich vor und in wahrender Belage-
[r]ung der Käyſerl. und des H. R. R. Stadt
[A]ugſpurg hauptſächlich und denckwür-
[d]iges zugetragen und verloffen hat. *in*
[q]uarto. 1646.

4262. Victrici in toga & ſago ſem-
[p]erque invictæ Suecorum fortitudini. O-
[ra]tio Panegyrica dicta a *Dider. Heinr.*
[M]ULDER. *in quarto*, Upſal. Eſch. Matth.
1646. pp. 30.

4263. Oratio Panegyrica, Natali —
Chriſtinæ — Reginæ — dicta a *Georg.*
PREUSIO, VI. Id. Dec. 1646. *in fol.* Ub-
ſal. Eſch. Matth. pp. 46.

4264. Der Eydgenosſen Schreiben
an den Felt-Marſchal. Wrangel, wegen
abführung ſeiner Völcker von ihren Grän-

 tzen:

B. III. C. 3. Sveriges Almânna Historia. Chriſtina.

tzen: nebst andern dahin gehörigen Acten und Handlungen.

Londorp, T. VI. p. 126 — 136. De gå i ſynnerhet Feltmarſchalkens Expedition Boden See.

4265. Literæ pro ceſſatione Vectigalium Warnemundenſium ab Academia & Miniſterio Roſtochienſi ad S. Reginam Sueciæ & alios datæ.

Ibland *Selecta Literar. ex Archivo Severinianſi*, hos E. J. de Weſtphalen, *Monum. ined. Rer. German.* T. IV. col. 1330 — 1335.

4266. Kurtze, warhaftige Beſchreibung beyder Cronen, Franckreich und Schweden, deren Haupt Arméen Verrichtung &c. was ſich von 1633 biſs 1647. in Teutſchland, Bayern, und aller Orten, in Belågerungen, Schlachten, Stürmen, Scharmützeln und Eroberungen zugetragen. Beſchrieben durch G. E. V. S. in 4:o, Frft. Kempffer. 1647. 103. ſid.

4267. Florus Germanicus ſive *Everhardi* WASSENBERGII Embricens. Commentariorum de bello inter inviɛtiſs. Imperatores Ferdinandos II. & III. & eorum hoſtes, præſertim Fredericum Palatinum Gabrielem Bethlenum & Daniæ, Sueciæ Franciæ Reges, geſto, Liber ſingularis ac

ad an. 1641. abſolutus & continuatus. Cum Indicib. locupletiſs. *in duodec.* Hamburgi, ap. Bernard Balduinum. 1641. pp. 420. *except. præmiſs. & Ind.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Förſta Uplagan tryktes i Frft. 1638. *in 16.* med Titul: "*Everh.* WASSENBERGII Commen-"tarior. de bello inter Ferdinandum II. & III. "& eorum hoſtes — geſto, liber ſingularis." Boken feck ſedermera namn af *Florus Germanicus*, och är flere gånger worden uplagd, hvarje gång med en ny Fortſättning, hvaraf den ſidſta, i en Ffrter Uplaga, 1648. *in 12:o.* går ända intil Weſtphaliſka Freden, doch af en annan hand.

Waſſenbergii Arbete, på Tyſka öfverſat, gafs ut i Frft. 1643. *in 4:o;* hvarpå följde en annan märkvärdig Tyſk Uplaga, med Titul: "Der "Ernewerder Teutſche Florus WASSENBERGII, "mit animadverſionen, additionen und correctio-"nen, deren in vorigen eingeruckten, unglei-"chen Hiſtorien verbeſſert, der Warheit reſti-"tuirt, und biſs anno 1647 continuirt. Frft. bey "Anthoni Hummen." *in 12.*

Om denna Öfverſättning, läſes *Bibl. Hiſt. Struvio Buder.* p. 958. följande Omdöme: "E "Cæſaris & Pontificiorum partibus eſt *Everh.* "*Waſſenbergius:* vulgaria ſaltim refert, odio-"que totus in Proteſtantes flagrat, vix laudan-"dus, ni Germanica ejus verſio, Frfti, vel po-"tius in Belgio, Amſtelod. 1647. edita fuiſſet, "quæ tamen perrara eſt, cui *Fürſtenbergii* Co-"mitis, vel potius *Fuggeri* inſignis belli Ducis

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"inter Cæſareanos, notæ & animadverſiones ac-"ceſſerunt, qui maximis rebus adhibitus fuit, & "pleraſque res, teſtis oculatus, commemorarat, "qua de cauſa Gryphius (in *Appar.* p. 66.) "cimelii inſtar librum hunc habendum putat." Å en annan ſida, har Prof. Kœler, uti Anmärkningarne til Marq. Freheri *Directorium*, Norimb. 1734. *in 4:o.* p. 245. med nog ſannolika ſkål beviſt, at icke Gr. Fürſtenberg, utan en annan Keyſerlig General, neml. *Jobst Maximil.* Grefve til *Gronsfelt* och *Bronchorst*, författat de ſå mycket berömde Anmärkningar; jämnför J. D. Kœlers *Hiſt. Münzbeluſt.* T. X. p. 8.

Uti *Hamb. Bibl. Hiſt.* Cent. II. Art. 62. hvareſt flere Uplagor af Waſsenbergii *Flor. German.* anföres, berättas för viſſo, at af ſidſta Tyſka Öfverſåtningen tvenne Uplagor finnas, begge trykte 1647. den ena i Frft. den andra i Amſterdam, hos Lud. Elzevir, och til utvertes anſeende aldeles like; men at i den Amſterdamſka ſidornas antal är ſtörre, ſamt kopparſt. flere än i den Frftſka. Denna ſednare äger jag, hon beſtår af 706 ſid. och går til April månad 1647. Jag tror mig jämvål äga den förra; ty faſtän på Titulbladet ſtår, lika ſom på den förra: *Frft. bey Anthoni Hummen*, har hon doch en helt annan Frontiſpice, nitidare Tryck, bättre paper och flere Portraiter, hvilka, enligit Förteckningen, äro 64 ſt. Sidornas antal ſtiger til 718. I texten är ingen ſkilnad.

4268. Vortrag der Weimariſchen Völcker

ker an Gen. Königsmarck, und des Generaln darauf ertheilte Erklärung. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Londorp, T. VI. p. 251. Weimariſke Trouperne, miſsnögde med Frankrikes hårda förfarande, ſökte at i Swenſk ſold blifva antagne: de trädde likvål, til en del, åter i Franſk tjenſt. Se Pufend. *de Reb. Suec.* p. 716.

4269. Schreiben des General Wrangels an Chur Sachſen, nebſt dem Antwort Schreiben, wegen der durchzüge durch die Churf. Länder.

Londorp, T. VI. p. 237. Brefven äro ſkrifne i Sept. månad 1647.

4270. Wohlgegründete und billigmäſsige Urſachen, warumb Ihro Churf. Durchl. in Bäyern bewogen worden, dem Schwed. FeltMarſchal — Wrangel, das mit ihm, in nahmen der Crone Schweden, d. 14 Mart. 1647. — zu Ulm geſchlosſene Armiſtitium, d. 14. Sept. wieder auf zu kündigen. *in quarto.* 1647. 2. a.

4271. Erläuterung deren vorgegebenen Urſachen warumb Ih. Chf. Durchl. in Bäyern bewogen worden, das mit beyden Confœderirten Cronen, Schweden und Franckreich, zu Ulm geſchlosſene Armiſtitium — der Cron Schweden wieder aufzukündigen. *in quarto.* 1648. 2½ a.

Är tvenne gånger trykt.

4272.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4272. Ad. S. R. M. Sueciæ Literæ Electoris Bavariæ de renuntiato ab ipſo armiſtitio, & prætactæ Reg. Maj. ad eundem Reſponſoriæ. Electorales e Germanico, Regiæ vero e Suecico in Latinum idioma translatæ. A. 1647. *in quarto*, Holmiæ, Keyſer. pl. 2.

Tillika utgifne på Svenſka och Tyſka.

4273. Copia I. K. M. zu Schweden, zu dem Münſter und Oſnabrückiſchen Friedens Tractaten gevollmächtigten Herrn Abgeſandtens — Joh. Oxenſtirns — an I. Chf. Durchl. zu Bäyern — Hrn. Abgeſandten, abgelasſenen Antwort Schreibens, die aufkündigung des — geſchlosſenen Armiſtitii betreffend, de dato Oſnabrück, d. 4. Oct. 1647. *in quarto*. 1. a.

4274. Defenſio Legationis Suedicæ, qua oſtenditur, D. Electori Bavariæ, nec jus nec fas fuisſe, induciis cum R. M. Suec. Campiductore, D. Car. Guſt. Wrangel, ad XIV. Mart. labent. anni contractis, d. XIV. m. Sept. renunciare. *in fol.* 1648. pp. 14. och *in 4:o*. 1647. 2. a.

Omtr. med Titul: "Antimanifeſtum Bavaricum, quo Legati Suedici cauſas rupti armiſtitii ab Electore Bavariæ prætenſas, abs ſeſe amoliuntur, eidemque Electori impingunt." 1647. *in 4:o*. pl. 2.

Til-

Tillika, under denna ſednare Titul, utgifvit på Tyſka. *in* 4:o. 2. a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4275. Acta wegen des zu Ulm, zwiſchen denen Königl. Schwediſchen und Chur Beyriſchen Herrn Deputirten geſchlosſenen Armiſtitii, an dem 14/4 Mart. 1647. Worbey zu befinden die Defenſion des Kön. Schwed. Reichs Raths, Generals &c. Carl Guſt. Wrangels — über das ſo S. Chf. Durchl. in Beyern deroſelbigen der verurſachung halben zu der fürgegangenen ruptur, in dero überſchickten motiven bey dem Uffkündigungs Brieſe zu imputiren vermeynet haben. A. 1647. *in quarto.* 1648. 192. ſid.

4276. Literæ Reginæ Sueciæ ad Regem Galliæ, ad Reginam Matrem, ad Card. Mazarini de renuntiatione Armiſtitii ab Elect. Bavariæ facta. *in* 4:o. 1. a.

Desſe Bref, med föregående och flere *in negotio Bavarico,* för och emot publicerade Skrifter, låſas ockſå hos Londorp, T. VI. och i v. Mejerns *Acta pac. Weſtphal.* T. V. för at undvika vidlyftighet, har jag allenaſt anfördt de wäſenteligaſte och angelägnaſte.

4277. Schreiben, gewechſelt zwiſchen den Grafen Gronsfeld und dem General Wrangel, wegen der Gefangenen.

Lon-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Londorp, T. VII. p. 239. Brefven åro Skrifne *in Nov. & Dec.* 1647.

4278. Oratio votiva de pace felicius obtinenda — in Reg. Holmenſium Collegii Auditorio — publice pronuntiata ab *Olao* Ol. PROSPERIO. *in quarto*, Holmiæ, typ. Selowian. (1647.) pl. 3.

4279. Oratio de bello Sueco-Germanico, quam æternitati Maximi Parentis & Maximæ Hæredis — Chriſtinæ — IV. d. Nov. 1647. pronunciabat *Jacob* Nic. RIGHMAN. *in Folio*, Ubſal. 1648.

Arckenholtz, *Liſte des Harangues*, p. 4.

4280. Elogia — Chriſtinæ Reginæ, — Oratione ſolenni, in Acad. Dorpat. enarrata a *Joh.* CRONMAN, Nob. Liv. *in 4:o*, Dorpati. Vogel, 1647. pl. 3½.

4281. Oratio Panegyrica, virtuti & honori — Chriſtinæ — Reginæ, quum natalem ſuum alterum & viceſimum celebraret. Holmiæ habita per *Joan.* FREINSHEMIUM, ad d. VI. Id. Dec. a. 1647. & eodem adhuc menſe totidem verbis edita. *in fol.* pp. 32.

Omtr. ibland J. Freinshemii *Orationes*, Frfti 1662. *in 12.* n. XIX. ſamt på Franſöſka: "Harangue panegyrique à la vertu & l'honneur "de Chriſtine Reine de Suede, faite en Latin "par

"par J. Freinshemius, — & traduite en Fran- "çois par *Jonas* Hambræus." Paris, Deshayes & Cellier, 1655. *in 12.* 134. ſid. utom Dedi-cat. m. m. Denna Öfverſättning har Arckenholtz å nyo låtit trycka, *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. II. emot ſlutet.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4282. Journal der Schwediſchen Attaque auf Prag. *in quarto*, 1648.

4283. Der gantze Verlauff, wie es mit Einnehmung der kleinen Seiten zu Prag abgelauffen, benebenſt einer — Liſta der Gefangenen hohen Standes-perſonen, und was ſich ſonſten damit von Tag zu Tag, biſs d. 6. Aug. n. s. allda zugetragen hat. *in quarto.* 1648. 1. a.

4284. Exercitatio, recenſens libellum Hebraicum Milchama Beſchalom, ſive hiſtoriam de Semi-Pragenſis Urbis poſtrema expugnatione, quam auſpiciis Chriſtinæ, Sueciæ Reginæ, a. 1648. Comes Jo. Chph. Königsmarckius peregit, Hebr. & Lat.

Uti Jo. Chph. Wagenſeilii *Exercitationes ſex varii argumenti*, Altorffii 1687. *in 4:o.* n. III. Författaren är R. Judas Leo, R. Joſuæ *filius* Latinſka Öfverſättningen. har Wagenſeil tillagt.

4285. Schreiben gewechſelt zwiſchen den Feldmarſchal Wrangel und den Graf Kurtz, die Brandſchatzung der Beyeriſchen Lande betreffend.

Lon.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Londorp, T. VI. p. 349.

4285. (a.) Zuverläsſige Nachrichten von dem Leben und den Thaten des geweſenen Kaiſerlichen Oberſten Feldmarſchalls Peters Grafen von Holzapfel.

Är trykt uti en Samling med Titul: "Vermi-"ſchte Abhandlungen, und Anmerkungen aus "den Geſchichten, dem Staatsrechte, der Sitten-"lehre und den ſchönen Wisſenſchaften. Frft. "u. Leipz. in der Knoch. u. Esſlinger. Buch-"handl. 1751." *in 8:o.* p. 32 – 151.

Peter von Holzapfel, kallad *Milander*, hade Befälet öfver Hesſiſke Troupperne i tretjo-åra Kriget, intil 1640. trädde ſedan i Kejſerlig tjenſt och blef ſkuten vid Augsburg, 1648. Uti des Lefvernes-beſkrifning förekomma några, Tyſka Kriget rörande, particularia; och ibland andra Handlingar, får man här igen det, å Kongl. Maj:s och Kronans vägnar, af Axel Oxenſtierna, för bemelte Holzapfel utfärdade, Donations Bref på Herſkapet Pfirdt och Öfver-Amptet Lauſern i Elſaſs, ſom den tiden af de Svenſke innehades: det är dat. Franckf. am Main, d. 16. Sept. 1634.

4286. MSC. Chronologia Danica, cum ſacra & profana aliarum gentium collata, a primis Regni Danici incunabulis, a M. *Nic.* PETRÆO, Præpos. Meonienſi inchoata, per d. *Cunr.* ASLACUM, SS. Theol. Prof. in Acad. Hafn. deducta, & ab

Digitized by Google

ab *Olao Wormio* in an. 1648. continuata. *in fol.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina

Handſkr. förvaras uti Academiens Bibliothek i Upſala, ſe *Apograph. Donation. M. G. De la Gardie* n. XXIX. hvareſt anmärkes, at mycket rörande Sweriges angelägenheter med Dannemark, här förekommer.

4287. Den Stormægtiſte Konges Chriſtian den fierdes, Konges til Danmark og Norge &c. &c. Hiſtorie; ſammanſkreven af *Niels* Slange, K. M. Conferentz- Juſtitz- og Cancellie-Raad, ſaaog Secreterer udi Cancelliet, men efter Kgl. allernad. Befalning igiennemſeet og af Archivi Documenter forbedret af *Hans Gram*, K. M. Etatz- och Juſtitz-Raad, Hiſtoriographus &c. På Kongel. Bekoſtning til trykken befordret. *in fol.* Kiœbenhavn, 1749. 2. Voll. 1534. *ſid.*

Detta Werk får här et ſtälle af ſamma orſak ſom det näſtföregående. Det öfverſättes på Tyſka, eller rättare, omarbetas af K. Danſka Hiſtoriographen J. H. *Schlegel*, och äro ifrån 1757 til 1771. 2. Voll. *in 4:o.* utkomne, ſom gå til år 1629. Rättelſerne, Tilökningarne, ſtörre delen af mycken wigt, Medaillerne, hvarmed Hiſtorien Uplyſes, och ſjelfva Skrif-ſättet, ſätta denna Uplaga långt utöfver Danſka originalet. Se *Götting. Anzeig.* 1773. 138. St. p. 1173.

4288. Memorie recondite di *Vittorio* Si-

B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Siri, dall' anno 1601. ſino al 1640. Voll. VIII. *in quarto*. 1677 — 1679.

4289. Il Mercurio, overò Hiſtoria de' correnti tempi di D. *Vittorio* Siri. XV. Voll. *in quarto*, 1646 — 1682.

Desſe tvenne ſålſynte och koſtbare Werk nåmnas hår allenaſt, emedan deruti ganſka myc-ket finnes rørande Swenſke Sakerne, enkanner-ligen under påſtående Krig i Tyſkland, intil år 1648. Nårmare underråttelſe om dem kan in-håmtas af Gryphius, Le Long och Lenglet du Fresnoy; hvarvid børa jåmnføras J. Le Clerc, *Bibl. choiſie*, T. IV. p. 158. N. Haym, *Noti-zia de' Libri rari nella Lingua Ital.* p. 80. J. Vogt, *Catal. Libr. rar. p.* 629. Førfattaren, Vittorio Siri, lefde til år 1685.

4290. Oratio Panegyrica honori Se-reniſs. Reginæ Mariæ Eleonoræ, Guſtavi Adolphi — conjugis quondam deſidera-tisſimæ, cum ab exteris rediret, Upſaliæ habita per *Andr. Nic.* Arctmannum. *in quarto*, Holm. Keyſer. 1648.

Om Dr. Maria Eleonoras bortreſa ifrån Swe-rige och återkomſt, lås Pufend. *de reb. Suec.* och Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.* Hón hólt ſit Intog i Stockh. d. 19. Aug. 1648.

4291. Der Herrn Geſandten zu Oſ-nabrück Schreiben an H:r Feldmarſchal Wrangeln, die abſtellung der hoſtilitæten be-

Digitized by Google

betreffend; nebſt dem Antwort Schreiben des H:n Feldmarſchals. *in 4:o.* 1648. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Londorp, T. VI. p. 375.

4292. Weymariſcher Feldzug, oder von zug und verrichtung der Fürſtl. Weymariſchen Armée kurtze Beſchreibung. Wie neml. Hertzog Bernhards zu Sachſen Weymar Fürſtl. Gn. nach deren 1632. bey Lützen erhaltenen Schlacht, mit der hülffe der Kön. Schwed. Armada in Francken, Schwaben und Bayern gezogen, was daſelbſten, und mehr andern Orten Ihr. Fürſt. Gn. und nach Deroſelben chriſtl. Abſterben, und die 1639 zu Bryſach aufgerichtete Tractaten, noch ferner auch der Kön. Franzöſiſchen Generaln, in Eroberungen, Scharmützeln und Schlachten, ihre Verrichtung, Sieg und Niederlagen geweſen ſeyn, von a. 1633. biſs 1648. kurtz und mit fleis zuſammengetragen durch *Georg.* Engelsüss, Crelingens. Francum. *in oct.* Frft. a. M. bey J. F. Weisſen, in verleg. des Autoris. 1648. 269. *ſid. utom Dedicat.* 3. *ſid.*

Förra delen går til Hertigens död 1639. ſenare delen til början af år 1648.

"Engelſüsſium, tanquam levioris notæ auto-"rem tantum indicasſe ſuffecerit," Gryphius. p. 70.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Chriſtina.

4293. Von dem dreisſig-jährigen Deutſchen kriege; welcher ſich a. 1618. angefangen, und a. 1648. geendiget hat. Eben als wenn Gott durch den 1618. erſchrecklich leuchtenden Cometen, welcher 30. tage über Europen geſehen worden, einen 30-jährigen Krieg verkündiget hätte. Ein auſszug wie viel Schlachten dieſe jahren über in Deutſchland und desſen Nachbarſchaft geſchehen, wo und wann, dann auch in jeder Schlacht, Scharmützel, Belåg- und Eroberung der Städte und Feſtungen für Volck geblieben iſt. Darbey auch aller vornehmſten Helden, welche ſich in dieſem Kriege tapffer gebraucht haben nahmen und todt; hierauf folget eine Summa der Erſchlagenen, im Jahr sIehe zV, Dannen Vns erfrVVet Der frIeDe Vnſer VerVVVſtetes reICh: aber IeſV VerVVare Vns DIeſer zeIt Vor Den tartarn Vnd Vor tVrCken. (1648.) *in quarto*. 2½ a.

Omtr. med Titul: "Summarische Chronik, "oder eigentliche Verfasſung des ein und dreis"ſig jährigen, von a. 1618. in Teutſchland ge"führten kriegs und Friedenshandlung" &c. 1650. *in 4:o*. 4. a. *item*, Strasburg, Aubry 1650. *in 4:o*. och ibland Bilagorne til II. Del. af v. Mejerns *Acta Pac. Weſtphal.* n. II. p. 30.

Swenſka Öfverſättningen, hvilkens Titul närma-

mare öfvernsſtämmer med den af förſta Tyſka Uplagan, är trykt i Stockh. hos Henr. Keyſer 1649. *in quarto*, 2½ a. Omtr. är den uti Sam. Lönboms *Hiſtor. Archivum.* VI. St. p. 116 – 156. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4294. Kurtzer und gründlicher Bericht von den funfzig kriegen ſo in Teutſchland und den benachbarten Königreichen, und Ländern von a. 1600. biſs zu nd des jetztlauffenden 48 Jahrs geführet worden, aus was urſachen ſich ſolche angeſponnen, wie ſie fortgeſetzet, und was vor endſchaft ſie erreichet, benebenſt einem kurtzen Auſszug des Oſnabrügiſchen Friedens. Alles mit beſonderem fleiſs, dem Liebhaber zum beſten zuſammengetragen, und in druck befordert durch J. F. H. *in quarto.* 1649. 13. a.

Författaren handlar, n. 22. om Swenſka kriget i Ryſsland; n. 23. om Kriget emellan Swerige och Polen; n. 24. n. 25. om Swenſka Kriget i Lifland, under Carl IX. n. 27. om förſta Kriget emellan Swerige och Danmark; n. 45. 46. om Guſtaf Adolphs Krig i Lifland och Preusſen; n. 48. om Swenſka Kriget i Tyſkland, och ändtel. n. 49. om andra Kriget emellan Swerige och Dannemark: altſammans felaktigt och ofullkomligit.

4295. Geographiſche Mappa von gantz Teutſchland, worin zur Nachricht beſchrieben, was I. K. M. in Schweden

 und

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

und dero Alliirten, bey dem a. 1648. zu Münſter und Oſnabrüg getroffen Friedenſchluſs, auf dem Teutſchen Bod vor einen feſten Fuſs, ſo vermög d Friedenſchluſs quittiret werden ſollen, g habt, wie auch die nahmen der Gene len und Regimenter zu Roſs und Fu ſpecificiret. Auch wird angedeutet, wi für haupt Schlachten und führnehmſ Treffen von a. 1630. (da Guſt. Adolphu — den krieg gegen das Haus Öſterreic angefangen) biſs 1648. da unter condu te — Herrn Carl Guſtav, Pfaltzgr. be Rhein, — der Friede geſchloſſen und ex equirt, vorgegangen. Mit Ihro Hſ. D H:n Generaliſſimi gnådigſter Bewilligung in dieſe form gebracht. *in quarto*, Nürn berg, Dümler. 2 ½ a. *med en Geogr Charta.*

Wid ſlutet ſtår: "Aus befehl, durch den Ed "len, Geſtrengen und Mannveſten Herrn *Corn* "von dem BUSCH, Kônigl. Schwed. Gen. Qwar "tiermeiſter, herausgeben.

Omtr. i von Meyerns *Acta Pac. Weſtphal* T. VI. nåſt efter Fôretalet.

Detta arbete finnes ochſå helt och hållit ſtuc kit i koppar, på flere blad, at kliſtras omkring och inunder Chartan; hvilken Uplaga ſållan fô rekommer, ehuru Plåtarne ånnu åro i behåll uti Ant. Archivo.

4296.

4296. Eigentliche Verzeichniſs des [..]rches, welchen die Kónigl. Schwed. [..]upt Armée, unter S. Excell. des H:n [..]tMarſchallen Leonhart Torſtenſon, und [..] Excell. des H:n FeltMarſch. Carl Guſt. [..]rangeln Commando, ſeithero d. 14 Febr. 1645. von Caden aus biſs nacher Schwein-[..]rt, d. 19. Dec. a. 1648. gethan. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Charta på 4. Blad, af G. W. KLEINSTRETL, Gen. Quart.M. Lieut.

4297. Hiſtory of the late Warres of [..]hriſtendom, beginning with the King of [..]edelands. *in fol.* London, 1648.

Tituln år tagen *Bibl. Carlſoniana*, Hag. Comit. 1711. *in 8:o.* p. 41. men jag vet ej huru vida Boken hórer hit.

4298. Saluſtius Germanicus, ſeu Bel-[..]um Sueco — Gallo — Germanicum. *in [..]uod.* Coloniæ. 1654.

4299. *Joſephi* RICCII, Brixiani, Clerici Regularis Congregat. Somaſchæ, de bellis Germanicis Libri decem, in quibus Bohemica, Danica, Suecica bella & quidquid ubique terrarum ab anno 1618. usque ad an. 1648. geſſere Germani, continua narratione deſcribuntur. Cum pacis Conditionum auctario, quæ Monaſterii & Oſnabrugi inter Cæſaris, Regum & Prin-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Principum Legatos & Conquiſitores nu perrime convenerunt. *in quarto*, Venetiis apud Turrinum. 1648. pp. 800. *excep* *Ded. Præf.* &c.

Uti Företalet berömmer Författaren ſig de af, at han år den förſta Italienare, ſom på La tin beſkrifvit desſe krig, inga anecdoter har ha at ſkryta med; men förſåkrar, at han föl goda och trowårdiga Berättelſer: beder urſäc ta Krigs-Chefernes af honom utzirade Tal t deras underhafvande Arméer, enkannerligen tve ne Guſt. Adolphs och et Walſteins vid Lütze ner Slaget.

Omdömen om detta arbete åro ej gunſlige: "præter ſtilum ſatis emendatum vix quicquam "prodeſt, & judicium imprimis deſideres", Gry phius p. 68. och *Bibl. Hiſt. Struvio Buder.* p. 959. heter det: "Verbis magis quam rerum "prudenti & fide digna expoſitione ſe legenti "bus commendat, inque notitia Status Germani "ci parum verſatus fuit." Boken kommer i Sve rige ſällan före.

4300. Delle Hiſtorie memorabili de noſtri tempi, che contengono le guerre di Germania, dalla moſſa del Rè di Suetia doppò la pace di Lubecca, ſino alla pace di Munſter, ſeguita l'anno 1650. Scritte dal Co. *Maiolino* BISACCIONI, Gentilhuomo ordinario della Camera del Rè Chriſtianisſimo, e ſuo Caualliere. E queſto Volume viene ad esſer in ordine la quarta

Parte delle *Hiſtorie Memorabili* di *Aleſſandro* ZILIOLI. *in quarto*, Venetia, preſſo il Turrini 1653. 549. *ſid. utom Dedic. och Regiſt.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Uti detta Werck, beſtående af tijo Böcker, beſkrifver Gr. M. Biſaccioni, hvilken man redan af n. 3981. och n. 3982. lärt känna, Förloppet af Tyſka Kriget, alt ifrån den tid då K. Guſt. Adolph deruti deltog och intil theſs Freden ſlöts i Münſter och Oſnabrück. De fem förſta Böcker gå ſå långt ſom des under n. 3982 . . anförde *Memorie Hiſtoriche*; men de äro omarbetade, åtſkilligt tillagt, mycket uteſlutit, eller afkortat, ſom icke directe hörer til ämnet: icke eller finnes här den ſerſkilta Berättelſen, *l'origine della morte del Rè Guſtavo Adolfo* kallad. Uti de fem ſenare Böcker fortſättes Hiſtorien ifrån 1635 til 1648. Freds-ſlutet nämnes med få ord.

Om detta Biſaccionis arbete på Titul-bladet ſäges utgöra fierde Delen af Al. Zilioli *Hiſtorie memorabili*, lärer ſådant vara Förläggarens påfund, ſom på ſin bekoſtnad låtit trycka begge deſſe Werck, hvilka eljeſt icke ſtå med hvarannan i oſkiljaktig förbindelſe, eller kunna anſes, ſom wore det ena, en Fortſättning af det andra. Samma beſkaffenhet har det ock med Giov. Bat. Birago *Sollevationi di Stato* &c. ſom räknas för femte Delen af Zilioli *Hiſtorie memorabili.*

4301. Artes Belli & Pacis, quibus D. T. O. M. auſpice, Magno Parente Duce,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

ce, Chriſtina — Regina — avita regna gubernat pie, prudenter, feliciter, pacem ſtatuit Germaniæ & Orbis Chriſtiani fundat quietem. Pacificæ Principi æternitatem nominis apprecatur *Matth. Maximil.* a PARASIN. *in fol.* Holm. Jansſonius. 1649. pl. 24.

4302. Germaniæ Evangelicæ reſtitutæ ad Chriſtinam publica Gratulatio, anno ſalutis 1648. *in fol.*

Arckenholtz, *Liſte des Harangues.*

4303. Oratio ad Chriſtinam — Reginam, — exhibita ab A. A. K. (*Andr. Axel.* KEWENBRINCK) *in fol.* Holm. Keyſer. 1648. pl. 2½.

4304. Oliva Pacifera — Chriſtinæ — Reginæ, cum decentisſimam ac felicisſimam Pacem cum S. R. Imperio concluſisſet ac ratificasſet, Roſtochii ſacrata a *Laur.* BODOCK, J. C. in Acad. Roſt. Illuſtriſs. Princip. Meckelburg. Oratore publico. *in fol.* Roſt. Kilius. 1649. pl. 9.

Om Författaren, död 1661. läs J. J. Phragmenii *Riga Literata*, och F. K. Gadebuſch, *Livländ. Biblioth.* I. Th. p. 77.

4304. (a.) *Henr.* SCHMIDII Panegyricus de Pace inter Ferdinandum III. Ludo-

vicum XIV. & Chriſtinam. *in fol.* Tu-
g. 1648.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Biblioth. Langebekiana, Hafn. 1776. *in 8:o.* p. 30.

4305. Oratio Gratulatoria die natali
perii Chriſtinæ — cum omnibus regiis
rtutibus, tum in primis eruditione & li-
eralium ſtudiorum laude florentisſimæ.
o concione Upſaliæ recitata VII. Id.
ec. a. 1648. a *Joh.* SPARRE, J. F. *in*
l. Upſal. Eſch. Matth. pl. 7.

4306. Oratio Virtutibus Literariis ſi-
e exemplo in Principe florentibus; Sere-
iſs. Princ. Chriſtinæ, Auguſtæ, Piæ, Feli-
s, Sapientis, d. VIII. Dec. 1648. — Up-
liæ habita (ab *Eduardo* PHILIPPI, Gotho)
fol. pl. 7.

4307. La Vie & les emplois heroi-
ues de la Reine de Suede: qui doivent
ervir de tableau & d'inſtruction à toutes
es jeunes Princesſes.

Står uti *Gazette de France*, n. 185. du 10. Dec. 1648. intager 12. ſid. och år mycket til Drotningens beröm.

4308. Des Alt- und Neuen Meklen-
burgs dreyzehntes Buch; Von Mecklen-
burgs verwüſtung durch Feinde und
Freunde, darin enthalten: wie die Für-
ſten ihrer Länder entſetzet, Alb. v. Wal-

 len-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

lenſtein dieſelben erhalten, aber auch wieder verlohren, der König von Schweden Guſtaf Adolph dazu gekommen, und ſo wohl die Käyſerlichen als Schweden das Land verheeret, biſs der Weſtphälische Friede erfolget, durch *David* FRANCK. *in 4:o.* Güstr. u. Leipz. 1756.

4309. Warhafter Werlauff was ſich bey der Reſtitution der Stadt Augspurg, in geiſtlichen und weltlichen Sachen, zu vôlziehung des Oſnabrückiſchen Frieden-ſchlusſes begeben. *in 4:o.* 1649. 6. a.

4310. Geſchichte der des Heil. Röm. Reichs freyen Stadt Augspurg, aus bewährten Jahrbüchern, tüchtigen. Urkunden und ſchriftlichen Handlungen gezogen, und an das Licht gegeben durch *Paul* von STETTEN. II. Th. *in 4:o,* Frf. u. Leipz. 1743. 1758.

Uti II. Delen, ſom går ifrån 1628. til 1649. finnas goda efterråttelſer om hvad ſig i Augsburg tildragit, medan de Swenſke voro i beſitning af Staden, ifrån 1632. til 1635. jämvål om Belågeringen 1646. ſamt Stadens Reſtitution genom Weſtphaliſka Freden. Framfôr hvarje Del ſtår en ſå kallad: "Kurtze Nachricht von "denen Schriptoribus Rer. Auguſtanar. und an-"dern hiezu dienlichen Büchern, Urkunden" &c. uti hvilken åtſkillige, ſå trykte ſom otrykte Handlingar, rôrande Swenſka wäſendet, fôrekomma.

4311.

4311. *Mars Germanicus.* Thet år: Comedia om thet wål åndade Týdſke kriget, ſtålt aff *Sam.* P. Brasck, Gymn. Linc. Eloqu. & Poës. Lectore & Paſt. in Egby & Rinna, och hållen i Linkøping, d. 29. Jul. 1649. *in quarto*, Linkøp. Günther 1650. 10. a. B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Theatraliſka Reglorne voro Författaren aldeles obekante. Acteurernes antal ſtiger til öfver 100. perſoner.

4312. *Ad Deum T. O. & M. Oda Euchariſtica:* Til Gudh Alzmåchtigh en Loff och Åhreſång. Therutinnan måſt öfver hundrade åhrs tijdh Waſarnas höghloffl. Regemente, intil nårwarande tijdh, korteligen förſtåndigas, och orſaken gifves til kånna med paſſerande tijda-råchning, hvad then hugneliga friden hafver turberat och hindrat, — och Gudi tack och Loff hembårande, thet wi friden medh — Romerſka Keyſaren, Storfurſten Ryſſen, våra Grannar the Danſke hafva bekommit: — Hen. Kongl. Maj. — Fröken Chriſtina — underdånligen dedicerat och tilſåndt aff den, hvars Symbolum år, *Conſtantia juncta Labori.* Junaköping d. 1. Januar. 1649. *in quarto*, Linköping, Chph. Gynter. 1649. 1. a.

Beſtår af 30. Stropher, ſom alla ſlutas med ....*ſunga;* rijmas med *gamle och unga.* Går un-

B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

under den Thon: *Frögda tig tu Chriſti Brud.* In margine år år och dag utſat når alt det håndt, ſom i Verſerne korteligen påſyftas. Poëten kan ſåttas i jemnförelſe med den ſå kallade *Salig Gubben*, eller Sveno Dalius.

4313. *Hier.* KROMAYERI Oratio Panegyrica de bello triçennali Germanico. Lipſiæ, 1650.

C. G. Hofman, *Bibl. Jur. publ.* p. 236.

4314. Votiva Acclamatio, qua — Chriſtinæ Reginæ — de bello Germaniæ feliciter abſoluto, pace reſtituta, libertate ſtabilita, gratulabatur in ipſa Regia Stockholmenſi, ipſius Maj. humill. cliens I. F. M. *in fol.* 1649. pl. 6½.

4315. Oratio Panegyrica de Pace Sueco Germanica, quam in — Acad. Lugd. Bat. ad d. XIV. Cal. Apr. a. 1649. publicè dixit *Ol.* VERELIUS. *in fol.*

Denna Oration tryktes förſta gången i Leyden, andra gången i Upſala, *in fol.* och ånteligen ibland *Vereliana*, *edita a P.* Schenberg, Lincop. 1730. *in 8:o.* p. 357 — 398.

3315. (a.) *Joh.* MICHAËLIS Panegyricus in Reg. Chriſtinam 1649.

Bibl. Ac. Gryph. T. II. p. 108.

4316. S. S. Reg. Maj. Natalis vitæ an-

Digitized by Google

anguſtiſs. pacisque per Germaniam jam reducis, cum Deo & victricibus armis — Christinæ, — devota gratiarum actione, publicaque pompa Triumphali, d. 8 Dec. a. 1649. — celebratus & Oratione ſolenni — æternitati conſecratus a *Laur.* LUDENIO. *in quarto*, Dorpati. 1649. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4317. In auſpicatiſs. Natalem Chriſtinæ Reginæ — quo VIII. Dec. a. 1649. ſolemnes Deo Omnipot. grates ob reſtitutam Sueciæ & Germaniæ maximæque Europæ parti pacem, per univerſa Sueciæ Gothiæque Regna gratulationibus & lætitiæ ſignis ſolemnisſime peraguntur, gratulabundus accinit *Mich.* WEXIONIUS (Gyllenſtolpe) *in fol.* Aboæ 1649.

Stiernman, *Bibl. Sveo-Goth.* T. II. p. 565.

4318. Natalis Chriſtinæ XXIV. Panegyrica Oratione ab *Abrah.* FREINSHEMIO, Argentorati celebratus. *in fol.* 1649.

Arckenholtz, *Liſte des Harangues*, p. 2.

4319. Oratio de Pace Sueco Germanica, — in Acad. Upſal. d. 11. Dec. 1649. publice pronuntiata a *Joh.* S. STAFFANDER. *in 4:o*, Upſal. Eſch. Matth. (1650.) pl. 2½.

4320. Medaillon wegen glücklicher Vol-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Volziehung des Weſtphäliſchen Friedens, — 1649. ausgefertigt.

J. D. Köhler, *Hiſt. Munzbeluſt.* 1750. p. 273 — 280.

4321. Gedächtniſs-münze auf die völlige Volziehlung des Weſtphäliſchen Friedenſchlusſes.

Idem, *ibid.* p. 281 - 288.

4322. Kriegs und Friedens unſerer zeiten Kurtzbegriffene Hiſtorie, von a. 1618. biſs 1650. Aus dem Lateiniſchen ins Teutſche überſezt, durch *Ambros.* Kolb. *in 12:o*, Cölln, bey Jo. Ant. Kinch. *Utan-årtal.*

Bibl. Bunavian. T. II. p. 191.

4323. *Jo.* H. Boecleri Oratio in auſpicium anni 1650. habita d. III. Januar. ad Sereniſs. Reginam Sueciæ.

Ibland J. H. Boecleri *Orationes*, Argent. 1654. *in 8:o.* n. III. och uti J. C. Lünig. *Orat. Procer. Europ.* P. II. p. 51.

4324. Gratulatio Panegyrica ad Chriſtinam, — de pace Oſnabrugæ concluſa, atque — Princip. — Caroli Guſtavi, Com. Pal. ad Rhen. — auſpicio & prudentia, Noribergæ ad effectum perducta. Oblata a *Mich.* Friedenborn, Reg. Dic. Cit. Conſil.

Digitized by Google

. & Aſſeſs. *in fol.* Gryphisw. Jeger 50. pl. 6. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4325. *Erici* a VITINGHOFF. Panegycus ad populos qui ex Germanicæ pas Legibus, in — Chriſtinæ — ditionem enere. *in fol.* Lugd. Bat. typ. W. C. oxii, 1650. pl. 8.

4326. *Chriſt.* MILII Irene prodambuns, cui acceſſit pro ſuſceptis tranquilndæ Germaniæ feliciterque ſuperatis laribus ad S. R. M. (Sueciæ) Panegyris. 12:o 1650.

Förſta ſtycket, *Irene prodambulans*, beſtår af 40. och Paneg. Talet af 48 ſid. följer en Skrift på Tyſka Vers, med Titul: *Friedens Poſaune*; altſammans föga betydeligit. Arbetet är dedicerat til Revelſka Deputerade ſom biviſtade Dr. Chriſtinas Kröning.

4327. Citations Patent til Kongl. Kröningen, af d. 6. April 1650.

Höppener, p. 95.

4328. Dr. Chriſtinas Krönings Medaille.

E. Ziervogel, *Hiſt. Afhandl. om Sw. Mynt. och Med.* p. 209 — 216.

4329. Solemnis Auguſtiſs. Heroidis virginis Reginæ Chriſtinæ, Suecicæ, Gothi-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

thicæ, Wandalicæ, Germanicæ, Coronatio, deſcripta a MACEDO, Luſitano. *in quarto*. pl. 2½.

Dedicat. til D. *Joſeph. Pinto Pareira*, Kon. i Portugal Ambasſadeur vid Swenſka Hofvet, år underteknad *Olyſipone*, 4. *Kalend. April.* (1651.) af *Fr. Franciſc.* a S. Auguſtino MACEDO. Wid ſlutet, låſes i et Bihang, Berättelſe om de högtideligheter med hvilka Swenſka Miniſtern i Lisſabon, Herr von Frieſendorf, dårſtådes celebrerat Krönings-dagen.

4330. Elogium Chriſtinæ Heroinæ optimæ, Reginæ maximæ, Suecicæ, Gothicæ, Wandalicæ &c. *in fol.* pl. 3.

Sidſta Arket innehåller 5. *Epigrammata* öfver Riks-Inſignierne, ſom brukades vid Kröningen. Under Elogium ſtår: *dicebat Luſitanus* MACEDO; men under *Epigrammata componebat Anonymus Luſitanus*, hvarmed torde förſtås D. J. *Gomez de Serpa*, om hvilken n. 4332.

Bröderne *Antonius* och *Franciſcus* Macedo, måſte noga ſkiljas åt. Den förra, en Jeſuit, följde med Portug. Ambasſadeuren til Swerige, och hade mycken del uti Dr. Chriſtinas Religions förändring, blef ochſå af henne i detta ärende ſänd til Rom. Franc. Macedo, förſt Jeſuit, ſedan Franciſcaner Munk, då han antog namnet af S. *Auguſtino*, var en ſtor Charlatan, ſom gifvit ut en hop Böcker och Skrifter, dem nu för tiden ingen låſer. Se Bayle, *Dict. Hiſt. & Crit.* Art. MACEDO, och Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. I. p. 468.

Digitized by Google

4331. Panegyricus Chriſtinæ Reginæ, …ræ, optimæ, maximæ, dictus a MACE… Luſitano, Chronographo Regio. in …arto. pl. 2½. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Christina.

Utan årtal, Ställes eller Boktr. namn. Jag vet ej hvilkenthera af Bröderne tagit Titul af *Chronogr. Reg.* tror likvål at Niçeron, *Memoires* T. XXXI. p. 338. rätteligen tilſkrifver Franciſcus detta Panegyriſka Tal, och at Antonius, ſom viſtades i Swerige, ingen annan del haft i detta ſå vål, ſom förut anförde Arbeten, ån at han dem i Stockholm til tryck befordrat, på det han ſå mycket båttre måtte inſinuera ſig hos Drotningen.

4332. Chriſtinæ coronatæ Reginæ, in…ictæ, felici, Sereniſſimæ, pro ejus feli…iſſimo & auguſtiſſimo Coronationis actu …nagrammata quatuor. Stockh. 2. die Mens. …ovembris 1650. *in fol.*

Riddaren Fr. d'Oliveyra har för Dav. Clement upgifvit denna Skrift, ſåſom mycket ſällſynt, ſe des *Bibl. cur. Hiſt. & crit.* T. IX. p. 235.

Författaren, ſom kallade ſig *Joam* GOMEZ de SERPA, var Legations Secreterare hos den vid Swenſka Hofvet reſiderande Portug. Ambasſadeuren. De uti detta hans arbete införde Latinſka, Portugiſiſka, Spanſka och Italienſka Poëſier, intyga, ſåger d'Oliveyra, at han var vål hemma i alla deſſe Språk. Han afled i Liſſabon, d. 25. Jan. 1665.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4333. Inauguratio Regia — Reginæ Chriſtinæ Anno MDCL. XX. Oct. Holmiæ feliciter inſtituta, ejusque præcipua & celebriora Solennia verſibus deſcripta a *Joh.* LOCCENIO, *in fol.* ex officina Janſſoniana 1651. pl. 4½.

4334. *Erici Gabr.* EMPORAGRII Oratio grata pro reddita pace.

Är hållen vid Kröningen, och trykt tillika med tvenne andra Tal, under Titul: "E. G. "EMPORAGRII Orationum Holmiæ habitar. triga." Holmiæ, Meurer 1655. *in 8:o.*

4335. Oratio Auguſtiſſ. Coronationis auſpiciis — Chriſtinæ — Reginæ, dicta Pariſiis, an. 1650. menſe Octobr. ab *Ol.* VERELIO.

Ibland *Vereliana*, Lincop. 1730. *in 8:o.* p. 458 — 482.

4336. Auſpicatiſſ. Coronationis diem, qui incomparabilem Suecor. Principem, Chriſtinam, — magno hominum applauſu, rariſſima pompa & fauſtiſſimis omnium votis ac ſtudiis, in Solium regale XIII. Kal. Nov. a. 1650. Holmiæ provexit, in Academia, quæ eſt Trajecti ad Rhenum — celebravit *Edvardus* PHILIPPI, Gothus. *in fol.* Traj. ad Rhen. typis T. ab Ackerdyk & G. a Zyl. 1650. pl. 7.

4337.

Digitized by Google

4337. *Jo. Henr.* BOECLERI Panegyri-
.. — Reginæ Suecorum Chriſtinæ ſcrip-
., cum regium capiti decus auſpicare-
. Holmiæ 1650.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria: Chriſtina.

Ibland J. H. Bœcleri *Orationes*, Argent. 1654. *in 8:o.* n. 1. och J. C. Lünig, *Orat. Procer. Europ.* P. II. p. 68 — 85.

4337. (a.) *Joh.* MICHAËLIS Panegy-
.us Coronationi Reginæ Chriſtinæ di-
.us. 1651.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 108.

4338. S. R. M. — Chriſtinæ — Re-
.næ — omnibus Ordinibus Sueciæ, in
.axima frequentia præſentibus: Magnati-
.us, Legatis, Popularibus, peregrinis,
.ectantibus, applaudentibus: Holmiæ Se-
.is Regiæ Gratulatio &c. recens. *Reinh.*
MITTENDORF, P. & M. D. Rigæ Phys.
.rim. *in fol.* Rigæ Livon. typ. Gerh.
.chrœderi. 1652. pp. 95.

Är full med griller; men ſplendid trykt. Författaren, död 1657. berömmes i Phragme-.nii *Riga Literata,* ſom en god Latinſk Poët.

4339. *Henr.* VALESII Oratio de Chri-
.ſtinæ Suecorum Reginæ Coronatione, quæ
.. 1650. celebrabatur.

Se "H. Valeſii Emendation. Lib. V. & de

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"Critica Lib. II, edit. a P. Burmanno", Amſt 1740. *in* 4:o. Inter Orationes, p. 1 — 13.

4340. *Nic.* HEINSII Chriſtina Augu ſta, Poëmatium. *in fol.* Holmiæ. 1650.

Catal. Libr. G. S. Hermanni, P. I. Lipſ 1760. *in* 8:o. p. 32.

4341. *Octavii* FERRARII Pallas Sueci ca, Panegyricus Chriſtinæ Gothorum Vandalorum ac Suecorum Reginæ imp rium auſpicanti dictus. Edit. III. *in* o Patavii, typ. P. Frambotti. 1651. pp. 5

Och i ſamma Författares *Opera varia*, Pa tav. 1668. *in* 4:o. item, *cura* Joh. Fabricii, Guelpherb. 1711. *in* 8:o. Talet berömmer Hei neccius, *Fund. ſtil. cult.* p. 266. (edit. 1744)

Ot. Ferrari, Eloqu. & Polit. Prof. i Padua född 1607. afled 1682. Se J. Le Clerc. *Bibl anc. & mod.* T. VI. P. I. p. 156. och Arcken holtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. I. p. 298

4342. Panegyricus, ſive Oratio Gra tulatoria — Chriſtinæ — conſecrata ab *Er neſto* ZIMMERMANNO, Patr. G. Pomera no. *in quarto*, Groningæ 1650.

Arckenholtz, *Liſte des Harangues*, p. 6.

4343. Panegyricus Heroinæ incompa rabili — Chriſtinæ — Reginæ, ipſo inau gurationis die, in Acad. Tubingenſi dictus a *Luca* LANGERMANNO. *in fol.*

4344.

Digitized by Google

4344. La Peinture de la Sereniſſime B. III. C. 3.
[Chr]iſtine, très digne Reyne de Suede, Sveriges
[des] Gots & des Wandales &c. par *Nic.* Almänna
[B]rouard NORTHMAN. *in oct.* 1650. pp. 40. Hiſtoria. Chriſtina.

År en Ode til Drotn:s beröm, författad vid Kröningen af en Swenſk-Franſöſk Poët. Skriften är ſällſynt och har icke varit Hofr. Arckenkenholtz bekant.

4345. Poëme ſur le Couronnement [de] la Reine Chriſtine, par *Ant.* GARISSOLES.

Citeras af Bayle, *Dict. Hiſt. & Crit.* Art. GARISSOLES, Rem. (B.)

4346. Samtal emellan Junker Pehr, [Sk]rifter Hans, Nils Anderſſon Borgare, [oc]h Joën i Berga Danneman, hållet i [T]homas-måſſo Marknaden, i Linköping, 1650.

Tilägnas R. R. Frih. *Schering* ROSENHANE, och är en Apologie för Rid. och Adelen, emot de tre öfrige Stånden, ſom vid 1650. års Riksdag påyrkat, det måtte de donerade Godſen åter under Kronan indragas; et Förslag, ſom Författaren anſer för onyttigt, otilbörligit och omöjeligit. Afſkrifter hafva varit nog allmänne; nu är det trykt, uti *II. Saml. af curieuſe Samtal, politiſke Anecdoter, gamla Sagor och forn-tidens Hemligheter.* Upſala, Edman. 1768. *in 4:o.* p. 2 — 86.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria, Chriſtina.

De tre Ståndens, i detta ärende, til Dr
d. 3 Oct. 1650. ingifne Memorial, är bek
under Titul: *Proteſtatio trium Ordinum de*
ſtituendis bonis Coronæ; men om jag icke
drager mig, ännu otrykt, och ſamme docum
ſom Nils Skunk ſäger ſig hafva conceperat,
derigenom råkat i ogunſt hos Riks-Cancel
Gr. Axel Oxenſtierna: ſe des Lefverne uti U
Tidn. 1777. p. 36.

4347. *Jo.* WIDECHINDI Gratulatio
Reginam Chriſtinam, cum celebraret
gurium ſalutis. Holm. Janſſonius 165

J. Schefferi *Svec. Liter.* p. 185.

4348. *Joh.* FREINSHEMII Oratio, ha
bita a. d. VI. Id. Decembr. 1650. Sereniſſ
Reginæ Natali.

Ibland denna Författares Orationer, tr. i Frankf
1662. n. XXI.

4349. *Joh.* FREINSHEMII Oratio Gra
tulator. quum Sereniſſ. Regina, poſt Co
ronationem primum Upſaliam veniſſet, A
cademiæ nomine habita a. d. IX. Kal
Mart. 1651.

Ibid. n. XXIII.

4350. Der Schweden und Gothe
Göttliche Chriſtina auf dichteriſche Arten en
worfen, von *Philip.* von ZESEN. *in fo*
Hamb. 1651.

Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. II. p. 103

435

4351. *Ezechiel.* Spanhemii Panegyricus — Chriſtinæ — Reginæ dictus in alma Genevenſi Academia, ad XV. Cal. Oct. a. 1650. *in 4:o*, Genevæ, ap. Jac. de la Pierre. 1651. pp. 55. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina

Om detta Tal, ſe Heineccii *Fund. ſtili cult.* p. 265.

Förf. öfverſatte det ſielf på Franſöſka; det tryktes i Geneve, 1652. *in 4:o*, hvilken Öfverſättning Arckenholtz låtit omtrycka, *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. II. emot ſlutet.

Ezech. Spanheim, ſlutel. Kon. i Preusſen Envoié vid Engelſka Hofvet, afled i London, d. 7. Nov. 1710. Hans Lefverne beſkrifver Niçeron, *Memoires*, T. II. p. 222.

4352. Notification om fri Handel uti Spanſka Städer och Hamnar: dat. Stockh. d. 5. Dec. 1651. fol. pat. 1. a.

v. Stiernman, *Saml. af Com. Stadg.* T. II. p. 682.

4353. Lettre de la Reine de Suede au Duc d'Orleans, avec des Reflexions. *in quarto*, Paris, Chevalier 1651.

Se Arckenholtz *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. I. p. 192 och p. 196.

4354. Lettre de la Reine de Suede

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria, Chriſtina,

au Parlament de Paris (en Latin & e François) *in 4:o*, Paris, Langlois. 1652.

Och hos Arckenholtz, l. c. p. 201. Dro ningen tilbiuder ſin mediation til biläggande de i Frankrike upkomne invärtes oroligheter.

4355. Chriſtinæ Suecorum, Gotho rum & Vandalorum Reginæ. Carmen. *i quarto*, Paris 1652. pp. 12.

4356. Ad Chriſtinam — Reginam Soteria. Paris. 1652. *in 4:o*.

Titlarne har jag lånt hos Niçeron, *Memoi res*, T. XXXI. p. 104. Författaren år *Pierr* de MARÇASSUS, en mindre ån medelmåttig Poët.

4357. *Sam.* BOCHARTI de Chriſtina Reginæ Sueciæ humanitate, eruditione & Bibliotheca, Epiſtola.

Uti Sam. Bocharti *Opera omnia*, Lugd. Bat & Ultraj. 1712. *in fol.* T. I.

4357. (a.) Gloria Nationis Suecicæ, Oratione panegyrica adumbrata, & d. XIV. Sept. (1652.) ex memoria propoſita, in Collegio Rigenſi, a *Joh.* HINTZKE, *in fol.* Rigæ, 1652. pl. 5.

4358. Solemnia vota pro ſalute — Chriſtinæ Reginæ nuncupata a *Cunr. Chph.* à KÖNIGSMARCK, VI. Id. Dec. 1652. *in fol.* Argentor.

Och

Och ibland J. H. Boecleri *Orationes*, Argent. 1654. *in 8:o.* n. IV. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4359. Fragment du Ballet des liberalités des Dieux, danſé à Stockh. le 8. Dec. 1652.

Poëſies de (Urbain) Chevreau, Paris, 1656. *in 8:o.* p. 113.

4360. Elogia — Chriſtinæ Reginæ; juxta illuſtrisſima Serenisſimor. majorum veſtigia, e præſcripto pietatis & juſtitiæ efformata, in animi grati & debitæ obſervantiæ teſtimonium a *Carolo* Moernero. — Quæ in — Guſt. Adolph. Acad. d ... Febr. a. 1653. per filium ſuum natu majorem, D. *Leonhardum* declamare jusſit. *in 4:o.* Dorpati, Vogel. (1653.) pl. 5.

4361. Dies Chriſtinæ, mens. Jul. XXIV. a. 1653. pro Ejus ſalute celebratus, in Acad. Argent. a. *Carol.* Schmidio. *in fol.* Argent. typ. Jo. Stedelii. ſ. a.

Arckenholtz, *Liſte des Harangues.*

4362. Carmina in Numum Chriſtinæ Reginæ. *in quarto*, Paris. 1653.

Lårer vara en Samling af åtſkillige Lårde-Måns Poëtiſka Tankar öfver en Dr. Chriſtinas Medaille, ſom år afritad hos Brenner, Tab. III. n. 3. jämför Arckenholtz, *Mem.* T. I. p. 262.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4363. Belli Germanici compendiaria, ad noſtra usque tempora, ad an. 1653. deducta. Aut. *Jo. Pet.* LOTICHIO. *in* 12:o. Frfti, Schönwetter. 1653. pp. 308.

År et Utdrag af ſamma Författares, ofvanföre n. 4155. anförde vidlyftiga Werck, med en fortſätning: kallas af auctoren ſielf: *Panegyricus pro Ferdinando* IV.

4364. Literæ R. P. MANNERSCHIED, Confesſionarii Legati Hispaniæ, Dom. Piementelli, Chriſtinæ Sueciæ Reginæ characterem & vitam complectentes. Holmiæ, d. 10. Oct. 1653.

Låſes under denna Titul, i Föret. til 5. Del. af v. Mejerns *Acta Pac. Weſtphal.* med följande Anmårkning: "Es iſt dieſes Schreiben am "erſten in denen *Miſcellan. Lipſiens. ad incre-* "*ment. rei liter. edit.* T. II. Obſ. XLIX. p. 702. "*ſeq.* im druck bekant gemacht worden; und "hatte es anfänglich der Rector u. Inſpect. des "K. Schwed. Gymnaſii zu Reval, Joh. Henr. "Ladow, aus dem original msct des P. Man- "nerſchieds, abgeſchrieben; weil aber verſchie- "dene unrichtigkeiten in ſolchem erſten abdruck "befindlich waren, ſo communicirte bald darauf "der Rector zu Minden, Jo. Ludolph Buneman, "aus einem richtigen exemplar die *lectiones va-* "*riantes*, welche auch in den belobten *Miſcell.* "*Lips.* T. VI. Obſ. CXLIII. p. 326. hernach "beygefügt worden. Der gegenwärtige Abdruck "iſt nach dem verbesſerten exemplar eingerich- "tet."

Digitized by Google

"tet." At Brefvet i *Miscell. Lipſ.* förſta gången af trycket utkommit, är utan grund; ty det var redan trykt 1663. och ſtår ſåſom et Bihang, bakom *Joh.* Oljequists *Hiſtoria Caroli Guſtavi*, Helmſtadii, Müller 1663. *in* 4:o. p. 16. *ſeq.* ſe här nedanföre n. 4835. Förmodeligen har Revelſka Rectorn Ladows handſkrift varit en Copia af det trykta, ty oriktigheterne äro på både ſtällen, nästan deſamme. B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. Chriſtina.

P. Mannerſchieds Bref är ochſå öfverſat på Franſöſka ſamt ſerſkilt trykt, med Titul: "Caractère de la Reine Chriſtine de Suede, repreſenté par le R. P. Mannerſchied" &c. *in* 4:o. 1 a. Det ſynes, ſom hade v. Mejern beſörgt både Öfverſätning och tryck.

Uti Arckenholtz *Mem. conc. la R. Chriſt.* läſes detta Bref på tre Språk, neml. på Franſöſka, T. I. p. 427 — 431. på Latin och Italienſka, ibland *Pieçes Juſtificat.* n. 48. 49.

4365. Panegyrique de très Auguſte & Serenisſime Princesſe Chriſtine — Reine de Suede. *in fol.* 1654. pp. 47.

Är förmodeligen trykt i London, Författaren kallar ſig De Harsy. Uti Dedicat. til *Vicomte de Liſle* af Huſet *Sidney* berättar han, at han ſammanſkrifvit denna Panegyrique vid tilfälle, at han med denna Herre, hvilken blifvit utnämd til Engelſk Ambasſadeur vid Kgl. Swenſka Hofvet, ſkulle reſa til Swerige; men ſom Beſkickningen icke kommit at för ſig gå, hade han lika fullt velat lämna ſit Arbete i Almänhetens händer.

På

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. Chriſtina.

På Engelſka år detta Tal ôfverſat, med Titul: "A Panegyrick of the moſt renowned and "Serene Princeſs Chriſtina, — written originally "in French, by the learned pen of M:r de "HARSY; and now translated into Engliſh by "W. L." Lond. 1656. *in 8:o.* pp. 75. fôrutan Dedication til et Fruentimer och en hop gratulationer til Ôfverſåttaren.

4366. Bogislai XIV. Duc. Pomeranor. mors placida, requies beata, & laus bene radicata; das iſt: drey Chriſtliche Leichpredigten, in welchen der ſanfte tod, die ſelige Ruhe, und das wohlgegründete Lob des weyl. Durchl. Fürſten — Bogislaffen — des XIV. Hertzog zu Stetin Pommern — aus unterſchiedlichen Bibliſchen Texten — beſchrieben, — für augen geſtellet iſt, durch *Jac.* FABRICIUM, S. S. Th. Doct. & Superint. in Pom. *in 4:o*, Alten Stetin, Rhete. 1654.

Uppå D. Fabricii Dedicat. til K. Carl Gust. ſkrifven i Stetin, d. 5. Jun. 1654. fôlj. p. 1 — 106. trenne Klagopredikningar, hållne d. 15. Mart. och 5. Maji 1637. ſamt d. 25. Maji 1654. p. 107 — 140. ſtå Hertigens Perſonalia, på Tyſka, doch med Latinſk Titul: "Memoria "ultimi ex ſtirpe Gryphica Pommeranor. Du"cis, D. Bogislai XIV. a. 1637. 10. Mart. pie "defuncti, & a. 1654. 25. Maji Stetini exquiſi"tis ſolemnitatibus humati." p. 141 — 170. låſes: "Beſchreibung der Leich-Proceſſion — Bo"gis-

"giſlai. XIV. wie dieſelbe auff I. K. M. zu "Schweden, und Chf. Durchl. zu Brandenburg, "gnädigſte Verordnung, d. 25. Maji a. 1654. "zu Alten Stetin, mit Fürſtl. Ceremonien ge- "halten und vollenzogen worden." B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. Chriſtina.

4367. Oratio Funebris in exequias — Bogiſlai XIV. Ducis Stetini Pomeranor. — cura & auctoritate — Reginæ Sueciæ & — Elect. Brandenb. Succesſorum in Ducatu Pomeran. — monumentis avitis illati: habita poſtridie exequiar. in Templo Arc. Stetin. a *Joh.* MICRÆLIO. *in 4:o.* Stetin. Rhetius. 1654.

Talet beſtår af 4½ a. medfölja *Joh.* LITHMAN *Hieroglyphica exequialia* ½ a. med et kopparſtick. Uti ſit *Programma* upräknar Micrælius Hert. Bogiſlai Stamfäder alt ifrån V. Sec.

4368. Oratio in Funere — Bogiſlai XIV. Duc. Stet. Pomer. — XXV. Maji 1654. eodem die, quo pridem defuncti Principis corpus, Stetini, Majorum ſepulchro illatum, Stralſundii, juſſu & Aut. A. Senat. — habita a *Bened.* BAHRIO, Rectore. *in fol.* Liter. Mederi (1654.) pl. 7.

Flere Skrifter ſom vid detta tilfälle utkommo, namngifva J. C. Dähnert, *Pomm. Bibl.* III. Th. 10. St. p. 85. 86. och J. C. C. Oelrichs, *Das geprieſene Andencken der Pom. Hertzoge* &c. Berlin, 1763. *in 8:o.* p. 82. *ſeq.*

4369.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4369. Begräbniſs-Müntze auf den allerletzten Hertzog in Pommern Bogislaf d. XIV. von a. 1654.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1737. p. 337 – 344.

4370. Zwo hauptrare Begräbniſsmüntzen des letzten Hertzogs in Pommern, Bogislaus des XIV.

Jo. Fr. Joachim, *Saml. vermiſchter Anmerkungen*, IV. Th. Halle, 1764. *in 8:o.* p. 33 — 67.

4371. La Suetia, o ſia Epitome del Gouerno, Forze, Entrate, Condition d'huomini, et altre Oſſervationi del Regno di Suetia, e Regia Corte: Et motivi, onde ſi risſolſe la Regina Chriſtina a rinontiare il Regno. Di Don *Alberto* VIMINA, Belluneſe.

Denna Afhandling läſes i en ſällſynt Bok, med Titul: "Hiſtoria delle Guerre civili di Po-"lonia, — Progresſi dell' Armi Moſcovite con-"tro Polacchi: Relatione della Moſcovia, e Sve-"tia, e loro Governi. Di Don *Alb.* VIMINA, "Belluneſe. — Con le annotationi in Margine "di Don Gio. Battiſta Caſotti, Dottor. di Leg-"ge." in Venetia, Pt. Pinelli 1671. *in 4:o.* pp. 368.

Relationen om Swerige, med Orſakerne til Dr. Chriſtinas Abdication, intaga de ſidſta 5. a. p. 325 — 368. Et ſtycke deraf, neml. ifrån p. 351. til ſlutet, har Arckenholtz, utan

at

at känna Författaren, inryckt ibland *Pieçes Juſtificatives relatives aux Mem. conc. la R. Chriſt.* p. 87 — 95. under rubrique: *Dello Stato particolare della regia Corte di Suezia*, 1654. efter en handſkrift, ſom han fådt af framl. Preſid. Frih. Guſt. Rålamb. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Af Företalet, faſtån kort och inbundit, kan ſå mycket inhämtas, at D. Alb. Vimina blifvit brukad i angelägna förrättningar, ſamt at han i hemliga ärenden varit ſänd til Coſſackerne, och ſedan til Ryſsland. Wid återreſan från Moſcau, tog han vägen genom Swerige. Man finner hos honom, ibland flere oriktigheter, ochſå några grundade Anmärkningar om Sweriges då varande tilſtånd. Han var redan död, när hans Wän, Gio. Bat. Caſotti, år 1671. låt trycka hans Bok.

4372. Lettres anecdotes ſur l'Abdication de la Reine Chriſtine.

Deſſe Bref voro intet mindre än *anecdotes*, när M:r *de Salengre* låt trycka dem, *Mem. de Literature*, La Haye, Du Sauzet, 1715. *in 8:o.*, T. I. p. 157 — 165. ty at förtiga, det Joach. Fr. Feller, året förut 1714. lämnat dem et ſtälle i ſina *Monum. var. inedit.* Trim. II. p. 66 — 71. ſå hade redan långt förut *Linage de Vauciennes* giort dem allmänne. De läſas uti les *Memoires de ce qui s'eſt paſſé en Suede &c. tirés des depeches de M:r* Chanut, Col. 1677. *in 12:o.* T. III. p. 281. 300. 305. Omtr. äro de, efter en riktig Handſkrift, uti Arckenholtz, *Mem. concern. la R. Chriſt.* T. I. p. 395 — 400. Läs Anmärkningen p. 396.

4373.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almânna Hiſtoria. Chriſtina.

4373. Memoire du Senat de Suede, preſenté à la Reine Chriſtine, pour lui disſuader l'abdication de ſa Couronne: à Stockh. le 15. Fevr. 1654. Trad. du Suedois.

Arckenholtz, *Mem. conc. Chriſtine*, R. *de* S. T. IV. p. 353 — 357.

4374. Dr. Chriſtinas Tal, hållet i Riks Salen, på Upſala Slott, til R. Råd och Stånder, d. 11. Maji 1654. då hon afſade ſig Regeringen, med R. Råds derå gifne Swar.

Uti *Sw. Fatburen*, III. Öpn. p. 89 — 94. p. 97 — 103.

4375. Dr. Chriſtinas Abdications Skrift: dat. Upſala, d. 1. Jun. 1654.

Stiernman, *Saml. af R. D. Beſl.* T. II. p. 1208.

4376. Medaille mit welcher die Kö-nigin Chriſtina ihres hertzens meinung, wegen der a. 1654. aufgegebenen Regie-rung des Schwed. Reichs, geäusſert hat.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbelust.* 1744. p. 353 — 360.

4377. Medaille auf die Abdanckung der Königin Chriſtine in Schweden, im Jahr 1654.

Ibid. 1750: p. 377 — 384.

4378.

4378. Medaille auf die Schwed. Kö-nigin Chriſtinam, ihre ablegung der Crone. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

J. H. Lochner, *Saml. merkw. Med.* 1742. p. 205 — 212. Om Författaren ſlagit op Brenner, p. 184. ſå hade han fådt ſe, at den Medaillen han beſkrifver, icke angår Drotningens Abdication, utan tilträde til Regeringen.

4379. *Octav.* FERRARII Chriſtina abdicans, proluſio. *

Tryktes ſerſkilt i Padua; ſtår ochſå uti denna Författares *Opera varia:* jämnför Arckenholtz, *Mem.* T. I. p. 301 och T. II. p. 148.

Ett Latinſkt Poëme öfver Dr. Chriſtinas abdication, författadt af den för ſina Hiſtoriſka Arbeten bekanta *Iſaac* de LARREY, omtalas i des Lefverne, *Bibl. German.* T. I. p. 222. men ſäges icke om den blifvit trykt, eller ej.

4380. *Juſti Chph.* DITHMARI Disſert. de abdicatione regnorum aliarumque dignitatum illuſtrium, tam ſecularium, quam eccleſiaſticarum. *in quarto*, Frfti ad Viadr. 1724. pp. 36.

Bibl. German. T. X. p. 124. Autoren har icke förglömt Dr. Chriſtina: jämnför F. G. Bierlingii *Comment. de Pyrrhon. Hiſtor.* Lips. 1724. *in 8:o.* p. 41.

4381. Dialogue between Chriſtina Queen of Sweden and the Chancellour Oxenſtiern.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Läſes uti Lord Littletons *Dialogues of the Dead*, Lond. 1760. *in* 8:o. n. IX. Boken är ochſå tvenne gånger öfverſat på Franſöſka.

4382. Sittliches Schauſtück der Königin Chriſtine, das ſie vermuthlich nach ihrer Abdanckung hat prägen laſſen.

J. D. Köhler, *Hiſt. Müntzbeluſt.* 1749. p. 369. — 372.

4383. Oratio valedictoria, quam Chriſtinæ poſt admirandam abdicationem, valetudinis cauſa ad exteros profecturæ, dictam, nunc offert dedicatque *Joh.* Schefferus. *in fol.* Upſal. J. Pauli 1654.

4384. *Sam.* Pufendorfi Commentariorum de Rebus Suecicis Libri XXVI. ab expeditione Guſtavi Adolphi Regis in Germaniam, ad abdicationem usque Chriſtinæ, *in fol.* Ultrajecti, ap. Joh. Ribbium, 1686. pp. 1044. *except. præmiſs. & Ind.*

Å nyo uplagd, *Francof. ad Mœn. ſumpt. Frid. Knochii*, 1705. *in fol.* 1064. ſid. præmiſsa och Reg. oberäknade, ſamt öfverſat på Tyſka, af J. J. M. v. S. Frf. och Leipz. Gleditſch, 1688. *in fol.*

Emellan Latinſka Uplagorne är en märkelig ſkilnad. *Lectiones variantes*, med flit ſamlade, har Hofr. Arckenholtz låtit trycka, *Marburg. Beyträge zur Gelehrſamkeit*, II. St. p. 261 —

511

311. med Titul: "Commentariorum Puſendor- "ſianorum de Rebus Suecicis Lectiones varian- "tes demonſtratæ ex prima editione, quæ prodiit "Ultrajecti ad Rhen. a. 1686. in F. & ſecunda "Frfti ad Mœn. 1705. Ex quibus præter errores "typographorum quam plurimos, loca non par- "vi momenti inter ſe valde differentia, & a ſen- "tentia illuſtris autoris, jam a. 1694. fato fun- "cti, plane diverſa ſiſtuntur ex editione Fran- "cofurtana, & authentia edition. Trajectinæ vindi- "catur." Exemplar, doch til ringa antal, åro ſärſkilt afdragne, *in 8:o.* 51. ſid.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Tyſka Öfverſättaren är *Joh. Joach.* Möller, född i *Sommerfeld*, då varande Theol. Studioſus i Leipzig, ſedermera Archidiaconus i Croſsen; ſe *Hamb. Bibl. Hiſt.* Cent. X. p. 137. Öfverſättningen berömmer Thomaſius, *Monats Geſpr.* II. Th. p. 353. men uti *Bibl. Hiſt. Struv. Buder.* p. 961. heter det: *verſio Germanica parum diligenter & venuſte eſt facta.*

Puſendorfs Werk recenſeras korteligen *Acta Erud. Lipſ.* 1686. p. 429. men ganſka vidlyftigt, *Biblioth. Univerſelle*, 1686. T. III. p. 424. En annan recenſion läſes *Journ. des Sçavans* pour l'a. 1687. Med denna var Puſendorf miſsnögd, lät fördenſkul trycka et Bref, hvilket han hårom, ifrån Berlin, tilſkrifvit D. Rechenberg i Leipzig, biſogandes et annat Bref, til ſamma Profesſor, emot Förſattaren af *Bibl. Univ.* ſom i et annat mål hade trädt honom för nära. Tituln är: "*Sam.* Pufendorfii Epiſtolæ duæ ſuper cenſura "in Ephemerid. Eruditor. Pariſiens. & Bibliothe- "ca Univerſali, de quibusdam ſuorum Scripto-

M 2 rum

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"rum loois lata, ad Vir. Celeberr. D. L. A-"dam. Rechenbergium" &c. *in 4:o.*, Lips. Gleditſch. 1688. pl. 2 ½. Åtſkillige particulariteter rörande detta Werk, berättar Pufendorf ſielf, i ett bref af d. 29. Jul. 1687. til Würtemb. Hofr. Pregizer, hos Nettelblad, *Schwed. Bibl.* V. St. p. 89. Huru han, för ſit Arbete, af Dr. Chriſtina blef belönt, ſynes af en Supplique han preſenterade til K. Carl d. XI. och i hvilken han anhåller om tilökning på Lön. "Wozu noch die-"ſes Unglück für mich kommen," ſäger han, "daſs da vorhin Königin Chriſtina durch Mar-"quis del Monte mich verſichern lasſen, daſs "weil ich Ihre und Ihres Herrn Vatern, glorw. "Andenkens Hiſtorie ſchriebe, ich hingegen auch "Ihre generoſitet verſpüren ſolte: Sie nun, da "das Werck fertig, anſtat eines Recompens, "mir einen harten Brief zugeſchrieben, weil ich "alzuguth Lutheriſch in der Hiſtorie geweſen; "da ſie doch eben ſelbige zeit 15000. Rthlr. "auf eines Profesſoren in Kiel, Wasmuth ge-"nandt, Tabulas Chronologicas ſpendiret, die "ihr bloſs dediciret worden. Und haben ihre "Bediente zu Rom ſich noch höniſch verlauten "lasſen, ich würde von E. K. M. deſto grös-"ſere Recompens zu gewarten haben, weil ich "wegen der Lutheriſchen Religion, die mir ſonſt "gebürende recognition vermisſen müſte." Närmare uplysning i detta ämne, får man utaf mit *Supplement til Dr. Chriſtinas Memoirer;* ſe n. 4463. (a.)

Fördelaktige och tillika grundade Omdömen, om et Werk, ſom ſå mycket hedrar ſin Förfat-

fattare, kunna läſas hos Gryphius, Lenglet du Fresnoy, Niçeron, *Bibl. Hiſt. Struv. Buder.* och på flere ſtällen.

4385. Lettre d'un P. Jeſuite de Munſter, au ſujet de la viſite, que Chriſtine fit en pasſant à leur College.

Skrifvit på Latin, d. 6. Aug. 1654. och trykt ibland *Pieçes juſtificatives, relat. aux Mem. conc. la R. Chriſt.* n. LIV.

4386. Le Genie de la Reine Chriſtine de Suede. *in quarto.* 1655. pp. 15.

Omtr. med Titul: *Le Portrait de la Reine Chriſtine*, intager denna Skrift främſta rummet i Samlingen: *Hiſt. de la vie de la Reine Chriſtine de Suede*, hvarom här nedanföre n. 4437. Uplagorne äro litet ſkiljaktige, doch icke i någon veſentelig omſtändighet: den ſednare är underteknad: *à Paris, le 5. Juin*; A. H. S. M.

En Tyſk Öfverſätning läſes i Tyſka Samlingarne, ſom under ſamma numer anföras.

Tituln af en Holländſk Öfverſätn. tror jag mig hafva funnit hos Corn. a Beughem, *Bibliogr. Hiſt. Chronol. & Geogr.* Amſt. 1685. *in 12:o* p. 609. "De ingebooren Aert ofte Humeur van "Chriſtina Koninginne van Sweden, beſchreven "in't Frans, door een perſoon die langen tydt "aen het Hof van Sweden gewoont heeft." 1655. *in 4:o.*

Voſſius hade berättat för Colomiés, at Chevreau författat denna Shrift: ſe *Colomeſiana*,

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

å nyo uplagde af M:r Des Maizeaux, tillika med *Scaligerana, Thuana* &c. Amſt. 1740. *in 8:o.* T. I. p. 549. Arckenholtz, i Föret. framför I. Tom. af ſine *Mem. conc. la R. Chriſt.* p. III. tilägnar ochſå Chevreau, denna ſå väl, ſom näſt påföljande Skrift. Denne Chevreau var förſt Dr. Chriſtinas, ſedermera K. Carl Guſtafs Secreterare. Se mera om honom i *Memoires conc. les vies & les ouvrages de pluſieurs modernes celebres dans la Rep. des Lettres, par* M. Ancillon, Amſt. 1709. *in 12:o.* p. 147. och åſven i nyſsnämde *Mem. conc. la R. Chriſt.* på flere ſtällen.

4387. Brieve Relation de la vie de Chriſtine, Reine de Suede, jusqu' à la demisſion de ſa Couronne & ſon arrivement à Bruxelles. *in quarto.* 1655. pp. 19.

Omtr. i Samlingen *Hiſt. de la vie de la R. Chriſt.* p. 59. med Titul: "L'Adieu des François à la Suede, ou la demisſion de la grande Chriſtine, Reyne des Suedois, des Wandalois & des Gots," och underteknat: *à Paris ce 5. Sept.* Gillot Le Songeur. Uplagorne ſtämma icke i alt med hvarannan öfverens, iſynnerhet emot ſlutet.

Trenne ſärſkilt trykte öfverſättningar af denna Skrift har jag mig bekante; en på *Latin* med Titul: *Vita Chriſtinæ Reginæ usque ad ejus in Brabantiam profectionem, in 4:o.* 2. a. en *Holländſk: Kort Verhaal van het Leeven van Chriſtina,* 1656. *in 4:o,* och en *Tyſk: Kurtze Beſchreibung des Lebens der Königin Chriſtina,* 1656

Digitized by Google

1656 och 1663. *in* 4:o. 2 ½ a. En annan Tyſk Öfverſättning, med Titul: *Abſchied der Frantzoſen aus Schweden*, ſtår i Samlingarne, hvarom nedanföre n. 4437.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4388. A Relation of the Life of Chriſtine Queen of Sweden, with her Genius. *in quarto*, London. 1656.

Är en Engelſk Öfverſättning af de tvenne näſt föregående ſkrifter. Uti Företalet beſkrifves Swenſka Hofvets tilſtånd, ſådant ſom det då för tiden var. Se Arckenholtz, Föret. p. III.

4389. Icon Chriſtinæ, auctore *Salomone* de PRIEZAC. *in 4:o.* Paris. 1655. pp. 24.

Framför denna lilla ſällſynta Satyriſka Skrift, läſes följande *Monitum*: "Opuſculum nuper Sue-"corum Reginæ inſcripſi, ſed cum pro mune-"re ſilentium rependerit, iratam autumavi, quod "in ipſo limine illius verecundiam ac modera-"tionem nimis obruerim laude. Meæ ergo cul-"pæ pœnitens, adumbrandam ſuſcepi tabellam, "in qua præclaras tantæ Principis dotes ac næ-"vos promiſcuè exponerem. Nec ſane eam ob "rem temeritatis inſimulabor, cum pictores in de-"lineanda æmula Solis imagine, eadem ſeduſitate "illius maculas ac radios effingere ſoleant."

Författaren var Son af Stats-Rådet Dan. de Priezac, död 1662. Gonjet talar om honom, *Bibl. Françoiſe*, T. XVII. p. 64.

4390. Panegyricus Chriſtinæ dictus a Rabbi MENASSEH Ben ISRAËL (Lat. & Hiſpan.) *in* . . . 1655.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Se Arckenholtz, *Memoires*, T. I. p. 30; jämnför Baumgartens *Nachr. von merkw. Bü-chern*, I. St. p. 36.

4391. Bericht des Anfangs, Fortſe-zung und Auſsführung der Bekehrung Ihr. Maj. Chriſtinæ, Königin in Schweden aus einem Sendſchreiben P. *Caſsati* S. J. welcher von Ihr. Maj. mit P. *Franc. de Mollines* — aus Italien zu fortſetzung die-ſes Wercks beruffen worden. (Mit der Antwort auf dieſen bericht.)

Står i en Bok med Titul: "Jeſuitiſcher Ku-"kuks-ruff, das iſt Funfzehen vermeynte hoch-"wichtige — Religions-Fragen, umſtändlich "und auſsführlich — beantwortet" &c. Alten-burg, Richter 1671 *in 8:o*. Religions Frågor-ne med Berättelſen om Dr. Chriſtinas Religions Förändring, utkommo förſt i Wien, ſedan i Prag 1668.

Af nåſtan enahanda Innehåll, låſes en Berät-telſe, på Italienſka, under Jeſuitens *Franc. de Mollines*, eller *Mallines*, namn, hos Arcken-holtz, *Mem. conc. Chriſtine R. de S.* T. IV. p. 382 — 386.

4392. *Profesſio Fidei*, das iſt: Offent-liche Bekändtnuſs des wahren und Ca-thol. Röm. allein ſeligmachenden Glau-bens, der Durchl. Groſsm. Königin Chri-ſtina — in Schweden — Ps. 44. *in quar-to*. 1656. 8. ſid.

Och

Och hos Londorp, T. VII. p. 1020. 1021. 1037. B. III. C. 3. Sverige. Almänna Hiſtoria Chriſtina.

4393. Beſkrifning på hela den proſſen ſom förehades med Dr. Chriſtina, å hon affade ſig den Lutherſka och beånde ſig til den Catholſka Låran uti nſpruck, d. 24. Oct. 1655.

Götheb. Magazinet, 1760. n. 11.

4394. Narratio de Chriſtina Suecor. ereniſs. Regina, Guſt. Adolphi Regis F. n ipſis belli & regni curis veram & uicam in Chriſtum fidem, ſummo ſtudio, ngenio & prudentia inquirente & reperam novo ſtupendoque exemplo cum regni abjectione amplectente.

Står uti *Tractatuum Hiſt. Polit. pro Hiſt. Univ. ſcripta per* Brachelium & Thuldenum, *elucidatione*, P. 11. Colon. 1674. *in 8:o.*

4395. Copia eines Schreibens ſo die Königin Chriſtina an I. K. M. in Schweden Carl Guſtav gethan, de dato Inſpr. d. 7. Nov. *in quarto.* 1655. ½ a.

Medföljer et annat Bref til *Ducheſſe de Havré:* uti bägge berättar Drottningen, at hon nu offenteligen bekänt ſig til den Romerſka Kyrkan. Förſta Brefvet läſes ochſå hos Londorp, T. VII. p. 1038.

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. Chriſtina.

4396. Apoſtaſia a fide & Profeſ
Fidei Acatholico-Romanæ a Chriſtina
cta. *in quarto.* 1655.

Archenkoltz, *Liſte Alphabet. des Aut. Im*
Memoires T. II.

4397. Mundus novus, Chriſtina S
reniſſ. Sueciæ Regina, in ſinum Eccleſi
Catholicæ Romanæ Oeniponti recepta
a Sereniſſ. Principe Ferdinando Carol
Auſtriæ Archid. ibidem excepta. Ann
quem ipſamet exhibet ChrIſtIna aDM
rabILIs (1655.) *in quarto*, Oeniponti, t
pis Mich. Wagneri. pp. 30.

Är utgifven af Jeſuiter Collegio i Inspruk.
Bibl. Kortiana Weiſt.... 1767. *in 8:o.* p. 271.
förekommer: "Feſtivus adventus Chriſtinæ Sue-
"cor. Reginæ ad Oenipontem, ac ejus publica
"fidei Cathol. profeſſio &c. Ed. II 1655. *in 8:o.*

4398. Epiſtola D. Joan. Matthiæ,
Ep. Strengn. ad Chriſtinam Reginam, d.
7. Dec. 1655. ſcripta.

Hos Arckenholtz, ibland *Pieces juſtificat.* n.
LXVIII. och på Tyſka, hos Londorp. T. VII.
p. 1046.

4399. Diſcorſo politico formato ſo-
pra l'arrivo della Real Maeſtà della Regi-
na Chriſtina di Svezia nella Corte di Ro-
ma, e circa gli affari che Sua Maeſtà ha-
ve-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

va nella medeſima Corte, e ſopra le gioni; per le quali s' è moſſa la meſima Maeſtà ad abbracciare la ſanta fe Cattolica. 1. Dec. 1655.

Arckenholtz, l. c. n. LXX. År ſkrifven med en ſatyriſk penna.

4400. Parabien a la Igleſia Catholica mana, en la Converſion de Chriſtina lexandra, Reyna de Suecia; por el Door Don-*Franc.* de la CORRERA y SANs. *in quarto*, en Roma. 1656.

Lenglet du Fresnoy, *Catal. des princip. Hiſtor.* Methode, T. VI. p. 211.

En beſynnerlig Anmårkning gjord af Dr. Chriſtina ōfver denna Bok, hvilkens Titul hon funnit uptagen uti Nicol. Antonii *Bibl. Hiſpana nova* T. I. p. 141. meddelar Prof. Biörnſtåhl, i èt Bref, ſkrifvit i Rom, d. 4. Maji 1772. och tr. i *Samlaren* 1773. ſe I. D. II. St. p. 84. följ. omtr. uti des *Reſa*, D. I. p. 529. Fōrfattaren ſom antagit namn af *Franc. Carrera*, ſkal råtteligen hetat *Balthaſar Campuzano;* och under detta namn anfōrer honom fōrn. Bibliograph.

4401. La chieſa trionfante e Chriſtina di Svecia Catolica — del Dottore *Gio. Garzia* MELLINI. *in quarto*, in Bologna, 1656.

Tituln år tagen utur et Bref ifrån H:r Lidén, dat. Paris, d. 2. Febr. 1770. til Utgifvaren af *Al-*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Ålmän. Tidn. Se deſſe Tidn. för år 1770. 30. p. 119.

4402. *Franc.* a S. Auguſtino MACE[illegible] Chriſtina Pallas togata, Alexandri VII. a[illegible] ſpiciis triumphatrix. *in quarto*, Romæ 16[illegible]

Angår Drotningens Religions förändring, [illegible] ger Niceron, *Memoires*, T. XXXI. p. 324.

4403. Ad Chriſtinam, Flaminiæ fin[illegible] ingreſſam, ſub perſona Legator. Reip. [illegible] Marini, Oratio *Ant.* MALAGONELLI.

Uti Ant. Malagonelli *Orationes & Epiſto[illegible]* Romæ, (Lips.) 1697. *in 12:o.* p. 75 — 1[illegible] och uti J. C. Lünig *Orat. Procer. Europ.* II. p. 93 — 108.

4404. Epilogo del Viaje, que hizo desde Bruſellas à Roma la Reyna Chriſt[illegible] na, por D. *Roman* MONTERO de SPINOSA Sargente Mayor de Cavalleria. *in* .. in Roma 1656.

Lenglet du Fresnoy, l. c.

4405. Vera e compita Hiſtoria del Viaggio della Regina di Suetia per tutto lo Stato Eccleſiaſtico, e della ſolemniſſi- ma Cavalcata e ſuo ricevimento e ingreſ- ſo in Roma. *in 4:o.* in Roma 1656.

Bibl. Sarraziana, Hagæ Com. 1715. *in 8:o.* p. 154. Uti ſamma Band ſtod: "Relatione della re- "ce

ptione della Regina di Suetia nel Collegio B. III.
lla Compagnia di Gieſu." 1656. *in 4:o.* C. 3.

En Relation om Dr. viſtande i Turin, ifrån Sveriges Almänna
16. til d. 24. Oct. 1656. författad af .... Hiſtoria.
STIGLIONE, och tr. därſammaſtädes, ſ. å. ci- Chriſtina.
ar Björnſtåhl, uti ſin *Reſa*, D. I. p. 503.

4406. J. VONDEL, Blyde inkomſte de Koniginne Chriſtina te Roomen. *uarto.* Amſt. 1656.

4407. Feſtoſi Applauſi fatti nella Sa- za, Collegio Romano, e altri luoghi Roma, alla Chriſtina Regina di Sve- da *Giuseppe Fr.* MOSTRADA. *in 4:o.* Roma. 1656.

Arckenholtz, *Memoires.* T. I. p. 501.

4408. Chriſtina Auguſta Sveciæ Re- a, delineata a *Jos. Maria* MARAVI- IA, Prof. Patav.

Följer med ſamma Författares *Leges honeſtæ vitæ*, Bonon. 1657. *in 12:o.*

4409. *Mich.* CAPELLARII Chriſtinas, Chriſtina luſtrata. *in quarto*, Veneriis, o. ex Typogr. Andr. Poleti, Superio- n permiſſu, pp. 341. *except. foliis 6. ioribus.*

Acta Erud. Lips. 1701. p. 88. F. G. Frey- tag, *Adparat. Liter.* T. II. p. 1027.

Inne-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Hiſtoria.
Chriſtina.

Inehållet och Inråtningen af detta Poë beſkrifver Författaren ſielf, ſålunda: "In "mis quatuor Libris Chriſtina, Guſtavi, Sue "rum Regis — filia, atque hæres, in eo "eſt, ut ſuſcepti Imperii fines in immenſum p "ferat, & quam maximam nominis celebrita "conſequatur. In quatuor proxime ſequenti "Reges a monarchiæ adeptione fato prohib "perſuaſa, & humanarum rerum fluxu & pu "litate offenſa, de Cœlo cogitare incipit, "therique fallacias & impoſturas deprehendit. "quatuor reliquis, perpetrato bello Stockhol "am revertitur, ſeque regno abdicat, & Rom "venit, atque ibi, hæreſi abjurata, *ſolemni* "*ſtratione* a Summo Pontifice expiatur." Hä finner man, hvarföre Boken bår namn af *Ch ſtina luſtrata*, icke *illuſtrata*, ſom hon ofta rätt anföres.

Eljeſt påminnes *Act. Erud.* l. c. p. 95. teligen: - - - "Opus inventionis æque ac aug "ſtæ dictionis laudem apud omnes conſequetu "Non mirabuntur vero evangelica ſacra profe "ſi, ubi religionem orthodoxam ubique "Hæreſeos nomine traduci & proſcindi viderin "cum a viro pontificiæ religioni addicto & "Heroinæ ſuæ laudes, vel maxime ex eo, quo "fidem, pro qua aſſerrenda Pater glorioſe "cubuerat, deſeruiſſet, arceſſendæ erant, expect "ri alia non potuerint. Etſi mallemus int "alia, Plutonem ſub Guſtavi ſpecie introductu "non fuiſſe; quam fictionem Chriſtinam ipſam "ſi ſuperſtes eſſet, magno applauſu exceptura "fuiſſe, multi forte dubitabunt." Boken är Swerige mycket ſällſynt. Ab

Abboten Mich. Capellari, Ledamot af den under namn af *de'gli Arcadi* bekanta Witterhets Academien i Rom, dödde 1717. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Chriſtina.

4410. Manifeſto della Regina di Sve... (1656.)

Står i en liten rar Bok, med Titul: "Bizarrie Politiche, overò Racolta delle piu notabili Pratiche di Stato nella Chriſtianità: meſſe alla luce da *Lorenzo* di BANCO, Goto. alla Franeckera, 1658." *in 12:o.* p. 102 — 108. Omtr. år det hos Arckenholtz, både på Ital. och Frans. *Memoires*, T. I. p. 521. och angår Drotningens miſsnöje emot viſſa ſtora Familier i Rom, ſamt Spanſka Factionen dårſtådes.

Om förſta Utgifvaren, Laur. Banck, til börden Swenſk, och död i Franecker 1662. lås Bayle, *Dict. Hiſt. & Crit.* Art. BANCK, Niceron, *Memoires*. T. XLI. och D. Clement, *Bibl. Hiſt. & Crit.* T. III.

4411. Hiſtoria della Sacra Real Maeſtà di Chriſtina Aleſſandra, Regina di Suetia &c. del Conte GALEAZZO GUALDO *Priorato. in quarto*, Modana, appreſſo Bartol. Saliani. 1656.

Å nyo uplagd i Rom, 1656. *in 4:o.* ſamt i Venedig, 1657. *in 4:o* och *in 8:o.* Den af mig anförde edition beſtår af 143 ſid. utom Dedicat. Föret. och R... ſamt en Panegyrique på vers, med Titul: "La Caliſto, Panegyrico del "Sig. *Girol.* GRATIANI, Secr. di Stato del Ser. Sign.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"Sign. Duca di Modana, alle glorie della Maeſt "di Chriſtina Regina di Svetia"; 16. ſid. Orätteligen citeras fördenſkul denna Panegyrique af Lenglet Du Fresnoy, under Titul: *Hiſtoria della Regina di Suetia dà* Girol. Gratiani.

En Engelſk Öfverſätning af Gualdos Hiſtoria tr. i London, hos John Berbury, med Titul: "Hiſtory of the Sacred and Royal Majeſty of "Chriſtina Alexandra, Queen af Swedland; with "the reaſons of her late Converſion to the Ro"man Catholik Religion" &c. Lond. 1658 in *12:o.* och 1660. *in 8:o.* anförer Arckenholtz, Föret. p. III. Uplagan ſom jag ſedt, är tr. i London, 1658. *in 8:o.* 478. ſid. förutan Dedication til Hertiginnan af Richmond, undertecknad af John Burbery, et litet Företal m. m. Gualdos Arbete är egenteligen en Berättelſe om Dr. Chriſtinas Reſor genom Swerige, Danmark, Tyſkland, Brabant och ſå vidare til Rom.

4412. Particularités ſur la Reine Chriſtine.

De fås igen i I. Tom. af *Nouveaux Memoires d'Hiſt. de Crit. & de Literature, par* M. L'Abbé d' ARTIGNY, Paris 1749. *in 12:o.* Art. XXVI. p. 337 — 344. och uti *Bibl. Raiſonnée*, T. XLV. P. II. p. 436. *ſeq.* Arckenholtz, i ſit Företal, p. VI. talar med förakt om deſſe fragmenter: d' Artignys Swar härpå kan läſas i VII. Tom. af nyſsnämde *Nouv. Memoires,* Paris, 1756. *in 12:o.* p. 11 — 17.

4413. Recueil des Harangues qui ont eſté faites à la Reyne de Suede en toutes les

s principales villes de ce Royaume (*de ance*) depuis ſon entrée, jusques à ſa tie. Enſemble les Lettres qu' Elle a ites aux Rois, Princes & autres perſnnes de qualité. *in 16.* Paris, Claude rbin. 1660. pp. 286.

B. III. C. 3. Sveriges A...na Hiſtoria. Chriſtina.

En ganſka ſällſynt Samling, och hvilken varit Hofr. Arckenholtz obekant, ånſkönt han i många år, ſamt med en ogemen flit ſamlat alt det ſom kan tjena til uplysning af Dr. Chriſtinas Hiſtoria.

De flåſte af desſe Tal åro ochſå trykte i en Samling, med Titul: "Le Treſor des Harangues faites aux Entrées des Rois, Reines &c. "par M. L. G. Advocat au Parlement, II. Tomes, Paris Le Gras 1680. *in 12.*" De ſtå i I. Tom. p. 429. *ſeq.*

4414. *Petri* de BOISSAT Encomiaſtiᵭon Chriſtinæ Suecorum Reginæ. *in 4:o.*

Tituln år lånt af Niçeron, *Memoires*, T. XX. p. 69. Tyckes vara en af Boisſat, til Drotningens beröm författad Poëtiſk Skrift; men icke det Tal, han hölt til henne, når hon år 1656 reſte genom Vienne i Dauphiné, och hvilket, efter d'Olivets Beråttelſe, hos Niçeron, T. XIII. p. 390. icke blef vål uptagit. Jåmnför Arckenholtz, *Memoires*, T. I. p. 536.

4415. Relation de la mort du Marquis Monaldeschi, — faite par le R. P. LE BEL.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Låſes, jemte flere denne Italienare rörande Skrifter, uti Samlingarne, hvarom här nedanföre n. 4437.

En annan Relation om Monaldeschis död är trykt hos Aitzema, *Saeken van Staet en Oorlogh*, T. IV. p. 165. (Upl. *in fol.*) Begge har Arckenholtz å nyo låtit trycka, *Memoires*, T. II. i början.

4416. Tribunal Principis peregrinantis, ſive ex illuſtris facti ſpecie diſputata Juris quæſtio: an abſolutæ Majeſtatis Character Poſſeſſori ſuo etiam in alieno territorio liberum jurisdictionis in ſuos exercitium præſtet? Cujus explicatam affirmativam, ſub præſidio — *Joh.* Tesmari tuebitur J. Alers. *in 4:o*, Marp. Cattor. 1675.

Et vidlyftigt Utdrag af denna Disputation kan låſas hos Arckenholtz, *Memoires*, T. II. p. 10. ſeq. hvareſt ochſå Tesmars mening med några andra Lagklokas Tankar om denna viggtiga fråga, jämnföres.

4417. MSC. Eloges de la Sereniſſime Reine de Suede, par les Freres Minimes de la Trinité du Mont.

Handſkriften förvaras uti den ſå kallade *Bibliotheca Reginæ Sueciæ*, i Vaticaniſka Bibliotheket: ſe Bern. de Montſaucon *Biblioth. Bibliothecar. MSCtor. nova*, Paris. 1739. *in fol.* p. 54. n. 1749.

4418.

Digitized by Google

4418. Avis à M:r Menage ſur ſon Eglogue, intitulée Chriſtine, avec un Remercîment à M:r Coſtar. *in quarto*, Paris. 1659. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"Cet Ecrit (qui eſt de M:r *Gilles* Boileau) "eſt une critique piquante en Proſe mêlée de "Vers, où regne une fine raillerie, jointe à "une agréable érudition & à une grande pureté "de language. L'Auteur y relève d'une manière "un peu cauſtique la liberté que ſe donnoit Me- "nage d'adopter trop frequemment dans ſes Poë- "ſies les penſées & les expreſſions d'autrui; & "tout ce que Menage a repondu dans ſon *An- "ti-Baillet* (*in 4:o.* pp. 396. ſuiv.) n'a pas "fait revenir le public en ſa faveur." Goujet; *Bibl. Françoiſe*, T. XVII. p. 178. jämnför T. XVIII. p. 428.

4419. MSC. Ranſakning öfver Qwinsperſon, Anna Gyldener, ſom ſig utgifvit för Drotn. Chriſtina: hållen i Norrköping, d. 19. Junii 1658.

Är underſkrifven af Sam. Schillerfelt, Joh. Lagercrona, ſamt några Biſittare. En Affkrift finnes hos mig.

Fören. Anna Gyldener dömdes d. 18. Nov. derpå följande til fyra Weckors Fängelſe på Watn och bröd, ſamt Landsflychtighet. Läs mera härom hos Arckenholtz, *Memoires*, T. II. p. 32.

4420. MSC. Kongl. Rådets, H:r Lor. Lindes Rapport til Konungen, ang. Henn.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Maj:s Drotn. Chriſtinas Reſa: dat. Linköp. d. 25. Sept. 1660.

En Affkrift hos mig. Nämnes *Mem. de Chriſt.* T. II. p. 43. i Anmärkn.

4420. (a.) Dr. Chriſtinas Memorial, inleſvererat til Sweriges Rikes Råd, om Confirmation af des Receſs, de dato d. 1. Jun. 1654. Dat. Stockh. d. 3. Oct. 1660.

Stiernman, *R. D. Beſl. Bih.* p. 377.

4421. Biſk. och Preſterſkapets af Weſterås Betänkande om Confirmation på Henn. Maj. Dr. Chriſtinas Förſäkring, giſven i Upſala år 1654. Dat. Stockh. d. 9. Oct. 1660.

Idem, *Saml. af R. D. Beſl.* T. II. p. 1333.

4422. Preſterſkapets Swar til Dr. Chriſtinæ Memorial af d. 3. Oct. 1660. giſvit Stockh. d. 9. Oct. ſ. å.

Idem, *ibid.* p. 1338.

4423. Riks. Ständers Confirmation öfver Dr. Chriſtinæ Underhålds Receſs; dat. Stockh. d. 3. Nov. 1660.

Idem, *ibid.* p. 1367.

4424. Kongl. Maj:s Confirmation för H. M. Dr. Chriſtina på Receſsen af år 1654. Dat. d. 3. Nov. 1660.

Idem, *Bihang*, p. 380.

4425.

4425. Dr. Chriſtinas Proteſtation, B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.
ng. rätta förſtåndet af Henn. Maj:s Ceſ-
on af Cronan, ſamt Arfråt til Riket, dat.
. 1. Nov. och ingifven d. 16., i ſamma
månad 1660.

Idem, *ibid.* p. 378. Skriften blef ſamma af-
ton ſom hon ingafs, utan drögsmål igengifven.

4426. Ståndernes Reproteſtation, gif-
en Dr. Chriſtina, ang. den prætenſion
on förmenar ſig hafva til Riket: dat.
tockh. d. 19. Nov. 1660.

Idem, *Saml. af R. D. Beſlut.* T. II. p. 1371.

4427. Dr. Chriſtinas Revers at intet
rætendera någon Arfsrät til Sweriges
ike. Dat. Stockh. d. 19. Nov. 1660.

Stiernman, *ibid.* p. 1376. Läs tillika I. Art.
af *Bij Afſkedet*, upråttat vid Riksdagen, in
Nov. 1660. Vid Riksdagen 1664. anhölt Drot-
ningen om frihet för ſin perſon, at i Swerige,
eller des Provincer öfva den Påfviſka Läran.
Ståndernes häröfver fattade Reſolution fås igen uti
Secr. Utſkotts *Bij Afſked* af fören. år. §. 4.

4428. Beretning om Dronning Chri-
ſtinæ ankomſt til Stockholm udi Sverrig,
med hendis Comitat, ſampt om hendis
Memorial, ſom hun inlagde for Rigens
Raad oc alle Stenderne, tvende Poſtulata
indeholdende, med Stendernis ſubjunge-

 re-

B. III. C 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

rede Reſolution oc Gienſvar derpaa. *i quarto*, 1661. I. a.

En ganſka ſällſynt Skrift, ſom hvarken å förſattad, eller trykt i Danmark. Med några dock icke väſenteliga ſkiljaktigheter, läſes den ſamma, på Latin, och under Titul: "Narratio "Stockholmiæ præſcripta de Sereniſs. Sueciæ Re"gina Chriſtina 1660. Autore *Joh.* Tersero "*Ep. Aboënſ*", hos Arckenholtz, *Pieçes Ju ſtificat.* n. LXXVII. efter en handſkrift i Palm ſköld. Samlingarne: trykt är den uti "Phi "Andr. Oldenburgeri Tract. Jurid. Polit. de Re"buspublicis turbidis in tranquillum ſtatum re"ducendis" &c. Genevæ 1677. *in 12:o* p. 212 – 22

Om jag icke bedrager mig, torde denna Skrift ochſå vara trykt på Tyſka, med Titul: "Kur"tze Erzählung des Geſprächs Chriſtinæ mit den "Geiſtlichen zu Stockholm." *in 4:o.* Tituln ha jag funnit *Bibl. M. Richeii*, P. III. p. 437.

Biſk. Terſeri Relation om Riksdags Handlingarne 1660. förekommer här nedanföre n 4870.

4429. Kort Journael gehouden op de Reyſe von Haare Doorlucht. Majeſt. Chriſtina, Koninginne van Sweden; gedaen door de Nederlanden, Duitslandt, Vranckryk, Italien en andere Gheweſten des Wereldts. Beginnende van haer Uyttocht van Stockholm in den Jaere 1654. tot haer Wederkomſte in deſelve in't Jaer 1660 in

Digitized by Google

12:o, Amſt. by Mich. de Groot, 1660. 72. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Vondels Skrift: *Blyde inkomſte van de Koninginne Chriſtina tot Roomen*, intager 4. ſidſta ſidorne.

Omtr. år denna Journal 1662. ochſå i Amſterdam, hos Joh. van den Bergh *in 12.* 88. ſid. Föret. och tvenne Vondels Poëſier oberäknade, jemte fyra Kopparſtick, föreſtällande: 1:o Drotningens Bild; 2:o hennes Abdication; 3:o huru hon af två Jeſuiter underviſes; och 4:o hennes Intåg i Paris: alt detta ſer man i ſmåt på Titulplåten framför förſta Uplagan.

Uti en handſkr. Förtekning på framl. Landshöfdingens, Frih. Reuterholms Bibliothek, har jag funnit följande Titul: "Reyſe van de Koninginne Chriſtina van Sweeden door de Nederlanden, Duytslandt, Frankryk, Italien en andere Geweſten des Werelts, in den Jaare 1654 tot haer Wederkomſte in't Jaer 1660. t'Amſterdam, door Wilh. Dircksz. De Lange, gedr. by Wilh. Gort. 1660." *in 4:o.* 36. ſid. men om denna Reſebeſkrifning år enahanda med ofvananförde Journal, har jag icke haſt tilfälle at underſöka.

4430. Memorabilia Guſtavi Adolphi ejusque filiæ Chriſtinæ, Regum Suecorum: proluſionis ergo recenſet, ſimulque ad Actum Oratorium quartum in Schola Laurentiana, & quidem hac vice in memoriam ſecularem Receſſus Executionis

 pa-

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. Chriſtina.

pacis Weſtphalicæ, Noribergæ feliciter conclusi, — d. 21. Jul. a. 1750. — producendum, — invitat M. *Sebaſt. Jac.* JUNGENDRES, Scholæ Laurent. Rector. *in 4:o.* Norib. typ. A. Bielingii (1750.)

Til at beſkrifva Guſt. Adolphs och Dr. Chriſtinas Mårkvårdigheter, ånda ihtil denna ſednares Reſa til Swerige, år 1660. har Författaren icke anvåndt mera år 1 ½ ark. Han ſäger vål, at han icke tagit ſina Berättelſer utur allmånt kånde Autorer, utan utur ånnu otrykta Samlingar; men ingen ting har jag funnit i detta *Programma*, ſom icke långt för detta varit bekant, om ej kanſke en och annan beviſlig oriktighet.

4431. Die von der Königin Chriſtinen in Schweden beſchehene Abdication des Reichs und gehaltene Valetrede.

År et kort Sammandrag af Dr. Chriſtinas Lefverne intil hennes återkomſt til Rom; trykt i en Samling af Hiſtor. och Polit. Skrifter, med Titul: *Stats und Geſchichts-Spiegel, von* W. Z. V. B. 1673. *in 12.* p. 217 — 264.

4432. J. QWISTORPII Vorſtellung an die Königin Chriſtina, umb zu der Evangel. Kirche wieder zu kehren. *in quarto*, Roſtock. 1662.

Under denna Titul har jag funnit Skriften citerad. Efter Arckenholtz beråttelſe, *Memoires*, T. II. p. 69. i anmårkn. ſkal hon ingen annan Titul fådt, ån en Addreſſe, eller Påſkrift, ſtåld

ſtåld til Drotningen i följande ord: "Der Durch- B. III.
"leuchtigſten, Groſs-mächtigſten Fürſtin und C. 3.
"Frauen, Chriſtina, Königin der Schweden &c. Sveriges
"Hamburg, *ad Sereniſs. Reginæ manus proprias.*" Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4433. Schauſtück auf den Aufenthalt der Königin Chriſtina in der Stadt Rom.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1741. p. 185 — 192.

4434. Dr. Chriſtinæ Bref til Riks-Drotſen, Gr. Pehr Brahe, om ſit förehafvande, at åter göra en reſa til Swerige: dat. Rom, d. 16/26. April 1664.

Uti *Sw. Fatburen*, I. Öpn. p. 46 — 48.

4435. Der Königin Chriſtinæ — ſchöne Medaille, mit einem Råtzel für die Gelehrten, von a. 1665.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1733. p. 145. Jämnför Arckenholtz, *Memoires*, T. II. p. 84.

4436. Lagrime del Conclave della Regina di Suetia.

År en bitande Satire emot Dr. Chriſtina, ſkrifven på Vers och trykt uti "(Greg. Leti) L'Amba-"ſciata di Romulo a Romani &c. con la vita, "proceſso e ſentenza di Franc. Borri", Colonia, 1676. *in 12:o.* p. 350.

4337. Recueil de quelques pieçes curieuſes, ſervant à l'éclairciſſement de

B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

l'Hiſtoire de la Vie de la Reine Chriſtine, enſemble pluſieurs voiages qu' elle a faits. *in 12:o.* Cologne, chez Pierre Marteau (Hollande) 1660.

Omtr. 1668. *in 12:o.* ſamt med åtſkillige tilökningar, under Titul: "Hiſtoire de la vie de "la Reyne Chriſtine de Suede, avec un verita-"ble recit du ſejour de la Reyne à Rome & "la defenſe de Marqu. Monaldeſchi contre la Rey-"ne de Suede. Stockholm, chès Jean Pleyn de "Courage (Hollande) LXXVII." (1677.) *in 12:o.* och återigen 1682.

Uplagan af år 1677. äger jag; hon beſtår af 212. ſid. och innehåller följande ſtycken:

1:o *Le Pourtrait de la Reine Chriſtine*, p 1 — 34. Den ſamma ſom n. 4386.

2:o (Autre) *Pourtrait de la R. Chriſtine*, p. 35 — 37.

3:o *Copie d'une Lettre écrite de Bruxelles à la Haye, touchant la R. de Suede*, p. 38 — 58. Detta Bref ſkal *Marquis de Marigny* hafva ſkrifvit; ſe Arckenholtz, *Memoires*, T. I. p. 256. Denna Marigny år utan tvifvel *Jaques Carpentier de Marigny*, en Jernkråmares Son i Nevers, död i Paris 1670. Goujet, *Bibl. Franç.* T. XVII. p. 194.

4:o *L'Adieu des François à la Suede, ou la demiſſion de la grande Chriſtine* &c. p. 59 — 104. Enahanda med n. 4387.

5:o

Digitized by Google

5:o *Lettre ou Recit veritable du ſejour de Chriſtine — à Rome.* p. 105 — 133. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

6:o *Relation de la mort du M. Monaldeschi, — par le* R. P. Le Bel. p. 134 — 154.

Denſamma ſom n. 4415. Står ochſå i Samlingen: "Recueil de diverſes pieçes pour ſervir à "l'Hiſtoire. Cologne, chés Jean Du Caſtel, 1662. "*in 12:o.*" p. 109 — 132.

7:o *La Cauſe pourquoi la R. Chriſtine — fit tuer le M. de Monaldeſchi.* p. 155 — 162.

8:o *Defenſe du M. de Monaldeſchi contre la Reyne de Suede*, p. 163 — 175.

Omtr. hos Arckenholtz, *Pieçes Juſtificat.* n. LXXV.

9:o *Copie de la Lettre de M. de* Lyonne *à la R. de Suede, ſur les affaires de Rome, du 17. Sept.* 1663. p. 178 — 203.

10:o *Veritable Relation de notre voyage de Suede*, p. 204 — 212.

Alla desſe Skrifter äro ochſå öfverſatte på Tyſka, och trykte i en Samling, kallad: "Etli-"cher hohen Stands Perſonen Liebes Geſchich-"ten, ſampt vielen andern merckwürdigen Be-"gebenheiten ſo mit untergelauffen &c. überſetzt "durch den Vorwitzigen. Utopia, in verle-"gung der Herrn Interesſirten." 1678. *in 12:o.* T. I. p. 95 — 279.

De äro ſedermera omtrykte med Titul: "Aus-"führliche Liebes - Lebens - und Reiſs-beſchrei-bung

Digitized by Google

"bung der Königin Chriſtina von Schweden, "ſamt einer warhaften Erzählung ihres Aufent-"halts zu Rom, und verthädigung des Marggr. "Monaldeſchi." 1685. *in 12:o.* 140. ſid.

4438. Bytes Contract emillan Kongl. Maj:t och Hen. Maj:t Drotning Chriſtina, öfver Provincien Öland. Dat. Kongsöhr, d. 31. Januar. 1681.

I *Bihanget til Beſkrifn. öfver Öland,* Ups. 1768. *in 8:o.* p. 263 – 270.

4439. Recueil de quelques pieçes concernant l'affaire des Quartiers à Rome. *in oct.* Cologne, P. Marteau (Hollande) 1687. pp. 86.

4440. Relation veritable du ſuccès de la demiſſion que la Reine de Suede fit de ſon Quartier à Rome, le 30 Avril 1687. *in oct.* Rome, chés Jaques le Sincere (Hollande) 1687. pp. 13.

4441. Suite de la Relation de ce qui ſ'eſt paſſé à Rome, entre le Pape & la Reine de Suede. *in oct.* pp. 8.

Deſſe tre Skrifter, trykte på et och ſamma ſtälle, plåga gemenligen följas åt.

4442. Diſſert. de Franchitia Quarteriorum, ſeu Jure aſyli apud Legatos, quam ſub præs. J. Upmarck, ad publicum

Digitized by Google

cum examen defert *Ol.* Toerne. *in oct.* Upſal. 1706. pp. 130. B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. Chriſtina.

Cap. IV. §. III. handlar Författaren om det ſom hände i Rom, ang. Qvarters-friheten. Jämnför *Henr.* Benzelii *Diſſert. de Aſylis*, uti des *Syntagma Diſſertation.* Lips. 1745. *in 4:o.* T. I. p. 456. *ſeq.* och *Ol.* Agrell *Diſſert. de priſcis per Sueciam aſylis.* Lond. G. 1775. *in 4:o.* p. 31. ſeq.

4443. Lettres de la Reine Chriſtine & d'autres, publiées par M:r Colomiés. *in 12:o.* 1688.

En öfvermåttan ſällſynt Samling: ſe Arckenholtz, *Föret.* p. XI.

4444. Infermità, Morte e Funerale della Real Maeſtà di Chriſtina Alesſandra, Regina di Suezia. *in quarto.* in Roma. 1689.

Omtr. med en Franſöſk Verſion, hos Arckenholtz, *Pieçes Juſtificat.* n. LXXXVIII.

4444. (a.) *Fiorniceto Carini* Lettera della vita, e della morte di Criſtina Reina di Svezia.

Står uti *Lettere memorabili*, *ſcritte o raccolte dà* Ant. Bulifon, in Napoli 1698. *in 12:o* T. II. p. 238 – 278. och är dat. d. 20. Maji 1689. Innehåller flere oriktigheter, ſom Arckenholtz viſar T. I. p. 3. p. 6. och annorſtädes.

4445. *Ant.* Malagonellii In funere Chri-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Chriſtinæ — Reginæ Oratio: cum Ejusd. ad Carolum XI. Epiſtola.

År den VII. af Malagonellii Orationer, Romæ (Lips.) 1697. *in 12:o* p. 131 — 153. Omtr. uti Bulifons näſt förut anförde Bref-Samling, T. II. p. 278 — 291. Uti J. C. Lünigs *Orat. Procer. Europ.* T. III. p. 55 — 65. och hos Arckenholtz, ibland *Pieces Juſtificat.* n. LXXXV.

4446. Hiſtoire des intrigues galantes de la Reine Chriſtine de Suede. *in 12:o.* Amſterd. 1697.

Å nyo uplagd, med Titul: "Memoires des "intrigues politiques & galantes de la Reine "Chriſtine de Suede & de ſa Cour, depuis ſon "abdication & pendant ſon ſejour à Rome." II. Tomes, Leide 1710. *in 12:o.*

Tvenne ſkrifter på vers finnas här tillagde; hvaraf den ena är: *L'Art de plaire, à la Sereniſs. Reine de Suede, par* Mr. GILBERT, hvilken var Dr. Chriſtinas Secreterare, ſedermera Reſident i Frankrike. Se mera om honom hos Arckenholtz, *Memoires*, T. I. p. 255. och på flere ſtällen.

En Engelſk Öfverſättning, med Titul: "The "Hiſtory of the intrigues and galanteries of Chri-"ſtina, Queen of Sweden, by *Phil.* HOLLING-"WORTH", Lond. Rich. Baldwin, 1697. *in 12:o.* nämner Arckenholtz, i ſit Föret. p. V. i Anmärkningen.

Tyſka Öfverſättningen har fådt följande Titul: "Leben der Schwed. Königin Chriſtina und "ihres

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"ihres Hofes, ſeit ſie ſich nach Rom begeben, "nebſt einigen anmuthigen Stats und Liebes in- "triguen. Von einem ihrer Domeſtiquen in Frant- "zöſiſcher Sprache zuſammengetragen, un anit- "zo — ins Hochteutſche überſetzet.' Rom (Leipzig.) 1705. *in 12:o.* 428. ſid. Se E. W. Tentzels *Curieuſ. Bibliothec*, 1705. p. 431.

4447. Het Leven en Bedryf van Chriſtina Koninginne van Sweeden &c. ſeedert haar geboorte tot op deszelfs dood. Waar in naaukeurig, en na waarheit haar geheele manier van Regeering, Secrete Handelingen, Raadspleegingen, Helden-daaden, Minneryen enz. verhandeld werd. Door een van haar Statsbedienden van tyd tot tyd verſamelt, in't Italiaens beſchreeven, nu in het Nederduitſch gebragt, met noodige Figuren en Regiſters verrykt. Den tweeden Druck. *in oct.* Amſterd. by de Wed. von B. Viſcher en A. Schonenburg. 1714.

Boken beſtår af 349. ſid. utom Föret. och Regiſt. och lårer förſta gången vara trykt i Leyden, 1697. *in 8:o.* Arckenholtz, i ſit Företal p. V. citerar ſamma edition ſom jag åger; men på Titulbladet af hans exemplar ſkal den bekanta *Gregorio Leti* utgifvas för Författare, hvilket förmodeligen år et Konſtgrep af Förläggarene. Uti mit exemplar nåmnes denna Mannen på intet ſtålle; det år ej eller troligt at han ſammanſkrifvit detta Arbete, ſom i ſig ſielf

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

ſielf intet annat är, än en Öfverſättning af d ſmå Franſöſka Romaner om Dr. Chriſtina, ſon länge tilförene hade varit trykte, och dem För fattaren ſömmat i hop bäſt han kunnat.

4448. Entretien entre Guſtave, Ro de Suede, & ſa Fille la Reine Chriſtine *in 12:o.* Cologne. 1690.

Detta Samtal fås ochſå igen i en Bok, me Titul: "Lucien en belle humeur, ou nouvel "les Converſations des morts." II. Tom. *in 12* Amſt. 1694. T. I. p. 291.

"L'Auteur y fait parade d'un zele indiscre "de Catholicisme, & l'on y peut compter plu "de fautes grosſières d'Hiſtoire, qu'il n'y a d "feuilles", ſäger Arckenholtz, i ſit Företal p VI. i Anmärkningen.

4449. Leben der weltberühmten Königin Chriſtina von Schweden, nach denen geheimeſten Intriguen und merckwürdigſten Umſtänden, mit möglichſtem fleisſe entworffen. *in oct.* Leipzig, Thom. Fritſch. 1705. 457: *ſidor utom Föret. och Reg.*

E. W. Tentzel, *Cur. Bibliothec*, 1705. p. 428.

Arbetet tilägnas Profesſoren *Chriſt.* Stiev i Breslau, ſe J. D. Köhlers *Hiſt. Münzbeluſt.* T. XVI. p. 357. Et Utdrag med Titul: *Leben der Königin Chriſtine von Schweden*, ſtår uti *Curieuſes Bücher und Stats Cabinet*, 51 und

und 52. *Eingang*. Jämnför Arckenholtz, Företet. p. V. VI.

4450. Geſpräche in dem Reiche der Todten, zwiſchen Eliſabetha Königin England, und Chriſtina Königin in Schweden. *in 4:o.* Leipzig, 1719. 1720. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Fassmans Arbete, och IV. *Entrevüen* i den ſtora Samlingen.

4451. Geſpräche im Reiche derer Todten, zwiſchen der Königin Chriſtina in Schweden, und der Königin Eliſabeth in Engelland, darinnen beederſeits merckwürdiges Leben, beſondere Thaten und Avantures, aus denen bewehrteſten Urkunden aufrichtig erzehlet werden. I. und II. Entrevue. *in quarto*, Frf. u. Leipz. 1742. 119. ſid.

Är af en annan, doch icke båtre, eller tilförlåteligare hand, än det näſt föregående.

4452. Medaille der Königin Chriſtina aus der Karlſteiniſchen Suite.

J. H. Lochner, *Saml. merckw. Medail.* 1738. p. 329 — 336.

4453. Ein Italiäniſcher Medaillon auf die Königin Chriſtinam von Schweden.

Idem, *ibid.* p. 337 — 344. Författaren beſkrifver i deſſa två Ark korteligen Dr. Chriſtinas Lefverne.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4454. Verglichene Geſchichte der Maria Stuart, Königin von Schotland, und Chriſtina Königin von Schweden.

Uti "*Ludv.* HOLBERGS verglichene Geſchich-"te verſchiedener Heldinnen und andrer be-"rühmten Damen, nach dem Beyſpiel des Plu-"tarchs; aus dem Dän. ins Deutſche überſetzt." Kopenh. Wenzel 1746. *in 8:o.* II. Th. p. 122 — 267.

4455. Memoires concernant Chriſtine, Reine de Suede, pour ſervir d'éclairciſſement à l'Hiſtoire de ſon Regne, & principalement de ſa vie privée, & aux évenemens de l'Hiſtoire de ſon tems civile & literaire: ſuivis de deux ouvrages de cette ſavante Princeſſe, qui n'ont jamais été imprimés. Le tout fondé ſur ſes Lettres & recueilli des Hiſtoriens & des monumens les plus authentiques, tant manuſcrits, qu' imprimés, accompagné de Remarques Hiſtoriques, Politiques, Critiques & Literaires; avec des Medailles, & un Appendice de Pieçes Juſtificatives ou inſtrûctives. *Et pius eſt patriæ facta referre labor.* OVID. Triſt. L. II. v. 322. Tome I. II. *in quarto*, Amſterd. & Leipz. chés P. Mortier. 1751.

Författaren, Heſſen-Caſſelſka Hofrådet och Bibliothecarien, Herr *Joh.* ARCKENHOLTZ, har teknat ſit namn under Företalet.

At

At vidlyftigt beſkrifva detta Werck, lårer vara ſå mycket mindre nödigt, ſom det år i hvars mans hand. De två förſta Tomer recenſeras: *Götting. Zeit. von gel. Sach.* 1751. p. 669. *Nova Acta Erudit.* 1753. p. 245. p. 597. *Journal des Sçav.* Juin & Sept. 1752. *Bibl. Raiſonnée*, T. XLVI. p. II. p. 321. Baumgartens *Nachr. von merkw. Büch.* I. St. p. 26. *Nouv. Bibl. German.* T. X. p. 1. p. 304. De öfverſattes ſtraxt på Tyſka, under Förſattarens upſigt, af då varande Page-Hofmåſtaren vid Caſſelſka Hofvet *Joh. Fred.* Reifstein, med Titul: "Hiſtoriſche Merckwürdigheiten die Königin "Chriſtina von Schweden betreffend" &c. B. III. C. 3. Sverige. Almånna Hiſtoria Chriſtina.

Dr. Chriſtinas egne Arbeten, ſom Arckenholtz låtit trycka vid ſlutet af II. Tomen, neml. hennes *Maximes & Sentences*, ſamt hennes *Reflexions ſur la vie & les actions du grand Alexandre*, har en onåmnd öfverſat på Engelſka under följande Titul: "The Works of Chriſtina "Queen of Sweden. Containing Maxims and "Sentences, in XII. Centuries, and Reflections "on the Life and Actions of Alexander the "great. Now firſt tranſlated from the Original "French. To which is prefix'd an Account "of her Life, Character and Writings, by the "Tranſlator." London, 1753. *in 12:o.* 20 och 184. ſid. Arckenholtz namn har Öfverſåttaren aldeles förtegat: hans ſå kallade *Account* &c. beſtår af 12, och et dårtil fogat Utdrag af Pater Mannerſchieds Bref (Se n. 4364.) af 8. ſidor.

Memoires concernant Chriſtine Reine

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

de Suede — contenant entre autres un Ouvrage de cette ſavante Princesſe ſur ſa propre vie; de même qu'une courte narration de ce qui ſ'eſt pasſé depuis la mort de Guſtave Adolph, ſon Pere, jusqu' au tems qu'elle reſigna la Couronne: comme ausſi un Abregé de l'Hiſtoire de ſon propre Regne, compoſé par ſes ordres & accompagné de ſes Remarques; ſes Negociations, ſon Commerce de Lettres, ſes Inſtructions données à ſes Miniſtres depuis l'an 1657. jusqu' à ſa mort &c. Le tout accompagné de remarques. Enfin on y a ajouté quelques autres Traités de la compoſition de la Reine. (Par Mr. *Jean* ARCKENHOLTZ.) *Vincet Amor Patriæ* - - - VIRGIL. Æneid. L. VI. v. 823. Tome III. & IV. *in quarto*. Amſt. & Leipz. chés Jean Schreuder & P. Mortier, le jeune. 1759. 1760.

Bibl. des Sciences & des B. Arts, T. XI. P. II. p. 460. T. XIV. P. I. p. 92.

Desſa två ſidſta Tomer äro icke mindre intresſante än de två föregående, och innehålla, ſåſom Supplement, många märkvärdiga ſtycken, hvilka Förſattaren, icke utan mycken möda och koſtnad, förſkaffat ſig utur Vaticaniſka Biblio-theket, Card. Albanis Bokförråd, och från flere ſtällen.

De äro jämväl på Tyſka öfverſatte af D . . . . FRANTZ, i Leipzig.

Et

Et välgrundat Omdöme om detta Werk, fäller den berömda Prof. Schröckh, vid ſlutet af det vackra Sammandrag, ſom han derutur författat: ſe här nedanföre n. 4468.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4456. Lettre de Mr. le Baron de HOLBERG, qui contient quelques Remarques ſur les Memoires concernant la Reine Chriſtine, nouvellement publiés. *in oct.* Leipzig, chés J. C. Mumme, Libraire de Copenhague. 1752. pp. 30.

Är den ſidſta, men icke den bäſta af Holbergs Skrifter: receaſeras mera til Författarens än Sanningens förmån i *Götting. Anzeig.* 1753. p. 550. hvilken recenſion ochſå läſes i J. C. Strodtmans *Neu. Gel. Europa*, V. Th. p. 229.

Om Danſka Öfverſättningen af Holbergs Bref, ſe A. F. Büſchings *Nachrichten*, I. B. p. 135. *ſeq.* och p. 361.

4457. Reponſe à la Lettre de Mr. le Baron de Holberg, laquelle éclaircit les Remarques qu'il a fait ſur les Memoires concernant Chriſtine, Reine de Suede (par Mr. ARCKENHOLTZ.) *in oct.* Caſſel, Jeremie Eſtienne 1753. pp. 36.

Omtr. *Memoires conc. la R. Chriſt.* T. IV. p. 441 — 457.

På Tyſka är detta Swar, öfverſat af *Reifſtein*, tvenne gånger trykt; förſt ſerſkilt, Caſſel, 1753. *in 8:o.* 56. ſid. ſedan, tillika med: *Joh.*

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

"*Joh.* ARCKENHOLTZ Verſuch einer pragmat. "Hiſtorie von Verträgen und Tractaten" &c. *ibid.* 1753. *in 8:o.* Se *Gôtting. Anzeig.* 1753. p. 584. och Büſchings *Nachrichten*, l. c. p. 137.

4458. Memoires & Reflexions ſur Chriſtine, Reine de Suede, par Mr. d'ALEMBERT.

Uti ſamma Fôrfattares *Melanges de Litterature, d'Hiſtoire & de Philoſophie*, T. II. p. 225 — 296. Amſt. 1760. *in 12:o.* 4. Voll. hvilken Bok fôrſta gången af trycket utkom i Paris, faſtån på Titulbladet ſtår Berlin, 1753. *in 12:o.* 2. Voll. *Journ. des Sçav.* Mars 1753. *Gôtting. Anzeig.* 1753. p. 380.

4459. Lettre du Comte Fl** à Mr. Arckenholtz, Auteur des Memoires pour ſervir à l'Hiſtoire de Chriſtine, Reine de Suede.

Uti *L'Epilogueur moderne, hiſt. galant & moral, du* 28. Juin 1753. (T. X. n. IX. p. 65.) Omtr. *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. IV. p. 457 — 459. Fôrfattaren, den af flere politiſka ſkrifter bekanta *Jean Rouſſet*, råder Arckenholtz, at med fôrakt och ſtiliatigande anſe de Omdômen ſom Holberg, d'Alembert och Voltaire fält om hans Arbete. Hvad denna ſednare i ſynnerhet haft at påminna, kan låſas i Fôretalet framfôr des Arbeten, tryckta i Dresden, 1752. *in 8:o.* 6. Voll.

4460. Lettre à Mr. G.*** à l'occaſion

Digitized by Google

ſion des Reflexions & des Anecdotes, ſur Chriſtine Reine de Suede, par Mr. d'Alembert, Membre de l'Acad. des Sciences de Paris, où l'on expoſe, combien il eſt à craindre pour les interêts de la verité, ſi les prejugés des certains Ecrivains modernes, & les modeles qu'ils ont donné pour écrire l'Hiſtoire, ont la vogue & ſont ſuivis: accompagnée de quelques Remarques ſur le fameux ouvrage de l'Encyclopedie, dont le même Mr. d'Alembert eſt Directeur; & d'éclairciſſemens ſur ce qu'il a avancé dans ſes Anecdotes de Chriſtine. (Par. Mr. ARCKENHOLTZ.) *in oct.* Caſſel, Jeremie Eſtienne. 1754. pp. 48.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Omtr. *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. IV. p. 460 — 482.

Brefvet, underteknat i Caſſel, d. 21. Martii 1754. år ſtålt til Prof. Jo. Matth. Geſner, i Göttingen: d'Alembert, Voltaire, med flere dylike nymodiſke Hiſtorieſcribenter, affärdas efter förtienſt. *Gôtting. Anzeig.* 1754. p. 353.

4461. Lettres choiſies de Chriſtine, Reine de Suede, à Des-Cartes, Gaſſendi, Grotius, Paſcal, Bayle, au Prince de Condé, au Duc d'Orleans, Regent, à Louis XIV. &c. avec la mort tragique de Mr. Monaldeſchi, ſon Grand-Ecuyer, par

 Mr.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

Mr. L.*** *La verité n'offenſe point le Sage.* A Villefranche chés Hardi Filocrate, Imprimeur, &. ſe trouvent à Paris, chés Humblat. 1759. *in 12:o.* 1, 2. Part. I. Vol. pp. 183. 200.

"On ne ſauroit guere pouſſer l'ignorance & "l'infidelité plus loin, que l'a fait l'Editeur de "ces Lettres (le Sr. LACOMBE, d'Avignon.) Il "a tout puiſé dans le grand ouvrage de Mr. "Arckenholtz; mais il y a fait tant d'altera-"tions & de falſifications, qu'on ne peut lire "ſans indignation le detail qu'en fourniſſent les "*Mem. de Trevoux* du mois d'Aout 1760. e-"dit. d'Amſt. p. 164. & ſuiv." Formey, *Anal. Typogr. pour l'Allemagne*, Janv. 1761. p. 25.

Öfver deſſe Bref, ſom 1760. fådt nyt Titulblad, har Hofr. Arckenholtz författat Anmärkningar, dem jag ſedt i handſkrift, och hvaruti alla de ſtällen utſättas ſom La Combe diktat, eller förfalſkat.

4462. Lettres ſecretes de Chriſtine, Reine de Suede, aux perſonnes illuſtres de ſon ſiecle. A Geneve, chés les Freres Cramer, & ſe trouve à Paris, chés Desſain junior. 1762. *in 12:o.*

"Ces Lettres qu'on nous annonce comme e-"tant de la fameuſe Reine de Suede, ont été "publieés par Mr. LACOMBE (*d'Avignon*) edi-"teur des Lettres de cette Princeſſe, imprimées "en 1760 (1759.) *in 12:o.* 2. Voll. lesquelles "ont

Digitized by Google

"ont été bien reçües du public, & ſe trouvent chés Brocas & Humblat. En liſant ces Lettres ſecretes, on a de la peine à les croire de Chriſtine. Il nous ſemble, qu'il faut ſ'en tenir plûtôt aux deux Volumes que nous venous d'indiquer, où cette Reine conſerve mieux ſon caractere, & ſ'avilit moins." *Annales Typographiques*, Oct. 1762. Paris, *in 8:o.* p. 348. Om Journaliſten gifvit ſig mödan, med originalerne hos Arckenholtz jämnföra Lacombes Samlingar, hade han funnit, at denna Utgifvaren intet mindre förfalſkat Brefven i den förra, än i den ſednare Samlingen. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4463. Drotning Chriſtinas Arbeten och Märkvädigheter, utgifne på Franſyſka af Herr *Joh.* ARCKENHOLTZ, på Svenſka öfverſatte, kortare ſammandragne och med Tilökningar förſedde af *Carl Chriſtoffer* GJÖRWELL. I. och II. Delen. *in quarto*, Stockh. Nyſtröm och Stolpe. 1760. 188. och 96 ſid.

Lärda Tidn. 1760. n. 70. 1761. n. 43.

Innehåller, utom en liten början til Dr. Chriſtinas Hiſtoria, af henne ſielf författad, jemte et annat påbegynt Utkaſt, allenaſt viſſa ſtycken och Bref, ſom uplyſa hennes Hiſtoria til och med år 1653. Tilökningarne förekomma i andra Delen: de beſtå i Bref från K. Carl Guſtaf til Dr. Chriſtina, rörande den förras Frieri til den ſednare.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

4463. (a.) MSC. Supplement til Dr. Chriſtinas Memoirer, för åren 1681 — 1687. utur originale Bref och Handlingar ſammandraget, af C. G. W. *in fol.* 267. ſid.

De originale Bref och Handlingar, ſom jag vid detta Supplements författande nytjat, äro mig benägit meddelte af Öfverſten och Riddaren af K. Sverds-Orden, Wälb. Herr A. H. Ulfklou på Biörnö, i Calmare Län. De äro til ſtörre delen ſkrefne til Gen. Gouverneuren Johan Paulin Olivecrantz, och angå i allmänhet Styrelſen af Drotningens Underhålls-Länder, Hennes Underhandlingar vid Kongl. Svenſka Hofvet, Rättegångs-tviſter med några particuliere perſoner m. m. De innehålla åtſkilliga märkvärdiga Omſtändigheter, om hvilka Hofr. Arckenholtz dels ingen kundſkap ägt, dels af honom, i briſt af Handlingar, icke kunnat fullkomligen utredas.

4464. Hiſtoire de Chriſtine, Reine de Suede. Par Mr. LACOMBE, Avocat. A Stockholm & ſe trouve à Paris &c. 1762. *in 12:o.* 388. *ſid. utom Föret.* 11. *ſid.*

Mem. de Trevoux, 1762. Mai, Vol. I. p. 255. Är egenteligen et Utdrag af Hofr. Arckenholtz ſtora och vidlyftiga Werck, doch ſå at åtſkillige Chronologiſke fel och andra oriktigheter komma at ſättas på Abbreviatorens enſkilta Räkning.

Denna Lacombe, Advocat, och känd af åtſkillige Hiſtoriſka och andra Skrifter, bör ej för-

förbytas med den Lacombe, ſom låtit trycka de nyſs förut anförde Bref-Samlingar; hvadan den förra, vid ſlutet af ſit Företal, funnit ſig föranlåten göra följande påminnelſe. "Je dois "encore avertir, que l'on trouvera des differen-"ces eſſentielles entre les Lettres originales de "Chriſtine, citées ou rapportées dans cette Hi-"ſtoire, & les pretendues Lettres de cette Rei-"ne, que Mr. Lacombe d'Avignon a publiées "en 1759. Je prie le Lecteur de diſtinguer "mon ouvrage de celui de cet Editeur, n'y "ayant de conformité entre nous, que la reſ-"ſemblance des noms." B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Chriſtina.

Trenne Öfverſåttningar af Lacombes Hiſtoria om Dr. Chriſtina har jag mig bekante. En *Tyſk*, trykt i Leipz. hos Weidemans Arfvingar och Reich, 1762 *in 8:o*. *Gött. Anzeig.* 1763. pag. 537.

En *Swenſk*: "Dr Chriſtinas Hiſtoria, på Fran-"ſyſka författad af Herr Lacombe, och nu på "Svenſka öfverſat, jemte nödiga Anmårkningar." Stockh. 1765. *in 4:o*. 244. ſid. tvenne Företal ſamt Regiſtr. oberåknade. *Götting. Anzeig.* 1765. p. 899. *Swenſka Magaz.* Aug. 1766. p. 610. Öfverſåttaren år Notarien *Erik Ekholm*. Anmårkningarne har Hofr. Arckenholtz meddelat honom: de angå några ſtällen, hvareſt antingen det Franſyſka Intereſſet dragit Lacombe på ſned, eller han af inbillning at veta mer ån originalet omrört, lagt hår och dår något til, ſom icke finnes åga grund. Utom deſs har man i Swenſka Öfverſåtningen med flit utelåmnat några af de förſta bladen, eller Ingången til denna Hiſtoria, handlande om Swerige i gemen och

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Chriſtina.

och des forna Regenter, aldenſtund desſa bl
äro upfyldе med många oriktigheter, ſom a
för mycket ſkulle hafva ſtött en Swenſk Läſa
hvilken om de tiders Hiſtoria är båtre u
derråttad.

En *Engelſk* Öfverſåtning, med Titul: "T
"Hiſtory of Chriſtina, Queen of Sweeden, fr
"the French of M. Lacombe", Lond. 176
in 12:o. recenſeras *Critical Review*, Febr. 176
p. 115. och *Monthly Review*, May 1766.
397. Den förra af desſa Journaliſter fäll
om Dr. Chriſtina intet mindre än om Kon. C
XII. ett ganſka oblidt Omdöme.

4465. Portrait de la Reine Chriſti

Uti *Mercure de France*, Mai 1752. p. 8
— 85. Omtr. *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. I
p. 439 — 441. Det år dat. Berlin, d. 3. Ma
1752. och underteknat F. G. de B.***

4466. Drotning Chriſtinas Caracte

Se Gjörwells *Stockh. Hiſt. Bibl.* I. St. p. 3
— 36. Hofr. Arckenholtz hade åtſkilligt då
vid at påminna, *Memoires* T. IV. p. 169.
Anmärkn. Gjörwells Swar derpå ſtår i *Sw. Me*
curius Aug. 1760. p. 103 — 105 och et Br
i ſamma ämne låſes uti *Mem. ſur la Litera*
du Nord, Nov. & Dec. 1760. p. 100, jem
en Franſöſk Öfverſåtning af ſielfva Afhandlin
gen, ſom gifvit anledning til detta penne-kri
På Tyſka år denna Afhandling inrykt i de
kallade *Pommerſch-Rügianiſche Intelligenzen*
1755. n. 38.

E

Digitized by Google

En Berättelſe om de Stridſkrifter ſom utkomnit ang. *Memoires de Chriſtine*, har Hofr. Arenholtz ſielf upſat; tr. ǻı den uti *Åbo Tidn.* 1778. n. 2. följ. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Chriſtina.

4467. C. R. Hausen, Leben und Karakter der Königin von Schweden, Chriſtina.

Uti Fr. Eberh. Boyſens *Allgem. Hiſtor. Magazin*, II. St. n. 4. Halle 1767. *in* 8:o.

Carl Renatus Hauſen, kånd af flere ſtörre och mindre hiſtoriſke Skrifter, hvilka likvål icke alla vunnit Allmänhetens bifall, var Profeſſor i Halle.

4468. Leben der Königin von Schweden, Chriſtina: von *Joh. Matth.* Schröckh, Prof. zu Wittenberg.

Uti denna Författares *Allgemeine Biographie*, II. Th. Berlin, 1769. 8. p. 171 — 284. går til Drotningens Abdication: Fortſättningen ſtår, *ibid.* III. Th. p. 1 — 208.

"Der Verfaſſer redet hier die freymüthige "Sprache der wahrheit, und theilt unpartheyiſch "beydes Lob und Tadel aus. Er ſchildert ſei"ne Heldin ſo wie ſie würklich iſt, und wie "ſie ſich oft ſelbſt geſchildert hat." *Neue Crit. Nachr.* V. B. p. 71. Jämnför *Gött. Anzeig.* 1770. p. 1153. *Betracht. über die neueſten hiſtor. Schriften*, II. Th. 2. Abſchn. p. 254.

4469.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Hiſtoria.
Chriſtina.

4469. Verzeichniſs der Medaillen d
Königin Chriſtine in Schweden.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1749.
373 — 376. p. 383. 384. en ofulkom
Förtekning.

4470. Liſte des Medailles frapé
durant le regne & la vie de la Rei
Chriſtine.

Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.*
II. p. 330 — 348. Denna Förtekning har Ca
Rådet BERCH upſat, och är aldeles fulſtän

Om Stämplarne til Drotn. Medailler, ſo
ännu äro i behåld i Rom, och därſtädes ſtö
tilköps, ſe Björnſtåhls *Bref* til Canc. R. Ber
uti des *Reſa*, D. I. p. 535. följ.

Regiſter *)

A

Abdrücke d. K. Würd. zu Schweden &c. 4033.
lehnung (gegründ.) etl. wied. d. Prag. Fridenſchl. movirter Dubior. 4004.
chtzennicht Juſt. 4003.
ta wegen d. zu Ulm geſchloſſ. Armiſtitii, 4275.
embert, J. d' 4458.
ndersſon Er. 3906.
ndreæ, Eric. 3979.
ndreæ, J. Valent. 3903.
piani, Ap. 4150.
ologia Civ. Colmar. 3969.
ckenholtz, J. 4455. 4457. 4460. 4463. 4463 a)
ſtmannus, A. Nic. 4290.
ndius, Joſua, 3946.
tigny d' 4412.
slacus Cunr. 4286.
ſterius Juſt. 3992.

B

. (F. G. de) 4465.
. (W. Z. V) 4431.
Babrius, Bened. 4368.
Banck, Laur. 4410.
Barlæus Cſp. 4101.
Bel le, 4415.
Bellus, Julius, 4064.
Berch, C. Reinh. 4470.
Beretning om Dr. *Chriſtinæ* Ankomſt til Sth. 4428.
Bericht (ausfürl.) der vorgeweſt. Friedländsch. &c. 3943. — (Kurtzer) von d. 50 Kriegen, ſo in Teutſchland &c. 4294.
Biſaccioni, Majolino, 3981. 3982. 4300.
Bochartus, Sam. 4357.
Bodock, Laur. 4257. 4304.
Boeclerus, J. Henr. 4250. 4323. 4337.
Boehme, J. Gottlob, 4154.
Boileau, Gilles, 4418.
Boisſat, Petr. de 4414.
Bona Nova, 3900.
Boſſe Abr. 4097.
Brasck, Sam. 4311.
Bulder, Diedr. H. 4262.
Buſch, Corn. v. d. 4295.
Buſchovius D. J. 4187.

Camalinus, Jobst 4037.
Capellarius, Mich. 4409.
Carini, Fiorniceto, 4444. a)
Carmina in Numum Reg. *Chriſtinæ*, 4362.
Caſſati, 4391.

Ca-

*) Detta Regiſter är egenteligen et Nominal-Regiſter, ſå vida gjörligt varit; men hvareſt antigen Författares, Granſkares eller Utgifvares Namn aldeles ſaknas, har Titeln måſt uptagas, hvilka Artiklar åter utgjöra Real-Regiſtret: begge äro dock förbundne til et Regiſter: Ziffran betyder här ej Sidan, utan Artikelns Numer, hvari, eller hvarunder Namnet eller Skriften bör ſökas. Med et ſådant Regiſter, ſom detta, förſes hvar Del; men hela Verket åtföljer icke deſto mindre til ſlut et General-Regiſter.

Digitized by Google

Caſtiglione, 4405.
Cerisſant. M. Dunc. de 4256.
Chemnitz, Bogisl. Ph. v. 4044.
Chevreau, Urb. 4359. 4386.
CHRISTINA, Dr. i Sverige, 4123. 4276. 4353. 4354. 4374. 4395. 4410. 4420. a) 4425. 4427. 4434.
Colomiés, Paul. 4443.
Comenius, Bern. 3994.
Conſtantia ab Suec. obſ. 3927.
Correra y Santos, Frc. de la, 4400.
Creutzberg, I. E. 4008.
Cronman, Joh. 4280.
Cruſius, Joh. 4001.
Cyprianus, Ern. Sal. 4119.

D. (L. V. H.) 4235.
Danckbarkeit des Churf. v. Sachſ. gegen Schw. 4007.
Defenſio Legat. Sued. 4274.
Deutſchenhauſen Ehrfr. Ern. von, 3976.
Diſcorſo ſopra l'Arrivo d. R. *Chriſtina* nella Corte di Roma &c. 4399.
Diſcurs ein. vornehm. Schw. Bedient. 3901.
Diſcurſus: Ob jetzo im Röm. Reich Friede &c. 4011.
Dithmarus, Juſt. Cph. 4380.

Edenius Jord. 4105.
Ehrenfried, J. 4008.
Ekholm, Er. 4464.
Emporagr. Er. 4334.
Engelſüſs, G. 4027. 4292.
Eſchilli, Petr. 4016.

Fabricius, Jac. 4366.
Faſsman, David, 4118. 4450
Ferrarius, Octav. 4341. 4379
Florander, J. H. 4237. 4243
Florelius Er. Magn. 4105.
Folkernius, L. Johan, 4244
Forſtnerus, Cph. 4154.
Franck, David, 4308.
Frederus, Henr. 4082.
Freinshemius, J. 3974. 4241. 4281. 4318. 4348. 4349.
Freres Minimes, 4417.
Freyberg, Chriſt. Aug. 4063
Friedenborn, Mich. 4324.
Frieſen, Henr. a, 3975.

Gallard, D. de Aëdo et 3967.
Garisſoles, Ant. 4345.
Gaudentio, Paganino, 4125
Gerdſon, Joachim, 3995.
Gerdſon, Siegmund, 4042
Gerhard, Johan, 3998.
Geſpräche im Reiche deren Todten, 4451.
Gilbert, 4446.
Gjörwell, C. Cph. 4463. 4466.
Goebelius, Joh. 4109. 4111.
Gratiani, Girolamo, 4411.
Grenaille de 4134.
Grün, J. Cph. von der, 4120.
Grundman, J. C. 4063.
Grünenwald, C. Sigf. v. 4007.
Gualdo, vide Priorato
Gyllenſtolpe, Mich. 4317.

Hagelſtén, Sv. M. 4129.
Hambræus, Jonas, 4281.
Harangues (Rec. des) faites à la R. de Suede. 4413.

Har-

Digitized by Google

rniſch G. 3996.
rſy de, 4365.
ſen, C. Renat. 4467.
ſsman, Joh. Gebh. 4135.
kel, Chriſt. 4112.
nſius, Nicol. 4340.
ckelius, Balth. 4104.
tzke, J. 4357. a)
. d. Viaggio d. Regina di Suetia, 4405.
.d.Intrigues galant.4446.
lberg, Ludv. 4454. 4456.
llingworth, Phil. 4446.
lſius, Bartholom. 4121.

ntelligencer (the Swediſh.) 3910.
urnael gehoud. op de Reyſe v. Chriſtina &c. 4429.
lius, Benignus, 4064.
ngendres, Seb. Jac. 4430.

ewenbrinck, A. Ax. 4303.
hewenhüller, F. C. 4065.
leinſtretl, G. W. 4296.
oehler, J. Dav. 3913. 3926. 3961. 3973. 4080. 4099. 4150. 4320. 4321. 4369. 4376. 4377. 4382. 4433. 4435. 4469.
oeningsmarck, C. C. 4358.
olb, Ambroſ. 4322.
kefot, Ol. Johan, 4247.
Kromajerus, Hieron. 4313.

L

Laboureur, J. le 4156.
Lacombe (l'Avocat) 4464.
Lacombe (d'Avignon) 4461. 4462.
Langermannus, Lucas, 4343.
Larrey, Iſ. de 4379.
Laurentii, Cph. 4136.
Lauterbach, Chſt. 3948.
Leo, Judas (R. Joſuæ fil.) 4284.
Leti, Greg. 4436.
Leven (het) van Chriſtina, K. v. Sweed. 4447.
Lew (der) aus Mitternacht, 4158.
Linck, Joh. Chr. 4116.
Linde Lr. 4420.
Lindegrén, N. Nilsſon, 4168.
Littleton (Lord) 4381.
Loccenius, Joh. 4333.
Lochner, J. Hi. 3962. 4225. 4378. 4452. 4453.
Lotichius, J. P. 4155. 4363.
Ludenius, Laur. 4258. 4316.
Lungwitius, Matth. 3972.

M. I. F. 4314.
Macedo, Franc. a S. Auguſt. 4329. 4330. 4331. 4402.
Malagonelli, A. 4403. 4445.
Manifeſt om Orſak. till Kriget emot Danmarck, 4164.
Mannerſchied, 4364.
Maraviglia, J. M. 4408.
Marcasſus, P. de 4355. 4356.
Maria Eleonora, Dr. i Sverige, 4161. a)
Marigny de, 4437.
Matthiæ, Joh. 4398.
Mayerus, J. 3966.
Mellini, Giov. Garzia, 4401.
Menasſeh, Ben Iſrael. 4390.
Michaëlis, J. 4315. a) 4337. a)
Micrælius, Joh. 4367.
Milius, Chſt. 4326.
Mittendorf, Reinh. a, 4338.
Moeller, J. Joach. 4384.
Moerner, Carol. 4360.

Mollines, Frc. de, 4391.
Monier, Anth. 3978.
Monro, Robert, 3919.
Montero de Spinoſa, 4404.
Moſtrada, Giuſeppe Fr. 4407.
Mundus novus, 4397.
Myſterium Pacificationis Pragicæ, 4043.

Neugebauer, Sam. 4200.
Northman, N. Her. 4344.

Oſterman, P. 4008. 4157.
Oxenſtierna, A. 3904. 3930. 3932. 4019. 4224.
Oxenſtierna, E. Ax. 4015.

Paraſin, Matth. M. a, 4301.
Petræus, Nic. 4286.
Philippi Edvard. (Ehrenſtén) 4306. 4336.
Pirniſche u. Pragiſche Friedens-Pacten, 3990.
Planet (der Teutſchen) 4103.
Policismus Gallicus, 4259.
Pomo, Pietro, 3947.
Preuſius, Georg. 4263.
Priezac, Salom. de 4389.
Priorato, Galeazzo Gualdo, 3946. 4133. 4411.
Prosperius, Ol. 4278.
Pryſs, Frid. 4181.
Pufendorf, Sam. von, 4384.
Pure, Abbé de, 3980.

Qwiſtorpius, J. 4432.

Rakoczi, G. 4183.
Ranſakning. öfv. Anna Gyldener, 4419.
Recueil de quelques Pieç curieuſes &c. 4437. 443
Relatio hiſtorica, 3898.
Relation (ausſführl.) von Belager. der Stadt Fre bergk, 4110.
Relation (brieve) de la Vi de Chriſtine. R. de S 4387. 4388.
Relation (vollenk.) 396 4021. 4022. 4023. 402 4025. 4028. 4029. 403 4034. 4036. 4038. 403 4040. 4041. 4047. 404 4052. 4053. 4054. 405 4057. 4070. 4084.
Rhete, Joh. Val. 4242.
Riccius, Joſeph. 4299.
Righman, Jac. 4279.
Roſencrantz, Gundæus, 420
Roſenhane, Schering. 434
Rosſomatza, 4170.
Rousſet, Jean, 4459.
Rudbeckius, Jac. 4124.
Rudbeckius, J. (Jun.) 415
Rudbeckius, Nic. 4246.
Rücker, Dan. 4100. 411

S. (G. E. V.) 4266.
Salengre de, 4372.
Salvius, J. 4132.
Saraſin, Jean Franç. 394
Sawadsky, 3911.
Schefferus, Joh. 4383.
Scheinius Calixt. 4193.
Schirach, Gottl. Ben. 394
Schlegel, Joh. Henr. 428
Schlomachen, Melch. 4135.
Schmid, Dav. 4223.
Schmidius, Carol. 4361.
Schmidius, Henr. 4304.
Schmid

Digitized by Google

Schmidt, Joh. 3897.
Schroeckh, J. Matth. 4468.
Schroeer, Godofr. 4227.
Scott, Jacob, 4017.
Serpa, Joh. Gomez de, 4332.
Siegfrid, Hoffman, 3902.
Simonius, Eric. 4245.
Siri, Vittorio, 4288. 4289.
Skunk, Nils, 4346.
Slange, Niels, 4287.
Songeur Gillot le 4387.
Spanheim, Ezech. 4351.
Spanheim, Fredr. 3928.
Sparre. Joh. 4305.
Speculum Veritatis, 3999.
Staffander, Joh. S. 4319.
Stella, Joh. 3992.
Stengel, Carol. 3987.
Stetten, Paul. von, 4310.
Stieve, Gottfr. 4449.
Sturmius, Joach. 4102.
Stypmannus, Franc. 4131. 4144. 4226.

Terſerus, Joh. Elai, 4428.
Tesmarus, Joh. 4416.
Thurn, Heinr. Graf v. 3944.
Tillæus, Guſt. J. 4188.
Tœrne, Olof, 4442.
Tolle, J. Gilius, 4248.
Trana, Er. Anderſſ. 3906.
Treulich, Chſt. 3948.
Tumulus Typhi Hisp. 3934.

Uladislaus, Konung i Pohlen, 4012.
Ulſtadius, Andr. A. 4218.

Valeſius, Henr. 4339.
Vasſor, Mich. le, 4153.
Verelius, Ol. 4315. 4335.
Verlauff (warhaft.) bey d. Reſtitut. d. Stadt Augsp. 4309.
Vernulæus, Nic. 3970.
Vimina, Albert. 4371.
Vindiciæ Guſtavianæ, 3971.
Vindiciæ ſecundum Libertatem Germaniæ &c. 4002.
Vitinghoff, Er. a, 4325.
Vondel, J. 4406.

Wagner, Ehrenhold, 3908.
Wasſenbergius, Everh. 4267.
Wederläggning på thet Danſke Manifeſt, 4201.
Wexionius, Mich. 4317.
Weydenheim, Joh. 4228.
Widechindi, Joh. 4229. 4347.
Wiederleg. (warhaftige) d. Schwed. Manifeſtes, 4166.
Wiele, Andr. van de 4133.
Wiliſch, Chr. Gotthold, 4150.
Winſtrupius, Petr. 4249.
Witſtahl, M. Neh. von, 4137.
Wurtzen (das elende) 4062.
Wurtzniſche Creutz-Woche, 4061.

Zeſen, Ph. von, 4350.
Ziervogel, Evald, 4328.
Zimmermannus, Ern. 4342.
Zorn, Wolf Cph. (v. Blapsheim) 4120.
Zypæus, Franc. 3993.

Digitized by Google

RÄTTELSER.

Sid. 33. r. 6. läs: DEUTSCHEN.
— 63. r. 4. ifrån slut. läs: Lentzen.
— 198. r. 7. läs: perſcripta.

Digitized by Google

BIBLIOTHECA HISTORICA
SVEO-GOTHICA;

Eller

FÖRTEKNING

Uppå

Så väl tryckte, ſom handſkrifne Böcker, Tractater och Skrifter, hvilka handla om

Svenſka Hiſtorien,

Eller därutinnan kunna gifva ljus;

Med

Critiſka och *Hiſtoriſka*

ANMÄRKNINGAR:

Af

CARL GUST. WARMHOLTZ,

Hof-Råd.

NIJONDE DELEN,

Som innehåller de Böcker och Skrifter, hvilka angå *Rikets Hiſtoria* under K. K. CARL GUSTAF, och CARL XI.

UPSALA,

Tryckt hos JOHAN FREDR. EDMAN,

Kongl. Acad. Boktryckare, 1803.

Digitized by Google

Digitized by Google

Når Ottonde Delen af detta Arbete lemnades i Allmånhetens hånder, hade jag gårna velat nåmna, att Herr Hof-Intendenten Tham, vid ett beſök på Upſala Bibliothek, ſkånkte Förlaget dårtill; om det kunnat ſke, utan att bryta ett löfte, genom hvars nogaſte upfyllande jag trodde min tackſamhet båſt vara ådagalagd. Men ſedan i en tryckt Skrift, både Herr Hof-Intendenten och mig ovetande, en beråttelſe hårom influtit, har jag anſedt mig på dubbelt ſått förbunden, att offenteligen årkånna, att det varit genom Herr Hof-Intendenten Thams ådelmodiga Nit för alla nyttiga företag, ſom de af framledne Hof-Rådet Warmholtz med ſå mycken möda och ſorgfållighet gjorda Samlingar, hvaraf på otta år ingen ting kunde utgifvas, åter i tryck börjat fortſåttas. Det hoppet, att åtminſtone de fleſte af dem, ſom redan ägde de förra Delarne ſkulle köpa den Ottonde, och dårigenom göra Tryckningen af en ny Del möjlig, har väl ånnu ſå litet blifvit upfyllt, att icke mycket öfver 50 Exemplar, under de ſedan

dan förflutna twånne åren, blifvit förſålda. För att dock i det alldralångſta fullfölja hvad i ett ſå lofvärdt upſåt blifvit börjat, har jag af Bibliothekets ringa medel vågat förlägga ännu en Del, eller denna Nijonde, och önſkar ingenting högre, än att ſnart blifva ſatt i ſtånd, att äfven kunna trycka det återſtående. Uti Herr Utters Boklåda i Stockholm och vid Academiſka Bibliotheket i Upſala finnas ännu Exemplar af alla Delarne: De 7 förſta till ett nedſatt pris ifrån 3 R:d. 10 ſk. till 2 R:d. 28 ſk. och den 8 och 9 till 24 ſk. Stycket. Upſala d. 21 Dec. 1803.

PEHR F. AURIVILLIUS.

Digitized by Google

BIBLIOTHECA HISTORICA SVEO-GOTHICA.

Tredje Boken.

Sveriges Politiſka Hiſtoria.

Cap. III.

Sect. IX.

Konungarnes Hiſtoria af *Pfaltziſka* Huſet, ifrån Kon. *Carl Guſtaf* til Drotn. *Ulrica Eleonora*: 1720.

§. 1.

Kon. Carl Gustaf.

4471. Pfaltzgr. Johan Caſimirs och deſs Gemåls Catharinæ Skrifvelſer til Prof. Lenæus i Upſala, angående deras Son, Carl Guſtaf, ſom då viſtades vid Academien i Upſala. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Uti B. Bergii *Nya Förråd af äldre och nyare Handl. rör. Nord. Hist.* Stockh. 1753. *in* 4:o 1. St. p. 36 — 42.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4472. MSC. Diarium Itineris Caroli Guſtavi, Comit. Palat.

Detta, denna Herres egenhändiga Diarium öfver deſs gjorda Reſa, på Latin ſkrifvit, hvilket man trodt vara förlorat och omkommit vid Kongl. Slottets brand i Stockholm, år 1697 föll C. R. v. Stiernman oförmodeligen i händer år 1749 på en Bok-auction, ibland en Bunt ſkrefne Miſcellanea. Det går från d. 23. Maji 1638. til d. 3. Febr. 1640. då Printzen ännu var qvar i Paris. Se v. Stiernmans Bref i *Sw. Mercur*. Jan. 1757. p. 440. *ſeq*. Han anmärker tillika, at detta Diarium, på Dr. Ulricæ Eleonoræ den äldres befallning, blifvit år 1689 på Tyſka öfverſat af Kongl. Secret. Cœlestin Fridr. Gutermuth, och at Dan. Pareus uti ſin *Hiſt. Bavar. Palat.* Frfti. 1717. *in* 4:o p. 487. berättar det ſedermera vara tryckt, til äfventyrs förledd af Rich. von der Hardts *Holmia Literata*, p. 95. och årtalet 1698. emedan på ſamma rad ſäges förut, at det blifvit öfverſat 1689 och ſåledes, efter Parei mening, förmodel. tryckt 1698.

Exemplaret af denna Öfverſättning, ſom förvaras i Friherrl. Rålambska Bibliotheket, har följande Titul: "König Carl Guſtafs Reiſe-Be-"ſchreibung, worin S. K. M. höchſtſel. Andenc-"kens, dasjenige was auf Dero damaligen, im "16 Jahr Ihres Alters angetretenen Peregrina-"tion, a. 1638 und 1639. biſs zum monath "Febr. 1640. täglich paſſirt, Selber in Lateini-"ſcher Sprache annotiret, und mit eigener hand "ge-

"geſchrieben. In's Teutſche überſetzet im Jahr "1689." *in fol.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Huru väl Printzen, under viſtandet i Paris, använde ſin tid, låſes icke utan nöje hos Aubery Du Mourier, *Memoires de Hamb. de Lubeck &c.* à la Haye, 1737. *in 8:o* p. 239. *ſeq.*

4473. Bref ifrån Kon. Carl Guſtaf til Dr. Chriſtina, rörande den förres Frieri til den ſednare.

Uti de af C. Cph. Gjörwell utgifne *Dr. Chriſtinas Arbeten och Märkwärdigh.* II. Del. p. 21 — 40. Brefven, ſkrifne åren 1646. 1647. äro på Tyſka: p. 40 — 62. förekommer et Samtal emellan PfaltzGrefven och Drotningen angående äktenſkap.

4474. Sereniſs. Celſiſs. Principi — Carolo Guſtavo, Com. Palat. — S. R. M. & Coronæ Sueciæ Exercituum Generaliſſimo & Supr. Ductori votivum in Germania acceſſum, humillimo Panegyrico gratulatur *Magn.* LARSSOHN *in fol.* Gryphisw. Jeger. 1648. pl. 7.

Drotn. Chriſtinas Kallelſe-Bref för Pfaltzgr. Carl Guſtaf, at vara Generaliſſimus vid K. Svenſka Arméen i Tyſkland, af d. --- Maji 1648. original, förvaras uti Kongl. Bibl. på Drotningholm.

4475. Protocoll öfver Pfaltzgr. Carl

B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Guſtafs förklarande til Thronföljare (
Febr.) 1649.

Uti C. Cph. Gjörwells *Nya Sw. Bibliothe* II. B. III. St. p. 145 — 148. Utförligare finne detta Protocoll i Mset. så väl i Palmſköldſk Samlingarne i Upſala, ſom ibland Bielkiſk Handſkrifterne i Skogkloſters Bibliothek. Et ut drag på Fransöſka, läſes hos Arckenholtz, *Mem conc. la R. Chriſt.* T. I. p. 172. i anmärkn.

4476. Votum pro felici itineris ſuc ceſſu, quod pacata optatum ad eventun Tractatus Norimbergenſis promovendo Germania, in Sveciam inclytam adorna — Carolus Guſtavus, Com. Palat. — ex preſſum a *Magno* LARSSOHN *in fol.* Roſt Kilius. 1650. pp. 20.

4477. Oratio Panegyrica — Carol Guſtavo, Com. Palat. — cum pace i Chriſtiano orbe ſtabilita, in Sueciam ten deret triumphaturus, inſcripta a *Petr* SCHULTZEN, Princip. Megapol. ſtudioſ mod. *in fol.* Lubecæ, Venat. 1650. pl. 8

4478. Sereniſſ. ac Illuſtriſſ. Princip — Carolo Guſtavo — ex Germanica ex peditione, eaque propitio cum Deo, ve re ſecunda, in patriam deſideratisſimo re duci, humillimam ſubjectionem & gratu lationem teſtificaturus DD. *Laur.* LAUR

NU

-us Sen. Præp. & Paſt. in Hæredsham-mar. *in quarto.* Holmiæ, Keyſer. pl. 1. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4479. Hof-Cancelerens Nils Tungels Relation om det Swar ſom Riks-Canceleren, Gr. Axel Oxenſtierna gaf, vid underſkrifningen af Succesſions Inſtrumentet för Hertig Carl Guſtaf.

Låſes på Swenſka uti S. Loenboms *Hiſtor. Mårkwårdi.* 1. D. p. 73 — 87. På Franſöſka hade detta Document förut varit trykt hos Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.* T. I. p. 176. i Anmårkn.

4480. *Magni* Joh. PONTINI Gratulatio Panegyrica ad Carolum Guſtavum, Princip. Svec. hæreditar. habita Calmariæ, a. 1651. *in fol.* Holm.

J. Schefferi *Svec. Lit.* p. 210.

4481. Anhenc-ſtück auf den nachmahligen König von Schweden, damahl noch erwählten Cron-Erben und Pfaltzgrafen Carolum Guſtavum.

J. H. Lochner, *Saml. Merkwürd. Medail.* 1742. p. 277.

4482. Fyra Bref från Bourdelot til H. K. H. Prins Carl Guſtaf, och åfven ſå många från den ſednare til den förra af år 1653.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Uti C. Cph. Gjörwells *Nya Sw. Biblioth* 1. B. 1. D. p. 56 — 61. p. 162 — 166. P ſamma ſtälle, p. 167 — 177. får man igen nå gre Bref från D. Joh. Munthelius (Lagercron til Carl Guſtafs dåvarande Secreterare Steph Gambrotius (Hirſchenſtierna) åtſkillige Bref frå Regiſtratoren Ehrenberg, ſamt nyſsnämde Mu thelius til Pr. Carl Guſtaf, har Gjörwell låt trycka i II. Del. af *Dr. Chriſt. Arbeten* o *märkwärd.* p. 63. til ſlut.

4483. Relation om Renunciation och Krönings-Acten i Upſala, år 1654.

Uti S. Loenboms *Hiſtor. Märkwärdigh.* 1. D p. 7 — 24. Skal vara upſatt af en Profeſſo i Upſala, ſom ſielf varit närvarande.

4484. En ganſka ſällſynt K. Car Guſtafs Krönings Medaille.

E. Ziervogel, *Hiſt. Afhandl. om Sw. Myn och Med.* n. 3.

4485. Auswurf-Müntze bey der Krö nung K. Carl Guſtafs — von a. 1654.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1736. p 17 — 24.

4486. Panegyricus Auguſtæ Coro næ Caroli Guſtavi — Regis — feliciter ſu ſceptæ: Upſal. a. 1654. d. 6. Jun. con ſcriptus — a *Matth. Maximil.* a PARASIN *in fol.* pl. 7.

4487.

Digitized by Google

4487. Oratio Panegyrica, qua Carolo Guſtavo Imperii Sveo-Gothici Coronam, nomine Acad. Guſtavianæ gratulatur *Ol.* Wexionius. *in* . . . Dorpati 1655. B: III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

J. Schefferi *Suec. Lit.* p. 224.

4488. Literæ Caroli Guſt. ad Joan. Caſimirum, Polon. Regem datæ, quibus ipſi ſummam rerum Suecicarum in ſe translatam esſe refert &c. dat. d. 3 Jul. 1654.

Lünig, *Lit. Procer. Eur. T. I.* p. 520.

4489. Literæ Olivarii, Prot. R. A. ad Carol. Guſt. quibus ipſi de felici in ſolium Regni Suecici exaltatione gratulatur, ſibique oblatam fœderis inter utramque gentem mutui continuationem acceptisſimam fuisſe asſerit. dat. d. 4. Jul. 1654.

Idem, *ibid.* p. 522.

4490. *Er. Gabr.* Emporagrii Oratio ſolennis & votiva, dicta Regi — Carolo Guſt. & ejus Regiæ Conjugi Hedevigi Eleonoræ, in Gymnaſio Holmenſi, a. 1654. d. 22. Nov.

Uti E. G. Emporagrii *Oration. Holmiæ habitar. triga,* 1655. *in 8:o.* n. 1.

4491. Venus Gothica, ſ. Carmen in Nuptias — Caroli Guſtavi — & Hedvigæ

 Eleo-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Eleonoræ — ad d. 24. Oct. a. 1654. — Holmiæ Sveonum celebratas; — ab *Andr* LILIEHOEK, L. B. in Nerpis conſcriptum dedicatumque. *in fol.* Holmiæ, Janſſonius. 1654. pp. 15.

4492. Regni Sueciæ Senatorum ad Senatores Regni Poloniæ Magnique Ducatus Lithuaniæ Literæ declaratoriæ, ſuper misſione Morſtenii Internuncii Polonici. *in quarto*, Holmiæ, *item* Stetini, 1655. pl. 1.

Londorp, T. VII. p. 980. Lünig. *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 534. är dat. d. 8. Mart. 1655.

4493. Regni Polon. Magnique Duc. Lithuaniæ Senatorum ad Declaratorias Senator. Regni Sueciæ Reſponſoriæ. *in 4:o*, Lovici, 1655. *item* 1656. pl. ½.

Londorp, T. VII. p. 997. Lünig, l. c. p. 542. är underteknat d. 15. Maji 1655.

Brefvet och Swaret äro ochſå trykte på Tyſka.

4494. Brevis ac præliminaris enumeratio cauſarum, ob quas Sereniſſ. & Potentiſſ. Pr. & Dom. Carolus Guſtavus, Svecor. Goth. Vandalorumque Rex — coactus eſt Regem Poloniæ bello adoriri. *in quarto* Stetini, Rhetius. 1655. pl. 2.

Omtr. *cum præfat. H. Conringii*, "Acceſſ. "Li-

Digitized by Google

"Literæ Regis Sueciæ ad S. C. Maj. & Sena-"tor. Regni Sueciæ ad Senat. Polonicos ejusd. "argumenti." Helmſtadii 1656. in 4:o. pp. 25. och flera gånger: item hos Londorp, T. VII. p. 1001. och ibland Breweri *Tract. Hiſt. Polit.* P. II. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

På Tyſka: "Kurtze und Preliminar Erzeh-"lung der Urſachen" &c. Stetin, Rhete 1655. in 4:o. 2. A.

På Holländſka: "Manifeſt of kort en Preli-"minaer Verhael" &c. 1655. *in 4:o.* 2 a. Vid ſlutet år bifogat K. Carl Guſt. Bref til Rom. Keyſarn, af d. 18. Jul. 1655. ſe n. 4507.

4495. Cauſæ ob quas Carolus Guſtavus Sueciæ Rex Sereniſſ. Princ. ac Dom. Joannem Caſimirum, Regem Poloniæ & Sueciæ Hæreditarium bello adoriri coactum ſe profitetur, breves & præliminares, breviter limatæ & eliminatæ. *in 4:o* 1656. pl. 8.

Detta Swar tilägnar Schefer, *Suec. Lit.* p. 130. den bekanta *Gregor.* Borastus, grundandes ſig på Kongl. Secret. Habæi berättelſe. Det tryktes förſta gången i Lublin, och ſedermera i Dantzig: ſednare Uplagan äger jag, jämvål en annan, med årtal 1657. *in 4:o.* 6 A.

4496. Nothwendige Anmerkung über das Königl. Schwediſche Manifeſt, aufgeſetzet von einem unparteyſchen Deutſchen. *in quarto,* Augsburg 1655. 1½ A.

4497.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4497. Manifeſte du Roi de Pologne, pour ſervir de reponſe au Manifeſte publié par le Roi de Suede. *in 4:o.* 1656.

S. J. Hoppii *Schediasma de Script. Hist. Polon.* §. XXXV. not. (3.)

4498. Ad præliminarem enumerationem Cauſarum, ob quas Rex poſſeſſor Sueciæ, Regem Poloniæ ac Hæreditarium Sueciæ, bello adoriri quaſi coactus ſit, Responſio. *in quarto.* 1656. pl. 3½.

Et par gånger omtrykt, och hos Londorp, T. VII. p. 1119. Tillika utgifvit på Tyſka, 1656. *in 4:o.* Författaren kallar ſig *Nicephorus* NICOMIUS, och ſåger ſig vara Grek. Skriften, dedicerad til Stor-Cantzlern i Polen, är underteknad: *Romæ*, V. Non. Martii 1656.

4499. *Cyriaci* THRASYMACHI de Juſtitia armorum Suecicorum in Polonos, perque ea liberata a magno periculo Germania ad Andream Nicanorem Epiſtola *in quarto*, juxta exemplar Stetinenſe, Helmſtadii, Müller 1656. pl. 4½.

Omtr. *in fine acceſſit Panegyricus, autore* W. J. L. B. de B. *in quarto*, Lips. Bauer. 1656. ſamt uti Herm. Conringii *Opera*, Brunsvig. 1730. *in fol.* T. VI. p. 1084. och på Tyſka, Hamb. 1656. *in 4:o.* 5. A.

Författaren är *Herman* CONRING, Prof. i Helm-

Digitized by Google

Helmſtadt: ſe Placcium *de Pſeudon.* p. 214. n. 774. och Niçeron, *Memoires*, T. XIX. p. 267.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4500. *Andr.* NICANORIS ad Epiſtolam Cyriaci Thraſymachi de Juſtitia armorum Suecicorum in Polonos perque ea liberata a magno periculo Germania, Reſponſio. Cui annexa & præmiſſa eſt cujusdam patriæ ſuæ bene cupientis ad Manifeſtationem Suecicam brevis Diſſertatio. *in quarto.* 1656. pl. 4½.

Utgifvit i Dantzig, ſamt därſtädes omtrykt. Tyſka Öfverſättningen, 1656. *in 4:o.* beſtår af 5. A. och Holländſka Öfverſättningen, Middelburch, van der Hellen, 1656. *in 4:o.* af 32. ſid.

4501. Beleuchtigunge der von einem ſo genandten Andrea Nicanore auf Cyriaci Thraſymachi Epiſtel, von der Rechtſame der Schwed. Waffen, wieder den König von Pohlen, und inſonderheit wieder das Præliminair Manifeſt gerichteten und neulich ausgegebenen Antwort. *in quarto.* (1656.) 1½ a.

Omtr. med Titul: "Behauptung des König. "Schwed. Preliminair Manifeſts und der darü-"ber durch Cyr. Thraſymachum aufgeſetzten "Schrift von gerechter Sache der Schwed. Waf-"fen — der vermeinten Antwort und Wieder-"legung vorgedachter beyder Schriften unterm "nahmen Andr. Nicanoris entgegen geſetzet." 1656. *in 4:o.* 1 a.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

På Swenſka: "En kort Underrättelſe om thet "Swarets natur och beſkaffenhet, ſom en kallad "Andr. Nicanor hafver inrättat och utgifvit e- "mot Cyriaci Thraſymachi Epiſtel &c. tr. i "Stockh. then 17. Jul. 1656. *in 4:o.* 2 a.

4502. Eclipſis der Elbingiſchen Beleuchtigung über die Antwort Andr. Nicanoris. *in quarto* 1656.

Skal vara en Wederläggning af näſtföregående Skrift: ſe S. J. Hoppii *Schediasma* §. XXXV.

4503. Injuſtitia armorum Suecicorum in Polonos, Reſponſione Apologetica ad Epiſtolam Cyriaci Thraſymachi ad Andr. Nicanorem datam, nec non ad brevem & præliminarem enumerationem cauſarum, ob quas Carol. Guſt. Rex Suecor. coactus eſt Regem Poloniæ bello adoriri, a *Luca* de Gabriis manifeſtata. *in quarto.* 1656. pp. 68. *præter Ded. ad Reg. Joan. Caſimir.*

4504. De Controverſiis Sueco-Polonicis, ſive de jure quod in Sveciam Regi, ad Livoniam Regno Poloniæ, nullum competit, *Hector. Joan.* Mithobii Diſſertatio. *in quarto.* . . . 1652. *item* Helmſtadii, Müller. 1656. pp. 84.

Til denna Afhandling har Conring gjort et Företal, hvaruti han berättar, at Mithobius, ſom

ſom plågat förtroligit umgånge med Adler Salvius, ſammanſkrifvit denna tractat i den tid då förſta gången i Lübeck handlades om Fred emellan Swerige och Polen, och at han året derpå låtit denſamma utgå, dock utan at på annat ſätt gifva ſig tillkånna, än genom initial Bokſtåfverne af ſit namn. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Hen. Witte, *Diar. Biogr.* ad d. 12. Jan. 1682. tilägnar Conringius ſielf denna Afhandling, hvilket ochſå ſynes nog ſannolikt, änſkönt hon icke finnes uptagen i Förteckningen på de Skrifter, ſom Conringius, eller hans Arfvingar erkänna för at wara af honom författade: omtr. år hon likvål, uti Herm. Conringii *Operá*, T. VI. p. 1060. Jämför Placcium *de Pſeudon.* p. 445. n. 1787. och Niçeron, *Memoires*, T. XIX. p. 269. Om Mithobius, en lärd Hamburgare, handlar Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. II. p. 557.

4505. MSC. *Andr.* GYLLENKLOU, de juſtitia armorum Suecicorum contra Polonos.

Stiernman, *Bibl. SveoGoth.* T. II. p. 733. lärer förmodel. finnas i Riks-Archivo.

4506. Relation von I. K. M. zu Schweden Armée, unter des Feltmarsch. Graf Wittenberg Excellentz, aufbruch von Stetin, marſch nach der Polniſchen Gräntze und Action mit der Groſs-Polniſchen Poſpalyte Ruszenie, auch deroſelben accommodement. *in quarto.* 1655. 1 a.

4507.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4507. Literæ Reg. Maj. Sueciæ ad Imperatorem Romanorum de bello Polonico. *in 4:o.* Stetini, Rhete. 1655. pl. 2.

Londorp, T. VII. p. 1005. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 564. På *Tyſka*, Hamb. 1655. *in 4:o* 1 ½ a. och på *Holländſka*, tillika med n. 4494. år dat. d. 18. Jul. 1655.

4508. Romanor. Imperatoris Reſponſoriæ ad Literas Svecor. Regis (de 18. Jul. 1655.) datæ d. 24. Aug. 1655. *in 4:o.*

Londorp, T. VII. p. 1014. Lünig, l. c. T. I. p. 573. är ochſå trykt på Tyſka.

4509. Reſponſum — Comit. Magni Gabr. De la Gardie ad — Epiſcopum Vilnenſem, Bogislaum & Janisſium, Duces Razivilios. Dat. in Arce Rigenſi, d. 31 Julii a. 1655. *in fol.* 1 a.

Förmaning til Stor-Hertigdömet Lithauen, at underkaſta ſig Kongl. Maj. af Sverige, med bifogade vilkor.

4510. Literæ Johan. Caſimiri P. R. ad Generales Fœd. Belgii Ordines, quibus auxilia eorum contra infeſta Suecorum arma — implorat: dat. d. 6. Aug. 1655.

Lünig, l. c. T. I. p. 577.

4510. (a.) MSC. Relation om Kongl. Maj:ts Marche: dat. Gniezen d. 12. Aug. 1655.

Utur

Utur Råds-Protoc. *fol.* 1784. finnes en afſkrift i mina Samlingar. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4511. Oratio Generoſi D. Chriſtophi Przimsky ad Sereniſs. Regem Suecorum, d. 29. Aug. 1655. in Caſtris ſub Colo habita. *in quarto*, Cracov. 1655. pl. $\frac{1}{2}$.

Omtr. med Titul: "Legatio Perill. D. Chphi "Prizemski, Cub. R. P. ad Reg. Suec. expoſi"ta & peracta Colo, $\frac{18}{28}$ Aug. 1655." *in 4:o.* pp. 4. Londorp, T. VII. p. 1015. Breweri *Tract. Hiſt. Polit.* P. II. Lünig, *Orat. Proc. Eur.* P. II. p. 3. Tillika utgifvit på Tyſka, 1655. *in 4:o.*

4512. Reſponſum Regis Sueciæ pro Literas Chph. Prziemſky datum, 30 Aug. 1655. *in quarto.* pl. $\frac{1}{2}$.

Londorp, T. VII. p. 1016. ſamt på Tyſka, 1655. *in 4:o.*

4513. Epiſtola *Erneſti* PACIANI ad Chphm. Przziemski de Oratione ad Regem Sueciæ Coli habita. *in quarto*, Hagæ Comit. 1655. pp. 8.

Omtr. i Stetin, ſ. å, ſamt tillika utgifvit på Tyſka, 1655. *in 4:o.* 1 a.

Författaren är *Eduard* EHRENSTEN, Kongl. Secreterare, ſedermera Frih. och R. Råd. Stiernman, *Pſeudonymor.* Dec. 1. n. 2.

4514. Kurtze Relation was ſeit I. K. M. zu Schweden Marche aus Pommern biſs

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

biſs anhero nacher Crackaw pasſiret und fürgangen. *in quarto.* 1655. 2 a.

4515. Victoria, welche nebſt Gottes gnade und beyſtand, I. K. Maj. zu Schweden, in eigner Perſon, nebſt eroberung einiger Feſtungen, von der Kön. Pohlniſchen übrig gewſenen grösſeſten Macht, 8. meilen hinter Crakow, an dem Fluſs Doniecz, im felde glücklich erhalten im Jahr 1655. d. 23. Sept. 3. Oct. *in 4:o.* 1 a

4516. MSC. Til Rikſens Råd i Sverige Relation om Tilſtåndet ute hos Kg! Maj:t, i Poland: dat. Caſimir, vid Krakou d. 30. Sept. 1655.

Utur Råds-Protoc. *fol.* 2008. finnes en Afſkrift i mina Samlingar.

4516. (a.) Litere Univerſales S. R. M. Sueciæ, quibus Senatores & univerſi Nobilitas Regni Poloniæ pro ſuſcipiendi tutela & patrocinio, intra diem 20. Oct. v. 1655. Warſaviam convocata. *in 4:o.* 165

Brewer, *Tract. Hiſt. Polit.* T. II. på Ty 1655. *in 4:o.* och hos Londorp, T. VII. 1019. år dat. d. 30 Sept. 1655.

4517. Dreyerley Friedens Vergleichungen: 1. zwiſchen dem Graff Wittenberg und den Poſniſchen und Caliſiſch

Wo

Woywodſchaften; 2. denen Stånden aus Littauen und dem Gr. De la Gardie; 3. dem Gr. Wittenberg und dem Czarnecki, wegen d. übergabe Cracow. *in 4:o* 1655. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4518. Conditiones & Articuli inter S. R. M. Regnique Sueciæ Senatorem & Campimarſch. D. Comit. Wittenbergium & Gubernatorem arcis & urbis Cracoviensis — D. Caſtellanum Kyovienſem circa deditionem dictæ arcis & urbis, initi d. 7. Oct. a. 1655. una cum confirmatione S. R. M. Sueciæ. *in quarto*. pp. 4.

Åro några gånger omtrykte.

4519. Uebergab des Schloſſes und der Haupt-Stadt Cracow — an S. K. M. in Schweden, d. 7. Oct. 1655. *in 4:o*. ½ a.

4520. Relation wie die Quartianer Soldatesca im Kônigreich Polen ſich an I. K. M. aus Schweden ergeben, und dero gehuldiget haben. *in 4:o*. 1656. 1 a.

Londorp, T. VII. p. 1022. År jämvål trykt på Latin, Hôppener, p. 101.

4521. Ad Imperatorem Romanorum Literæ Regis Suecorum, d. 12. Oct. 1655 ſcriptæ. *in quarto*. 1655.

Londorp, T. VII. p. 1025. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 583. Ockſå tryckt på Tyſka, 1655. *in 4:o*.

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4522. Copia Literarum Cæſaris a[d] Regem Sueciæ, ad ſuas 12. Oct. cum ob[-]latione mediationis pro ſopiendis differen[-]tiis inter Poloniam ac Sueciam exortis, — d. 16. Nov. 1655. *in quarto*. pp. 8.

Londorp, T. VII. p. 1039. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 585. och på Tyſka, Hamb. 1655. *in 4:o.* 1 a. Swar följde under d. 24. Jun. 1656. ſe här nedanföre n. 4551.

4523. Zwey Schreiben, eines aus Cracou, d. 21. Oct. das ander aus Thorn, vom 9. Nov. betreffend was nach Ero[-]berung Cracow, in Pohlen und Preusſen vorgangen. *in quarto.* (1655) 1 a.

4524. Procerum & Ordinum M. Duc. Lithuaniæ Literæ Reverſales de fide ſub[-]jectioneque Regibus & Regno Sueciæ æ[-]ternum præſtanda, ſervanda (Lat. & Germ.) *in quarto.* 1655. pl. 1.

Brewer, *Tract. Hiſt. Polit.* P. II. På Tyſka, 1656. *in 4:o*, och hos Londorp, T. VII. p. 1032. På Swenſka, *in 4:o.* ½ a.

4525. Legati Polonici Adami Bro[-]chousky, Caſtel. Sochacoviens. ad Sere[-]niſs. Sueciæ Regem — Carol. Guſtavum — Cracoviæ habita Oratio. Præmiſſa huic ad præf. Reg:m Maj:m Palatinorum Polonicorum quorundam Epiſtola ſupplex, pro

Digitized by Google

pro facultate Regem ſuum adeundi, cum Reſponſione Regia. *in 4:o.* Cracov. 1656. pp. 8. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Londorp, T. VII. p. 1023. Lünig, *Orat. Proc. Eur.* P. II. p. 113. På Tyſka, Hamb. 1656. *in 4:o.*

4526. Corona Suecica, ſive Panegyricus — Regi Carolo Guſtavo — in Univers. Archi-Palatina, J. *Seobaldi* FABRICII, Hiſtoriar. P. P. applauſu votivo ſolemnique dictus. *in fol.* Heidelb. Brown. 1655. pl. 10.

Om J. S. Fabricius, Prof. i Heidelberg, och deſs Skrifter, handlar F. G. Freytag, *Adparat. Liter.* T. III. p. 610.

4527. Oratio de felici Auguſtiſs. Suecor. Regis Caroli X. — in Polonia ſucceſſu, quam in illuſtri Holmenſi Collegio, 26 Oct. a. 1655. ex memoriæ penu — dixit *Joh.* LEONARDI. *in fol.* Holmiæ, Jansſonius. 1655. pl. 4.

4528. Literæ Regis Sueciæ ad Elect. Brandenb. quibus ei faciem fœderis inter ſemet pangendi, irritosque ab utraque parte conatus repræſentat &c. dat. Creutzbergii d. 16. Dec. 1655.

Londorp, T. VII. p. 1044. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 593.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4529. Literæ Burch. Mülleri, Exer- cit. Suec. Generalis ad Priorem & præſi- dium Monaſterii Clarimontis Czenſtocho- vienſis, quibus eos hortatur ut fortalitium confeſtim aut dedant, aut pertinaciam ſuam LXXX. millium Imperialium ſumma redi- mant: dat. d. 25 Dec. 1655.

Lünig, l. c. T. I. p. 1059.

4530. Memorabilis obſidio Clari Mon- tis Czeſtochovienſis, Deiparæ imagine a D. Luca depictæ, in Regno Poloniæ ce- leberrimi, ab exercitu Suecorum, duce Burch. Müllero, Generali Legato, ſub fi- nem 1655. facta, expoſita a *Stanisl.* a Ko- BIERZYCKO *Kobierzycki*, Palat. Pomer. &c. *in quarto*, Dantisci, Förſter. 1659.

Jungfru Mariæ Bild i Kopparſtick, och en Plan af Belägringen medfölja.

4531. Nova Gigantomachia contra S. Imaginem Deiparæ Virginis in monte cla- ro Czeſtochovienſi collocatam, per Sue- cos & alios Hæreticos excitata: conſcripta ab *Auguſtino* KORDECKI, Ordin. S. Pauli in Claromonte Priore. *in fol.* Cracov. 1655. pp. 127.

4532. Caſus mirus de Caſu Caſimi- ri. *in quarto*. 1655, 1656. pl. 1.

Til-

Tillika trykt på Tyſka, 1655. *in* 4:o. 1 a. B. III. C. 3.

4533. Triumphus Suecicus, Discurſu Politico de Polonia ac Boruſſia ſubjugata. Sereniſs. ac Potentiſs. Principi & Dom. D. Carolo Guſtavo — dicatus Idib. Decemb. MDCLV. a *Joan.* Gilenio, J. U. L. Conſil. Palat. Simmerano & Præf. Lutrenſi. *in oct.* 1656. pp. 214. *except. præmiſs. folior.* 4. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Trycktes å nyo, ſamma år, *in* 4:o. men at detta arbete icke har ſtort at betyda, påminnes rätteligen, *Bibl. Hiſt. Struvio-Buder.* p. 1613. Til bevis kan tjena, at Författaren p. 54. berättar Kon. Carl Guſtaf vara född i Meiſſenheim, år 1624. då likvål det är allmänt bekant, at denna Herren föddes i Nyköping, d. 8. Nov. 1622.

4534. Relation och Tackſägelſe Skrift öfver H. K. M:s lyckeliga progreſſer och Victorier emot Konungen i Påhlen, afkunnad och uplåſin på Predikeſtohlarne i hela Riket, in Decemb. år 1655. *in quarto.* Stockh. Keyſer. 1 a.

4535. Der Kön. Maj. zu Schweden im Hage reſidirenden Miniſters, H. Appelbooms, an die Herrn Stat. General, betreffend das Geſchrei von deroſelben zur See deſtinirter, zumahln mächtigen Kriegs-

 Flot-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Flotte, am 4. Jan. (1656.) gethanes gehren. *in quarto.* 1656. ½ a.

4536. Auszug desſen, was zwiſch — Carl Guſtaven, K. in Schweden, u Friedr. Wilhelmen, Churf. zu Brander — vom Jahre 1655. biſs auf d. 7. J 1656. ausſerhalb Krieges fürgegangen u gehandelt worden, woraus zugleich hellet, mit was recht oder unrecht S. Chu Durchl. zu Brandenb. ein Urſacher u Anſtifter des Polniſchen Krieges genan worden. Aus dem Lateiniſchen in's Te ſche überſetzt. *in quarto.* 1660. 3½ a.

4537. Literæ ab Olivario, P. Ang ad S. R. M. Sueciæ, datæ d. 7 Febr. a. 165 *in quarto.*

Londorp, T. VII. p. 1018. Lünig, *Lit. Pr Eur.* T. I. p. 613. Lyckönskningar öfver Carls födelſe och Konungens Segervinningar Polen.

4538. Relation über die bey Wla towicz, abſeiten des Königes in Schwe den, mit dem Czarnecki 1656. d. $\frac{8}{18}$. Feb gehaltenen victorieuſen Action. *in quart* Elbingen. 1656.

4539. Literæ A. Wittembergii Joan. Zamoiſcium, cui ſerio ſuadet, ut reclusis Samoiſcii portis, & præſidio Su cio

pico amice recepto, præſenti diſcrimini ſubducat: cum Joan. Zamoiſcii ad Wittenbergium Reſponſ. dat. d. 2 Mart. 1656. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 1065.

4540. Extract utaf en Skrifvelſe utur Thorn, af d. 8. Mart. 1656. anlangande Dantzickernas fåfånga hopp til at biſpringa Marienburg, och jämvål huru Marienburg år öfvergåt til K. M. i Swerige: ſamt Riks-Cancelerens — dåröfver gångne Declaration. *in quarto.* 1 a.

År ockſå trykt på Tyſka, 1656. *in 4:o.* R. Canc. Declaration låſes hos Londorp, T. VII. p. 1128.

4541. Panegyricus Carolo Guſtavo, Magno, Suecor. Gothor. Vandalor. Regi, incruento Sarmatiæ victori, & quaqua venit Liberatori, Pio, Felici, Auguſto: Heroi afflictis in ſolatia, Regibus in exemplum nato. *in quarto.* 1656. pl. 2.

Hoppius *de Script. Hiſt. Polon.* §. XXXVI. tilägnar *Joh. Amos* Comenius denna Panegyrique, hvilken han förſta gången ſkal låtit trycka i Leiden, under namn af *Samuel Hartlieb.* Uti den af mig anförde Uplagan ſå vål, ſom uti en annan bakom Cyriaci Thraſymachi *Epiſtola* (ſe hår ofvanföre n. 4499.) underteknar Författaren ſin korta Dedication på Vers til K. Carl Guſtaf, med Bokſtåfverne W. T. L. B. de B.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Påföljderne ſom detta Panegyriſka Tal hade, beſkrifver Bayle, *Dict. Hiſt. & Crit.* Art. COMENIUS, Rem. (k.) ſålunda: "On reprocha à "Comenius d'avoir été cauſe du ſaccagement "& de l'incendie de Leſna, ville de Pologne, "par le Panegyrique, qu'il ſ'aviſa de faire mal "à propos de Charles Guſtave, Roi de Suede, "lors de l'invaſion de la Pologne. Il l'annon"çoit prophetiquement le deſtructeur prochain "du Papisme, ce qui rendit les Proteſtans de "Pologne tout à fait odieux aux Catholiques du "Royaume: & il ne parut point desabuſé quand "le Roi de Suede tourna peu apres ſes armes "contre le Dannemarc. Comenius lui fit un "ſecond Panegyrique, ou il ne le felicita pas "moins de la nouvelle invaſion, qu'il l'avoit "felicité de la precedente".

At Comenius ſielf gifvit ut en Beſkrifning *de excidio Urbis Lesnæ*, 1656. *in 4:o.* berättar Hoppius l. c.

4542. Apologeticus contra Panegyricum, Carolo Guſtavo — dedicatum, ad Religionis, Regis Legisque Polonæ defenſionem productus. *in quarto.*

"In hac refutatione, ſine die & conſ. typis "tamen nitidisſimis edita, Auctor, præterquam "quod acerbe notatur, Palponis etiam, non En"comiaſtæ; alienæ laudis decoctoris, non Ora"toris; mendacis, non veridici; Placentini non "Veronenſis nomen promeruiſſe aſſeritur, ipſe"que Carolus Guſtavus acriter perſtringitur." Hoppius l. c.

4543.

Digitized by Google

4543. Copia Literarum D. Matthiæ Biörenklou S. R. M. Sueciæ Secretarii Status & Conſiliarii aulici ad Poloniæ Vice-Cancellarium — Hieronym. Radzievsky, Warſavia Elbingam nuper abeuntem. (Dat. Varſav. d. 6. April. a. 1656.) *in 4:o.* 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Londorp, T. VII. p. 1138. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 625. På *Latin* och *Holländſka*, 1656. *in 4:o.* 12. ſid. På *Tyſka* 1656, *in 4:o.* 8. ſid. och på *Svenſka*, *in 4:o.* 1 a.

Om Vice-Canceleren Radzieiowſki, handlar Bayle, *Rep. aux queſt. d'un Prov.* T. I. och T. IV. och Arckenholtz, *Mem. conc. la R. Chriſt.* på flera ſtällen.

4544. Relation hvad ſom år förelupet, ſedermera Hans Kongl. Maj. ifrån thes Armée förreſte, och beſynnerligen hvad vid then lyckelige actionen, ſom höltz en mijl ifrån Gneſen, med Fienden år pasſerat: extraherat utaf thet til H. K. M. förſände Brefvet, de dato Hufvudquarteret Wremici, d. 29 April. a. 1656. *in quarto.* 1 a.

4545. Edictum, ſeu Literæ Univerſales, quas S. R. M. Carolus Guſtavus, Suec. Rex, contra rebelles Nobiles Polonos, eorumque ſubditos promulgari jusſit, de dato Marienburg, 1 & 8. Maji s. v. 1656. *in fol. & in quarto.* pl. 1.

På *Tyſka*, hos Londorp, T. VII. p. 1141.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4546. Anatomia binorum Sueciæ Regis Univerſalium, d. I & VIII. Maji huj. anni, Mariæburgi publicatorum, peracta. *in quarto.* 1656. pl. 1.

På *Tyſka*, 1657. *in quarto.* 2 ½ a.

4547. Literæ Reſponſoriæ Benedicti Tranquilli ad Conſiliarium quendam Electoralem. *in quarto.* pp. 8.

Skrifvit til Sweriges faveur, ſamt tillika utgifvit på Tyſka, 1656. *in 4:o.* 1 a.

4548. Extract af H. K. M. til Swerige Skrifvelſe til — Rijks-Cantzleren, ſub dat. Pocoſch, d. 4. Maji s. v. 1656. Skrifvelſe utur Thorn til Riks-Cantzleren, d. 28. Maji. *in quarto.* ½ a.

4549. Relation aus dem Polniſchen Lager unter Koſcian, betreffend den verlauff zwiſchen den Polniſchen und Schwediſchen Vôlckern, ſub dat. 20. Maji 1656. *in quarto.*

4550. Copiæ, 1. Schreibens K. M. zu Schweden an Burgermeiſtere, Rath &c. der Stadt Dantzig: — 2. des Hertz. zu Croy Schreiben: — 3. Antwort Schreiben der dreien Ordnungen der Stadt Dantzig an die K. M. zu Schweden: — 4 Antwort Burgerm. und Rath — an den

Her-

Digitized by Google

Hertzog zu Croy &c. *in* 4:o. (Stetin) Rheten Witwe (1656.) 30. ſid. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Londorp, T. VII. p. 1142. Tillika trykte på Latin, 1656. *in* 4:o.

4551. Literæ Caroli Guſtavi ad Romanor. Imperatorem, quibus eum, Regem Poloniæ injurias injuriis cumulando Sueciæque tot irritis ſua culpa Tractatibus ludibrio expoſitis anſam cruentisſimo bello dedisſe & adhucdum a ſerio pacis ſtudio alienisſimum esſe docet: dat. d. 24. Jun. 1656.

Londorp, T. VII. p. 1153. Lünig, T. I. p. 638. Tienar til Swar på Keyſarens Bref, af d. 16. Nov. 1655. ſe hårofvanföre n. 4522.

4552. Literæ Regni Daniæ Senatorum ad Regni Sueciæ Senatores, de Urbe Gedanenſi, Hafn. d. 5. Jul. 1656. cum Senator. Regni Sueciæ ad Senatores Regni Daniæ Reſponſo. d. Holmiæ d. 1 Aug. 1656.

Lünig, T. I. p. 658. och jemte flere Staden Dantzig rörande Handlingar, hos Londorp, T. VII. *ad annum* 1656.

4553. Des Graffen von Oſtrorog vor den Magiſtrat zu Dantzig gehaltene Oration: Wohlgemeintes Bedencken eines aufricht. Patrioten der Stadt Dantzig, über die

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

die — durch den Gr. von Oſtrorog-gethanen Propoſition. *in 4:o.* 1656. 1 a.

Detta Tal är ochſå trykt på Latin: åtſkillige Skrifter däremot, upräknar Hoppius, *de Script. Hiſt. Polon.* §. XXXVII.

4554. Relation von dem Entſatz des Hauſes Tycokczyn, in Podolachien, vom $\frac{3}{13}$ Julii 1656. *in quarto.*

4555. Chur-Brandenb. Schreiben an die General-Staten, worin die urſachen der Conjunction mit den Schwediſchen Waffen entdecket werden, vom 4. Jul. 1656. *in quarto.*

4556. Copiæ Literarum Elect. Brandeb. ad Joh. Caſimirum R. P. una cum hujus & Andr. de Leſno, Archiep. Gneſn. Reſponſoriis, ratione ſeceſſionis ad partes Suecicas. *in quarto.* 1656.

Lünig, T. I. p. 648. På *Tyſka*, 1656. *in 4:o.* och hos Londorp, T. VII. p. 1157.

4557. Discurſus Hiſt. Polit. Jurid. qua juſtitia, quo armorum jure, exorto inter Sueciæ & Poloniæ Reges bello, Ser. Elect. Brandenburgicus caſtra Regis Sueciæ ſecutus fuerit.

"Autorem ſe profitetur *Jac. Andr.* CRUSIUS, "*Tract. de eminenti dominio Princ.* C. 4. n. 15. "in

"in fine." Placcius, *Theatr. Anonymor.* p. 236. n. 984. (a.) Hoppius, *de Script. Hiſt. Polon.* §. XXXVI.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4558. Brief pertinentelyk verhaalende de effective Conjunctie van den Kon. van Sweden met den KuerVorſt van Brandenburg, mitsgaders de Omſtandichheden van het ſchrickelyk gevehrt tusſchen deſelfde ende de Polen, vorgevallen d. 28. 29. 30. Julii 1656 — waervan de Victorie gebleven is by de voors. Proteſtantſe Princen, geſchreven nyt Warſau. *in quarto*, s'Gravenhage, by Adr. Vlacq. 1656. pp. 11.

4559. Bericht aus Warſchau, wie es mit den Kriegs actionen beyder Arméen auf Polniſcher und Schwediſcher ſeiten abgelauffen, d. 28 u. 29. Julii 1656. *in quarto.*

4560. Letzte, noch gründlichere, ausführlichere, aus dem Kön. Schwed. Feldtlager eingelangte Relation, was zwiſchen I. K. M. zu Schweden und I. Chf. Durchl. zu Brandenburg, eines theils, und dem Könige und der Republique in Polen, andern theils, in einer dreytägigen und blutigen Schlacht, bey dem Städtlein Praga, gegen Warſchau über, — d. 18. 19. 20. Ju-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Julii a. 1656. ſich zugetragen &c. *in 4:o.* 1656. 2 a.

4561. Egentlig och omſtåndig Relation, huru H. K. M. til Swerige och H. C. D. til Brandenb. hafva ſlagit hela Polniſka Machten, under then Poln. Konungen Joh. Caſimir, efter tre dagars fechtande — theslikeſt huru Reſidentz Staden Warſchau — åter igen år worden beſåt. *in quarto.* 1656. 1 a.

4562. Copior af tvenne Bref utur Thorn, d. 5. Aug. innehållandes thet emellan Bugk och Weichſelſtrómen, på then 19 Jul. fóregångne Nederlaget på Pålniſka Machten under K. Caſimir, ſåſom och om then therpå fóljande Intagning af Reſidentz Staden Warſchau, och hvad eljeſt i Pryſsen ſig ſynnerligit tildraget. *in quarto.* 1656. ½ a.

Denſamma, på Tyſka. *in 4:o.* ½ a.

4563. Formular wie in den Kirchen des Kónigl. Preusſens die Danckſagung für die durch den Kónig von Schweden und Churf. von Brandenb. wieder den Kónig von Pohlen, d. 28. 29. 30. Jul. erhaltene victorie verrichtet und abgeleſen worden. *in quarto.* 1656.

En Skådepenning, ſom Churf. af Brandenb. låtit

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

låtit ſlå öfver denna Segren, år afritad och beſkrefven uti J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur. Brandenb. Münzcabinet* n. 10. 11.

4564. Vindiciæ Polonæ, ſeu Reſpono ad Literas Univerſales Caroli Guſtavi, . 28. Jul. 1656. Varſaviæ publicatas, autre A. O. (*Andr.* Olzowski) *in 4:o.* 1656.

Omtr. bakom Lucæ de Gabriis *Injuſtitia armor. Suecicor &c.* ſe här ofvanföre n. 4503. Konungens Univerſal medföljer, tilſam. 61. ſid.

4565. Beſchreibung was ſich nach Eroerung Warſchau zugetragen. *in 4:o.* 1656.

4566. Relation von der Eroberung ublin. *in quarto.* 1656.

4567. Relation auf was weiſe der Graf Königsmarck von der Dantziger Reie gefangen genommen, und eingebracht worden, nebſt der Liſta aller Gefangeen, ſo wohl des Schiffes, als der Schüte. *in quarto.* 1656.

4568. Liſta der Schwediſcen Gefanenen, ſo vom 22. Febr. biſs ult. Sept. 1656.) in Dantzig eingebracht worden. *n quarto.* 1656.

4569. Extraord. Zeitung welchergealt der König von Polen die Stadt Kaitz annoch belagert halte, wie denn auch von

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

von dem See— Gefechte zwiſchen den Graf Königsmarck und der Dantziger Soldateſca. *in quarto.* 1656.

Et Bref från Cromwel til Magiſtraten i Dantzig, angående Gr. Königsmark, ſkrifvit in Aprili 1657. läſes hos Lünig, T. I. p. 724.

4570. Gründliche und warhaftige Relation von der Belagerung der Königl. Stadt Riga in Liefland, wie — ſelbige von — dem Moſcoviter, d. 22. Aug. a 1656. angefangen, und d. 5. Oct. wieder aufgehoben; auch was wehrender zeit denckwürdiges fürgegangen; ingl. wie viel Granaten und Feuer-Kugeln aus Mörſchern ungefehr eingeworffen, und Canon-Schüſſe hinaus geſchehen, auch wie grauſamb und barbariſch die Moſcoviter mit den armen Leuten zu lande verfahren, — mit angehängter Liſta der Schwediſcen Regimenter ſo die Belagerung ſouteniret, ſampt einer Deſignation der Moſcovitiſchen Generals Perſonen nahmen, und wie ſtarck die drey Arméen, womit ſie vor Riga, Dorpt und in Ingermanland geſtanden, ungefehr geweſen. *in quarto.* Riga, Schröder. 1657. 10 a.

4571. Kurtze Beſchreibung, wie und welchergeſtalt die Stadt Riga in Liefland, von dem Groſs-Fürſten aus der Moscau Ale-

Alexei Michailowitz, wieder den hiebevor mit I. K. M. Guſt. Adolpho — getroffenen ewigen Frieden — vergeblich belägert und hart beſchosſen worden &c. *in quarto.* 1657. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

År ett Utdrag af näſtföregående Relation; medföljer: "Verzeichniſs der Sprengkugeln und "Granaten, welche zeit währender Belägerung "— eingeworffen worden" &c. hvilken Förtekning ockſå är trykt i Riga, hos Schröder, 1656. *in 4:o.*

4572. Verisſima Relatio de atroci obſesſione Rigæ a Moſcho d. 19. Aug. a. 1656. fruſta tentari cœptæ, tandemque d. 5. Oct. feliciter liberatæ. *in 4:o.* Rigæ. 1657.

J. J. Phragmenii *Riga Literata.* pl. a. 4.

4573. Extract eines Schreiben aus Riga, vom $\frac{8}{18}$ Oct. 1656. *in quarto.*

4574. Das vom Moſkovitiſchen Zaar Alexei Michaelewitz, am nähern, mit mehr als 100,000. Mann hart belägert geweſen, und durch Gottes ſonderbaren beyſtand erhaltene Riga — beſchrieben von *Ernſt.* Müllern, jetzo Pfarrern zu Gieſen, wo es druckte Ant. Utz, im Jahr 1662. *in fol.* 24 ſid.

År ſkrifven på Vers. Författaren, död 1681. hade förut varit Svenſk Fältpräſt.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4575. Oratio de liberatione Urbis Rigæ ab graviſſima illa Moſcovitarum obſidione, quæ contigit a. 1656. atque a die 20. Aug. ad d. 5. Sept. (Octob.) ejusd. anni duravit, habita a *Daniele* Clocovio, V. Cal. Jun. 1693. *in quarto*, Dorpati, Brendeken (1693.) pp. 20.

4576. Soteria Rigenſia, ſive Panegyrici duo, quos inclutæ Livonor. metropoli, Rigæ, & de ſoluta feliciter obſidione Moſchorum duriſſima, & de recepta ſalutariter pace cum iisdem, dulciſſima, pro undique obſtricto pietatis fervore, cum nonnullis civibus, gratulaturus, ex voto olim concinnavit, modo edit *Joh.* Horniceus, Scholæ Rig. Rect. *in oct.* Rigæ, Beſſemeſſer. 1665. pl. 8.

Fôrfattaren, ſedermera Prof. vid Gymnaſium i Reval, afled 1686. ſe Phragmenii *Riga Liter.*

4577. Relation von der Victorie die der General Gonſiewſki wieder die Schwediſchen und Churfürſtl. Vôlcker, d. 8. Oct. 1656. erhalten. *in quarto.*

4578. Continuation des Succeſſes des General Gonſiewſki, nebſt der Eroberung des Schloſſes und der Stadt-Lancicez. *in quarto.* 1656.

4579. Novi ſtratagematis circa ejicien-

endum ex arce Landcoronenſi præſidium B. III.
ueticum, ejusque Gubernatorem vivum C. 3.
apiendum, ingenioſe inventi, hiſtorice Sveriges
leſcripta narratio. Anno 1660. Superior. Almänna
ermisſu. *in quarto.* Cracov. in officina Hiſtoria.
Typogr. Vid. & hæred. Fr. Cazary. C. Guſtaf.

4580. Königl. Schwediſche proponir-
: Præliminar Puncta, ehe zur Haupt-Frie-
ens-Handlung geſchritten werde. *in quar-
o.* 1656.

4581. Animorum in Europa & vi-
ina Aſia motus de Suecici belli motu in
'olonia. *in 4:o.* Gryphisw. 1656. pp. 62.

På en annan Uplaga ſtår: "Upſaliæ recuſi & "aucti. Auctoritate Superiorum." 1656. *in 4:o.* pp. 75. Innehåller mera än förra Uplagan; men är icke trykt i Upſala, utan i Tyſkland.

Tyſka Öfverſättningen har fådt följande Titul: "Sonderliche und wunderliche Gedancken "welche ſich die vornehmſten Potentaten und "Herrſchaften in Europa und in dem be- "nachbarten Aſien, über den Schwed. Kriege in "Pohlen gemacht haben." &c. 1657. *in quarto.* 20 a.

Författaren är *Joh.* FRISCHMAN, K. i Frankrike Råd och Reſident i Strasburg, död 1681. Alla denna Mannens Skrifter, ånſkönt af en beſynnerlig ſmak, och i ſinom tid flera gånger omtrykte, räknas ibland ſällſynte Böcker; ſe

 Vogt,

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sverige Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Vogt, *Catal. Libr. rar.* p. 290. S. Eng *Bibl. ſelectiſſ.* Bernæ 1743. *in 8:o.* P. I. p. 6

4582. Cauſæ Regum heri & hod inter ſe belligerantium, Galliæ & Hiſpaniæ, Sueciæ & Poloniæ expoſitæ & expenſæ ad Juris & Status rationem: Chriſtiano Orbi, cum figuris æneis inſcriptæ. *in quarto.* 1656. pp. 218.

En annan Uplaga har jag til hands, i ... öfrigit lik den föregående, undantagandes at ... Titulbladet ſtår - - - - *inſcriptæ a* J. F. C. R*munerario* Guilhelmo Serlino, med årtal 165... Är ockſå *Joh.* Frischmans Arbete.

4583. *Lucii* Apronii Obſervationes Magnatum Europæ. Inventa quæ novitate conſtant ſectatores laudatoresque facile inveniunt. *Tacit.* Ann. 11. c. 4. *in quarto.* 1656. pl. 3.

Öfverſatt på Tyſka: "Lucii Apronii Römiſch. "Ritters, Denckſprüche jetziger fürnehmſten Po-"tentaten und Herrn in Europa &c. anno D... "es eIn seLtzaMes ſchleChtes aVsſehen hatte." *in quarto.* 4 a.

4584. Literæ, una cum Protocollo Commiſſarior. Plenipotent. Regis Poloniæ, ſuper Tractatu, qui Mediatoribus S. Cæs. Maj. Ferdinandi III. Legatis, Alegretti ab Alegrettis & Joh. Theod. de Lorbach, cum Moſchorum Czari Commiſſariis Pleni-

Digitized by Google

ſipot. habitus & concluſus eſt Vilnæ in M. D. Lithuaniæ, d. 3. Novemb. a. 1656. interceptæ a milite Suecico, & e Poloni-co in Latinum idioma tranſlatæ. *in quarto*, ſ. l. v. a. 2 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Om denna Underhandling läs Pufendorf *de reb. a Car. Guſt. geſt.* L. III. §. 56. p. 190.

Polſka Commisſariernes Bref är dat. den 8. Jan. 1657.

4585. Particular Skrifvelſer utur Bütow, Dantzigk, Graudentz och Elbing. a. 1657. (Jan. 3 — 10) *in quarto*. ½ a.

4586. Abdruck eines von dem Staiſchen Ambasſad. von Benningen an die — Gen. Staten abgelasſenes Schreiben, und darauf eines guten Freundes beygefügte — Antwort, aus dem Holländ. überge-ſetzet. *in quarto*. 1656. 1 a.

4587. Literæ Lubomirskii ad Georg. Ragoczium, Princ. Tranſilvaniæ, cui bellum in Polonos decretum disſuadet. *in quarto*. 1657.

Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 708. På Latin och Tyſka, 1657. *in 4:o*. Är dat d. 27. Jan. 1657.

4588. Extract utur then Polniſke Fäldtherrens — Georg. Lubomirſky, til

 then

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

then Swenſka — Commendanten uti Cra-kow afgångne Skrifvelſe. Dat. — d. 10 Febr. 1657. *in quarto.* ½ a.

År ockſå trykt på Tyſka, jemte Swaret, 1657. *in 4:o.* 1 a.

4589. Literæ ad R. M. Sueciæ a Georg. Ragoczio, Princ. Tranſilvaniæ, a 27 Febr. ad 13 Mart. (1657) ſcriptæ.

Londorp, T. VIII. p. 23. På Tyſka, 1657. *in 4:o.* Brefven åro ſkrifne ſedan Ragoczi gådt in i Polen.

4590. *Actorum & Geſtorum Sueco-Polonicorum Semeſtrale;* das iſt: Halb-Jährige Erzehl- und Darſtellung aller im jüngſten von I. K. M. zu Schweden in das Königreich Polen fürgenommenen Feld-zug, vom Herbſt deſs 1655. biſs Oſtern 1656. fürgenommener und verrichteter Handlungen, gewechſelter Scrifften und anderer Begebenheiten &c. *in 4:o.* 1657.

Actorum & Geſtorum Sueco Polonico-rum Semeſtrale ſecundum; das iſt: Halb-Jährige Erzehl- und Darſtellung aller in dem von I. K. M. zu Schweden in das Königreich Pohlen fürgenommenen Feld-zug, in dem nechſt-verwichenen 1656. Jahr fürgegangener Handlungen, gewech-ſel-

Digitized by Google

ltener Schriften *pro & contra*, und ande- B. III. C 3. Sveriges Allmäna Historia. C.Guſtaf.
er Begebenheiten. *in quarto.* 1657.

År af en Samling af vid paſs 70 Skrifter och Handlingar, ifrån Krigets början 1655 intil Febr. månads ſlut 1657 ſom alleſammans varit förut ſerſkilt trykte: de åro hår ofvanföre, på ſina ſtällen, efter dag och datum, anförde.

4591. Des Polniſchen Krieges-Heers Ianifeſt wieder Schweden, gegeben in ;ombrow, d. Mart. 1657. *in 4:o.* 1 a.

Londorp, T. VIII. p. 20.

4592. Literæ a S. R. I. Elector. 'rincip. ac Statuum Legatis ad Regem iueciæ, e Diæta Francofurt. exaratæ, a juo, ut mediationis curam a Cæſarea Maeſtate utrique parti oblatam amplecti haud ;ravetur contendunt: dat. d. 23.Mart.1657.

Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 719. Samma dag låt ockſå Riks-Conventet afgå Bref til K. Joh. Caſimir, förmanandes honom til fred, ſamt at afhålla ſit Folk ifrån at ſtröfva på Tyſka Rikets Grentzor. Idem, *ibid.* p. 721.

4593. *Ambroſii* Mellilambii Send-Schreiben an einem vornehmen Cavallier, betreffend die Schwediſche und Polniſche Waffen &c. *in quarto.* 1657.

Omtr. ſ. å. *in 12:o.* Författaren år D. *Balth.* Schuppius, Svenſk Legations-Pråſt vid Freds-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria, C. Guſtaf.

Underhandlingarne i Münſter och Oſnabrügge, ſedermera Paſtor i Hamburg, död 1661. Uti Frankfurt. Uplagan af deſs Tyſka Skrifter 1719. *in 8:o.* ſtår detta Sändebref, under n. VII. p. 360.

Om Schuppius handlar utförligen Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. II. p. 790. förebrändes honom, at han varit Swerige för mycket tilgifven.

4594. Oratio Panegyrica — Carolo Guſtavo Auguſto in Gymnaſio — quod Wiburgi Carelior. eſt, dicta a *Bartholo* LACMANNO, Eloq. ibid. Lect. ord. d. 12. Mart. 1657. *in fol.* Aboæ, Hanſonius. pl. 9½.

4595. Memorial hvar efter Kongl. Maj. til Swerig naadigſt vil, at hans Hoff-raad, Secreterer af Staten, ſaa oc Aſſeſſor udi General Commercii Collegio, Edel oc Welb. P. J. Coyet — Ridder, ſig udi ſin Commiſſion til Swerig haffver at rette och regulere. Giffuit udi Hoffvid — Qwarteret i Krzamin, ved Bugen, d. 27. Apr. a. 1657. Kioebenh. P. Morſings Efterleſverſke. 1660. *in 4:o* 2½ a.

4596. Copia af en interciperat Skriffvelſe til Stanisl. Kucborſcium, *Terræ Breſlecenſis Vexilliferum*, utur thet Latinſke Språket uppå Tyſka transfererat, och numera förſwenſkat. *in quarto.* tr. d. 23. Maji 1657. ½ a.

4597.

Digitized by Google

4597. Ståndernes Beſlut, ſom af Geſtrike, Helſinge, Medelpad, Ångermanland, Jemtland och Herredalen förſamlade woro vid Mötet i Hudwikswald, d. 7. Maji 1657. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Stiernman, *RD. Beſl. Bih.* p. 339. Åfven dårſtådes, p. 343. låſes Ståndernes Beſlut af Storförſtendömet Finland, ſamt åtſkillige andre Lån, angående Bevilningen i Manſkap och penningar, til Krigets fortſättande.

4598. Relation von der zwiſchen I. K. M. Liefländiſchen Armée, unter conduite des Gen. Maj. Fridr. von Löwen, und der Muſcovitiſchen macht unter commando des — Szaremietow, beym Städtlein Walck, d. 9. Jun. 1657. vorgegangenen haupt Rencontre und anſeiten I. K. M. erhaltenen herrlichen Victoria. *in 4:o.* 1657. ½ a.

4599. Någre particular Skrifvelſer utur Liefland, Lübeck, Halmſtad och Götheborg. tr. in aug. 1657. *in quarto.* ½ a.

4600. Memoriale (Gedenck Zettel) acerbi proelii Disſavienſis inter Civitatem Dantiſcanam & militem Sueciqum & Brandenb. commisſi d. 2. Sept. 1657. *in 4:o.*

År ſkrifven på Tyſka, ſäger Hoppius, *de Script. Hiſt. Pol.* §. XXXVII.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4601. Panegyricus — pro ſucceſſu armorum felici — Caroli Guſt. cum expeditionem in Poloniam, plurimis adactus injuriis, a. 1655. juſtisſimæ patriæ defenſioni ſuſcepiſſet, Aroſiæ, in frequentia Synodali, d. 6. Sept. a. 1657. dictus ab *Andr.* BRODINO. *in quarto*, Aroſiæ, Lauringer. 1658. pl. 4 ½.

4602. Copia eines Sendſchreibens, darinn die Frage erörtert wird, ob Evangel. Stände der Augsp. Conf. zugethan, in hoffnung die Religion zu befördern, von ihrem Herrn abfallen, oder ihm alle hülffe verſagen ſollen. Daraus erſcheinet, ob die Dantziger recht und chriſtlich daran gethan, daſs ſie ihrem Herrn und Könige Joh. Caſimiro in jetzigem Kriege wieder den Kön. in Schweden biſshero beygeſtanden. *in quarto.* 1657. 6 a.

4603. Schwediſche Religions Kappe, in einem Politiſchen Geſpräch über newliches in Elbing publicirtes Mandat und darauf eingeführtes neues Kirchen Regiment, vorgeſtellet und abgezogen durch *Warnefried* EHRENSTERN. *in 4:o.* 1657. 2. a.

4604. Accords Punčten, welche zwiſchen I. K. M. zu Pohlen und der zu Hungarn und Böheimb K. M. Geheimen

Digitized by Google

nen und Kriegs Rath, Gen. Feld-Marſchal, — Melch. Graffen zu Hatzfeld und Gleichen, eines, dann der K. M. zu Schweden — Gen. Major und Gouverneur der Stadt und Schloſſes Crakow — Paul Würtzen, — andern theils — wegen evacuirung der Stadt und Schloſſes Crakow, ſampt den Caszimir — verglichen, — geſchloſſen, und getroffen worden. *in quarto.* 1657. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Underteknade d. $\frac{14}{24}$ Aug. 1657.

4605. Copia Literarum cujusdam magnæ dignationis Poloni, D. Przmiſky, ad fratrem ſuum, D. C. Przimſky, Caſtellanum Culmenſem, in quibus, amore patriæ ſuæ ductus explicat quid ſentiat de Tractatu Polonor. cum Auſtriacis. *in 4:o.* pp. 11.

År dat. *Guſtrini*, d. - - - Aug. 1657.

4606. Königl. Maj. in Ungarn und Böhmen Bericht warumb Dieſelbe der Cron Pohlen ihre Völcker zu hülffe geſchickt. *in quarto.* 1657. $\frac{1}{2}$ a.

4607. Urſach warumb die K. M. zu Hungarn und Boheimb verurſachet worden, dero Völcker ins Königreich Pohlen, dem König und bedrängtem Land zu hülffe zu ſchicken. Wieder der Schweden auſtreuen, als ob diſſeits wieder den Frie-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Friedenſchluſs gehandelt worden wåre. *in quarto.* 1658. 4 a.

4608. Reſurrectio Poloniæ auxilio aquilæ. *in quarto.* 1658.

Stenſtyl.

4609. Epiſtola cujusdam primariæ nobilitatis Poloni ad cognatum ſuum illuſtriſſ. Dn. N. N. Palatinum N. N. Regni Poloniæ Senatorem. *in quarto.* 1658. pl. 2.

Brefvet år ſkrifvit i Warſchau, d. 12. Dec. 1657. och föreſtålles deruti med lifliga fårgor den fara och olågenhet hvaruti Polen råkat, ſedan Öſterrikiſka Tropparne dår inkommit.

Hit hörer ockſå följande Skrift: "Copia eines aus Schleſien, an einen guten Freund in Preusſen ergangenen vertrauten Schreiben." 1657 *in 4:o.* 1½ a. Brefvet år dat. d. 28 Aug./7 Sept. 1657.

4610. Querelæ univerſi Cleri in majori Polonia & Dioeceſi Poſnanienſi ſuper barbara Auſtriaci militis inſolentia in Ordinem Eccleſiaſticum & Chriſti patrimonium exercita, ad S. R. M. Hung. & Bohem. directæ & ſcriptæ Poſnaniæ, d. 22. Jan. 1658. *in quarto.* pp. 4.

Londorp, T. VIII. p. 223.

4611. Polniſches Triumph-Lied, als der

der Schweden König aus Polen nach Pommern marchiren muſte. *in 4:o.* 1657. ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4612. Königl. Däniſches Manifeſt wegen ankündigung des Krieges an die Cron Schweden, vom 1 Jun. 1657. *in 4:o.* 1 a.

Londorp, T. VIII. p. 62. På Holländſka, s'Gravenh. 1657. *in 4:o.* 1 a.

4613. *Jus Feciale armatæ Daniæ.* Nebenſt kurtzen Entwurff vieler hocherheblichen Bewegnusſen dadurch die zu Dennemark — Norwegen — Kön. Maj. hochgenöthiget worden König Carl Guſtaven und der Cron Schweden, nach zugefügten, unerträglichen Beſchwerden, und von ihnen zerſchlagener Güte, offenbare ſehde zu wasſer und lande, durch dero Herold gebürlich anzukündigen, und alle nachbarliche Freundſchaft aufzuheben, *in 4:o.* Kopenh. Morſing. 1657. 1 ¾ a.

Londorp, T. VIII. p. 64.

Tillika utgifvit på Latin. *in 4:o.* 2 a.

Beſynnerligit, at man i Roſkildſka Freds-Tractaten varit angelägen om att ſtipulera, Art. 26. at detta Manifeſt *ſkulle igen afſkaffas, och icke mer uplagdt, eller förſåldt blifva.*

4614. Belli a Sereniſſ. Principe Friderico III. Daniæ, Norwegiæ &c. Rege, ad-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

adverſus Sereniſſ. Princ. Carolum Guſtavum Svediæ &c. Regem ſuſcepti, cauſæ manifeſtæ. *in quarto.* Hafniæ, Morſing. 1658. pl. 7½.

Var året tilförene trykt på *Danſka*, ſamt tillika på *Tyſka*: "Manifeſt aus was erhebli-"chen Urſachen" &c. Copenh. 1657. *in 4:o.* 8 a. tre ſerſkilta Uplagor, och hos Londorp, T. VIII. p. 68.

Denna Skrift, jemte den näſtföregående tillägnas den bekanta *Theodor.* REINKING, Canceler, förſt i Bremen och ſedermera i Glückſtadt, ſe Pufendorf, *Hiſt. Caroli Guſt.* L. IV. §. 69. p. 329. hvareſt ochſå följande Anmärkning läſes: "Ea ſcripta Belgæ pro ſolita ſibi dicacitate æque "jejuna quam Suecicum in Polonos Manifeſtum "jactabant, cavillati etiam fictum vocabulum *Ca-"ſparis Doll* adpoſitum, quod lingua Teutoni-"ca veſanum notat.

4615. En Patriots Erindring om Aarſagen til Krigen. *in 4:o.* Kioebenh. 1657.

Bibl. Hersleb. p. 478.

4616. Ausführlicher und gründlicher Bericht, von denen hiebevor durch die Schweden verübten unterſchleiffen und handgreifflichen defraudationen Ihro Kön. Maj. zu Dännemark Norvegen Zollgerechtigkeit im Öreſund belangend. Welcher als eine Erleuterung des Öreſundiſchen

Zoll-

Zollweſens, dem a. 1657. getrucktem Ma- B. III.
nifeſt kan beygefüget werden. *in 4:o.* Ko- C. 3.
penhafen, Morſings Witwe. 1659. 12. a. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4617. Reſponſio ad dua Scripta Danica, quorum alterum ſub titulo Juris Fecialis armatæ Daniæ, alterum ſub nomine Manifeſti, exiit. *in quarto*, Gryphisw. Vidua J. Jegeri. 1657. 26½ a.

Omtr. "Francof. impenſis Wilh. Serlini", 1658. *in 4:o.* ockſå öfverſatt på *Tyſka*: "Beantwort - und Wiederlegung zweyer Däniſchen "Schriften" &c. Greiffswald, Reuman, 1657. *in 4:o.* 19 ark.

År upſatt af *Eduard* Ehrensten: ſe Stiernman, *Anonymor.* Cent. II. p. 31. eller af Vice Præſid. i Wismarſka Tribunalet, *Dav.* Mevius, ſom Aug. du Balthaſar beråttar: *Monum. æternæ memor. Dav. Mevii* &c. Wismar. 1771. *in 4:o.* p. 95.

4618. Diſcours (Erſte en Tweede) oover het Deenſche Manifeſt en den aengevangenen Oorloch van den Coninck van Dennemarcken teegens den Coninck van Sweden. *in quarto*, Rotterdam, by Jan Pieterz. 1657.

4619. Copia dreier Schreiben, welche von einem Schwediſchen Miniſter aus Holland, an den König von Schweden ausge-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf. gefertiget, in Dännemarken aber intercipiret worden: aus Holländiſcher Sprache überſetzet. *in quarto.* 1657. 1 a.

Brefven äro utaf H. Appelbom, ſkrifne i början af Junii Månad 1657. De gofvo anledning til en alfvarſam explication, hvarom Pufendorf kan läſas, *Hiſt. Car. Guſt.* L. IV. §. 93. *ſeq.*

4620. Declaratio, qua Ordinum Generalium injuria Reſidenti Appelbomio illata vindicatur, in modum Reſponſi ad Literas dictor. Ordinum. *in quarto.* Amſtelod. 1657.

4620. (a.) MSC. Kongl. Maj:s Inſtruction, hvarefter des Feldt-Marſkalk, Gr. Guſt. Otto Stenbock, vid ſin Ankomſt til Sverige, hafver ſig at regulera och rätta; dat. Thorn, d. 22. Jun. 1657.

Hos K. Bibl. Gjörwell. Angår i ſynnerhet Defenſions Anſtalterne i Sverige.

4621. Ein Holländiſch Pratgen von dem jetzigen Kriege zwiſchen den beyden Nordiſchen Königreichen, von Peter Janſon, einem Kaufman zu Amſterdam, und Magiſter Peer, einem berufenen Feldprediger: gehalten am IV. Sontag nach Trinitat. a. 1657. *in quarto.* 1657.

Omtr. ſ. å. item 1659. *in 12:o.* och ibland

För-

Digitized by Google

Författarens, D. *Balth.* SCHUPPII, Tyſka Skrifter, Frf. 1719. *in* 8:o. n. VIII. p. 380.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4622. T' Sammenſpraek (Erſte en Tweede) tusſchen en Hollander en en Deen, over deeſe tegenwoordige tydtz gelegentheyt. *in quarto.* Leyden, van der Pars. 1657. 3 ½ a.

Tillika trykte på *Tyſka*, förſt i Leyden, 1657. *in* 4:o. 3 ½ a. ſedermera i Tyſkland, ſ. å. *in* 4:o. 3 a.

4623. Boni civis ad fidos Patriæ cives fidelis admonitio, de juſtitia & neceſſitate conjunctionis Danicæ claſſis navalis cum ſocia illuſtrium Belgarum claſſe in portu Gedanenſi, nec non de conjungendis armorum & animorum ſtudiis contra pacis & regnorum perturbatores. *in* 4:o. Hafniæ, Morſing. 1657. pl. 7 ½.

Denna Skrift ſkall ock vara trykt på Danſka. På Tyſka har den ſådt Titul af: "Eines treu-"meinenden Patrioten treu-hertzige Erinnerung" &c. Köpenh. 1657. *in* 4:o. 8 a. Författaren är Danſka Råds-herren *Gunde* ROSENKRANTZ: ſe Alb. Bartholinus *de Script. Danor.* p. 50. och T. Hofman, *Portraits Hiſtor. des Hom. ill. de Danem.* P. IV. p. 29.

4624. Literæ Regis Sueciæ ad Electorem Moguntinum, de controverſiis in-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

ter Suam & Regis Daniæ Majeſtatem, Stetini, d. 7. Julii ſcriptæ. *in 4:o.* 1657.

Londorp, T. VIII. p. 141. Lünig., *Lit. Proc. Eur.* T. I. p. 730. På *Tyſka* är detta Bref tvenne gånger öfverſatt och ſerſkilt trykt 1657. *in 4:o.* Det finnes ockſå på *Holländſka.*

4625. Kurtze, jedoch warhaftige Relation was unter — Herrn Andreas Billen — General Commando und Conduict, durch die ihro untergebene Armée im Hertzogthum Bremen biſshero vorgenommen und verrichtet worden. *in quarto*, Kopenh. Morſing. 1657. 1 a.

4626. Uebergebung der Feſtung Bremer Föhrde an I. K. M. von Dennemarcken und Norwegen. *in quarto*, Kopenh. Morſing. (1657.) ½ a.

4627. Continuation was weiter im Hertzogthum Bremen fürgelauffen. *in 4:o*, Kopenh. Morſing. (1657.) ½ a.

4628. Kort en particulier Verhael van't geene in't Vorſtendom Bremen is gepasſeert, ſeidert dat de Luyt. Generael Wrangel aldaer is gekoomen. *in 4:o.* 1657.

Corn. a Beughem, *Bibliogr. Hiſt. Chronol.* p. 613.

4629.

4629. Robert Douglas Öpne Bref til de Herrar och Mån ſom Norrſke Qvarteren beſittia. *in quarto.* ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Det år trykt utan Titulblad, och dat. af Fålt-Lågret d. 18 Jul. 1657.

4630. Warhaftige Relation was zwiſchen den Königl. Dåniſchen und den Schwediſchen iſt fürgefallen bey Lauholm. *in 4:o*, Kopenh. Morſing. 1657. ½ a.

4631. Relation und Bericht desſen ſo unter Ihro Hochgråfl. Gnaden, des Herrn Reichs-Truchſesſen, Graf Peter Brahen, tapfern und glüchlichen Anführung, im Kriegsweſen wieder Dennemarck, auf Schwediſcher ſeiten vorgeloffen, ſeit der zeit der Dåniſche Herold mit dem Fehde-Brieff angekommen. *in 4:o*, 1657. 2 a.

År ockſå trykt på Swenſka: ſe Tituln hos Höppener, p. 104.

4632. Tråfning vid Genewads Bro i Halland, under Riks-Drotſens, H. E. Gr. Pehr Brahes anförande mot the Danſka, d. 13. Aug. 1657. Teknat af E. D.

Charta på et ark, utan twifvel af *Er. Dahlberg.*

4633. Extract af en Skrifvelſe, dat. Mariacker i Jutland, d. 11. Sept. 1657. *in quarto.* ½ a.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

År trykt i Götheborg, och handlar om Swenſka Wapnens lyckeliga framgång.

4634. Sanferdig Relation om den Treffen ſom er foregangen i Oeſter-Sœn, imellem den Danſke Floode,.24. Orlog-Skibe ſterck, oc den Swenſke, ſom beſtod af 34. Orlog-Skibe, imellem Bornholm oc Jasmund. *in quarto*. Kioebenh. Morſing. 1657. ½ a.

4635. Vidimirte Copey eines Schwediſchen intercipirten Schreibens aus Wismar, an den Kriegs-Commisſarius Frey nacher Flensburg abgegeben, worinnen nachdenckliche den Schwediſchen Eſtat concernirende Sachen enthalten. *in quarto*, Kopenh. Morſing (1657) ½ a.

Brefvet är ſkrifvit af Daniel Bengtſon Uttermarck, och dat. d. 27. Sept. 1657.

4636. Extract Schreibens aus dem Königl. Dännimärkiſchen Feldlager in Halland, vom 5 Oct. a. 1657. *in quarto*, Kopenh. Morſing. (1657.) ½ a.

Tillika utgifvit på Danſka, *ibid. in 4:o.* 1 a.

4637. Extract Skrifvelſe af Medelfard, d. 8 Oct. 1657. *in quarto*. ½ a.

4638. Extract Skrifvelſe fra Aggers-Huus-Leen, d. 10 Oct. om hvis ſom er pas-

Digitized by Google

…nsſerit imellem H:r Iſver Krabbe oc Ge… B. III.
…eral Stenbuck. *in quàrto.* ½ a. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4639. Extract Skriffvelſe af Warbe…
…lg, d. 12 Oct. a. 1657. *in quarto*, Kioe…
…enh. Morſing. ½ a.

4640. Relation huruledes then ſtarc…
…e Fåſtningen Fredrichs-Udde, år aff wår
…ldran…d. Konungs Armée fórófrat, under
…onduicte af — Hans Greſl. Excell. Carl
…uſt. Wrangels, med ſtormande hand
…yckeligen inbekommit, then 24 Oct. 1657.
…n *quarto.* 1 a.

En confus Titul: på *Tyſka* år denna Relation trykt ſ. å. *in 4:o.* 1 a. Jåmnfór Beråttelſen, ſom ſtår uti "J. N. Wilse, Fulſtændig "Beſkrifvelſe af Stapel-Staden Fridericia, Kioe-"benh. 1767. *in 8:o.* p. 97 — 106.

4641. Extract Schreibens, darinnen
…lles begriffen, was gefangen, geblieben,
…an Stücken und Munition überkommen,
…als d. 24. Oct. a. 1657. die Stadt und —
Schantze Friedrichs-Óde, durch einen
General Sturm von den Kón. Schwediſchen
&c. iſt erobert worden, *in 4:o.* 1657. 1¾ a.

Ockſå trykt på Swenſka, 1657. *in 4:o.* 1 a.

4642. Schreiben an Ihro Kón. Maj.
…n Dånnemarck vom Nieder-Såchſiſchen

 Crays,

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Crays, vom 13. Oct. 1657. nebſt de[m] Antwort Schreiben I. K. M. in Dånnemarc[k] vom 20 Nov. 1657. *in quarto.* 1 a.

4643. Apollinis Vaticinium ad Ca[e]ſarem, Imperium & Fœd. Belgium, pro Dania. *in quarto.* pl. 1.

4644. Paridis Judicium ſuper Apollinis Vaticinium ad Imperatorem, Imperium & Foed. Belgium, pro Suecia. *in quarto.* pl. 1.

Om*r. tillika med nåſt fōregående Skrift, *in quarto.* 1 ½ a.

4645. Falſche Schwediſche Anklage daſs Ferdinand III. und Leopold den Münſterſchen Frieden gebrochen. *in 4:o.* 1658.

Biblioth. Feuerlin. P. II. p. 53.

4646. Reſponſio ad Literas veteris amici, qua Auſtriacis attributæ laudes & criminationes in Suecos jactæ breviter expenduntur. *in quarto*, Eleutheropoli 1658. pp. 64.

4647. *Germaniæ perturbatæ & reſtauratæ, ſive* unpartheyiſcher wohlmeinender *Theologo-Politicorum Diſcurſuum* völlige Erzehlung, von auffnehmen und abgang des Chriſtenthums: ſonderlich von dem Zuſtand des Römiſchen Reichs, von

Kåy-

Digitized by Google

Kâyſer Conſtantino Magno biſs auf Carolum Magnum, und ferner, von Carolo Magno, durch jede zeiten, biſs an und durch den letzten Teutſchen Krieg, darein ſich auch Frankreich gemenget, biſs er ſich a. 1648. geendet, aber etwas newes ausgeworffen, und biſs in dies Jahr 1658. würcket. Durch *Sigism.* FREYBERGERN, *Hiſtorico-Politicum.* Auf ein newes überſehen, mit Allegaten und Zuſatz verbeſſert und vermehrt. VI. Theile. *in quarto.* Frft. am Mayn, bey J. G. Schônwetters Erben. 1658.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Uti *Bibl. Hiſt. Struvio-Buder.* T. I. p. 959. anfôras allenaſt fem Delar; men râtteligen ſâges: "non adeo magni éſt momenti, a multis "quidem laudata Sigism. Freybergeri *Germania* "*perturbata & reſtaurata*, patrio ſtilo expoſi-"ta"; ſom likvål, deruti mycket fôrekommer, rôrande Swenſka ſakerne, har jag trodt mig icke bôra gå den aldeles fôrbi.

4648. *Sedes & Origo Belli Dano Suecici.* Dat is warachtige ende onpartydige Beſchryvinge der Noordtſche Koninckryken Denemarken, Sweden ende Noorwegen, daer in, door de bygaende noyt in druck gegeven Caerte, wordt aengeweeſen, deeſe Landts Grenſen en Situatien, mit een Verhael van de Oorſaken der voorgaende en teegenwoordige

 Oor-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Oorlogen. Afgedeelt in XII. Capittelen en met groote vlyt door een Liefhebber voor alle curieuſe teſamen geſtelt van I. G. K. *in quarto*, Amſterd. voor den Autheur. 1658. pp. 41.

På *Tyſka* är denna Tractat, ſamma år, tvenne gånger uplagd, förſt i Amſterdam, hos Betkins, *in 4:o.* 46. ſid. och ſedermera i Frfr. ockſå *in 4:o.* 71. ſid. Vid ſenare Uplagan finnes ingen Charta.

4649. Europæ jetziger Zuſtand, abgebildet durch *Juſtum* KNÜPPELHARDT *in 4:o.* 1658.

4650. *Conſilium Rationis Status;* oder geheimer trewlicher Rathſchlag under den himmliſchen Influentz Göttern, über jetzigen Zuſtand in Europa, aus den alten Reichs-Protocollen, und andern verübten Actis publicis. *Præterita futura pandent*, Mercuriopoli, 1658. *in 4:o.* pp. 24.

4651. Mercurii Europæi de Pace Septentrionali divinatio, ſive de inſtantibus, Polonos inter ac Suecos & partes utrinque adhærentes, Tractatibus pacis Dialogus. *in quarto*, 1658. pl. 2.

Är ockſå trykt på *Tyſka*, 1659, *in 4:o.*

4652. Relation welchergeſtalt die Inſul Fühnen durch I. K. M. zu Schweden

Waf-

Waffen emportiret worden, am 30. Jan. 1658. *in quarto.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4653. Medaille auf K. Carl Guſtavs in Schweden pasſirung des gefrohren Belts a. 1658.

J. D. Kôhler, *Hiſt. Müntz-Beluſt.* 1731. p. 161 — 168. jämnför p. 436.

4654. Poëma in — Suecorum Regis Caroli Guſtavi tranſitum Maris Balthici, d. 7. Febr. 1658.

Författaren är Kongl. Danſka Etats Rådet Luxdorph: Poëmen erhôlt priſet i Kongl. Sw. Witterhets Academiens Sammankomſt. d. 24. Jul. 1754. och år trykt i bemålte Academies Handlingar. 1 Del. p. 71 — 78.

4655. Konung Carl Guſtafs Tog öfver Bält. 1658. *in 4:o.* $1\frac{1}{2}$ ark.

Omtr. uti "Witterhets Arbeten, utgiſne af et "Samhålle i Stockholm." 2, Upl. 1759. *in 8:o.* T, 1: p. 1 — 17.

Förſta Uplagan år på den, under namn af *Herdinnan i Norden,* bekanta Fru H. C. Nordenflychts fôranſtaltande, tryckt i Tyſkland, förmodeligen i Göttingen. Meningen var at låta Allmånheten förſtå, att detta Poëme ågt mera råttighet till det af K. Sv. Witterh. Academien utſatte priſet, ån det ſom en Utlånning och Latinſk Skald hade författat.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4656. Relation öfver thet ſom ſig uti K. M:s Expedition på Fyen och Seeland tildragit hafver, ifrån thet H. K. M. af reeſte ifrån Wiſmar, then 5. Jan. til theſs H. K. M. kom heem til Götheborg, then 23 Martii år 1658. *in quarto*, Götheborg 1658. 2½ a.

Omtr. i Stockh. ſ. å. *in 4:o.* 3½ a.

4657. Några korta Relationer om Befäſtningernes Bahuus och Chriſtianopels öfverlefvererande; huruledes och på hvad ſätt thermed tilgångit år. *in quarto.* (Götheb.) 1658. 1 a.

4657. (a.) Kon. Carl Guſtafs Handbref til Præſid. Bioerneclou; dat. Roſkild, d. 2 Mart. 1658.

Uti *Sthms. Magazin*, 1780. Dec. p. 757 — 759. Kon. upträcker Orſakerne, ſom föranlåtit honom at ſluta Fred med Danmark.

4658. Gratulatio Panegyrica, qua — Carol. Guſtavum — victorioſum, pacis reducem, publice ſalutavit & allocutus eſt — *Matth. Maximil.* a Parasin. *in fol.* pl. 4.

4659. Panegyricum metrum, quo — Carolo Guſtavo — poſt ſancitam cum Danis pacificationem, omnibus exoptatam — gratulabatur *Joan.* Onkelus. *in fol.* Holm. Meurer (1658.) pl. 6.

4660.

Digitized by Google

4660. *Epicinia*, ou Chant de Triomphe ſur les Victoires de Charles Guſtave, Roy de Suede. *in quarto.* Jouxte la Copie, imprimée à Paris. 1658. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4661. Cum Carolus Guſtavus — ab Ordinibus Regni Gothoburgi congregatis — 23 Martii a. 1658. excipiebatur, ſubjectisſimæ gratulationis ergo Holmiæ modulabatur *Nic.* J. SALANUS. (Carm. Gr. Lat.) *in quarto.* Holm. Meurer. 1658. pl. 2.

4662. MSC. Kort Relation om förloppet af Kongl. Maj:s Actioner och Conſilier, ſå ock des Fienders förehafvande, ifrån Febr. månad i föregångne 1657. år, intil högſtbem. Kongl. Maj. år med wålfärd och lycka, genom Danmarck hem i Swerige, til Götheborg ankommen.

Upſatt i Götheb. d. 8 Apr. 1658. af *Edv.* P. EHRENSTEN. Förvaras i Friherrl. Rålambſka Bibliotheket.

4663. Autentijke Copye van een Brief geſchreven uyt Landeskron op Schonen, d. $\frac{9}{19}$ Maji 1658. rakende der Sweden pretenſie op't Eyland Ween, gelegen in den Oriſont. *in quarto*, s'Gravenh. 1658.

Corn a Beughem, *Bibl. Hiſt. Chronol.* p. 614.

4664. Andr. Olſzowski, Legati Pol. Propoſitiones ad Electorem Moguntinum ob

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

ob debellatum a Suecis Poloniæ Regnum, factæ d. 18 Maji 1658. *in quarto.*

De äro ockſå trykte på Tyſka.

4665. Oratio votiva & valedictoria, qua — Carol. Guſtavum — Gothoburgo in Germaniam abeuntem proſequutus eſt a. 1658. d. 5. Jun. M. M. a Parasin. *in fol.* Malmogiæ, Hantſchenius. pl. 8.

4666. Någre ſanfärdige Berättelſer, angående Trundhems Gräntze-ſkilnader, huruledes the Swenſke och Danſke Commisſarier ſig theröfver hafva förlijkt och altſammans bracht uti richtighet, a. 1658. tr. d. 9. Jul. *in quarto.* ½ a.

4667. Bericht was mit denen Churf. Brandenb. Geſandten, ſo an I. K. M. zu Schweden geſchickt, zu Flensburg, und nach dero abreiſe ergangen. Samt Copeyen einiger Schreiben und Documenten, woraus S. Chf. Durchl. zu Brandenburg Vorhaben wieder die Kön. Maj. zu Schweden erhellet. *in quarto.* A. Stetin, 1658. 9. a.

Omtr. utan Ställets namn, 1658. *in 4:o* 10½ a. och hos Londorp, T. VIII, p. 336.

4667. (a.) Relation veritable de ce qui ſeſt paſſée au Voyage que le Baron de Sverin & le S:r Weymann ont fait de la part

part de l'Electeur de Brandebourg auprès du Roi de Suede. *in 4:o.* Paris. 1658.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Biblioth. Acad. Gryphiswald. T. II. p. 724. Torde vara en Öfverſättning af näſt föregående Skrift.

4668. Proviſioneel Tegen-Bericht van de Heere Copes, Reſident van ſyne Keurv. Doorl. van Brandenb. overgegeven aen de H. Staten General d. 22 Julii 1658. tegen de Memoria van de Heere Appelbom Reſid. van S. K. M. van Sweden overgegeven aen de H. St. Gen. d. 18 Jul. 1658. raekende het refuſeren van Audientie by S. K. M. *contra jus gentium*, gedaen aen de Ambasſadeurs van S. Keurv. Doorl. tot Flensburgh, mitsgaders een Brief van S. Keurv. Doorl. aen S. K. Maj. geſchr. d. 12. Nov. 1657. *in quarto.* 8. ſ.

4669. Tegen-Bericht op het geſchrift ende gheannexeerde ſtucken, by den Heere Copes — ingegeven d. 22. Jul. 1658. *in quarto.* 1 a.

Innefattar Reſid. Appelboms Svar på näſtföregående Memorial m. m.

4670. Expoſitio cauſarum, quibus S. R. M. Sueciæ bellum a Rege Regnoque Daniæ ſibi illatum etiam poſt pacem Roſchildiæ initam, continuare coacta fuit. *in 4:o,* Holmiæ, typis Cæſarianis. 1658.

Sielf-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Sielfva Berättelſen beſtår af 142. och Bilagorne af 172. ſid. en lång Förtekning på Tryckfelen oberäknad.

Skriften är icke upſatt af Ed. Ehrenſten, ſom Mollerus föregifver, *Iſagoge ad Hiſt. Cherſon. Cimbr.* p. 149. utan af Stats-Rådet *Petr. Jul.* COYET: ſe Stiernman, *Anonymor.* Cent. II. p. 31. Bilagorne innehålla de ſå vål under Fredsnegotiationen, ſom efteråt, å ömſe ſidor, våxlade Bref och Handlingar, alt intil Julii månad 1658.

Hufvud Skriften låſes hos Londorp, T. VIII. p. 390.

På *Swenſka* år hon trykt med Titul: "Grundeligh Underråttelſe om the råttmåtige Skääl "och wichtige orſaker, utaf hvilka H. K. M. "wardt nödgat, att ſedan ſom then Rothſkildſka "Freden var gjord och upråttad, icke thesmin"dre åter continuera och fortſåtta ſamma Krijg" &c. Götheb. Grefve, 1658. *in 4:o.* 17½ a. De fleſte Bilagor, ſom finnas i thet Latinſka Exemplaret åro hår utelåmnade.

En *Tyſk* Öfverſåtning år af trycket utkommen 1659. *in 4:o.*

Likaledes en *Engelſk*, London, Wood, 1659. *in 4:o.*

4671. Vera narratio cauſarum quæ Suam Majeſtatem Suediæ cogunt bellum continuare cum Danis. *in 4:o.* (1658.) pl. 5½.

4672. Kort Extract af the hufvud Orſa-

Digitized by Google

ſaker ſom Kongl. Maj:t oomgångeligen beweckt och necesſiterat hafva, at iklåda ſig å nyo Wapnen emot Danmark. *in 4:o.* Götheb. Grefve, 1658. 1 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Omtr. i Stockh. hos Keyſer.

4673. Wahr und gewisſenhafterUnterricht, dadurch die *Expoſitio* und Erörterung der Urſachen warumb der Krieg wieder I. K. M. zu Dännemarck — vom König in Schweden nach dem Roſchildiſchen Frieden noch weiter ſoll fortgeſetzet ſein, ans ihren eignen, bloſs allein zu deſto ſtärckerem beweiſs gebrauchten worten, Beylagen und bewährteſten Schwediſchen Autoren, gründlich wiederleget, und die weltkundige reine Unſchuld I. K. M. und der Cron Dännemarck gegen ſolche mit zurückgeſetzter Warheit und Gewisſen angeführte Läſterung und unerfindliche Ausſlagen gehalten, und der ehrbaren Welt klårlich vor augen geſtellet worden. 2. Corinth. 13. &c. *in quarto*, Kopenh. Morſings Witwe, d. 6 Jul. 1659. pp. 82.

4674. Tela Suecici Aranei leviter & vane injuſtitiæ armorum Suecicorum prætexta, quæ defendit Liber cui Titulus eſt: *Expoſitio cauſarum, quibus S. R. M. S. bellum a Rege Regnoque Daniæ ſibi illatum,*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf. *tum, etiam poſt pacem Roſckildiæ initam continuare coacta fuit* &c. S. R. M. Daniæ juſſu a fideli ac bono patriæ cive deſcripta. *in quarto*, Hafniæ, lit. Viduæ P. Morſingii. 1660.

Beſtår af 326. och 174. ſid. Odenſeeiſke Fördraget af d. 25. Mart. 1579. tvenne långa liſtor på tryckfel m. m. oberåknade.

Författaren år *Gunde* Rosenkrantz, Dansk Rik. Råd; ſe A. Bartholin. *de Script Dan.* p. 50. och T. Hofman, *Portraits Hiſtor.* &c. T. IV. p. 29.

4674. (a.) Lettre eſcrite à Mons. Coyet, Conſeiller de la Cour de Sa Majeſté de Suede touchant l'Expoſition qu'il a faite des Cauſes, qui ont pousſé cette meſme Sa Majeſté de Suede à porter la guerre de nouveau dedans le Dannemarck. *in quarto.* 10 a.

Utan årtal, Ställets eller Boktryckarens namn: år underteknat af en *Des Portes*, förmodeligen en Pſeudonymus.

4675. Diſcurs, eller Samtale imellem tvende Perſoner, offver nerværende Krig och Svenſkens ulovlige Offverfald, ſaa vel ſom deris loeſe oc ogrundede Argumenter, med hvilcke ſaadan uchriſtelig Gierning beſmyckes: en huer til opliuſſning ſom icke ret kiender de Svenſke, det hoes

hoes alle erlige Inbyggere, ſom elſker deris Konge oc Fåderne-land, til Opmunting, velmeent publiceret oc fôreſtillet *in quarto.* Kioebenh. 4 ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4676. Warhaftiger Bericht und Abtrück des an Schwed. ſeiten, wieder aller Vôlcker Rechte, auch mittels ausgegebener Kônigl. Hand und Siegel verſprochene Trewe und Glauben gegen I. K. M. in Dennem. und dero Reiche und Lande, auch vornehmlich gegen das Kônigl. Fürſtenthum Holſtein, als eine unſtreitige Provintz des H. Rôm. Reichs, gantz unverſchuldeter weiſe verübte ohnverantwortliche Ruptur und Friedensbruch. *in quarto,* Glückſtadt, 1658. 4 a.

4677. Copia Schreibens des Kônigl. Schwed. Gen. Auditeurs, H:r. Valent. Muſculi von Mauſen, an den Kônigl. Dännemårk. Feldmarſchallen, H:r. Eberſtein. *in quarto.* 1658. 1 a.

Tienar til Wederlåggning af åtſkillige i nåſt föregående Skrift införde ogrundade berättelſer.

4678. Einfältige Gedancken über die zwey Fragen: 1. Ob die zwiſchen Schweden und Dånnemark ſeid des jüngſt zu Rothſchild — geſchloſſenen, aber nicht vollzogenen Friedens, wieder angegange-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

ne feindſeligkeit, für einen gantz neuen Krieg, oder vielmehr eine continuation des vorigen, und wer für den eigentlichen Anfänger desſelben zu halten ſey? 2. Welcher theil an nicht vollziehung obged. Rothſchild. Friedens ſchuldig ſey? Gedr. nach dem Hamb. exemplar. *in quarto.* 1659. 2 a.

På *Swenſka:* "Enfaldige Tankar öfver the "tvenne Frågor" &c. Stockh. Keyſer, tr. d. 8 Mart. 1659. *in 4:o.* 2 a.

4679. Copia Schreibens aus Franckf. an der Oder, vom 5. Aug. 1658. *in quarto.* 1 a.

4680. Epiſtola amici ad amicum de cauſis renaſcentium disſidiorum Sueco Danicorum, ſcripta Hamburgi, d. 11 Aug. a. 1658. *in quarto.* pp. 10.

Är ockſå trykt på *Tyſka*, ſamt på *Swenſka*, under d. 9. Nov. 1658. 1½ a. *in 4:o.*

4681. Reſponſio ab amico ad Epiſtolam amici de cauſis renaſcentium disſidiorum Danico-Suecicorum, Hamb. d. 11. Aug. 1658. ſcriptam &c. *in quarto.*

På *Tyſka:* "Antwort eines guten Freundes "auf das von ſeinem guten Freund — an ihn "abgegebenen Schreibens. Welche von dem "autore ſelbſten aus dem Lateiniſchen mit fleiſs "in

"in Teutſch übergeſetzet, und eine oder ande- B. III.
"re im Latein befindliche errata corrigiret: — C. 3.
"auch — vermehret und verbeſſert. Cic. L. I. Sveriges
"Offic." Erfurt, 1659. *in 4:o.* pp. 55. Almänna Hiſtoria.

År å Danſka ſidan utgifvit; och dat. Erfurt, C.Guſtafs
d. 28. Sept. 1658.

4681. (a.) Några Berättelſer om. Kgl. Maj:s til Sverige och thes medhafvande Armées Öfverkomſt utur Holſten til Seeland, i Danmark, uti Auguſti månad A. 1658. *in quarto.* 1 a.

4682. Bericht aus Copenhagen, wie mit dem am 23 Aug. 1658. vorgangenen Auſsfall wieder die Schweden, zu waſser und lande abgelauffen. *in 4:o.* 1 a.

4683. Extract von zweyen unterſchiedlichen Schreiben aus dem Schwed. Hauptquartier Otterlöö vor Copenhagen d. $\frac{16}{26}$. Aug. 1658. worinnen zweyer Kön. Dännemärk. Reichs Räthen Vortrag, und I. K. M. zu Schweden darauf ergebene Antwort enthalten iſt. *in 4:o.* 1 a.

4683. (a.) MSC. En kort Thildragelſe og Erindrings, huis ſom er paſſerit ved H. K. M. af Danmarck og H. M. udi Suerrige, anlangendis den Infalld her udi Siellandt d. 8. Aug. 1658. ſom aff woris Legater og Commisſarier war ditſendt til

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf. bemelte Carolus, hvad der videre er pr
poneret og forhandelet udi adſchellige B
ſcours og Sambtalle. *Item*, Kioebenhaffi
Storm &c.

Ibland Handſkrifterne, *Biblioth. Langebeki
na*, p. 551.

4684. Copia der Kön. Dännemärc
zu der Holſteiniſchen Regirung beſtalt
LandRåthe, Cantzlers &c. Schreibens, d
dato Glückſtadt d. 12. Aug. von de
Schwed. ſeite gebrochenen Frieden, un
daſs dannenhero die Röm. Käys. Ma
nicht unbillig umb hülffe und rettung a
ler unterthån. angeflehet worden. *in quar
to.* 1658. 1 a.

4685. S. R. M. Sueciæ binæ Literæ
priores ad S. R. Maj:m Chriſtianiſſ. &
poſteriores ad Gen. Ordines Fœderati Be
gii, continentes cauſas expeditionis in Ze
landiam, contra Regem Daniæ. *in 4:o.* pl. 1

Londorp, T. VIII. p. 423. Brefven åro un
derteknade d. 21. Aug. 1658. och det ſenar
fårſkilt omtr. i Köpenh. 1658. *in 4:o.* 1 a.

4686. Epiſtola — Caroli Guſtavi ad —
Ordines Foed. Belgii de rumpendo cum
Danis fœdere, recenſita & illuſtrata. *in 4:o*
1658. 2¾. a.

Uti Noterne vederlågges Konungens Bref a
d. 21. Aug.

4687

ꜟ. 4687. Några nyja Aviſer ifrån åtſkil- je Lands-Orter. Tr. d. 1 Sept. 1658. quarto. ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4688. Accords puncter, ſom emellan H:r Carl Guſt. Wrangels Excell. på ien ena, och then Danſke Gouverneu- n, H:r Chriſtof. Bilde, — på then andra lan, på Slottet Chroneburg, om thes ſverleſverering, åre then 6. Sept. 1658. ume och föraſſkedade. *in 4:o.* Götheb. ireſve. 1658. ½ a.

Tillika trykte på Tyſka, ſ. å. *in 4:o.*

4688. (a.) Abdruck zweier Patenten, eren eins im nahmen I. K. M. zu Dän- emarck — Norwegen, am 7 Sept. 1658. ubliciret; worin der gantzen Welt der chwediſche Friedensbruch kund gethan, nd alle in dero Reichen, Fürſtenthümern nd Landen in Schwed. Kriegs-dienſten — begriffenen Landſaſſen — anbefohlen vird aus Schwediſchen Dienſten zu treten. Das andere, von I. Chf. Durchl. zu Bran- lenb. anzeigend die Urſachen, ſo die Röm. Kayſerl. Maj. und I. Chf. Durchl. bewo- gen, mit dero Kriegs-heer in Holſtein zu ücken. *in 4:o.* Kopenh. 1658. 2 a.

Senare Patentet är dat. Wittenberg, i Meklen- burg, d. 17. Sept. 1658.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4689. Copia eines Schwediſchen Be antwortungs Schreiben, dat. Hamb. d. 9 Sept. 1658. woraus zu ſehen, wie di Kön. Schwed. Maj. S. Chf. Durchl. zu Brandenburg tractiret. *in 4:o.* 1658.

4690. Relation om Wolmars och Rimneborgs Eröfrande, huru thermed egenteligen år tilgångit. *in quarto.* (Stockh.) tr. d. 10. Sept. 1658. 1 a.

4691. Perſpicua, actorum ſcriptorumque prototyporum fide fulta, Narratio, qua quæ poſt factam Roeſkildiæ XXVI. Febr. hoc anno MDCLVIII. inter Sereniſs. Principes, Daniæ — Norvegiæ &c. Regem, & Regem Suediæ &c. pacem, in conſecutis paulo poſt Havnienſibus Tractatibus inter Commiſſarios Danicos, & Legatos Suedicos, ut & alibi acta ſint exponitur: manifeſtum toti orbi reddens, Suedos pace, tractatibusque illis ruptis, nulla belli denunciatione præcedente, nullo vel in ſpeciem jure, Regiam Sedem Havniam & Caſtellum Cronenburgum, mari atque terra, ejusd. anni d. IX. Aug. obſidere incepiſſe. *in quarto*, Havniæ e typogr. Morſingiano. 1658. pp. 72.

På *Danſka:* "Kaart oc ſanfaerdigt Beretning" &c. Kioebenh. 1658. *in 4:o.* 8 a.

På

Digitized by Google

På *Tyſka!* "Kurtzer aus den Actis und Pro-"tocollen gezogener warhaftiger Bericht &c. "aus dem Däniſchen ins Teutſche überſetzet." Kopenh. bey P. Morſingi Witibe, 1658. *in quarto.* pp. 56. tvänne ſärſkilta Uplagor. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

På *Holländſka*: "Kort Bericht getrocken uyt "de Acten ende Protocollen &c. uyt het Hoog-"duyts overgheſet." 1658. *in 4:o.* pp. 32.

Latinen är daterad d. 20. *Oct.* Tyſka Öfverſättningen *in Sept.* och den Holländſka, d. 23. *Aug.* 1658. Orſaken til deſſe ſkiljaktigheter kan jag icke inſe.

4692. Königl. Schwediſches, an den Feldm. Douglas abgefertigtes Schreiben, ſampt einem mit eigener hand demſelben Schreiben adnectirten Poſt-ſcripto, welches unter andern in einem nach Riga gehendem, und zu Kopenhagen aufgebrachtem Schiffe geſunden. In Schwed. Sprache geſchrieben, und aus derſelben Lateiniſch und Teutſch gemacht. *in quarto*, Kopenh. 1658. 1 a.

4693. Uebergeſetzter Schwediſcher Brieff an den König vom Schweden, durch deſſen Reichs-Rath, Chriſter Bonde geſchrieben, — aus welchem unter andern klärlich zu leſen, wie und warumb die Schweden trachten den gantzen Oſthandel von Amſterdam, und von andern Orten, ja da möglich, aus Holland ſelbſten,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

an fremde Örter hinweg zu ziehen, zum ſchaden und verderb der eingeſesſenen von Holland und Weſt-Friesland, wie auch vorberegter Stadt Amſterdam. *in quarto.* Gedr. in Seeland den Holländern zur warnung, am $\frac{16}{26}$. Oct. 1658. 1 a.

Tillika utgifvit på Holländſka. *in 4:o.* 1 a.

4694. Eigentlicher, und den original gleichlautender Abdruck, Schreibens, von einem vornehmen, Kön. Dännemark. Miniſtro, an einen confidenten Freund in Kopenhagen abgelasſen, ſub dato Grafen-Hage d. $\frac{17}{27}$. Sept. 1658. *in quarto.* ½ a.

Angår Holländſke Flottans afſändande.

4694. (a.) General Staternas Bref til Kongen af Danmark, at deres Flode er afſendt; d. 26. Sept. 1658. *in quarto.*

Bibl. Hersleb. p. 479.

4695. Några ſanfärdige Berättelſer om thet Danſke wäſendet: huruledes the wära hafva beſtormat Öön Amack vid Köpenhampn, thenſamma intagit, och hvad ſom eljeſt therſammaſtädes föreluppit och pasſerat år. A. 1658. tr. d. 16. Oct. *in quarto.* Stockh. ½ a.

4696. Relation was nach einſchiffung der Völcker zum Kiel, mit der Königlichen

Digitized by Google

hen und Holländiſchen Flotte vorgegan- B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.
en. *in quarto.* ½ a.

4697. Warhafte Relation von der vom Schwediſchen Reichs-Admiral über die Holländer im Sunde, d. 29 Oct. 1658. erfochtenen Victorie. *in quarto.* 1658.

4698. Extract Schreibens aus Copenhagen, vom 29. Oct. 1658. des abends umb 10 Uhr. *in quarto.*

4699. Sanfärdige Berättelſer om thet Siöſlaget emellan den Kongl. Swenſke och Holländiſke Örlogz-Flottan uti Sundet, och hvad ſig therhos tildragit hafver: tr. d. 6. Nov. 1658. *in 4:o*, Stockh. 1 a.

4700. En kort Relation, huruledes Combatten emellan H. K. M:s til Swerige och then Holländſka Örlogz-Flottan är aflupen uti Öreſund, then 29 Oct. 1658. Såſom och en Liſta uppå Capitenernes och Skeppens Namn af thenna Holländſka Flottan, jempte thes montering &c, *in quarto.* 1 a.

4701. Tapferer und blutiger Sehſtreit, ſo ohnlengſt im Sunde des Fahrwaſſers zwiſchen der Kön. Schwediſchen und Herrn Staten von Holland mächtigen Schifs-Flotten fürgegangen &c. *in 4:o*, 1658. ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4702. Ausführliche Relation des hef-tigen See-ſtreits zwiſchen I. K. M. von Schweden und der Holländiſchen Schifs-Flotte, aufhebung der Belagerung von Copenhagen &c. vom 29 Oct. biſs d. 1. Nov. 1658. *in quarto.*

4703. Extract Schreibens aus Cronenburg vom 5. Nov. 1658. *in quarto.*

4704. Antwort und Bericht, worin die recht gründliche beſchaffenheit des zwiſchen — der Herrn Stat. Gen. in den Vereinigt. freyen Niederl. und der Kön. Schwediſchen Kriegs-Flotten am $\frac{29.\ Oct.}{8.\ Nov.}$ jüngſthin im Sunde vorgefallenen harten Seetreffens, ſamt dem weitern erfolg, mit beſtand der Warheit referiret wird. Zuwieder allerhand für die Schwediſche parthey, an verſchiedenen Örtern in Teutſchland, ausgeſprengten, unwarhaften Relationen und Adviſen, ſonderlich aber eines alſo titulirten: *Extract Schreibens aus Cronenburg*, d. d. d. 5 Nov. a. 1658. &c. Gedr. 1658. d. $\frac{1}{2}\frac{1}{8}$ Dec. *in* 4:o. 4½ a.

Denſamma, på Holländſka: Öfverſättning *in quarto.* 5½ a.

4705. Admiral Opdams Brief vom 9 Nov. 1658. *in quarto.*

4706.

Digitized by Google

4706. Neue und ſehr ſeltzame Relation aus Copenhagen, vom 21. Nov. (1658.) wegen Verſenckung des Landscroniſchen Seehafen; was vor und nach der zeit ſich hiebey, und auf Seland begeben und zugetragen. *in 4:o.* 1658. ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4707. Extract Schreibens aus Cronenburg, vom 25. Nov. die Senckung vor Landscron betreffend. *in 4:o.* (1658) ½ a.

4708. Zwey Memorial. vom Hrrn. Ambasſadd. d. Kön. in Franckreich und d. Protect. in Engel. beyde an die Herr. Gen. Staten, d. Nordiſch. Krieg betreffend. d. 30. Nov. St. n. 1658. *in 4:o.* ½ a.

4709. Reconciliation der biſs dato noch immer, und an das neue 1659. Jahr hinan, wieder ſich unter einander ſtreitenden Relationen und Zeitungen &c. *in quarto.* Roſtock. 1659.

4710. Förbud at intet bruka någon handel och Correspondance med de Danſka och deras Adhærenter. Dat. Landscrona, d. 19 Nov. 1658.

v. Stiernman, *Saml. af Comm. Stadg.* T. II. p. 885.

4711. Speculum fidei Danicæ & perfidiæ Suecicæ, quod Statibus Imp. Roma-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

mani Sociisque noſtris in communi periculo intuendum proponitur, anno quo ProVIDeant sVperI VeXantI ſCeptra SVVeonI.
DIgna ſVeonIna trIſtIa qVæqVe fIDe. (1659.) *in quarto.*

På *Tyſka:* "Spiegel Däniſcher Treue und "Schwediſcher Untrew, welcher den Ständen "des Heil. Röm. Reichs und unſern Allürten, "in dieſer algemeinen Gefahr zu beſchauen für"gehalten wird." 1659. *in 4:o.* 18. a.

En Smådeſkrift: Författaren är *Gunde* Rosenkrantz; ſe A. Bartholin. *de Script. Dan.* p. 50. och T. Hofman, *Portraits Hiſtor.* &c. P. IV. p. 29.

4712. Model derer Commisſionen, ſo denenjenigen Schiffern und Capitaynen die zur See auf des Königs in Dennemarck und der Vereinigt. Niederlande Unterthanen zu capern und zu ſtreiffen ſich angeben, vom Könige in Schweden durch Hand und Siegel bekräftiget, ausgereichet werden. *in quarto.* ½ a.

Omtr. i Köpenhamn, under en något förändrad Titul.

4713. Lettre eſcrite à S. M. le Roy de Suede, touchant ces dernieres guerres de Pologne & de Dannemarc. *in quarto,*
Co-

Copenhaguen, jouxte la Copie imprimée à Paris. pp. 18.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

På *Tyſka:* "Sendſchreiben an den König von "Schweden, betreffend die letzten Kriege mit "der Cron Polen und Dennemarck." 1659. *in 4:o.*

Är en Smädeſkrift, underteknat af en *De la Garde*, ſom utan tvifvel är et fingerat namn.

4713. (a.) Copie d'une Lettre qu'un homme de qualité en France a eſcrite à Sa Majeſté le Roi de Suede, touchant l'eſtat préſent de ſes affaires. Conformement à l'original. *in quarto.* 2 a.

Utan datum, ſtällets, eller Boktryckarens namn; men troligen utgifvit i Köpenhamn, underteknat är det af en *Du Montnoir*, åfven et fingerat namn. Om jag icke bedrager mig, har detta Bref flutit ur ſamma penna, ſom det under n. 4674 (a.) jämte det under näſtföregående numer; och är Författarens affigt att viſa, att Kon. Carl Guſtaf ingen hielp, hvarken af England eller Frankrike, hade at förvänta.

4714. En ſanfärdigh Relation om Tronthems Belågringh, och hvad therjempte ifrån then 1 Sept. 1658. intil then 11 Dec. *ej. an.* ſigh tildragit och begifvit hafver, jempte Accords punčterne, ſom på Swenſka ſidan, af Clas Stiernſköldh, och på Danſka, af Gen. Majoren Rechwin

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

win åro flutne wordne. Tr. (i Stockh.) d. 12. Febr. 1659. *in quarto.* 1 a.

4715. Accords punɑten — wegen E-vacuation des hohen Ertz-Stifts, Ambts und Stadt Truntheimb, geſchloſſen d. 11. Dec. 1658. *in quarto.* Copenh. 1659. 1 a.

4716. Några nyja Aviſer ifrån åtſkillige Lands-Orter, ſamt några Extraɑt Skrifvelſer om thet Danſka Wåſendet: tr. d. 1 Dec. 1658. *in quarto.* 2 a.

4717. Wiedererlangung der Inſul Bornholm: d. 22. Dec. 1658. *in quarto.*

Bibl. Herſleb. p. 479.

4717. (a.) MSC. *Jens* Koefods Relation, hvorledes Bornholm fra de Svenſke blev erobret 1658.

Biblioth. Langebekiana. p. 570.

Det wåſenteligaſte ur denna Relation låſes hoſs Hollberg, och hoſs Thurah, *Beſkrifvelſe over Bornholm*, Kioebenh. 1756. *in 4:o.* p. 238. följ.

4718. Några nyja Aviſer från åtſkillige Landz-Orter: tr. 30. Dec. 1658. *in quarto.* 1 a.

4719. Schwediſches Piket Spiel. *in quarto.* 1658. 1 a.

4720.

Digitized by Google

4720. Dǻniſches Piket Spiel. *in 4:o.* B. III. C. 3.
[16]58. 1 a. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Skrifter fӧr Corps de Gardet.

4721. Der Schwediſche Viel-Fraſs, [o]der Rosſomalza, nebenſt dem Laplǻndi[ſc]hen Doctor, einem jeglichen ehrlichen [J]ederman zum abſcheu und warnung vor [de]rgleichen inficirenden Kranckheit, wohl[m]einend vorgeſtellet. *in 4:o.* 1658. pp. 28.

En grof Smǻdeſkrift. Utgifvaren nǻmner icke, at fӧrſta ſtycket, neml. *Der Schwed. Viel-Fraſs*, redan ǻr 1644. varit trykt pǻ Hollǻndſka: ſe n. 4170.

4722. Extract Schreibens aus Riga [v]om 2 Oct. 1658. in welchem die Urſa[c]hen ſo Ihro Excell. H:r Gen. Feld-Mar[ſ]chall Graff Douglas, ſich des Hertzogen [v]on Curland zu verſichern angetriben, [b]eygeführet worden. *in 4:o.* 1658. 1 a.

4723. Ausführlicher und warhafti[g]er Bericht von Eroberung des Schloſ[ſ]es Mietau, und gefangennehmung des Hertzogen. *in quarto.* 1658.

4724. Warhafter Bericht von des Hertzogs von Curland gefǻnglicher Weg[f]ührung nach Riga. *in quarto.* 1658.

4725. Copie zveyer Schreiben, das ei-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf. eine des Hertzogs, aus Curland, das an dere aus Mietau, d. 10. Nov. 1658. *in 4:o*

4726. Relation der Schwediſchen Proceduren in Curland. *in quarto.* 1658.

4727. Urſachen wodurch eigentlich die Königl. Maj. zu Schweden bewogen worden den Hertzog von Curland aus ſeinem Fürſtenthumb hinweg, in Verwahrung zu ziehen. *in 4:o.* (1659.) 8½ a.

Londorp, T. VIII. p. 482. Förſattaren Kongl. Secret. *Chriſtian* (icke *Joh.*) Habæus ſe Schefferi *Suec. Liter.* p. 304. och V. Placcii *Theatr. Anonymor.* p. 454.

4728. Cauſæ quibus S. R. M. Sueciæ mota, Celſiſs. Curlandiæ Ducem in cuſtodiam abſtraxit. Ex originali Germanico in Latinum verſæ, cum Præfatione Interpret. ad Ill. atque Excellentiſs. D. Jac. Aug. Thuanum, Comit. de Meslay &c. Reg. Chr. ad Fœder. Belg. Ord. Legatum. *in quarto*; ſ. l. v. a. pp. 34. except. Præfat. folior. 5.

Är en Öfverſättning af näſtföregående Skrift, författad af Stats-Rådet, *Petrus Jul.* Coyet: ſe Stiernman, *Anonymor.* Cent. II. p. 32. Företalet handlar om Orſakerne til Kriget emellan Sverige och Polen.

4729. Defenſio Ducis Curlandiæ Suecorum calumniis oppoſita. *in 4:o.* 1659.

4730.

Digitized by Google

4730. Kurtze, aber doch gründli- B. III.
ɪe Wiederlegung der auf Schwediſcher C. 3.
iten, vor wenig monaten ausgeſtreueten Sveriges
'rſachen, warumb der verſtorbene Schwe- Almänna
iſche König Carol. Guſtavus, den Hert- Hiſtoria.
og in Curland ungewarnter dinge, und C. Guſtaf.
ieder geſchloſſene Neutralitæt überfal-
n, und nebſt ſeiner Familien gefånglich
ınehmen, hinweg führen, und die ar-
ıen Unterthanen barbariſch tractiren und
erauben laſſen. *in quarto.* 1660. 2 ½ a.

Londorp, T. VIII. p. 492. År ockſå trykt på Latin: "Refutatio emiſſarum pro parte Sue-"cica Cauſarum" &c. Gadebuſch, *Livlånd. Bibl.* II. Th. p. 151.

4731. Schwediſche Trew und Glau-
ɪe, oder ausführliche Deduction, — da-
innen — vor augen geſtellet werden die
ar unverantwortliche proceduren, ſo von
len Schweden, inſonderheit vom Feldt-
Marsch. R. Douglaſſen an dem — Hert-
zog Jacobo — zu Curland, — wieder
Königl. Hand und Siegel, ihrer eigenen
Generalitæt mit hohen Eydtſchwüren be-
kräftigte, ſo münd — als ſchriftliche As-
ecurationes, im Jahr 1658. verübet, und
n ſumma Schwediſche parole beobachtet
ınd gehalten worden. *in 4:o.* 1660. 4. a.

På *Latin:* "Fides Suecica, ſeu plenaria De-"ductio, qua proceſſus a Suecis adverſus Du-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

"cem Curlandiæ inſtitutus, omnibus ob oculo "ponitur" &c. *in quarto*, 1660.

Anſågs ſåſom en Småde-Skrift emot Swerigı

4732. Veritas nuda & ſimplex *in 4:o* Wismar. 1659. pl. 2 ½.

År ſkrifven på Tyſka. Auctoren förſvarar Her tigens af Curland arreſterande; och frikall Hert. af Holſtein från åtſkillige honom, uti e i Hamburg trykt Skrift, gjorde tilvitelſer.

4733. Des H:n Graff Douglas Cita tions Patent an den ausgetretenen Curlän diſchen Adel: dat Mietau, d. 14. Dec. 1658

Londorp, T. VIII. p. 368.

4734. MSC. Kon. Carl Guſtafs och Gr. Pehr Brahes växlade Bref, ifrån d 26 Aug. 1654. til d. 7. Dec. 1658.

En vacker Afſkrift, lemnad til Ant. Archi vum år 1756. af Joh. Arendt Gillman i Carls crona, förvaras i bem. Archivo, I. Vol. *in fol.*

4735. Några ſanfärdige Beråttelſer om thet tryårige Stilleſtåndet emellan H. K. M. til Swerige och then Muſkovitiſke Czaren. Jemte flere andra om thet Lit towſke och Churländſke våſende. Samt hufvudorſakerne hvarföre H:r FeldtM. Douglasſes Grefl. Excell. hafver Befäſt ningen Mitow occuperat, och Hertigen ſamt

nt Hertiginnan af Churland tilfånga bort-
t: tr. d. 26. Jan. 1659. *in 4:o.* 1 a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4736. Kurtze, jedoch eigendliche Re-
ion, wie es zu Stralſunde in Vor-Pom-
ern, mit dem am tage Cornelii gehal-
nen Schwediſchen Triumph — und Danck-
eſt über die herrl. Victoriam contra die
olländer zur See, und — des Hertzo-
en zu Curland F. Gn. daher gangen.
Voraus zu erſehen, wie alles wiederwär-
g geweſen, und faſt das gantze Spiel
icherlich und kurtzweilig abgelauffen.
quarto. 1659. 7 a.

Et Pasquil, omtr. med Titul: "Solemnes "Schwediſches Jubelfeſt, welches zu Strähl-"Sund in Vor-Pommern, über die herrl. Vi-"ctoria wieder die Holländer im Sunde, und "dann Eroberung der Stadt Mietau in Churland, "zugleich abſührung des Hertzoges und desſen "gantzen Fürſtl. Familie nach Riga, nicht min-"der prächtig als glorwürdig, am Tage Corne-"nelii (forſan Taciti) gehalten worden. Wor-"aus zu erſehen &c." *in 4:o.* 1659. pp. 64.

4737. Schwediſcher Spiegel: worin-
nen nicht allein ſie ſelbſten klärlich zu er-
ſehen und zu erkennen, was ſie für recht-
ſchaffene, gute, aufrichtige, fromme Chri-
ſten ſeynd &c. ſondern auch alle hohe
und niedrige Stands-perſonen, Freund
und Feinde, der Schweden Falſchheit und

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

betriegligkeit in allem ihrem thun und handel zu mercken, und ſich für ſolchen argliſtigen, falſchen, betrieglichen Leuten zu hüten und zu bewahren, vornemlich aber wordurch alle Evangeliſche (welche ſie in dem Teutſchen Kriege, und theils biſs annoch ſo ſchändlich betragen und verleitet, unter dem ſchein, daſs ſie bloſs und allein zu erhaltung der Evangel. Religion und wiederbringung bedrängter Teutſchen Freyheit, ihre Waffen führeten) ihre ſchändliche, betriegliche und gottloſe Falſchheit, ſehen und erkennen können, und alſo ſich für ihre hinterliſtigkeit und hartem, unerträglichen, Schwediſchen Joch, worunter Pommern, Stifft Brehmen und ein theil von Meckelnburg gerathen, fürzuſehen haben. Den Schweden zur bekehrung und beſſerung, andern aber zur warnung geſtellet durch *Philotheum Wärnern* von Warhaussen; itzo durch einen Liebhaber der Warheit, aus der Holländiſchen Sprache in Hoch-Teutſch überſetzet. Lutherus &c. Anno o! DeVs LargIre ContrItIoneM. (1658.) *in quarto.* pp. 83.

En den grofvaſte och ogudaktigaſte Smäde-Skrift, ſom någonſin blifvit trykt emot Sweriges Konungar och hela Svenſka Nationen.

Författaren genomgår tjio Guds Bud, viſandes

des vid hvart och et, huru grufveligen de Sven- B. III.
ſke ſig deremot förſyndat. Såſom prof på Pas- C. 3.
quillantens tänke-och ſkrifveſät, vil jag anföra Sveriges
et ſtälle, tagit utur utlågningen öfver förſta Almänna
Budet, p. 4. "Gott der Herr der hier ſagt, Hiſtoria.
"er habe die kinder Iſraël aus Egypten dem C.Guſtaf.
"Dienſthauſe geführet, das mus tu verſtehen und "erkennen, daſs wie Gott der Herr die Kinder "Iſraël aus Egyptenland geführet hat, daſs er "dich alſo aus dem kahlen, lumpen Schweden "und teuffeliſchen Lapland geführet hat, in ein "Land da milch und honig fleuſt, das iſt Pom-"mern und Bremen, welche Länder von Frucht-"barkeit und Landes früchten nicht können "verbesſert werden, alſo ihnen nichts als Ertz "und Wein abgehet, welches ſie durch ihre "reiche Landesfrucht, ſo ſie überflüsſig, derge-"ſtalt daſs ſie andere Länder damit ſpeiſen und "bekleiden, reichlich erſetzen und haben kön-"nen, ohne daſs ſie aus Indien, oder den Berg-"wercken, durch groſse gefahr und unkoſten "über Meer ſolches zu holen nicht von nöthen "haben" &c.

Under fierde Budet, p. 21. ſeq. förekommer Kon. Carl Guſtafs Beſkikning til Ottomaniſke Porten; och under det femte antaſtas Cromwel och Card. Mazarin på det håftigaſte. Om den förra beråttas, p. 37. "er habe einen Catholi-"ſchen Prieſter gezwungen, daſs er einem Hun-"de eine geconſacrirte Oſtie eingeben ſolte."

4738. *Appendix* des Schwediſchen [S]piegels, oder ausführlicher Bericht, des-

 ſen

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria C. Guſtaf.

ſen was newlich, bey dem unchriſtlichen und wieder gegebene trew und glauben, von Schwediſcher ſeiten dem Gen. Douglas an I. F. D dem Hertzoge von Churlandt und dero gantzem Fürſtl. Hauſe in Mitau verübten Ueberfall, vorgelauffen, und biſs dato continuiret worden. Allen Chriſtlichen und ehrliebenden Hertzen, zum ewigen denckmahl und warnung vor ſolchen und dergleichen gewöhnlichen, bundbrüchigen und gewiſſenloſen Proceduren der Schweden. Mit betrübtem hertzen von einem auffrichtigen Liebhaber des Vaterlandes an einen vertrawten Freund ausgefertiget. *in quarto*, 1658. d. 18. Oct. pp. 11.

Är ſkrifven i en mera beklagande ton, än ſielfva Hufvud-ſkriften, och tyckes vara af en annan Hand.

4739. Literæ Bartholdi Hartv. Bülovii, ſummi præſidio Thorunenſi a Rege Sueciæ Præfecti, ad Nic. Prazmovium, ſupr. Regni Poloniæ Cancellarium, cum hujus Reſponſoriis ad Bülovium & Epiſtola ad Bened. Oxenſtierna &c.

J. C. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. II. p. 1004. ſqq. Brefven äro ſkrifne under påſtående belägring af Staden Thorn, in Novemb. 1658.

4740. Puncta des newlich abgehandel-

Digitized by Google

delten Vergleichs zwiſchen I. K. M. von Polen — und I. K. M. von Schweden — verordneten Deputirten, wegen, Uebergabe der Stadt Thorn, woraus d. 30. Dec. 1658. die Schwediſche Beſatzung heraus, und die Polniſchen Völcker alſobald wieder hineingezogen. I. K. M. aber haben d. 1 Jan. 1659. ihren Einzug alda gehalten. *in quarto.* 1659. 2 a.

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4741. Diarium von der Uebergabe der Stadt Thorn. *in quarto.* 1659.

4742. Relation von dem Abzug der Garnizon aus Thorn. *in quarto.* 1659.

4743. Freudenzeichen von der Uebergabe der Stadt Thorn. *in quarto.* 1659.

4744. *Joach.* Pastorii de Hirtenberg Calendæ Regiæ, ſeu de auſpicatiſs. Joh. Caſimiri in obſesſum a ſe & feliciter recuperatum Thorunium ingresſu, ipſis Calend. Januar. a. 1659. celebrato. *in quarto.* Dantiſci. 1659.

Omtr. näſt efter ſamma Författares *Florus Polonicus*, Edit. V. Gedani & Frfti 1679. *in* 12. p. 649 — 703.

4745. *Polonia Suſpirans*, durch die klagende Königin Polonia auf dem Parnaſſo Apollini vorgetragen. Das iſt: von

 Staats-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Staatsſachen, Zuſtandt, Königlicher Succesſion, Abdication, Nachbarſchaft, Verein — und Trennung der beyden Königreichen Polen und Schweden. Wie dann deren Urſprung, proceduren, alten und neuen Urſachen, auch gerechtigkeit deren biſshero geführten Kriegen, und ſonderlich jetzigen continuirenden Waffen. Wie dieſelbige fortzuführen, oder hinzulegen und der Fried zu ergreiffen. Gründliche hiſtoriſche Erzehlung, Conſideration, Rathſchläge, Bedencken, Relation und unpartheyiſche Discurs. Auff ſonderbaren befehl und anordnung Apollinis auf dem Parnasſo, ſeinen ſämbtlichen Ständen und Geheimbſten Räthen in abſonderlichen Collegiis und Rath-Stelle, als I. der Hiſtoricorum, II. Krigserfahrnen, III. Statiſten, IV. Theologorum, neben dem Machiavello und Catone Cenſorino, anbefohlen alles zu durchſuchen, reifflich und gründlich zu berathſchlagen, zu erwegen, ad Protocollum zu bringen, und endlich Apollini ad decidendum hingewieſen. Jetzo dem gemeinen Weſen zur Nachricht in truck verfertiget durch *Sigism. Fridr.* WARTMAN. (III. Theile.) *in quarto*, Frft. am Mayn. 1656 — 1658. pp. 187. 176. *och* 188. *utom Regiſtren.*

An-

Digitized by Google

Andra Delen kallas: *Poloniæ ſuſpirantis Continuatio*, och tredje Delen: *Poloniæ ſuſpirantis Continuatio ulterior.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Begynnelſen och fortgången af de emellan Swerige och Polen upkomne ſtridigheter, alt ifrån Sigismundi intil Carl Guſtafs tid, beſkrifvas i detta arbete. Hiſtoriſke Berättelſerne äro icke altid pålitelige, och utom deſs blandade med få många Poëtiſka dikter, Politiſka griller, ſamt mycket annat ſom ej hörer til ämnet, at Boken icke utan ledsnad kan läſas.

4746. Unpartheyiſcher Anweiſer, was vor denckwürdigſte Sachen von a. 1650. biſs 1659. im Röm. Reiche; von a. 1655. biſs 1659. zwiſchen den Schweden, Pohlen, Moſcovitern und derer Alliirten; und von a. 1657. biſs 1659. zwiſchen den Nordiſchen Königen, vorgefallen ſeyn. Zu guter erinnerung geſtellet von G. G. *in oct.* 1659. 6½ a.

Et Utdrag ur Allmänna Tidningarne.

4747. Några nyje Aviſer ifrån åtſkillige Lands-Orter, jempte några Extract Skrifvelſer om thet Pryſsiſke och Polniſke Wäſendet. tr. d. 4. Jan. 1659. *in quarto.* 2. a.

4747. (a.) Copia eines Schreibens aus Franckf. am Mayn, betreffend die daſelbſt affigirte Keyſerliche Avocatoria, und daſs

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

dieſelbe ſonderlich diejenigen concerniren ſo S. K. M. zu Schweden in ihrem unverantwortlichen Krieg bedienet ſeyn. *in quarto.* 1659.

4748. Schwediſcher Krieges-Stein über den Danieliſchen Stein. von M. B. I. L *in quarto.* 1 ½. a.

4749. Schwediſche Grillen über das 2. Cap. Danielis, das iſt: echter und rechter Stein Daniels endgegen geſetzet dem unechten ertichterem Schwediſchen Kriegs-Stein über den Danieliſchen Stein. *Auguſtin.* Enarr. in Pſ. XLVIII. &c. *in* 4:o. 1659. pp. 24.

Til Danmarks förmån.

4750. Gute Neuejahrs Zeitung aus Stubkioping, d. 17. Januar. 1659. *in* 4:o. ½ a.

4750. (a.) Några nyja Aviſer ifrån åtſkillige Landz-Orter, angående thet Danſke wäſende. *in quarto.* 1659. ½ a.

4750. (b.) Inhalt und Meynung der Oration oder Rede, welche der König aus Schweden ſeinen hohen und unter-Officiren im Lager vor Kopenhagen fürgehalten, d. 8. Febr. 1659. *in quarto.* Kopenh. 1659. ½ a.

En Uſelhet, af Fienden diktad.

4751.

Digitized by Google

4751. Grundelig och ſanfaerdig Beretning om den general Storm eller Attaque, Svenſken gjorde om natten emellan d. 10. oc 11 Febr. til den Kongelige Reſidentz Stad Kiœbenhaffn, oc indfoert hvormonge Generaler oc andre hoeye oc lave Officerer, ſamt gemene Soldater hand haver miſt &c. *in quarto*. Kiœbenh. 1659. 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4752. Ausführlicher Verlauff der von Schwediſcher ſeiten unternommenen Haupt-attaque, und general Sturms auf die Kôn. Reſidentz Stadt Kopenhagen. *in quarto*. Kopenh. Hake. 1659. 2. a.

4753. Ausführliche, warhafte und gründliche Relation von dem haupt-Sturm, ſo von dem Kônige in Schweden zu Mitternacht vom 10 auf d. 11. Febr. vor dieſer Kôn. Reſidentz-Stadt Kopenhagen vorgenommen, und wie es damit zugegangen, nebenſt Ordre ſo I. K. M. in Schweden an unterſchiedene vornehme Officirer ausgetheilet, wie in Beylagen — zu erſehen. *in 4:o*. Kopenh. Morſings Wittibe. 1659. 2. a.

På *Holländſka:* "Particulier Verhael van de "Nederlaghe der Sweden in verſcheyde An-"fallen en Stormen — op Copenhagen". 1659. *in 4:o*. pp. 12.

4754.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4754. Relation wie es mit der, vom Kônige in Schweden, zu Mitternacht, zwiſchen d. 10. u. 11. Febr. 1659. vorgenommenen heftigen Attaque und Beſtürmung der Kôn. Reſidentz Stadt Copenhagen — zugegangen. Wobey zugleich erzehlet wird, was alda jüngſt voriger tagen, mit vorgelauffen. Alles aus der Gefangenen, zu Protocol gebrachten, beſtändigen ausſage, und den Kônigl. Schwed. ſchriftl. Original Ordern &c. zuſammengetragen. *in quarto*, Kopenh. Morſings Wittibe, d. 26. Febr. 1659. pp. 20.

Flere ſådane, hos dôde, eller fångne, Officerare, fundne Ordres, åro ſårſkilt trykte; men dem jag anſedt fôr onôdigt att anfôra.

4755. Relation exacte des choſes paſſées dans les Aſſauts que S. M. le Roy de Suede fit donner à Copenhagen, la nuit du 10. à l'onzieme de Fevr. de la preſente année 1659. avec une recapitulation ſuccincte de beaucoup d'autres choſes qui concernent le même ſujet. *in 4:o.*

Torde vara en Ôfverſåtning af någondera af nåſt fôregående ſkrifter: Tituln har jag tagit utur N. P. Sibbern *Supplem. ad Bibl. Hiſt. Dan. Norveg.* hos E. J. de Weſtphalen, *Mon. ined. Rer. German.* T. IV. col. 1559.

4756.

4756. Obſidio Hafnienſis, cum proelio ad Oreſundum, fide rerum tradita. *in quarto.* 1659. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Bibl. M. Richeii P. III. p. 189. Hamb. 1762. *in 8:o.*

4757. MSC. Hiſtoria Obſidionis Hafnienſis, tempore Caroli Guſtavi Regis.

Ibland Handſkrifterne uti Ant. Archivo, Cod. D. 82. a.

Begynnes: "Fridericum III. Regem bina Se-"ptentrionis Regna e clauſis Hafniæ portis, Dei ope, "invictaque conſtantia defendentem dicere ag-"greſſurus &c." *Slutas*: "Demum videbatur for-"tuna huic proſperos rerum exitus polliceri, cui "non ita pridem ſupremas inſidias fuerat ma-"chinata."

4758. Ontzet von Koppenhaven, ondert beleit van Jakob van Waſſenaer — door Jan Voſſ. *in 4:o.* Amſterd. 1659.

4759. Däniſche Gedächtniſs-müntze auf die tapfer abgeſchlagene Schwediſche Beſtürmung der Kön. Reſidentz Stadt Copenhagen, a. 1659.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1729. p. 401 — 408. jämför 1733. p. 433.

4760. Extract verſchiedener von dem Schwed. General. Auditeuren — Huſſen, an den Kön. Dännem. Gen. Auditeuren Tſcher-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. C. Guſtaf.

Tſcherning, eingekommener Schreiben und Memorialen, betreffend die ausantwartung bey jüngſter attaque gebliebenen hohen Officirs. *in quarto.* ½ a.

En Continuation af denna Brefvåxling, i ſamma årende, år tryckt något ſenare 1659. 1. a.

4761. Schvediſches Faſtnacht-Spiel, oder der Schweden Hunger nach dem Copenhagener Hetweggen: darin ihre jüngſthin am 11. Febr. 1659. dieſer Stadt gebrachte blutige Mummenſchantz, mit beſonderer ergetzligkeit zu leſen. Rom. 1. 22. Dicentes ſe ſapientes ſtulti facti ſunt. 1659. *in quarto.* 2. a.

4762. Samtale imellem Kongen af Sverig och den Kongl. Stad Kiœbenhavn. *in oct.* 1659.

Förtekn. på Kämn. Er. Ströms *Bibliothek.* p. 155.

4763. Diſſert. Jurid. Polit. de Legato Suecico durante obſidione Hafnienſi a Rege Daniæ jure detento. Auctore G. R. K. *in duod.* 1659.

Initial Bokſtåfverne betyda *Gunde* ROSENKRANTZ: ſe A. Bartholin. *de Script. Dan.* p. 50. och T. Hofman *Portraits Hiſtor.* &c. P. IV. p. 29.

4764.

Digitized by Google

4764. Gundæus Banbator Danicus, ſive Examen nugarum atque calumniarum, quas Senator Regni Daniæ Gundæus Roſenkrantz in Diſcurſu de detentione Legati Suedici Hafniæ impudentiſſime ſpargit: adjectus eſt ſub finem libellus ipſe. *in quarto*, Amſtelredami, ap. Petr. Necken. 1659. pl. 4½. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Är en Wederlägning af näſtföregående Skrift, och tilägnas *Sam.* Pufendorf: ſe J. Fr. Felleri *Otium Hanoveran.* Lipſ. 1718. *in 8:o.* p. 203.

4765. Extract Schreiben aus Stetin vom 12. Martii 1659. *in quarto.* ½ a.

Innehåller orſakerne hvarföre den af Kon. i Polen utfärdade *Salvus Conductus* å Svenſka ſidan icke kunnat emottagas; medföljer: "Schwed. "Gleits-Brieff vor die Chur-Brandenb. Abge-"ordnete naches Thorn."

4766. Några nyja Aviſer ifrån åtſkillige Landz-Orter: tr. d. 9. Mart. 1659. in *quarto.* 1. a.

4767. Königl. Schwed. Patent wegen des Ackerbaues auf Seeland, vom 20. Mart. 1659. *fol. pat.*

4768. Prot. Cromvells Propoſition an das itzige Parlament die drei Nordiſchen Reiche angehend: Reſolution des Parlaments die Flotte nach den Sund zu ſchic-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

ſchicken, nebſt einer Liſte der Flotte. in quarto. Copenh. 1659.

Bibl. Hersleb. p. 479.

4769. Några Beråttelſer om then Engelſke Flottans ankomſt i Sundet, ſom ſkedde then 6. April, jempte en Liſta af ſamma Flotta, ſamt andra nyja Aviſer i från åtſkillige Lands-Orter. *in quarto.* 1659. 12. ſid.

4770. Literæ Ed. Montaigu Claſ. Angl. Præfecti primarii ad Fridericum II. D. R., quibus eum, qua de cauſa in Fretum Oreſundicum miſſus ſit, certiorem reddit, d. d. 7. Apr. 1659.

J. C. Lünig, *Liter. Proc. Eur.* T. II. p. 155.

4770. (a.) Extract Schreibens, dat. Stetin, d. 26. Apr. 1659. welches ein vornehmer Schwed. Miniſter, nahmens Hans J. Kruſe, geſchrieben, an *Mr. de Veſtrine, Conſ:r privé de S. M. de Suede — à Helſingeur*, — intercipirt durch einen Däniſchen Caper &c. *in 4:o.* 1659. ½ a.

Tillika utgifvit på Holländſka.

4771. Extract aus des Reichs-Amiralen Wrangels Schreiben, ſub dat. Middelfahrt. d. 27. Jun. 1659. *in 4:o.* ½ a.

4772.

Digitized by Google

4772. (a.) Tvende Stykker til den anſke Krigs-Hiſtorie, indeholdende 1. ſachſkous Overgivelſe til de Svenſke i aret 1658. Hvorved en part af dens Hiſtorie ſamme Aar oplyſes. Sammenſkreven af *Poul* ROGGERT, fordum Sognepræſt for Otterslev Menighed i Lolland. . Nachſkous Overgivelſe til de Svenſke fter 13. Ugers utſtandne Beleiring i Aaet 1659. Riimviis forfattet af *Niels* SAXRUP, da værende reſiderende Capellan il Nachſkous og Sognepræſt til lille Loeetofte Menighed. Og ſiden med Anmærkninger forſynet af Poul Rogert. *in* *8.* Kiœbenh. 1775. 144. *ſid.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria, C.Guſtaf.

Nye Kritiſk Journal, 1776. p. 177. Saxtrups Berättelſe, i handſkrift, förekommer *Biblioth. Langebeckiana*, p. 574.

4773. Några Hans Kongl. Maj:ts lyckelige Progresſer, ſå vål emot Kon. af Danmarck, ſå och flere des Fiender, ſkedde ifrå d. 20. Martii, intil åndan af — Julii månad år 1659. *in* *4:o.* Stockh. Keyſer. 1 a.

4774. *Reinh. Warners* von GRUND Ausführung aus dem Weſtphaliſchen Friedens Inſtrument, ob der Keyſer oder Schweden den Teutſchen Frieden gebrochen? An den Friedensliebenden, doch

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf. im Kriege ſtreitbaren Alleman &c. in 4:o. Gedr. in Mären, 1660. 2 a.

Omtr. utan Ställets namn, 1660. *in* 4:o. 2 a. Kon. i Swerige ſäges hafva brutit Tyſka Freden.

4775. Ein privat Schreiben, welches ein guter Freund von dem andern inſtändig begehret hat: worinnen remonſtriret — wird, daſs vermöge der göttlichen, natürlichen &c. Rechte auch des Reichs-Conſtitutionum — die Röm. Käyſerliche, Kön. Polniſche und Kön. Dännemärkiſche Majeſtæten, dann S. Chf. Durchl. zu Brandenburg, wohl und mehr dann befugt I. K. M. zu Schweden, in Pommern, Bremen und Verden, auch allen Orten wo dieſelben anzutreffen — zu bekriegen, zu beſtrafen und zum billigen und ſichern Frieden zu nöthigen. — Und iſt ſolch Schreiben datiret zu Wahrburg, d. 1. Aug. 1659. *in quarto*. 13 a.

4776. Beantwortung und Wiederlegung einer ausgeſtreuten Misſive des D. H. A. N. und einiger Einwürffe wieder das Wahrburgiſche Schreiben: dabey ein Käyſerlich. Handſchreiben vom 25. Aug. 1659. an den Churf. von Mäyntz, woraus zu erſehen, daſs I. Käys. Maj. an beforderung der in Pohlen oder Preusſen, zwi-

Digitized by Google

zwiſchen I. Kåys. Maj. Dero Confœderirten und den König von Schweden vorſeynden Friedens Tractaten nichts ermangeln laſſen. Item, warumb I. Kåys. Maj. bewogen worden den Krieg in Schwediſch Pommern fortzuſetzen. *in 4:o.* 1659. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4777. Cromwells, Oxenſtirns und Lilienſtroms geführte Stats-Diſcurſen in Plutonis Reſidentz (nebſt der Continuation.) *in quarto.* 1659. 5 ½ å.

En annan Uplaga af denna Smådeſkrift har fådt följande Titul: "Schreiben welches der "vorlångſt verſtorbene, hochgelahrte Herr, Don "Franc. de Quevedo, an dem ſeiner Helliſchen "Geſchichte Continuatorem Philander, von Sitt-"wald, bey neulicher Orciniſchen Poſt überſchic-"ket: betreffend einige Statiſtiſche und biſsher "von Schwed. ſeiten practicirte Diſcurſen, ſo "zwiſchen dem verſtorbenen Protectore von "England, dem Schwed. Reichs-Canc. Oxen-"ſtirn, und Lilienſtromen, auf jener Unterwelt, in Plutonis Reſidentz — geführet worden". 1659. *in 4:o.*

4778. Tranſumpt zweyer Schreiben I. K. M. zu Schweden, deren eines an Ihro Maj. Herrn Bruder, Pr. Adolff, worin K. M. miſsfallen, wegen deſſelben eilfertigen Abzugs aus Preuſſen, und erlaſſung des Preuſs. Generalats enthalten. Das ander an die Deputirte Herrn Com-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf. miſsarien zu den Polniſchen Friedens-Tractaten, worin ſie zu derſelben beforderung fleisſig angemahnet werden. *in quarto.* 1659. ½ a.

Brefven äro af d. 19. Aug. 1659. Det förra allena är omtr. i Köpenhamn.

4779. Relation wasmasſen die Moſkovitiſche Abgeſandten bey I. K. M. zu Pohlen — umb die Friedens Tractaten inſtändig anſuchen. Wie auch die Eroberung des Schlosſes Goldingen in Churland, nebſt beygefügter glücklichen Rencontre, ſo die Poln. Trouppen wieder den General Douglas erhalten. *in quarto.* 1659. ½. a.

4780. Auſsführliche Relation wie die Alliirten Völcker in Preusſen Liebſtadt von den Schweden wieder befreyet. *in quarto.* 1659.

4781. Nachricht von dem am Michaëlis Tage in Greifswald zu feyrenden jährlichen Danckfeſt.

Uti *Greifswald. Wochenblat*, 1743. n. 39. p. 305. Innehåller en Berättelſe huruledes Staden Greifswald, år 1659. d. 23. och 24. Sept. af Keyſerlige och Brandenb. Trouppernе flere gånger förgäfves ſtormades.

4782. Kon. af Danmark Patent til Ty-

Tyſka och andra Nationers Soldater, ſom voro i Swenſk Tienſt, at gå derifrån, och undandraga ſig den ſtora tråldom, ſom de lida måſte i Swenſka partiet; dat. Köpenh. d. 28. Oct. 1659. (på Tyſka) *in quarto.* ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4783. Artes Hollandicæ detectæ ex particula Literarum Sueci cujusdam, ad amicum Anglum ſcriptarum, menſe Febr. 1659. per *Liberium* VERUM. *in quarto.* 1659. pp. 15.

Är en Wederläggning af et föregifvit *Bref, ſkrifvit i Roterdam*, hvaruti Kgl. Maj. af Swerige deſs actioner och Miniſtrar blifvit håftigt antaſtade. Företalet är underteknat: *Ex muſeo meo, Calend. Oct.*

4784. Memorial an alle getreue Einwohner der Vereinigt. Niederl. Provintzen, über die Fragen: Ob man nicht ſchuldig I. K. M. zu Dånnem. Waffen mit eusſerſter macht zu asſiſtiren, damit Selbige wieder *in integrum* reſtituiret, und das veraccordirte Friedens project annulliret und gåntzlich casſiret werde? *in quarto.* 1 a.

4784. (a.) Otto Krags Relation om ſit og Frieder. Ahlefelds Geſandtſkab til Churfyrſten af Brandenborg 1659.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Uti *Samlinger til den Danſke Hiſtorie*, B. I. St. I, p; 149 — 164. Köpenh, 1779. *in 4:o.*

Holberg ſäges hafva nytiat denna Relation men Bilagorne ſaknas.

4785. Kurtze und ausführliche Beſchreibung des A. 1659. unverhofften Einfalls in Pommern, und der Belagerung der Stadt Stetin. *in quarto.* Alt Stetin, Starcke. 1668. 4 a.

Schötgen, *Alt. u. Neu. Pommerl.* p. 413.

4785. (a.) Ausführliche Beſchreibung Stettiniſcher Belagerung, und ſonderlich was ſich von Monath Auguſti des 1659. Jahrs, bey dem unverhoften Einfalle der Käyſerlichen Armada in dem K. Schwediſchen Hertzogthum Pommern begeben und zugetragen. *in 4:o.* Stettin. 1660.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 340. Är til äfventyrs ſamma Skrift, ſom den näſt föregående.

4786. Böſes und gutes welches die Stadt Alten-Stetin, a. 1659. bey der Belägerung ausgeſtanden und erfahren. *in 4:o.* A. Stetin, Götzke. 5 a.

Schötgen, *l. c.* p. 414.

4787. Relation aus Stetin, was ſich ſeither der Belagerung zugetragen und vorgefallen. a. 1659. *in quarto.* 1 a.

4788.

Digitized by Google

4788. Några nyja Aviſer ifrån åtſkil-ge Landz-Orter: tr. d. 30. Nov. 1659. *quarto.* 1 a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria, C. Guſtaf.

4789. Relation aus Fünen. H:r Gen. ieut. Claus von Ahlefelds Schreiben an en Gen. Auditeur P. Tſcherning, dat. lauptqw. zu Kartemünde, d. 2. Nov. 559. *in quarto.* ½ a.

4790. Eigentliche und warhafte Re-ation, desjenigen, ſo bey reoccupirung er Inſul Fühnen, auf d. 14. Nov. wel-her nach dem Dån. Calender Friderici Tag geweſen, fürgefallen, nebenſt Ex-ract verſchiedener Relationen aus Nor-vegen. *in quarto*, Kopenh. bey P. Hacks Witwe (1659.) 2 a.

4791. Fernere Continuation, der aus Fühnen anhero nacher Kopenhagen, durch verſchiedene, hoher und vornehmer Ca-valliers, geſchriebene Briefe, confirmirten victorieuſen progresſen Dero zu Dånnem. Norweg. K. M. — Waffen wieder den Kön. in Schweden. Wegen der am $\frac{14.}{24.}$ Nov. — erhaltenen — Feldt-Schlacht bey Nieburg, und darauf erfolgter Eroberung derſelben Stadt, wodurch der übrige reſt der Schwed. Cavallerie, Infanterie und Artillerie daſelbſt, ſamt ihren Generalen

B III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

&c. in I. K. M. gewalt gerathen, und alſo der Feind, des Orths, totaliter Ruiniret worden. *in 4:o*, Kopenh. Morſings Witwe, d. 21. Nov. 1659. 1½ a.

4792. Volkommene Beſchreibung der auf Fühnen geführten Bataille, und an Däniſcher ſeiten glücklich erhaltenen Victoria; wie auch Specification und Liſta aller alda gefangenen hohen Officirer und erlangten Beute, wie ſolches — der Hr Feldmarſch. Eberſtein, d. 16. und ein ander Kön. Däniſcher Miniſter, d. 18. aus Nyburg ſchriftlich communiciret hat. *in quarto*. 1659. pp. 12.

4793. Fühniſches Interſcenium der Schwediſchen Krieges Tragedien, geſchrieben aus Utopia. *in 4:o*, 1660. 1 a.

Skrifvit för pöbeln, och til des tjenſt ett par gånger uplagt.

4793. (a.) Copia eines Schreibens aus Copenhagen vom 16 Dec. an einen guten Freund in Nürnberg. 1659. *in 4:o*. ½ a.

4793. (b.) Continuation des vorigen Berichts an einen guten Freund nach Nürnberg, dat. d. 22. Dec. 1659. *in quarto*. ½ a.

4793. (c.) Copia eines vom Kön. Däne-

ne-

Digitized by Google

nemark. General-Auditeur — Tſcherning, an den Kön. Schwed. Gen. Auditeur — Huſs, abgefertigten Schreibens, betreffend die in Malmoe eingezogene und verurtheilete Schoniſche Unterthanen: vom 16 Dec. 1659. *in 4:o.* ½ a.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4794. Pommeriſcher Vortrag bey der Reichs-Deputation zu Franckf. d. $\frac{2.}{12.}$ Dec. 1659. den beſchehenen Einfal in ſelbige Lande und erfordernde Reichs-hülffe betreffend. *in 4:o.* 1659.

Ingifvit af Georg v. Snoilſki, och året derpå omtrykt.

4795. Abdruck des Card. Mazarins Schreiben vom 15 Dec. 1659. an d. Churf. von Brandenb. wegen des Einbruchs in Schwed. Pommern. *in quarto.*

Uti ſamma ärende låt bemälte Stats-Miniſter jämvål, under d. 22. Dec. afgå Bref til Chur-Furſtarne af Mayntz och Cöln, ſom ochſå äro ſerſkilt trykte, på Tyſka.

4796. Ein Geſpräch eines Öſterreichiſchen Soldaten und Meklenburgiſchen Bauren von der neuen Reichs-Armée. *in quarto,* 1659, 1 a.

4797. Eines Hinter-Pommeriſchen und Meklenburgiſchen Pauren Geſpräch

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

wegen des new ausgegebenen und in Druck ergangnen Geſprächs, von der Reichs-Armée. *in 4:o.* 1659. 4 a.

4798. Warhaftiger und gründlicher Bericht von Belager-und Eroberung der Haupt-Schantze in der Dantziger Nähꝛung, zwiſchen der theilung des Weiſsel Strohmes, von den Schweden, a. 1656. auffgeführet und befeſtiget, von den Dantzigern aber, a. 1659. in den monaten Oct. Nov. und Dec. belagert, und endlich durch göttl. beyſtand erobert; täglichem verlauff nach zuſammengetragen von *Pet.* VOGETEN. *in quarto*, Dantzig, 1661. in verleg des Auctoris, druckts D. F. Rhete.

Beſtår af 244. ſid. utom Dedicat. Fóret. m. m. Fórfattaren var Pråſtman, och Paſt. i Gottswalde: ſe S. J. Hoppius, *de Script. Hiſt. Polon.* §. XXXVII.

4799. Accords Puncte wegen Uebergabe der Feſtung Haupt. *in 4:o.* I a.

De åro dat. d. $\frac{10.}{20.}$ Dec. 1659.

4800. Gedåchtniſs-Müntze der Stadt Dantzig auf die Eroberung der von den Schweden, in der —Nehrung — angelegten Feſtung Haupt, von a. 1659,

J.

Digitized by Google

J. D. Köhler, *Hiſt. Müntz-beluſt.* 1734. p. 281 — 288.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4801. Viſiones nocturnæ: *Stephani* [M]ELISCH, Pragenſis, civis Lesnenſis, in [P]olonia, quas ſuper eam civitatem & Re[g]num Poloniæ, Regemque Sueciæ & Fran[ci]e, & aliis (anno 1655. 1656. 1657. 1658.) [ha]buit. Cum ſubjunctis annotationibus, [qu]id de ſingulis evidenter impletum ſit, [qu]it implendum reſtet. Anno 1659. *in* [d]*odec.* pl. 10.

Om denna från Tyſkan på Latin öfverſatte mycket ſällſynta Tractat, och hvartil ſederme- ra en Fortſättning kommit intil år 1664. hand- la Joh. Dan. Janozki, *Nachricht von denen in der Zaluſkiſchen Biblioth. ſich befindenden raren Poln. Büchern.* I. Th. p. 19. och F. G. Frey- tag, *Analecta Literar.* p. 587.

4802. Relation och ſummariſk Dedu[ct]ion öfver de Conſilier och Actioner, [so]m ifrån 1655. af Kongl. Maj:t intil Ja[n]uarii månad 1660. förråttade åro. H. K. [M]:s trogne Underſåtare, Rikſens Stån[d]er, vid Riksdagen i Götheborg, den 5. [J]an. 1660. föreläſen.

Uti S. Loenboms *Sw. Archivum*, II. Del. p. 208. III. D. p. 1 — 117.

Relation år upſat *nomine publico* af dåva- rande Kongl. Secret. *Eduard* EHRENSTEN, och in-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

innefattar i kort begrep det hufvudſakeliga ſom ſig tildragit emellan K. Carl Guſtaf o Utrikes Machter i en tid af 5 år.

4803. Bericht von der geſtrigen na Roſchild ausgegangener Partey, aus C penhagen, d. 22. Jan. 1660. *in quarto.* ½

4803. (a.) Några nyja Aviſer ifr åtſkilliga Lands-Orter: tr. d. 25. Ja 1660. *in quarto.* I a.

4804. Relatie van de groote Ned lage der Sweden, die ſe gheleden hebb in de belegeringh van Halde in Noorw ge, zynde een Plaets van groote imp tantie. Overgeſonden van S. E. de Hee Bielcke, Generael van Syne Maj. van D nemarcken in die Quartieren *in quart* 1660. I a.

4805. Diarium oder tägliches Ve zeichniſs, was vom $\frac{4.}{14.}$ Jan. biſs zu de $\frac{24. Jan.}{3. Febr.}$ (1660.) zwiſchen Däniſcher un Schwediſcher ſeite vorgelauffen, neb einigen Schreiben von der Victorie die Kön. Däniſche Armée wieder d Schweden in Norwegen erhalten. *4:o.* 1660.

4806. Några nyja Aviſer ifrån åtſk lige Landz-Orter: tr. d. 15. Febr. 166 *in quarto.* I a.

Digitized by Google

4806. (a.) Ankommen grundelig Underrettning om H. K. M. udi Sverrig, Caroli Guſtavi chriſtmildeſt ihukommelſe, oc hans Siugdom, ſom honom angrep d. 15. Jan. oc varede til d. 13. Febr. da H. K. M. oc ſamme nat — ſaligen henſoff. *in quarto.* 1660. ½ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Tyckes vara en Öfverſättning från Svenſkan.

4807. Auguſtiſs. glor. mem. Caroli Guſtavi, Reg. Sveciæ, morbi & obitus Relatio Medica: authore *Joh.* COSTERO, ejusd. S. R. M. dum vivebat, & poſt ejus fata, Ser. Reginæ Viduæ nunc Archiatro ordinario.

Är trykt tillika med en af Författaren, på egen bekoſtnad, i Frft. år 1663. *in 4:o.* utgifven Medicinſk Bok, med Titul: *Affectuum totius corporis humani præcipuorum Theoria & Praxis, Tabulis exhibitæ,* och beſtår af 2. a.

Om des *Relatio Medica*, ſäger J. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. I. p. 114. "criminationibus "illorum eſt oppoſita, qui, teſte S. Pufendor- "fio, L. VII. *de reb. Car. Guſt.* febris, qua "Rex obiit, malignæ, pro ſcorbutica ſaltem ha- "bitæ, curationem illi imperitam exprobrabant."

Joh. Coſterus, i Swerige adlad 1667. med namn *Roſenburg,* och ſedermera Ryſka Czarens Archiater, afled i Revel d. 22 Febr. 1685. på ſit 71. å. å. Om honom och hans Skrifter handlar Mollerus l. c. Se ochſå *Erleut. Preus-*

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Preuſſen. T. III. p. 390. och Gadebuſch *Li*[...] *Bibl.* I. Th. p. 172.

4808. *Er.* Gabr. EMPORAGRII Berä[...]telſe om Sal. Konung Carl Guſtafs *glo*[...] wyrd. i åminnelſe, gudeliga Afſked a[...] thenna Werldene.

Uti *Sthms. Magazin*, 1780. Dec. p. 745 — 756.

4809. Warhafte und gründliche Re[...]lation von I. K. M. zu Schweden-ſchwachheit und tode, zuſamt beygefüg[...]tes Schreiben von Dero Kön. Maj. hinter[...]laſſenen — Herrn Sohnes an die Regie[...]rung zu Wiſmar. *in 4:o.* 1660. 1 a.

4810. Einfältige und kurtze Beleuch[...]tung der göttlichen Gerichte, ſo ſich bey des letztverſtorbenen Königes zu Schweden — Caroli Guſtavi Leben und Abſchied aus dieſer Welt, begeben und zugetra[...]gen. Darbey die hiernächſt gedruckte Schwediſche ungegründete zeitung refu[...]tiret und wiederleget wird. *in quarto.* 1660. 3 ½ a.

En med grofva oſanningar upfyld Smäde[...] Skrift.

4811. Warhaftiger und gründlicher Bericht von des Königes Caroli Guſtavi Kranckheit, und deſſen jüngſthin am 13 Febr.

Digitized by Google

Febr. — zu Gothenburg — erfolgten — Todesfall, auch was ſonſten notabels dabey paſſiret; nebenſt vorhergehender — Erinnerung, wie man von hohen Potentaten fürſichtig ſoll judiciren, entgegengeſetzet denen unterſchiedlichen — zeitſeo umbgeflogenen läſterlichen Schand- und Lügen Scharteken; publiciret durch einen Freund der Warheit &c. *in 4:o.* 1660. $1 \frac{1}{2}$ a. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4812. Schreiben I. K. M. von Schweden an Dero Reichs Admiralen, H:n C. G. Wrangeln, worin der Tod des Königs Caroli Guſtavi notificiret wird. *in 4:o.* 1660. $\frac{1}{2}$ a.

4813. MSC. *Eduardi* EHRENSTEN Vita Regis Caroli Guſtavi, recitata circa funerationem.

På Swenſka. En Afſkrift finnes i Friherrl. Rålambſka Bibliotheket.

4814. *Juſta Carolina*, das iſt: Dreyfache Trauer-klage über den — Tods — Caroli Guſtavi, des Schweden, Gothen und Wenden Königs, — in der Kön. Haupt-Kirchen S. Petri in Bremen, 18. Mart. 6 Maji und 28 Oct. geführet durch *Dan.* LUDEMAN, S. S. Theol. Doct. S. Hochſel. K. M. Hoffpred. Kön. Conſiſt. Rath, Paſt. Primar. und Superint. in

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

in Bremen. *in quarto.* (Bremen, 1660. 219. *ſid.* *utom Dedicat.*

Perſonalia ſtå p. 205. ſeqq. i Predikningan förekommer ochſå åtſkilligt, hörande til Konungens Lefverne.

4815. Kön. Carl Guſtafs in Schweden Begräbniſs-Müntze von a. 1660.

J. D. Köhler, *Hiſt. Müntzbeluſt.* 1729. 177 — 184.

4816. *Joh.* SCHEFFERI Titulus ſepulchralis in obitum Caroli Guſtavi Regis. *in fol.* Upſal. J. Pauli 1660.

4817. *Petri* LAURBECHII Oratio in obitum Regis Caroli Guſtavi *in fol.* Aboæ 1660.

4818. *Laur. Frid.* PERINGERI Septentrionalis Elegus in obitum Caroli Guſtavi Regis. *in quarto*, Strengnes. Brochenius. 1660.

4819. Arminius Suecicus: Sereniſs. ac Invictiſs. Regis Caroli Guſtavi, laudatiſs. Sveonum Herois, beatisſimus ac præmaturus obitus, deploratus ab — *Alexandro* ERSKEIN.

Uti *Diar. Europ.* Cont. III. p. 403. Författaren var den bekanta Swenſka Miniſterns, Fri. Erſkeins Broders-Son.

4820. *Frid.* KLINCKOU (von Fr

nschildt) Monumentum ſepulchrale in B. III.
bitum — Regis Caroli Guſtavi. *in fol.* C. 3.
olmiæ. 1660. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

4820. (a.) MSC. Suecia Plangens, ſeu
e luctuoſo obitu glor. memoriæ — Ca-
oli Guſtavi — Regis: tum bellis maxi-
mis ab eo geſtis, breve Scriptum, in for-
ma Tragœdiæ maxime adornatum, æter-
nitatique Auguſti Regis, devota mente
humili conſecratum a P. S. L. a. c.
661. *in quarto.*

Beſtår af vid paſs 17. Ark. Originalet, ſom det tyckes, förvaras bland mina Samlingar; främſt har Notarien E. Ekholm ſkrifvit följande Anmärkningar: "Auctor, ſom teknat initial "Bokſtäfverne af ſit Namn, lärer hafva varit *Pe-* "*trus* Simonius Lörgrén, förſt Eloqu. & Poëſ. "Profesſor i Dorpt; men då (1661.) Lector i "Linköpings Gymnaſio, ſamt ſedermera Dom-"Probſt därſammaſtädes."

4821. Kurtze Beſchreibung des über
en — tödtlichen hintrit — Königs Ca-
oli Guſtavi — auf verordnung I. K. M.
und dero Reiche Amiralen, — H:n C.
G. Wrangeln Excell. in der Univerſit. zu
Greifswald, d. 11. Maji a. 1660. gehal-
tenen Actus Oratorii, und dabey vorge-
gangenen Solennitæten, nebſt denen dazu
gehörigen Beylagen. (Herausgegeben von

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Joh. POMERESCH, J. U. D.) *in fol.* Greiſ wald, Doiſcher. 1660. pp. 19.

4822. In exceſſum — Caroli Guſta — Oratio, juſſu — Comit. C. G. Wran gel, in publico patriæ luctu — dicta i Acad. Gryphisw. a *Joh.* POMERESCHIO J. U. D. ac Prof. Ord. Conſ. Reg. As ſeſs. *in fol.* Gryphisw. Doiſcher. 1660. pl.

4823. Officium pietatis, quod volu ſacrum eſſe æternæ memoriæ — Caro Guſtavi, Suec. Goth. Vand. Regis — E *ric* LINDEMAN. *in fol.* Argentor. typ. J Pickel. 1660. pl. 14.

4824. Oratio Exequialis in beatu abitum magnæ illius animæ (Car. Guſta vi) ex hoc ergaſtulo ad ſedes ætherea & patrias; habita a. M. M. a PARASIN *in fol.* Malmogiæ 1660. pl. 8.

4824. (a.) Panegyricus de vita — Ca roli Guſtavi — nati a. 1622. 8. Novemb denat. a. 1660. 13. Febr. rudi & tantum non invita Minerva conſcriptus a *Chriſt* CASSIO, Holſato. *in fol.* Holmiæ, typi Meurerian. ſ. a. pl. 5.

4825. Panegyricus — Carolo Guſta vo — Kalend. Julii a. 1661. Wittenbergæ ſolenni ritu dictus — a *Guſt.* HEMPELIO *in 4:o.* Stadæ, Holwein 1661. pp. 27.

4826

Digitized by Google

4826. Panegyricus — Carolo Guſta- B. III.
— conſecratus, & Upſaliæ ips. Ibid. C. 3.
br. quibus Auguſtiſs. illud Septentrio- Sveriges
ſidus, ſuperiori hyeme Gothoburgi Almänna
cidisſet, dictus a *Nic.* HYLTENIO *in* Hiſtoria.
. 1661. pp. 32. C.Guſtaf.

4826. (a.) Immortalis gloriæ cippus
rtuti & famæ R. Caroli Guſtavi erectus
M. BERNHARDINO. *in fol.* 1668.

Bibl. Acad. Gryph. T. I. p. 170.

4827. *Gottfr.* HERTZOGS von Sittau,
ëtens und der Rechte Beſl. Hochteut-
he Todes-Gedancken über Carl Gu-
vs, der Durchl. und Groſsm. Königs
r Schweden, Gothen und Wenden —
chſeliges Abſterben. Auf begehren und
nåd. anbefehlen einer hohen Standes-
erſon aufgeſetzet. Auf unkoſten des Au-
ris, zu finden bey Mich. Volchen,
chhändl. zu Lübeck. *in oct.* 3 a.

Bihanget år dat. Wismar, d. 10. Jun. 1660.

4828. *Lorenzo* CRASSO Elogio di Ca-
lo Guſtavo, Rè di Svezia.

Uti ſamma Författares *Elogii di Capitanì Il-
luſtri*, in Venet. 1683. *in 4:o.* p. 340.

4829. Schwediſcher Mars, das iſt:
ragœdie von Schwediſchen jetzigen Re-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

gierung und Staats-Sachen: månniglich zur Nachricht præſentirt auf der hoh Schul in Utopia mit 18 Comœdianten. Darbey ein auſsführliche ſpecificirte Re tion, I. K. M. in Schweden Geburt, Kr nung, Beylager, Regierung, Leben, Kranc heit und Todt zu finden. Dem Ambſte damer Exemplar zu Coſtnitz am Bod See, nachgedruckt. *in quarto.* 1660. 1½

En Smådeſkrift, fluten utur någon Jeſ penna.

4830. Conferentie gehouden in Helle tuſſchen de Ziele van Guſtavu Kon. van de Sweden, en de Ziele v Olivier Protector van Engelant. Gedr. Diependael, in Lucifers Blaesbalck. 166 *in quarto.* pp. 8.

4831. Vervolgh van de tweede en naerdere Conferentie ende Beraetſlaging in de Helle &c. ibid. *in 4:o.* pp. 12.

4832. Schryvens uyt de Helle, van derde ende naedere Conferentie ende t'ſ menſprake, gehouden tuſſchen — Guſt vus, Olivier, Mazaryn ende Jan de Wit ibid. 1660. *in quarto.* pp. 16.

Af Titlarne kan man dōma om Innehåll Något fōrnuftigare år en Hollåndſk Poëts ventíon, ſom af Kon. Carl Guſtafs dōd

Digitized by Google

…t ſig anledning at betrakta Lyckans föränderlighet; hvilka betraktelſer han låtit på et ſtort …rk, *fol. pat.* igenom Hugo Allert, ſticka i Koppar. Tituln är: *T' Radt van Avantueren.* Uti Hiulet föreſtälles *Coningblyke Sterfbeth*, hvaruti K. Carl Guſtaf ligger och tager affked af *Jonge Koninck* och *Koningin*; nårvarande …ro *Gr. Adolf* (ſkal vara Hert. Adolph Johan, Konungens Broder) *Gr. Magnus De la Gardie*, och flere *af Rycks-Raeden*, Med Hiulet …pſtiga, på ena ſidan, Fred, Rikedom, Pracht, …tyrka, och nedfalla, på den andra, Afvunden, Krig, Oenighet, m. m. Nedanföre, äro på båda ſidorne de Makter, ſom voro med, eller emot Swerige, uti ſerſkilte hopar, Alt detta förklaras med nedanſkrefna Hollåndſka Verſer: B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Dus draeyt, dus gaet, des Werelts Staet &c.

4833. *Gottfr.* SCHULTZENS Neu au…rte und continuirte Chronica &c. *in* … Lübeck, Becker. 1660.

Denna Chrönika tycktes förſta gången 1645, och ſjette gången 1660,

Författaren börjar väl med Skapelſen; men …är intil år e, C, f, 1618. ganſka kort; deremot beſkrifver han vidlyftigt hvad ſom ifrån år 1618. intil år 1660. ſig tildragit, i ſynnerhet Tyſka Kriget, Danſka och Polſka Krigen under Dr, Chriſtina och K. Carl Guſtaf, följandes uti alt *Theatrum Europæum*, hvaraf hans arbete är et Chronologiſkt Utdrag.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4834. Sweetſe Wapenen, dat is, Oo-logen gevoert onder den Doorluchtigſten, Grootmacht. Vorſt en Heer, Carolus Gu-ſtavus, der Sweeden, Gotten en Wenden Koninck, in Polen, Pruysſen en Dene-marcken, van den dag ſeiner Krooninge, tot desſelfs doodt. Door *Petr.* DE LANGE. t'Amſterd. gedr. voor Servaes Witteling, 1660. *in 12:o.* pp. 320. *utom Föret. och några Kopparſtick.*

Omtr. i Amſterd. *by Ern. Back*, ſ. å. *in 12:o.* 320. ſid. med en litet förändrad Titul, och annat Titul-Kopparſtick. Författarens namn är på Titulbladet icke utſatt, utan allenaſt initial Bokſtäfverne P. S. hvad de betyda, vet jag icke. Eljeſt ſäges denna Uplaga vara den ſidſta, ſamt corrigerad och förbättrad; hvilket jag, vid jämnförandet, icke kunnat finna.

Uti ſit Föreſpråk til Augsburgiſka Trosför-vanterne, förſäkrar Författaren, at han med all ovåldughet ſammanſkrifvit ſit hiſtoriſka Arbete; hvarvid han ſäger ſig hafva nytjat, ſå väl tryk-te Bökker och Skrifter, ſom handſkrefne Bref, jämte flere trovärdige Måns muntelige berättel-ſer: förnämſta kållan tyckes likvål allmänna Tidningarne hafva varit.

4835. Hiſtoria Caroli Guſtavi, Poten-tiſs. Suecor. Gothor. Vandalor. Regis. Ad venerandum D. Parentem, Epiſcop. Strengnens. Oxoniæ Anglorum transmiſ-

ſa

a *Joh.* OLLIEQWIST; nunc vero typis cuſa. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

År tryckt tillika med Fadrens, Biſkop. *Joh.* MATTHIÆ *Opuſcula Theologica*, Strengnes. Brockenius 1661. *in* 8:o. och beſtår af 2 ark.

Omtr. med Titul: "Hiſtoria Caroli Guſtavi "Potentiſs. Suecor. Gothor. Vandalorumque Re-"gis, conſcripta a *Joh.* OLJEQUIST. Acceſſit "deſcriptio virtutum Chriſtinæ Reginæ, e Lite-"ris magni cujusdam viri excerpta." Helmſtäd. Müller, 1663. *in* 4:o. pp. 20.

Skriften rörande Dr. Chriſtina, är det här ofvanföre n. 4364. anförde P. Mannerſchieds Bref, hvilket i denna Uplaga ſålunda rubriceras: "Excerpta e Literis R. P. Mammerſchied "(Mannerſchied) Confesſarii Legati Hispanici, "D. Pimentelli, ſcriptis Holmiæ, X.Dec.MDCLIII. "de virtutibus & indole Chriſtinæ Reginæ &c."

Joh. Oljequiſt kallas af Scheffer, *Suec. Liter.* p. 234. Kongl. Kammarherre. At han d. 23. Jun. 1658. blifvit Canonicus i Hamburg, utviſar Förtekningen på deſſe Canonici, uti J. A. Fabricii *Memor. Hamburg.* Vol. II. p. 609. och at han det varit intil år 1667. intygar Jo. Mollerus, *Hypomnem. ad Scheff.* p. 428. och *Cimbr. Liter.* T. II. p. 600. Om ſå år, kan han icke hafva aflidit i Paris 1661. ſom v. Stiernman berättar, *Adels-Matrikeln,* p. 366.

4836. Hiſtoria Caroli Guſtavi, Potentiſs., Suecor. Gothor. Vandalorumque Regis. (Disſert. Acad.) ſub Præſ. Joh.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Cypriani, publicæ eruditor. cenſuræ expoſita ab auct. Resp. *Sam.* FLEISNERO. *in quarto*, Lipſiæ, Liter. J. E. Hahnii 1671. pl. 7.

Tentzel, *Monatl. Unterred.* 1696. p. 829. citerar denna Disputation under Præſidis namn, men Tituln utviſar, at Respondenten, ſåſom Författare, ſig denſamma tilägnar, och under den ſenares namn anföres hon *Bibl. M. Richeii*, P. III. Hamb. 1763. *in 8:o.* p. 437. Hon är intet mindre än almän, och jag har haft mycken möda at förſkaffa mig et exemplar från Tyſkland.

4836, (a.) *Joh. Dan.* RITTER de bellis a Carolo Guſtavo, Sveciæ Rege, in Polonia & Dania geſtis. *in quarto.* Witteb. 1747.

Är förmodel. en Diſputation, eller et Programme. Tituln är tagen utur *Biblioth. Langebekiana*, Hafn. 1776. *in 8:o.* p. 243.

J. D. Ritter war Hiſtoriar. Prof. i Wittenberg, hvareſt han afled d. 15 Maji 1775.

4837. A Narrative of the principal actions occuring in the Wars betwixt Sweden and Danmark, before and after the Roſchild Treatis, by *Phil.* MEADOWE. *in oct.* London. 1677.

Phil. Meadowe, Engelſk Miniſter i Danmarck, war en af Mediateurerne vid Roſkildſka Tractaten.

En

Digitized by Google

En annan Uplaga af denna Bok, med en vidlyftigare Titul, och någon tillägning om allmänna Sakernas belägenhet i Tyſka Riket, år 1675. tr. i London 1680. *in 8:o.* är anteknad *Bibl. Harleiana*, T. II. p. 569.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Denna Uplaga äger jag numera ſjelf: den är egenteligen *in 12:o.* och tr. "London, — by A. "C. for H. Brome, at the Gun, in S. Pauls "Church-yard. 1677." 176. ſid. Tilläggningen, hvilkens ſärſkilta Titul jag här nedanföre n. 4961. anförer, går ifrån p. 153. til ſlut.

Omtr. är P. Meadow's Relation, til ſit väſenteliga innehåld, uti en Samling med Titul: "The intereſt of Great Britain, with relation "to the differences among the Northern Poten- "tates" &c. Lond. 1716. 8:o. Se n. 8509.

4838. L'Hiſtoire de Guſtave Adolphe — & de Charles Guſtave — Roys de Suede — par le S:r R. de PRADE. Paris 1686. *in 8:o.*

Se här ofvanföre n. 3803.

4839. Gen. Fälttygmäſtaren *Pehr* SPARRES Summariſka Memorial om Kon. Carl Guſtafs Krigs Actioner.

Tryckt efter Original handſkriften, uti Grefl. Gyllenſtolpiſka Bibliotheket, i Ev. Ziervogels *Hiſtor. Afhandl. om Sw. Mynt och Med.* p. 154 — 184. Utgifvaren beſkrifver tillika tre öfver Kon. Carl Guſtaf ſlagne Medailler, och en deſs Ducat, ſlagen i Elbingen 1657.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

4840. *Sam.* Lib. Bar. de PUFENDORF de Rebus a Carolo Guſtavo Veciæ Rege geſtis Commentariorum Libri ſeptem, elegantisſimis Tabulis æneis exornati, cum triplici Indice. *in fol.* Norimb. ſumpt. C. Riegelii, Literis Knorzianis. 1696. pp. 626. *except. præmiſs. Tract. & Ind.*

E. W. Tentzel, *Monatl. Unterred.* 1696. p. 803. *Hamb. Bibl. Hiſt.* Cent. X. p. 137.

Rätteligen anmärkes *Bibl. Hiſt. Struvio Buder.* p. 1613. at ſkada är, det i et ſå präktigt och koſtbart Werck, ſå många och groſva Tryckfel finnas.

Pufendorf, ſom afled i Berlin, d. 26. Oct. 1694. hade icke det nöjet at ſe detta ſit Arbete i dagsljuſet framträda. Uti ſit Bref til Pregizer, af d. 3. Oct. 1691. hvilket kan läſas hos Nettelblad, *Schwed. Bibl.* IV. St. p. 94. utlåter han ſig derom ſålunda: "Caroli Guſtavi Hi- "ſtoria dudum aſpicere lucem poterat, ni male- "volorum livor editionem hucusque impedire, "ac præmio laboris me privare laboraſſet. For- "te tamen iſtorum importunitatem brevi ſupe- "rabo. Saltem efficiam, ut ea Hiſtoria haud "interpolata lucem adſpiciat, poſtquam non am- "plius iras mortalium extimeſcere licebit."

Härtil kan läggas det ſom Canceleren von Ludewig berättar, *in dem Vorber. ſeiner Rechtl. Erörter. der Reichs Hiſtor.* p. 41. "Von dieſ- "ſen (Sam. Pufendorfs) Verfolgung, hat mir "deſſen Frau Wittib in Berlin viel geſagt und "ge-

"geklagt, das weil ihr ſelige Man nicht alle "Schwediſche Generale und Bediente gleich loben können, er diejenige zu ſeinen Ertz-feinden und Verfolgern bekommen, welche deſſen nicht ſatt werden können, oder die von ihm auſsgelasſen, aber doch nachhero gewaltige Leute geworden. Darumb er dem Chur-Brandenburgiſchen Ruff mit freuden gefolget."

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C. Guſtaf.

Polus och *Bergenhielm* voro egenteligen de ſom på Konungens befallning, och efter ſärſkilt för dem utfärdat Conſtitutorial, ſkulle genomſe Arbetet, innan det feck til Trycket aflemnas: möjeligen hafva deſſe Reviſorer; med hvarjehanda anmärkningar och påminnelſer, ſamt genom tidens utdrägt, hos Författaren åſtadkommit den öfverklagade ledsnaden. Huru granlagad man var, under då hårſkande Tänkeſät, derom vitnar et Stålle i denna Hiſtoria, ſom på Kongl. Maj:s befallning utſtröks; men efter en Gr. Er. Dahlbergs annotation (dd. 6. Jul. 1694.) finnes upteknad i Palmſköldſka Handſkr. Samlingarne, och lyder ſålunda: "*Piontecæ* Rex "apud Senatores, qui in exercitu aderant, proponebat de itinere dirigendo, & quid de oblatis per Polonos judicandum foret, aliisque "rebus, quas præſens tempus requirebat. Sed "quia negotia quædam alio ipſum avocabant, "Senatu egresſus, Benedicto Oxenſtierna, quæ "circa ſingula capita, ſua mens foret, exponebat. Qua Senatoribus ab hoc expoſita, iidem "ſententias dicere abnuebant, quarum libertatem "Rex hoc modo delibaverit, cui contradicere "vereantur. Quo cognito Rex poſtea accurate "factum ſuum excuſabat, ſæpius teſtatus, nullo "mo-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

"modo ſibi propoſitum fuiſſe, Senatoribus ſe-"quendi neceſſitatem imponere, ſed utique vel-"le, ut quilibet quæ ſibi videantur, ex animi "ſententia dicat. Et æquo animo tulit, ut cir-"ca quædam adverſus antea ſibi placita decre-"tum fieret. Inſigni moderationis exemplo, ut "quanquam ipſe conſilio inſigniter polleret, a-"liorum tamen ſententias lubenter audiret atque "admitteret, ac Senatoribus libertatem ſuffra-"giorum illibatam conſtare vellet."

Om ock nu Författaren, för detta Arbetes ſkuld, haft några Ledſamheter, blefvo de honom dock til ſlut hederligen och väl betalte; hvilket bäſt kan inhämtas af följande K. Carl d. XI. Bref til Stats-Contoiret, af d. 25. Maji 1694. Det är afſkrifvit efter originalet: "Carl "med Guds nåde &c. Wår ſynnerliga ynneſt "&c. Wi månde Eder i Nåder anbefalla uti "Wårt Bref af d. 23 hujus, at ſkaffa vid han-"den och i beredſkap hålla för Samuel Pufen-"dorf, tvåtuſende Ducater, eller 4000 R:d. in "ſpecie, ſamt all hans återſtående Lön in til "Junii månad incluſive innevarande år; så ock "ettuſende R:d. in ſpecie til Translationerne af "vår Högſal. Herr Faders Hiſtoria uti det Ty-"ſka och Frantzöſka Språket; varandes vår nå-"diga Wilja och Befallning, at desſe förbem. "Poſter til honom nu vårkeligen måtte utbeta-"las och lefvereras; och det utan någon afgift "til Krigsmans-huſet, eller afkortning för Char-"ta Sigillata, med hvad mera ſom plägar efter "Reglementet utaf Föräringar och Benådningar "innehållas; hvarifrån Wi honom i Nåder vele "hafva befriad: Befallandes Eder" &c. &c.

Efter

Efter Pufendorfs död, tryckes änteligen Wercket i Nürnberg, 1696. Dedicationen til K. Carl d. XI. är ſkrifven i Enkans namn, och Företalet af den berömde Läkaren Gottfr. Thomaſius. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Året derpå följande (1697.) utkom, ochſå i Nürnberg, hos Riegel, både en *Tyſk*, och en *Franſyſk* Öfverſättning af Kon. Carl Guſtafs Hiſtoria, begge *in fol.* Framför Tyſka Öfverſättningen, hvilkens Författare utmärker ſig med Initial Bokſtåfverne S. R. ſtår en Dedication til Enke Drotningen Hedwig Eleonora, och framför den Franſöſka, en annan til K. Carl d. XII. begge underteknade af Pufendorfs Enka.

Författaren har grundat ſina Berättelſer på authentique Handlingar; förtjenar altſå all trovärdighet: ja, underſöker man ända intil de politiſka raiſonnemens, hvilka han, ſå väl i denna Hiſtoria, ſom i ſina *Commentarii de rebus Suecicis* införer, ſå äro de ingalunda hans egna, utan blotta öfverſättningar af vederbörandes i Rådet inlagde ſkriftelige Voteringar, eller ock munteligen gjorde vid Protocollerne; ſe v. Stiernmans *Landmarſk. Hiſt.* hos Gjörwell, *Sw. Bibl.* IV. D. p. 178.

Ritningarne til detta Werck, ſom ännu förvaras i Kongl. Bibliotheket, hade Gr. Eric Dahlberg förfärdigat: de äro på Kon. Carl d. XI:s bekoſtnad ſtuckne i koppar, af tämeligen goda Måſtare. Gr. Dahlbergs inſickt i det ſom hörer til Fortificationen ſamt General Qwarter-måſtare Beſtålningen, i hvilken ſyſſla han bi-

vis

B. III. G. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

viſtade alla K. Carl Guſtafs Fälttog, lårer icke kunna dragas i tvifvelsmål; likvål ſäger Niçeron, *Memoires* T. XVIII. p. 294. "que ces "Figures, qui ſont en grand nombre, & aſſés "bien gravées, ſont defectueuſes, en ce qu'elles "n'ont été faites que d'imagination, & ſans "aucun rapport à la narration de l'auteur."

Vid tilfälle af deſſe Ritningar, bör jag ej underlåta anmårka, at uti Herm. von der Hardts *Memorabilia nov. Helmſtad. Bibliothecæ*, et Tal ſom år infört i Maderi och Schmidii Samlingar *de Bibliothecis*, Helmſtad. 1702. ſeq. *in 4:o.* Acceſs. I. p. 287. ibland flere mårkvårdigheter namngifves: "Caroli Guſtavi Expeditio"nes bellicæ, ichnographicis Tabulis ſpecioſis"ſimis vaſto volumine comprehenſæ." Vål hade varit, om Författaren nårmare beſkrifvit detta arbete.

4841. Geſpräche in dem Reiche derer Todten, zwiſchen Carolo Guſtavo, Kön. in Schweden, und Frid. Wilhelmo, dem groſſen, Churf. zu Brandenburg. *in 4:o.* Leipz. 1721.

År 36: *Entrevuen* i den ſtora Samlingen, och Fassmans arbete.

4842. Medaille, aus der Karlſteiniſchen Suite, auf den groſſen König — Carl Guſtav.

J. H. Lochner, *Saml. Merkwürd. Medail.* 1738. p. 25 — 32. Innehåller et kort Sammandrag af Konungens Lefverne.

4843.

4843. A. A. v. STIERNMANS Bref til Författaren af den Sw. Mercurius. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. C.Guſtaf.

Låſes i denna Journal, *Januar.* 1757. p. 440. — 455. och innehåller åtſkilliga Anmårkningar, rörande Kon. Carl Guſtaf. Man finner dår et Utdrag af Konungens Diarium öfver deſs gjorde reſor: Holbergs föregifvande, at Kon. Carl Guſtaf fådt ſit baneſår vid Fridrichshall, vederlågges; denna Fåſtnings trenne Belågringar, åren 1658. 1659. och 1660. beſkrifvas; och til ſlut beviſes, at Kon. Carl Guſtaf bör med ſtörſta ſkål och ſanning råknas ibland de lårdaſte Swea Konungar.

4844. Hjeltars ſammanliknade Hiſtorier (af *And.* SCHÖNBERG) I. Del. *in oct.* Stockh. Salvius. 1756. 110. ſid.

Hår framtråda Kon. CARL GUSTAF i Sverige och Kon. WILHELM d. III. i Ångland. En förberedelſe går före deras Lefvernesbeſkrifningar, och efter dem kommer ſammanliknelſen, på Baron Holbergs ſått: *Sw. Mercur.* 1756. Nov. p. 325.

§. 2.

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria Carl XI.

§. 2.

CARL den XI.

4845. Orationes gratulatoriæ in Natalem Caroli Pr. Haer. Sueciæ, d. VIII. Dec. a. 1655. habitæ (ab *Axel. Bened.* atque *Johanne* ROSENHANER & *Joh.* TUNGEL) *in fol.* Upſal. Joh. Pauli (1656.) pl. 9½.

4846. Oratio gratulatoria in natalem alterum Caroli Princip. Imperii Regnorumque Sueciæ Hæredit. dicta in Gymnaſio Lincop. a *Nic.* Sam. ENANDRO. *in fol.* Lincop. Kempe 1657. pl. 5.

4847. Petr. Dan. Huetium non delectum fuiſſe præceptorem Caroli XI. Regis Sueciæ.

Beviſes emot Huetii egit intygande, i en Afhandling, ſom läſes *Acta Liter. Suec.* 1723. p. 464 — 469. Jämför Arckenholtz, *Mem. conc. la Reine Chriſt.* T. I. p. 253.

4848. Ståndernes Sentiment om Conditionerne at ſluta Freden. Dat. Götheb. d. 28 Febr. 1660.

Stiernmans *Saml. af R. D. Beſl.* T. II. p. 1306.

4849. Några nyia Aviſer ifrån åtſkillige Lands-Orter; tr. d. 7. Mart. 1660. *in quarto.* 1 ark.

4850.

4850. Schaupfenning auf den Olivi-
ſchen Frieden von a. 1660. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

J. D. Köhlers *Hiſtor. Münzbeluſt.* 1744. n. 34. p. 265.

4851. Medaille öfver Oliviſke Freden. a. 1660.

E. Ziervogels *Hiſtor. Afhandl. om Sw. Mynt och Med.* n. 30. p. 233.

4852. *Joh. Steph.* WYDZGA Hiſtoria præcipuarum rerum tempore belli cum Suecis, ab anno 1655. ad an. 1660. in Aula Regis Poloniæ geſtarum.

Författaren var förſt Drotn. af Polen Canceler, ſedermera Archi-Biſkop i Gneſen. Om detta hans arbete ſäger Dan. Braunius *de Scriptor. Polon. & Pruſs. virtutib. & vitiis.* p. 176. ... "Qui libellus in Polonia, præter magna-"tes nonnullos, quorum avis opuſculum auctor "ipſe diſtribuerat, paucisſimis impresſis exem-"plaribus — ignotisſimus eſt. — Enimvero ru-"brum libri, amplisſimam cognitionem arcano-"rum iſtius ævi premittens, auctor in nigro ad "ſola conſilia, geſta & virtutes Ludovicæ Re-"ginæ, quam impenſe laudat — reduxit." Se J. G. Bœhmii *Obſervat. ad* Joach. Paſtorii *Diar. pacific. Oliv.* p. 226. hvarvid anmärkes, at det väſenteligaſte utur Wydzgas Arbete finnes inrykt i *Theatr. Europ.* P. VIII. App. p. 92 — 105.

4853. *Veſpas.* a Kochow KOCHOWSKI Annalium Poloniæ ab obitu Uladiſlai

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

IV. Climacteres III. *in fol.* Cracovi 1683. 1688. 1689.

Läs Chr. Gryphii *Apparat. de Scriptor. Hiſ Sec. XVII. illuſtrant.* p. 523.

4854. Hiſtoriarum Poloniæ ab exceſ ſu Uladiſlai IV. ad pacem Olivenſem usque Libri IX. Seu Annales regnante Joanne Caſimiro, Poloniar. Sueciæque Rege, ab anno 1648 usque ad an. 1660. Auctore *Laur. Jo.* RUDAWSKI, Equite Polono, Cathedr. Eccles. Olomucens. Canonico, S. Cæſ. Maj. ac Sereniſs. Leopoldi Guilielmi Archid. Auſtriæ Conſiliari Ex manuſcripto celeb. Bibliothecæ Zaluſcianæ edidit, notas, ubi opus videbatur, & Hiſtoriam in compendio ab a. 1660. usque ad an. 1668. adjecit ac præfatus e *Laurent.* MIZLERUS, Philos. & Med. Doct in Sereniſs. Regis Polon. Aulæ Conſiliar. & Medicus, Acad. Mogunt. Scientiarum util. in Medicis & Hiſtoricis Socius ordinar. nec non Societ. Scient. Muſ. in Germania Senior. *in fol.* Varſaviæ & Lips 1755. ſumtibus Mizzlerianis, pp. 516. ſine Ded. Ind. rel.

Sw. Mercur. Apr. 1757. p. 675. *Nov Bibl. German.* T. XX, P. I. p. 187.

4855. *Joach.* PASTORII de HIRTENBERG Florus Polonicus, ſeu Polonicæ Hiſto

riæ Epitome nova, quintum recogni- B. III.
, aucta & ad noſtra usque temporis C. 3.
la continuata. *in duodec.* Ged. & Frf. Sveriges Almänna
mt. S. Beckenſteinii, typis S. Reinigeri. Hiſtoria.
79. pp. 851. except. præmiſs. & Ind. Carl XI.

Denna Bok trycktes förſta gången 1641. Hiſtorien går ej långre än til år 1572. Femte Uplagan har fått anſenliga tilökningar: vid ſlutet ſtå tvänne Orationer, ſom i ſynnerhet röra Swenſka Sakerna, den ena kallas: *Thorunium recuperatum* 1659. den andra: *Aurora pacis* 1660.

När man läſer Paſtorii Skrifter, bör man komma i håg, at han ifrån den Proteſtantiſka vände ſig til den Romerſka Kyrkan, och at han var Konungens i Polen Hiſtoriograph. Han afled 1681. Se mera om honom uti *Hamb. Biblioth. Hiſtor.* Cent. II. p. 252. Hans Lefverne beſkrifver J. G. Boehme, *Obſervat. ad Diar. Pacificat. Olivenſ.* näſt efter *Acta Pac. Olivens. inedita.* T. I. Vratiſl. 1763. *in 4:o.*

4856. Neuer Polniſcher Florus, oder kurtze Beſchreibung der kriege, welche König Johannes Caſimirus wieder die Coſacken, Tartarn, Moſkoviter, Schweden, Chur-Brandenburg, und die Confœderirten geführet &c. *in duod.* Nürnb. 1666.

Författaren kallar ſig *der Unpartheyiſche*, och härmed förſtås den bekanta *Erasmus Franciſci*, eller, ſom hans rätta namn var, *Erasmus Finx*, ſe Placcii *Theatr. Anonymor.* & *Pſeu-*

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Pſeudonymor. T. I. p. 465. och Jo. Moll*Cimbr. Liter.* T. I. p. 181.

De här anförde Polſke Hiſtorieſcribenter är icke utan nytta för en Swenſk Hiſtoricus.

4857. Demonſtratio Suecica ruptur*a* Induciarum a parte Hollandorum.

Londorp T. VIII. p. 684.

4858. Extract Schreibens aus Seeland den Frieden betreffend, nebſt den abgehandelten puncten. *in quarto.* 1660.

4859. Gott lob! der liebe Fried i*st* Norden; iſt endlich auch noch richti*g* worden. *in quarto.* 1660.

4860. Der Kön. Maj. zu Schweden zu denen Polniſchen Friedens-Tractaten in Preusſen verordneten Commisſarien und Plenipot. Legaten Pardons Patent für alle ausgewichene K. Schwed. Officirs, Soldaten und Unterthanen &c. Dat. Sappot, d. 2. Maji 1660. *fol.* 1 a.

4861. *Viti* BERINGII Obſidio Hafniensis, & eorum, quæ, ea durante, per Septentrionem fere omnem, ad memoriam illuſtria contigere, ſtricta enarratio in *quarto.* 1676. pp. 238.

Boken är icke almän: Autoren var en lärd man, god Orator, Poët och Hiſtoricus: han gior

giorde ſit Fädernesland heder, och afled d. 20 Maji 1675 uti ſit 58. ålders år. Ingen hade dragit i tvifvelsmål, at han ju var rätta Författaren til Hiſtorien om Köpenhamns belägring, ſom af trycket utkom efter hans död, in til deſs Prof. Jo. Gottlob Boehme i Leipzig funnit, uti en, den berömda Jo. Henr. Boecleri Breſſamling, ſom nu förvaras i Magiſtrats Bibliothequet därſtädes, den efterrättelſen, at Bering på alt ſätt ſökt förmå denna lärda Straſsburgiſka Profesſoren, at påtaga ſig detta arbete, hvarföre han låfvat och tilſtält honom en vedergäldning af 300 Riksd. Denna Anecdote har Prof. Boehme meddelat det almänna uti et Programa, på 1 ½ ark *in 4:o*, hvaruti han förkunnar ſine Sommar-Föreläsningar för år 1758. anmärker likvål dervid, och beviſar med flere gode ſkål, at Hiſtorien om Köpenhamns Belägring, ſådan ſom den finnes tryckt, verkeligen är Berings Arbete, hvartil han icke behöft låna någon annans penna; men at arbetet ſom Boecler åtagit ſig, til äfventyrs torde vara et helt annat Werck, ſom icke kommit i dagsljuſet: jämför *Götting. Anzeig.* 1758. p. 742. *Fortgeſ. Nachr. von dem Zuſtande der Wiſſenſch. u. Künſte.* &c. III. B. p. 214.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

At Kon. Carl Guſtaf tilbudit Bering at bliſva *Hiſtoriographus Regni*, är en anecdote hvarpå Prof. Sv. Bring, i Lund meddelar ojäfaktigt bevis: ſe deſs *Saml. af åtſkillige Handling.* &c. III. Del. p. 304 — 308.

4862. *Henr.* WALLENSBECHII Diarium

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

polemicum metricum Obſidionis Havni-enſis, *in quarto*, Havniæ 1660.

Om denna ſällſama, och på et ganſka beſyn-nerligit ſätt inrättade Dagbok öfver Köpenhamns belägring, ifrån d. 8 Aug. 1658 intil d. 1. Jun. 1660. läs *Hamb. Biblioth. Hiſtor.* Cent. VII. p. 294.

Flere Skrifter angående Köpenhamns Belä-ring upräknar N. P. Sibbern, *Bibl. Hiſt. Dan. Norveg.* p. 213. *ſeq.*

4363. MSC. Et kort och ſanfärdigt Diarium: innehållandes den Marche, ſom H. K. M. af Swerige, Carl Guſtaf, ſ och des Generaler, med Armeerne, u Konungarikerne Påhland och Danmarck, uti påſtående Krigen, gjorde ifrån begyn-nelſen til ändan, a. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. Hvarutinnan och förnembligen ige-nom numeros, alle Stationer och Huf-vudquarterer, dag ifrån dag, anvijſes &c. Alt med flijt annoterat och opteckna af *Eric* Jönsſon DAHLBERGH, högſtbem. H. K. M:s då förordnade General Quarterm. Lieutenant vid des Hufvud-Armée.

Handſkriften var på en Bokauction i Stockh. Notarien Ekholm har lämnat mig derpå föl-jande Beſkrifning: "Detta Diarium börjar med "d. 5. Julii 1655 och går längre än Titula "utviſar, nemligen ända til d. 2 Junii 1660. "med 2 Tabeller, en öfver Polen, den andra "öf-

Digitized by Google

"öfver Danmarck. Slutas med följande Fran- B. III.
"ſka Verſer": C. 3.
Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Tel étoit Carl le grand, le plus vaillant en guerre,
La Majeſté des Goths, merveille de la terre,
Qui contre ſept Eſpéés ſe mettoit tellement,
Que leur ſuperbité eſt tombé viſtement.

4864. The Hiſtory of the late Warres in Denmark. Compriſing, all the Transactions, both military and civil, during the differences betwixt the two Northern Crowns, in the years 1657. 1658. 1659. 1660. illuſtrated with ſeveral Maps. By R. M. *in fol.* London, Basſet. 1670. pp. 146.

Författaren kallar ſig *Roger* Manley. Taflorne föreſtålla Grundritningarne af Köpenhamn, Cronenburg, Swenſka Lågret på Seland, och ſlaget på Fynen.

Emot ſlutet af Boken, p. 137 — 146, låſes en Berättelſe om Sakernas förlop emellan Swerige och Danmark, ſom *Phil. Meadow*, hvilken vid Roſchildſka Freds-Tractaten var Engelſk Plenipotentiarius, och en af Mediateurne, vid ſin återkomſt til England, in Dec. 1659 aflämnat. Huru vida denna Berättelſe är öfverensſtämmande med den ſom här ofvanföre n. 4837. är anförd, kan jag icke ſäga, emedan jag ej haft tilfälle dem med hvarannan at jämnföra.

4865. Bondigh Verhael des Orlooghs

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

tuſſchen de twe Noordſche Rycken Denemarken en Sweden, beginnende in de maent Junii 1657. en eyndigende in't Jaer 1660. d. 27. Maji. S. v. *in quarto*. Amſterdam. 1660.

Tituln år tagen utur Corn. a Beughem *Bibliogr. Hiſtor. Chronolog.* p. 617.

4866. Kriegs und Friedens Poſaune, ausblaſend eine Geiſt — und Geſchichtliche Beſchreibung des letzteren Nordiſchen Kriegs- und Friedens-weſens: wie dieſe aufgeſetzet *Ernſt.* MÜLLER, Pfarrer, damals bey der Kön. Schwed. Armée, jetz aber zu Gieſen, und hierſelbſten gedrucket, Ant. Utz, im anfang des 1662. Jahres. *in fol.*

År ſkrifven på Vers, och beſtår af 51. ſid. utom Dedicat. m. m.

4867. Några nyja Aviſer ifrån åtſkillige Lands-Orter: tr. d. 6. Jun. 1660. *in quarto*. ½ ark.

4868. Kongl. Maj:s Placat om en almån Solenn Tackſågelſe dag, ſom (d. 26 Aug. 1660) öfver hela Swerige hållas och firas ſkal. Dat. Stockh. d. 24. Jul. 1660. *in quarto*.

4869. Handlingar om Riksdagen i Stockholm, år 1660.

Uti

Uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl. d. XI.* B. III.
Hiſt. XIV. Saml. p. 5 — 75. C. 3.

Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Desſe Handlingar åro: 1. Kgl. Maj:s Propoſition af d. 27. Sept. 1660, 2. Relation om Fåderneslandets tilſtånd, af d. 3. Oct. ſ. å. (författad af Ed. Ehrenſten.) och 3. Propoſition til R. Stånder af d. 26. Nov. 1660.

4870. Relation om Herredags (Rikslags) Handlingarne i Stockholm, ifrån d. 27. Sept. 1660. författad af Biſkop. i Åbo, D. J. Tersero.

Se S. Loenboms *Hiſt. Mårkvårdigheter*, II. Del. p. 3 — 32. p. 82 — 88. III. Del. p. 36 — 75.

Tros vara det Arbetet, om hvilket Terſerus, uti ſin egen Lefvernesbeſkrifning, Mſct. ſäger: *in Comitiis Holmenſibus 1660. uſus hoſpitio apud Nicol. Roſenfeldt, fideliter conſignavi omnia, quæ cum Clero communicata ſunt Comitiorum Acta.* Han ſkrifver vidare, at då Dr. Chriſtina, ſom det året var kommen til Swerige, råkade få ſe dem och låſa hvad deruti handlades om henne, påſtod hon, at han ſkulle inſtåmmas, til at förſvara ſig; men han öfverſände allenaſt en Förſvars-Skrift, och vardt i följe deraf aldeles frikänd.

En Dagbok öfver alt hvad ſom under denna Riksdag, i Pråſta-Ståndet, paſſerat, förvaras ibland mina handſkrifter; Vol. *in 4:o*, af 460. ſid. mycket gles ſtyl. Detta MScpt har framledne Cenſor Libror. Guſt. Benzelſtierna

I 5 lå-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

låtit copiera, och gifvit det följande Titul; *Acta Conſiſtorii in Comitiis publicis Holmiæ A. 1660. a die 27 Sept. ad 29. Novemb.* ſamt tillagt et Regiſter på de märkvärdigaſte omſtändigheter ſom deruti förekomma. Mycket ſom Terſerus uti ſin Relation i korthet vidrörer, utföres här vidlyftigt. At Författaren varit Ledamot af Präſte-Ståndet, därom är intet twifvelsmål; men om det varit Terſerus, eller någon annan, vågar jag icke decidera.

3871. Ståndernas Declaration om Ryſka våſendet. Dat. Stockh. d. 10 Nov. 1660.

Stiernmans *Saml. af R. D. Beſl.* T. II. p. 1368.

4872. *Andr.* WALLENII Tubæ Triumphalis Echo, ob Caroli Regis natalem ſextum & reſtitutam pacem (Carmen Elegiacum) *in fol.* Holm. Meurer 1660.

Jo. Schefferi *Suec. Lit.* p. 239.

4873. Några nyia Aviſer ifrån åtſkillige Lands-orter: d. 5. Dec. 1660. *in quarto.* $\frac{1}{2}$ ark.

4874. Der Kön. Maj. zu Schweden Begnädigung der Stadt Riga, wegen tapfer ausgeſtandener Belagerung und Blocquade. *in quarto.* 1661.

Läs härom C. Kelchens *Lieflåndiſche Hiſtorie,* 1695. *in 4:o.* p. 601. Borgmäſtare och Råd benådades med Adelige Privilegier: det här öfver utfärdade Diplome, dat. Stockh. d.

23.

Digitized by Google

23 Nov. 1660. ſtår i Webers *Verändertes Rusſland*. I. Th. p. 374. Frf. u. Leipz. 1744. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4875. Brevis enarratio rerum bello geſtarum ab initio regiminis Sereniſs. & Potentiſs. Regis Sueciæ, Caroli Guſtavi, ad confectam auſpiciis Sereniſs. & Potentiſs. Regis Sueciæ Caroli XI. denique pacem, ex monumentis Literarum Cancellariæ Regiæ in Novembri a 1661. cujus unum exemplar tranſmiſſum ad D. de Gualdo, die 14. Jul. a. 1662. alterum D. Comiti de Dohna in Hollandia tranſmiſſum. in .... Venetiis.

"*Jacob* WATTRANG ſammanſkref på befal"ning, år 1661. in Nov. denna Tractat om K. "Carl Guſtafs Krigs-förråtningar och Felttåg, "hvilken 1662. d. 14. Jul. utſändes til Herr "Gualdo, ſom antingen ſielf, eller igenom nå"gon annan denſamma öfverſatt och uti Vene"dig trycka låtit: Den år en ibland de ſällſyn"taſte Böcker i Swerige". v. Stiernman, *Adels Matrikel*, I. Del. p. 368. Boken har jag icke ſedt; vål hade varit om v. Stiernman nårmare beſkrifvit henne, eller åtminſtone utſatt formatet: dock, detta har han giort uti *Förteckningen på de tryckta Böcker* &c. bakom *Matrikeln*, beråttandes henne vara *in oct*. I Mſct finnes denna Beråttelſe, uti Ant. Archivo under n. D. 59. *in fol.* 32 Ark.

4876. Förordning och Stadga, hvar efter med Swenſke Skep och Godz, hvilke

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

ke genom Øreſund eller Belten paſſera, i förmågo af Rijkſens Råt och Pacter, ſkal förhållas: dat. d. 16. Febr. 1661. *in 4:o.*

4877. Relation om H. K. M:s lyckelige, emot alla ſina och Rijkſens för detta Fiender, Progreſſer, och huru ſåſom deruppå federmera år genom Gudz välſignelſe följt en univerſal, reputerlig, ehrbar och evigt varande Fred. *in quarto,* 1661. 1 a.

4878. Kongl. Maj:s Placat om en almån, ſolenn Tackſåjelſe-dag ſom (d. 1. Dec. 1661.) öfver hela Swerige hållas och firas ſkal: dat. Stockh. d. 20. Sept. 1661. *in quarto.*

Denna Tackſåjelſe-dag firades efter ſluten Fred med Ryſsland.

4879. Placat om Finſke och Ryſke Bönder, at få efter Freds-Fördraget, ſätta ſig under den Herrens beſkyd, ſom de hälſt åſtunda; af d. 29. Maji 1663. *in 4:o.*

4880. Panegyricus, Carolo XI. Regi Sueciæ, ſuper recepto in Pomerania homagio, V. Kal. Aug. a. 1663. dictus a *Joh.* POMERESCHIO. *in fol.* Gryphisw. 1663.

Jo. Molleri *Cimbr. Liter.* T. II. p. 655.

4881. Pomerania deſponſata — Carolo

lo XI. — dicto ab inclyta Pomeraniæ Nobilitate, Urbium Senatu, Populoque, publico homagii juramento, amoris & juſtitiæ imperio. In Communi DVCatVs PoMeranIæ LaetItIa. (1663.) dedicata a *Jo. Ge* TREMELLIO, AA. L. L. & Phil. Doct. Reg. Pædagog. Stetinens. Rectore, anno, CaroLo Desponſata (eſt) PoMeranIa In AVgVſto. *in fol.* Stetini, Rhete. pl. 20. c. fig.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4882. MSC. Inſtruction, hvarefter Kongl. Maj:s Præceptor Edmund Gripenhielm — uti Kongl. Maj:s Inſtitution och Lårdom ſig hafver at regulera och råtta: gifven i Stockholm, d. 24. Nov. (ſom år Kongl. Maj:s Födelſedag) a. 1663.

Uti mina Samlingar; och eljeſt nog allmån.

4883. R. R. Gr. Bengt Oxenſtiernas Bref til Riks-Skatmåſtaren Guſt. Bonde, af Riga, d. 1. Maji 1664. om Krig emot Ryſsland.

Uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* II. Saml. p. 21 — 32.

4884. Beråttelſe om et af Hert. Adolph Johan tilämnadt Uptor, hvaruti R. Rådet Bengt Skytte ſkal varit delaktig; med Anmårkningar hårvid utdragne utur authentique Handlingar.

S.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

S. Loenbom, *Hiſt. Mårkvärd.* I. D. p. 155. — 171. Berättelſen år en muntelig ſägen, ſom tyckes ingen grund äga; hvilket ochſå af anmårkningarne nogſamt kan intagas.

4885. Kongl. Maj:ts Propoſition angående några Rikſens tarf och högvigtige Angelägenheter, föreſtåld ſamtelige Rikſens Stånder, ſom på detta allmånna Mötet åro förſamlade, til at dem betrakta, och efter et endrågtigt moget öfverlåggande, gifva ſin underdånigſte Förklaring opå, ſom kan vara låmpad til Rikſens Wålfård och Kgl. Maj:s til dem fattade gode och nådigſte Förtroende. Act. Sthm. d. 14. Jun. 1664.

Uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl d. XI. Hiſt.* XIV. Saml. p. 76 — 103.

4886. Fragment af en Dagbok, hällen öfver det ſom paſſerat vid Riksdagen 1664. på Riddarhuſet.

Idem, *Hiſtor. Mårkvärd.* IV. Del. p. 119 — 147.

4887. En kort Relation om Herredags (Riksdags) Acterne i Stockholm, 1664. (Maji — Aug.)

Idem, *ibid.* II. Del. p. 33 — 72. År författad af en Pråſt ifrån Weſtmanland, ſom denna gång varit Riksdagsman.

4888. Kort Memorial öfver det ſom ſig

ſig tildrog vid Riksdagen i Stockholm 1664. ſerdeles uti et och annat mål hos Allmogen. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Uti *Sw. Fatburen*, III. Öpn. p. 25 — 31. p. 38 — 40.

4889. Panegyricus in Natalem — Caroli XI. — in Acad. Gryphiswald. ſub auſpicio Rectoratus, dictus a *Joh.* POMERESCHIO. *in fol.* Gryphiswald. Doiſcher. 1665. pl. 5.

4890. Literæ viri cujusdam nobilis ad amicum, de moderno rerum ſtatu, ac modo formandorum hoc tempore in Svecia conſiliorum. Anno 1665.

Brefvet år teknat B. *de* C. *Prope Viſurgim, Calend. Decembr.* a. 1664. Jag åger det allenaſt i handſkrift; men tviflar icke på at det blifvit tryckt. Det går förnämligaſt derpå ut, at viſa, det Sweriges intereſſe kräfde at ingå närmare Förbund med England, utan at likwål aldeles förkaſta Frankrikes propoſitioner. Författaren viſar ochſå emot Öſterrikiſka Huſet mycken benägenhet.

4891. Concept af et Memorial, ſom Rikſens Råd förehade at inlefverera til den Kongl. Regeringen, år 1665. innehållande Påminnelſer vid des Förvaltning af Regerings-Ärender.

Det-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Detta mårkvårdiga Document, och hvilket i nårvarande tid (1769.) icke utan orſak ſynes vara i dagsljuſet framdragit, låſes i *Sw. Fatburen*, VI. Öpn. p. 105 — 111. p. 113. — 119.

4892. Oratio ad Carolum Regem, cum primum Upſaliam ſtudiorum cauſa veniret, habita a *Joh.* SCHEFFERO. *in quarto*, Upſal. Curio. 1665.

Omtr. åfven dårſtådes, *in oct.* 1. a.

4893. Panegyricus — Carolo — Regi — ſuper præſtito S. R. M. Ejus in Pomerania Orientali Homagio, dictus V. Non. Nov. a. 1665 — in Acad. Gryphiswald. a *Joh.* POMERESCHIO. *in fol.* Gryphisw. Doischer. pl. 4.

4893. (a.) *Conr.* FRIEDLIEB Panegyricus, Carolo Regi Sueciæ & Commisſariis Regiis dictus. *in fol.* - - - - 1605.

Bibl. Acad. Gryphisw. T. I. p. 699.

4894. Eigentliche Anweiſung, wie des heil. Reichs Stadt Bremen in dieſem 1666. Jahre, vom 30 Aug. biſs d. 15. Nov. von des Königl. Schwediſchen Reichs-Feld-Herrn, H:n Carl Guſt. Wrangel Hochgråfl. Excell. zwiſchen zweyen Haupt lägern, und deroſelben, wie auch andern Beſchantzungen iſt beſchloſsen und bloqui-

Digitized by Google

quiret gehalten worden, und wie beyde, ſowol die Kön. Schwediſche, als hohe allirte Churf. und Fürſtl. Armée auf dero Rendés-Vous, nach getroffenen Frieden ſich præſentiret.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Charta, ſtucken af C. Schultz: ſe *Alt u. N. aus den H. Brem. u. Verden.* VI. B. p. 318.

Hithörande Handlingar, ſe n. 8405 — 8416.

4894. *a)* In Natalem auſpicatiſs. — Caroli XI. — ſubjectisſima devotio, quam in Acad. Kilonenſi, d. 24. Nov. 1666. — teſtatus eſt *Chr. Ehrfr.* CHARISIUS. *in fol.* Kilon. Rauman. 1667. pl. 9.

4895. Panegyricus — Regi Carolo XI. — Hedw. Eleon. Reginæ, — dictus in Acad. Gryphisw. ipſo die Caroli, a *Conr.* FRIEDLIEB. *in fol.* Gryphisw. 1668. pl. 8.

Om Författaren och deſs Skrifter handlar Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. II. p. 207.

4896. Kongl. Maj. — Propoſition, gjord och framſtåld till ſamtel. Rikſens Stånder — med allernåd. begåran, att de denſamma wål hoſs ſig öfverlågga — tilbörligen förklara och reſolvera ville. Dat. Sthm. d. 16 Jun. 1668.

Uti S. Lœnboms *Handl. till K. Carl d. XI. Hiſt.* XIV. Saml. p. 103. — 129.

4897. En kort Beråttelſe om Riksdags Handlingarne i Stockh. år 1668.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

S. Lœnbom, *Hiſtor. Mårkwård.* IV. Del. p. 14. — 31.

4898. Oratio, qua — Caroli XI. auſpicatisſ. diem natalem — in Acad. Aboënſi, publice concelebrabat, d. 24. Nov. 1668. *Henr.* Sacklinius. *in fol.* Aboæ, P. Hanſonius, pl. 5.

4898. *a) Conr.* Friedlieb de prodigioſa Regum Sueciæ per diverſa luſtra magnitudine. *in fol.* Gryphisw. 1669.

Bibl. Acad. Gryphisw. T. I. p. 699.

4899. Panegyricus, Deo immortali — Carolo XI. — Hedvig. Eleonoræ, — Illuſtrisſ. Senatoribus &c. dicatus a *Conr.* Friedlieb. *in fol.* Sedini, Höpner 1670. pl. 7.

4900. Oratio gratulatoria in adventum — D. Joh. Gyldenſtierna & D. Claud. Rhålamb, R. S. Senator. rerum per Scaniam, Hallandiam & Blekingiam conſtituendarum ſelect. Scripta a. 1670. nomine publico a *Chriſt.* Cassio, Eloqu. & Poëſ. Prof. Ord. *in fol.* Lond. Scanor. Haberegger. pl. 6.

Om Författaren handlar v. Dœbeln, *Hiſt. Acad. Lund.* Cont. II. p. 25.

4901. Handlingar om en upkommen Skiljaktighet öfver 1670. års Stat.

S. Loenbom, *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* B. III. III. Saml. p. 5 — 64. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Hår fôrekommer den frågan, "Om de "frånvarande Rikſens Råd, uti hufvudårender "voro fôrbundne at åtnôjas med hvad de når-"varande beſlutit"?

4902. Panegyricus de Auguſtiſs. Regum Regnique Sueciæ concordibus animis, conſiliis & lacertis, iisque per diverſa luſtra partis ingentibus Orbis Arctoi incrementis, devotisſima mente manuque ſcriptus — a *Laur.* FRIEDELIO. a. 1671. *in fol.* Gryphisw. Doiſcher. pl. 5.

4903. *Joh.* POMERESCHII Dedicatio Natalis decimi octavi Caroli XI. Regis Sueciæ. *in fol.* Gryphisw. 1672.

Jo. Molleri *Cimbr. Liter.* T. II. p. 655.

4904. Panegyricus, ſive Orat. gratulator. — Carolo XI. — cum XVII. ætatis annum & 24 dies implens, XV. Kalendar. Januar. luce, a. 1672. Regni Sueo-Gothici habenas hæreditario jure capeſceret, dd. a *Joh.* WIDEKINDI, Hiſtor. reg. *in fol.* Holmiæ, Wankif. pl. 10.

4905. *Joh.* UPPENDORFII Gratulatio cum Imperii gubernacula capesſeret Sereniſs. Rex Carolus XI. *in 4:o* Holmiæ. 1672.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4906. *Andr.* WOLLIMHAUSS Triumphus felicitatis Sueoniæ ab Ordinibus Regni præſentatus, cum Carolus XI. ad Imperium Sveo-Gothicum evectus eſſet. *in fol.* Upſal. 1672.

Jo. Schefferi *Svec. Litt.* p. 260.

4907. Carolo XI. — Regni aviti Imperium — d. 18. Dec. 1672. auſpicanti, aurea ſecula & regna Saturnia — de tripode fatidico vaticinatur Augur Apollo. (Carm. Heroic. *Andr.* STOBÆI.) *in fol.* Holmiæ, Wankif. 1672. pl. 8.

4908. Panegyr. in — Carolum XI — cum Suæ Reg. Maj. impleto XVII ætatis anno, Senatus Populusque Sveo-Gothicus rerum ſummam deferret, — ſcript. a J. HAGEMEISTER. (Carmen) *in fol. pat.* Holm. 1672. pl. 1.

4909. Solemnia Carolinæ — cum — Imperium — Carolus XI. — maximo ſubditorum gaudio adiret; ex decreto Senat. Acad. per *Nic.* HYLTENIUM celebrata. *in fol.* Lond. Scan. Haberegger. pl. 10.

4909. (a.) *Conr.* FRIEDLIEB Oratio ſub auſpicio Regii Imperii Caroli XI. *in fol.* . . . . 1673.

Bibl. Acad. Gryphisw. T. I. p. 699.

4910.

Digitized by Google

4910. Til Hans Kongl. Maj:t Kon. Carl d. XI. Kongl. Regeringens Berättelſe, angående Regements-Förvaltningen under högſtbem. Konungs Minderårighet; öfverlåmnad d. 18 Dec. 1672. då Konungen ſjelf antog Riks-ſtyrelſen. Hvarjemte följer en kort Beſkrifning om K. Carl d. XI. Lefverne, och de Skådepenningar, hvilka under den tiden ſlagne åro. *in oct.* Upſala, Edman, 1771. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Lårda Tidn. 1773. n. 73. 74.

Utgifvaren år Kammar-ſkrifvaren i Kongl. Krigs-Collegio, *Sigfr. Lor. Gahm Perſſon.* Des Företal, innehållande K. Carls korta Lefvernes-Beſkrifning, beſtår af 80 och Förtekningen på Skådepenningarne, hvilken Herr Canc. Rådet *Berch* honom meddelat, af 40. ſidor. Sjelfva Hufvud Skriften intager 175. ſid.

4911. Relation om allmånna Sakernes tilſtånd under Hans Maj:s, Konung Carl XI. minderårighet, intil des Antråde til Regeringen.

Uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* IV. Saml. p. 67 — 94. Angår Utrikes Årenderne.

4912. In Carolum XI. — cum poſt conſcenſum, — Holmiæ, — paternum avitumque ſolium, prima vice ſuam inviſeret

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

ret Upſaliam, d. 16 Jan. a. 1673. Muſarum Upſaliens. pietas. *in fol.* pl. 2 ½.

4913. Oratio ad — Carolum Regem, cum gubernaculis Imperii ipſe primum admovisſet manus, habita coram Rege, d. 17. Jan. 1673. a *Joh.* SCHEFFERO. *in quarto*, Upſal. Curio. pp. 26.

4914. Churf. Brandenb. Declaration wegen des Armiſtitii, de dato Minden, d. 10/20. Mart. 1673. *in quarto.* ½ Bog.

Innehåller Swar uppå Svenſka Miniſterns gjorde föreſtålningar.

4915. Copia Röm. Käyſerl. Maj. Kön. Schwed. Maj. und Churf. Durchl. zu Bäyern, als auch Pfaltz Neuburg gethane Schreiben, das Frantzöſiſche Kriegsweſen betreffend. *in 4:o.* 1673. 3. Bog.

4916. *Adolphi* BRACHELII Hiſtoria ſui temporis rerum bello & pace per Europam & Imperium Romanum geſtarum, Pars I & II. ab a. 1618. ad a. 1652. inde per *Chr. Adph.* THULDENUM, ad a. 1660. producta; denique per *Henr.* BREWER, in an. 1673. continuata: cum Tractatibus Hiſtorico-Politicis, Actisque publicis & fig. æneis, VII. Voluminibus. *in oct.* Calonia, ſumptibus J. A. Kinchii. 1675.

"Di-

Digitized by Google

"Diverſis annis, mutatisque ſubinde titulis "prodierunt. Res quidem hi autores maxime "Germanicas belli pacisque LX. annor. ſpatio "annotarunt, connexas tamen cum ceteris Euro-"pæis. Singulis Tomis Tractatus illi, quorum "mentio in expoſitione facta, Inſtrumenta nimi-"rum pacis, pacta & ſimilia ſunt addita. Bra-"chelius — ſatis nitide; Thuldenus — ample "profuſeque; Brewerus inepte fere, omnes non "ſine partium ſtudio, ſcripſerunt, prudentibus "tamen, & judicio præditis materiem, qua u-"tantur, præbent." *Biblioth. Hiſtor. Struvio-Buder.* p. 133.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Några Thuldeni enſidigheter, ſamt grofva utlåtelſer emot Kon. Carl Guſtaf har Jo. Loccenius anmärkt och vederlagt *in Obſervationibus & Not. Hiſtor.* vid ſlutet af ſin *Hiſt. rer. Suecicar.* Upſal. 1662. *in 8:o.*

4917. MSC. Reſebeſkrifning öfver Kon. Carl d. XI. Reſa i Swerige, år 1673. *in fol.*

Ibland Handſkrifterne uti Ant. Archivo. Är upſatt af *Jo.* Hadorph, hvilken lämnat rum för Monumenter och Inſcriptioner ſom ſkulle införas. Afhandlingen ſtannar vid Höjentorp, och går ſåledes icke til ſlutet af reſan.

En Relation öfver Konungens Reſa til Dalarna, i början af år 1673. ſtår uti S. Loenboms *Handl. til K. Carl d. XI. Hiſtor,* IX Saml. p. 3.

4918. *Nic.* Hyltenii Panegyricus,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Carolo XI. Acad. Carolinæ nomine, cu primum conditorem ſuum, provincias re gni perluſtrantem, gratulabunda excip ret, die 18. Aug. a. 1673. *in fol.* Lond Scan.

J. Schefferi *Suec. Lit.* p. 235.

4919. Lineamenta gloriæ Suecicæ autore — *Erlando* B. Dryselio. *in 4:o* Witteb. Henckelius, 1673. pl. 5.

Författaren viſar uti et hiſtoriſkt ſamman hang, huru Swerige genom ſine glorwyrdigſte Konungar och Regenter, förvärfvat ſig både heder och anſende. Vid de äldre tider, är han ganſka kort, men deremot ifrån Guſtaf d. I. til Carl d. XI. mera vidlyftig.

4919. (a.) MSC. Geſpräch zwiſchen Simplicio und Candido, über gegenwärtige Conjuncturen.

Uti mina handſkr. Samlingar.

Angår Sveriges Alliance med Frankrike, ſom ogillas; en nära Sammanſättning emellan Sverige och Danmark föreſlås; och förmånerne uppräknas, ſom man af en ſådan Union hade at förvänta &c.

Öfverſt i brädden har någon, til äfventyrs Författaren ſjelf, ſkrifvit följande mening: "*Sacra & Suecorum & Danorum anchora,* von "Habbæo, a. 1673. Ihro Maj:t zu Dennemark "und Dero Geh. Räthen übergeben: und dieſes "iſt

"iſt das übel das Habbæus contra Schweden "machiniret hat, als er in Dennemark war." Författaren talar frit; men icke förgripeligit. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4920. Et kort Sambtaal, ſom tvenne goda Vänner och bekandte, Valencius von Vriedland, och Erneſtus Friedman, kommandes med hvarannan i Holland tilſamman, ſins emellan hållit hafve, uthöfver närvarande Conjuncturernes och Sakernes tilſtånd. Uthi Swenſka Tungomålet, utur det Holländſka translaterat. *in 4:o.* 7 ark.

Det ſamma, på Tyſka. 1675. *in 4:o.* item, på Engelſka, ſ. å. *in 4:o.* Hålles före vara författat af dåvarande Kongl. Secret:n Hindr. Hoghuſen.

Om denna Skrift ſäger S. Loenbom, i ſina *Anecdoter om namnkunniga och merkwärd. Sv. Män,* D. I. St. VI. p. 103. uti en note, at: "efter en af framl. Prof. Ol. Verelius gjord "antekning, innehållas häruti de ſkriftelige och "muntelige Diſcurſer Herr Eduard Philipsſon "Ehrenſten, ſom förſtås under namnet *Erneſtus* "*Friedman*, haft med Prinſen af Oranien vid detta tilfälle": citerandes Lönbom därvid: A. Schönbergs *Hjältars ſammanliknade Hiſtorier*, I. D. ſ. 64. i Anmärkn.

4921. Franſka Ambasſad. Marquis de Feuquières, Tal i publique Audience, hållit d. 17 Aug. 1674. til Kon. Carl XI. ſamt Kgl. Maj:s derå gifne Swar. (På Franſyſka)

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Se S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* VIII. Saml. p. 196 — 202.

4922. Aletophili Sendſchreiben an Cenſorinum, in welchem die gerechtigkeit der Brandenburgiſchen Waffen, ſo der Frantz. Ambasſadeur Feuquieres, in einer öffentlich zu Stockholm gehaltenen Oration angegriffen, dargethan und erwieſen wird: aus dem Latein. überſetzt. *in oct.* 1674. pp. 32. item *in quarto*, 1675. pp. 16.

4923. Modestini Sendſchreiben an Aletophilum, in welchem die behutſamkeit der Schwediſchen Waffen, ſo nicht wieder Chur-Brandenburg gerichtet werden können, dargethan und bewieſen wird. Nechſt angehengtem Extract etzlicher anmerkungen, wie der allerchriſtl. König in Franckreich ihm gefallen laſſen die erhöhung über alle Chriſtliche Potentaten in Europa, und mit göttlicher ehre reſpectiret zu werden. *in 4:o.* 1674. 1½ B.

4924. S. R. Maj. Sueciæ Literæ ad Dom. Electorem Brandenburgenſem. *in quarto.* (Holmiæ 1674.) pl. 1½.

• Tillika utgifvit, ſå väl på *Swenſka*, ſom på *Tyſka*, ſamma år, *in 4:o.*

Brefvet, ſkrifvit d. 10. Oct. 1674. tiänar til ſvar på en Skrifvelſe, ſom Churfurſten, d. 30. Jun.

Digitized by Google

Jun. ſ. å. til Kongl. Maj. hade låtit afgå. Brevet och-Svaret låſas hos Lünig, *Lit. Procer. Eur.* T. II. p. 753. ſqq. B. III, C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4925. Literæ Cæſareæ ad Regem Sueciæ, ne arma cum Rege Galliæ conjungat, aut ad ejus inſtantias quicquam contra Electorem Brandenb. intendat. (Lat. & Germ.) *in quarto*, pl. 1.

Ock hos Lünig, l. c. p. 764. item ſerſkilt på Tyſka, *in 4:o.* Brefvet år ſkrifvit d. 19. Nov. 1674.

4926. S. R. Maj. (Sueciæ) Literæ ad Dom. Imperatorem Romanorum. *in 4:o*, (Holmiæ 1675.) pl. 1 ½.

Ock hos Lünig, l. c. T. II. p. 768. item, på Swenſka *in 4:o*, jämvål på Tyſka, *in 4:o.* och *in 8:o.*

Tienar til ſvar på näſtſöregående Bref, och år underteknat, Strömsholm, d. 15. Febr. 1675.

4927. S. R. Maj. (Sueciæ) Literæ ad Celſos ac Præpotentes DD. Ordines Generales Fœderati Belgii. *in quarto*, (Holmiæ 1675.) pl. 1.

Ock hos Lünig, T. II. p. 776. tillika, på Swenſka, *item*, på Tyſka, ſamt på Engelſka, *in 4:o.* Brefvet år daterat d. 5. Dec. 1674.

4928. Des neulich verkleideten, jetzo abermahl in der Welt verſchickten Götter-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

ter-Bothen Mercurii fortgeſetzte Erzehlung, worinnen er, — die wichtigſten Diſcurſen, mutmasſungen und meinungen ſo bey denen Teutſchen, als einigen benachbahrten des Welttheils Europæ begriffenen, und in jetzigem Kriege mit interesſirenden Höfen und Stånden — der welt zur nachricht abermahl entdecket und verlåsſet. *in quarto*, 1674. pp. 80.

Huru många gånger denna Tyſk politiſka Mercurius, under påſtående krig, för allmänheten viſat ſig, år mig obekant. *Biblioth. Thomaſiana,* Halæ 1739. *in 8:o.* p. 283. förekommer: "Des Mercurii zum 4:ten mahl abgeſtat-"te Erzehlung. Warb. 1675. *in 4:o.*"

4929. S. R. Maj. (Sueciæ) Literæ ad Reverendiſs. Sereniſs. Celſiſs. Illuſtriſs. Reverendos, Illuſtres, Magnificos, Generoſos, & Spectabiles Rom. Imperii Electores, Principes & Status. *in quarto*, (Holmiæ 1675.) pl. 2.

Londorp, T. X. p. 240. Lünig, T. II. p. 784. Tillika utgifvit på Svenſka, ſ. å. *in 4:o.*, item på Tyſka, *in 4:o.* och *in 8:o.* År dat. d. 16. Dec. 1674.

4929. (a.) *Conr.* FRIEDLIEB Leo ſeptentrionalis ex virtutibus Caroli XI. deſcriptus. (Oratio.) *in fol.* Gryphisw. 1674.

Bibl. Acad. Gryphisw. T. I. p. 700.

4930.

4930. Examen Literarum Suecicarum, quæ Holmiæ d. 16. Dec. a. p. datæ & ad Proceres S. R. I. Ratisbonæ congregatos miſsæ ſunt, extemporanee ſcriptum & excuſum. *in quarto*, 1675. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

C. G. Hofmanni *Biblioth. Jur. publ.* p. 396. n. 1626.

4931. Der probirte und nicht güth gefundene Schwediſche Blaue dunſt, welcher durch das Schreiben aus Stockh. de dato d. 16. Dec. 1674. denen Löbl. des H. Röm. Reichs zu Regenspurg verſamleten Ständen, — mit vermeinten annehmlichkeiten, hat wollen vor die augen gezogen werden, kürtzlich erläutert, und zu müsſigen ſtunden entworffen von einem getreuen Teutſchen Patrioten. *in quarto*, 1675. 3½ Bog.

4932. Abdruck eines Schreibens, welches des Chur-Brandenb. Herrn Stathalters Furſtl. Durchl. und Geh. Rath an den Kön. Schwed. Reichs Feldherrn, wegen bedruckung der Churf. Landen und Unterthanen; de dato Cöln an der Spree, d. 6. Jan. 1675. abgelasſen haben *in quarto*. ½ Bog.

4933. Churf. Brandenburgiſche Antwort auf das von I. K. M. zu Schweden,

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

den, an die Löbl. Stände des H. Röm. Reichs, d. 16. Dec. 1674. abgelaſſenes und in druck publicirtes Lateiniſch Schreiben. *in quarto.* 1675. 2½ B.

Flere gånger omtrykt.

4934. Gründliche Wiederlegung der vom Churfürſten zu Brandenburg publicirten Antwort auf I. K. M. zu Schweden an Churfürſten und Stände des Reichs, ohnlängſt unterm 16. Dec. 1674. abgelaſſenes Schreiben. *in quarto.* (Stockholm 1675.) 10. Bog.

Tillika utgifvit på *Swenſka*, med Titul: "Grundelig Förläggning" &c. *in* 4:o. 9½ ark.

4935. Einige Anmerckungen bey der von dem Könige in Schweden herausgegebenen, und alſo genandten Gründlichen Wiederlegung der von I. Churf. Durchl. zu Brandenburg publicirten Antwort auf I. K. M. zu Schweden — unterm 16. Dec. 1674. abgelaſſenes Schreiben. *in quarto*, 1675. 6. Bog.

4936. Chur-Brandenburgiſche Antwort auf die Schwediſche, fälſchlich alſo genandte, Gründliche Wiederlegung. *in quarto*, 1675. 10½ Bog.

4937. Schwediſche Remonſtration, da-

dadurch man S. Churf. Durchl. zu Brandenb. zum aggresſore wieder Schweden machen, und I. K. M. zu Groſs-Britannien wieder Dieſelbe aufbringen wollen; aus dem Frantzöſiſchen ins Teutſche überſetzt, nebſt einigen von Chur-Brandenb. ſeiten dabey gefügten anmerckungen. *in quarto*, 1675. 2½ Bog. item, eod. an. *in quarto*, 4. Bog.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

Londorp, T. X. p. 329.

4938. Copia Schreibens — des Schwed. Herren Reichs-Feld-Marſchallen (C. G. Wrangels) an Ihro Hochf. Durchl. den Chur-Furſtl. Herren Mårkiſchen Statthaltern und geheime Råthe. Und deroſelben darauff ertheilten Antwort. *in oct.* 1675. 1 Bog.

Brefvet angår Lefverantzers utgörande til Sw. Krigsfolket: det är dat. Stetin d. 8. Mart. 1675. Svaret år af d. 11 i ſamma månad.

4939. Summariſche Information deſſen was zwiſchen I. K. M. zu Schweden, und I. Chf. Durchl. zu Brandenburg, eine zeit hero pasſiret. Von denen Fürſtl. Bremiſchen Rathen, auf dem Cråys-Tage zu Lüneburg übergeben, und dictiret d. 27 Maji 1675. *in quarto.* pp. 16.

4940. Gründliche und auſsführliche ge-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

gegen-Information, in welcher dasjenige was in der von denen Fürſtl. Bremiſchen Råthen, auf dem neulich zu Lüneburg gehaltenen Nieder-Sächſ. Crays-Tage übergebenen — Summariſch. Information; ſo wohl auch, was in dem Kön. Schwed. Beantwortungs-Schreiben an Ihro Käyſ. Maj. de dato Strömsholm d. 15 Febr. d. J. und dann in einigen an verſchiedene Königliche und andere Höfe herumbgetragenen Lateiniſchen punčten, wieder I. Churf. Durchl. zu Brandenb. angeführet werden wollen, hauptſächlich beantwortet und wiederleget wird. *in quarto*, 1675. 12. Bog.

4941. Kurtze fürſtellung und erweiſung, daſs I. K. M. zu Schweden, bey fürgenommener armatur und einrückung in die Chur-Brandenb. Lande, keine andere intention als zur beförderung des zerſchlagenen univerſal friedens-negotii gehabt: wie auch, daſs I. K. M. Generalitet und Armée in Teutſchland gar calumnioſe beygemesſene unverantwortliche excesſe von einigen Churf. Miniſtris und Scribenten nicht erwieſen, noch auf beſchehene inquiſition angegebener masſen in facto befunden, wohl aber von S. Chf. Durchl. Armée im Hertzogthum

Pom-

ommern verübet worden und fürgegan- B. III.
en. *in quarto*, 1675. 2½ Bog. C. 3.
Sveriges
4942. Motus animorum circa motum Almänna
rmorum Suecicorum in Germaniam, & Hiſtoria.
rimum quidem in provincias Sereniſs. Carl XI.
rincip. Elect. Brandenb. Marchiam &
omeraniam. *in quarto*, 1675. pp. 23.

Denna Skrift är ockſå tryckt på *Tyſka*, med Titul: "Gedancken über der Schweden Einfall "in Teutſchland" &c. 1675. *in 4:o.* 3. ark.

Til prof af Författarens tänke- och ſkrifve ſätt, kan följande ſtälle tjena, p. 20. "Quis "tamen Regi juveni, & tam belligera proſapia "nato, vitio vertet anſam eam ad novum bel-"lum Galliæ perſuaſionibus, iisque adeo ponde-"roſis arripuisſe: quod jam dictum argumen-"tum Proceres ſuos eo quoque commovit. In-"ter eos quidam ſunt, qui originem Galliæ, a-"deoque & adfectum huic genti ſe debere pu-"tant: alii qui incolatum iſtius regni pecunia "ſe jure accepisſe credunt, non data quidem, "ſed recepta: immunem ab hac peſte omnino "credo ſupremum Regni Archiſtrategum, qui "ſemper factioni illi Gallicæ fuit contrarius, etſi "jam pro ea Martias quasdam actiones agere "jusſus eſt, hic potius fama, quam genio pro-"prio acturus esſe credendus: vir enim eſt e-"gregius, & nulli qui arma nunc ut ſupremi du-"ces tractant, poſtponendus, conſcientiæ tamen "& famæ ſtudens: hæc enim ut immortalia "ſymbolo ſuo optat."

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria.' Carl XI.

4943. Diſcurſus politicus de juſti armorum Suecicorum, quæ hactenus Marchia Brandenburgica fulſerunt. *in quarto*, 1675.

Biblioth. M. Richeii, P. III. p. 190.

4944. Teutſchlandes warhaftes inte esſe bey jetzigen conjuncturen, und für nehmlich was es bey der Schweden ein bruch in die Chur-Brandenb. Lande zu conſideriren; vorgeſtellet in einem Send ſchreiben eines Teutſchen an einen Teut ſchen. *in quarto*, 1675. 4. Bog.

Tillika utgifvit, på Latin, med Titul: "Ger"maniæ verum Interesſe, præſentibus hisce con"juncturis, & præprimis circa Svecorum in Pro"vincias Brandenburgicas invaſionem conſideran"dum, Epiſtola Germani ad Germanum expo"ſitum." *in 4:o.* 1679. 4 ½ A.

År ockſå tryckt på Holländſka, *in 4:o.* 22. ſid. Emot Swerige; likaledes följande Skrift.

4945. Ehr und Freyheit liebende gedancken, über die Frage, mit welchem theile (der anitzo ſtreitenden Österreich- und Frantzöſiſchen parteyen) ein vernünftiger genereuſer Teutſcher Fürſt, zu nutz ſeines Eſtats und Landen, es halten ſolle? zu liebe des Vaterlandes und der augenſcheinlichen wahrheit aufsgeführ-

führet und zu papier gebracht. *in quarto*, 1675. 2. Bog. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4946. Des H. Teutſchen Reichs allezeit mehr als ſein eigen geſuchtes Intereſſe, von dem höchſtlöbl. treuen und gerechten Chur-hauſe Brandenburg. Aus alten und neuen warhaftigen hiſtorien rauſs geſuchet und erwieſen. *in 4:o.* 1675.

4946. (a.) Curioſa, nec non politica vagabundi per Europam, vulgo ſic dicti Rationis Status, de præſenti tempore nugæ-ſomnia. *Das iſt: Des in der Europæiſchen Welt überall zu hauſe ſich einfindenden, ſo genanten* Ratio Status, *wegen jetziger Zeit-läufften nachdenckliche, und politiſche träumende Schwätz-Geſichter.* Falſo-Veronæ. a 1675. *in quarto.* pp. 91.

En obetydelig Conjunctur-Skrift.

4947. Manifeſtum & rationes denuntiati contra Regem Sueciæ belli. *in 4:o.* Hagæ Comit. ap. Jac. Scholtum, 1675. pl. 1.

Gafs tillika ut på *Hålländſka;* öfverſattes ockſå på *Tyſka*, och kan läſas på ſidſtnämde ſpråk, hos Londorp, T. X. p. 325.

4948. Manifeſt, oder Declaration des Krieges der Holländer wider die Schweden. Wobey angefügt aus des Götter-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Bothens relation, eines Melancholiſch meditation, und ein Geſpräch — über d gefährlichen einfall der Schweden in Po mern, und darauf folgende fröliche P der Victoriæ S. Chf. Durchl. zu Br denb. wieder die Schweden &c. *in 4.* 1675. pp. 46.

4949. Kongl. Maj. Placat, angående thes Underſåtare ſom åre för tiden i Gen. Staternas och Churf. af Brandenburg tjenſt, at the oförröfgeligen begifva ſig hem landet. d. 25. Jun. 1675. *in 4:o.* ½ ark.

Tillika publicerat på Tyſka.

Samma dag, utfärdades ockſå Kgl. Maj:s Patent, at borttaga och upbringa förenämnde Machters Underſåtares tilhörige Skep och Gods.

4950. Kongl. Maj:s Placat, angående thet emot Kongl. Maj. af Gen. Staterne uti the Förenade Nederland publicerade Kriig. Stockh. d. 10. Aug. 1675. *in quarto*, 1. ark.

4951. Wederlägning af the orſaker och ſkjäl, hvilke Gen. Staterne föregifva til deras ogrundade Krigs-Declaration emot Kongl. Maj. och Cronan Swerige. *in quarto.* (Stockh. 1675.) 9½ ark.

4952. Chur-Brandenb. geſegnete Heldenthaten, welche durch Deroſelben — tap-

ſerkeit, erſtens bey Rathenaw, und B. III.
nn — bey Fehr-bellin, gegen die Schwe- C. 3.
n — haben von ſich ſehen lasſen, nebſt Sveriges
ier Relation von der Schweden verüb- Almänna
grauſamkeit — ſo ein guter freund dem Hiſtoria.
dern zugeſchrieben. *in 4:o.* 1675. 1. Bog. Carl XI.

4953. Gewisſer und ausführlicher Beiht, wie es mit dem ſehr harten und utigen Treffen, zwiſchen S. Chf. Durchl. Brandenb. und der Cron Schweden, y Liehmur ſich zugetragen und beben d. 29. Jun. s. n. 1675. *in 4:o.* 1. B.

4954. *Jer. Jac.* HIRSCH, kurtze, och warhafte beſchreibung, in Hebræiher Sprache, der herrlichen Victorie, S. Chf. Durchl. zu Brandenb. — wieer die Schwed. Armée, d. 18. Jun. a. 675. zwiſchen Linum und Fehrbellin eralten. *in quarto*, Côln. 1. Bog.

G. G. Küſteri *Biblioth. Hiſt. Brandenb.* p. 487.

4955. Fernerer warhaftiger Bericht on dem harten Treffen, ſo zwiſchen S. hurf. Durchl. zu Brandenb. Cavallerie, nd der Kôn. Schwed. Haupt-armée, m 18. Jun. ſ. v. 1675. beym Dorff Linum, in welchem Gott. S. Churf. Durchl. — die Victorie verliehen, wie auch was erner, d. 19. ejusd. darauf pasſiret. *in 4:o.*

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4956. Relation de la Bataille de Fehrbellin, tirée de l'Hiſtoire de Frideric Guillaume, Elect. de Brandeb. par (Samuel) PUFENDORF.

Uti *Bibl. German.* T. XXXV. p. 32. — 45

Tilägnas en förnäm Herre, ſom väl icke namngifves, men man vet vara den bekante Chur-Sachſiſka Stats-Miniſtern, Gr. MANTEUFEL, ſom den tiden uppehölt ſig i Berlin.

4957. Churf. Brandenb. Fehrbelliniſche Siegs-Thaler, von a. 1675.

Se J. D. Köhlers *Hiſt. Münzbeluſt.* 1729. n. 45. p. 353. 1730. p. 418.

Uti ſamma Werk, 1738. n. 9. p. 65. beſkrifves och förklaras en Medaille, ſlagen öfver ſamma tilfälle.

Flere ſådane förekomma, ſå väl uti J. J. Spies *Brandenb. Hiſtor. Münzbeluſt.* II. Th. item IV. Theil, ſom enkannerligen uti J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brandenb. Medaillencabinet, zur Geſchichte Friedr. Wilhelms.* Berlin, 1778. *in 8:o.*

4958. Extract eines Schreibens aus dem Königl. Schwed. Haupt-Qwartier bey Loitz, ſub dato d. 6. Jul. 1675. *in quarto.*

4959. Mündlicher Vortrag, welchen S. Chf. Durchl. zu Brandenb. Geſandter auf dem allgem. Reichstag &c. Gottfr. von

Digitized by Google

von Jena, — in dem Löbl. Fürſten Collegio, d. $\frac{30.\ Jun.}{10.\ Jul.}$ 1675. præmittiret, da deſſen Memorialia wieder die Cron Schweden in ordentliche umbfrage und berathſchlagung geſtellet werden ſolten. *in 4:o.* 1675. 2. Bog. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Brandenb. Miniſterns Memorial, angående de Swenſkas inbrott præſ. i Regenspurg d. $\frac{12}{22}$. Mart. låſes hos Londorp, T. X. p. 355.

4960. Reichs Concuſum und Declaration wieder die Cron Schweden. Regensp. d. $\frac{8}{18}$. Jul. 1675. *in quarto.*

Londorp, T. X. p. 360.

4961. A View of the Suediſh and other affairs, as they now ſtand in Germany, this preſent year 1675. with relation to England. Compoſed in the year 1675. when the Suede was declared Enemy of the Empire.

Står bakom (*Phil.* MEADOWE's) "Narrative "of the principal actions occurring in the Wars "betwixt Sueden and Denmark" &c. Lond. 1677. *in 12:o.* p. 153 — 176. ſe n. 4837. Politiſka raiſonnements af föga betydelighet.

4962. Der Röm. Käyſ. Maj. Mandata avocatoria und inhibitoria, wider den Schwed.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Schwed. Friedensbruch &c, vom 19. Jun. 1675. *in quarto.*

4963. Copia der Kåyſerlichen Avocatorien wider Schweden, ſub dato d. 6. Jul. ſ. n. 1675. *in quarto.* 1. Bog.

4964. Beleuchtigung und Wiederlegung einiger Brandenburgiſchen Schriften, worin I. K. M. zu Schweden Handlungen traduciret worden. *in quarto.* 1675.

Omtr. 1676. ſamt på *Latin*, med Titul: "Diſ"cuſſio quorundam Scriptorum Brandeburgi"corum, quibus partim publico nomine, partim "privato auſu, S. R. M:s Sueciæ conſilia & a"ctiones circa res Germaniæ maligne traducun"tur." (Stralſ.) 1677. *in 4.o.* 7 a.

4965. Mazariniſches Charten-Spiel, wie der Kónig in Franckreich mit deſſen adhærenten von a. 1672. biſs hieher geſpielet. *in quarto.* (1675.) ½ Bog.

4966. Officium Septentrionis circa ſolemnia Coronationis — Caroli XI. — quæ Upſaliæ, celebrabantur d. 28. Sept. a. 1675. — declaratum per *Dan.* ACHRELIUM. *in fol.* Aboæ, pl. 6.

4967. Carmen gratulatorium in coronatione Caroli XI. R. S. auctore *Jo. Wilh.* STAMM. *in* - - - - Holm. Ebert, 1675.

J. Schefferi *Suec. Liter.* p. 251.

4968.

4968. Arctoi Solis tripudium, cum — Carolus XI. — Upſaliæ, IV. Cat. Oct. a. 1675. coronaretur, emodulatum a M. *Caſp.* WEISERO. *in fol.* Lond. Scan. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Författaren, Poës. Prof. i Lund blef 1677 olyckelig för et poëtiſkt infall, hvarmed han ſökte komma i gunſt hos Kon. i Danmark. Han dömdes derföre til döden, men ſtraffet förvandlades i Landsflygtighet. Se G. J. Sommelii *Skånſka Clericiets Hiſt.* III. Del. 1. St: p. 128. ſeq.

4969. Unterthån. Glückswunſch — Carl dem XI. — bey glücklicher erſteigung des Königl. Erbthrons — zugeruffen von *Petro* SWENSON. *in 4:o*, Stockh. Ebert 5 ¾ Bog.

4970. Relation om Riksdagen i Upſala 1675. jemte någre dertil hörande Handlingar.

Se S. Loenboms *Hiſtor. Märkwärdigh.* IV. Del. p. 31 — 68.

Förſta Berättelſen, på Latin, tyckes vara et Bref ſom Biſk. Joh. Elai Terſerus tilſkrifvit ſina Committenter.

4971. Project der eröffneten Schwediſchen Rath-Stuben, worinnen aus denen Schwed. eingelauffenen Schreiben, und unverwerfflichen benachrichtigungen,

 die-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

diejenige vermuthliche Bedencken und Conſilia, ſo dieſe Cron gegen der hereinbrechung der verdächtigen conjuncturen, und annäherung vielfältiger feinde Waffen, bey der noch zur zeit zum wiederſtand ſchlecht beſtelte einrichtung auf dem allgemeinen Reichstage, vorzunehmen willens ſeyn mögte, umb aus dem angenſcheinlichen labyrinth vortheilhaftig zu entkommen. Der urtheilhaften welt zu mehrerem nachdencken, auf guth Schwediſch offenbaret, und fürnehmlich einem jeden Schwediſcher Nation, ſo daran gelegen, ohne nachtheil communiciret werden. *in quarto*, 1675. 7 ½ Bog.

Omtr. ſamma år *in 4:o*, 8. ark. Författaren har icke ſkrifvit i Swerige, ej eller Frankrike til behag. Hans raiſonnement går derpå ut, at Swerige, ju för des heldre, borde göra fred, hvartil ockſå, efter des mening, ſtörre delen af Rikſens Stånder, Krigs-befälet undantagit, var hågadt.

4972. Civis Suecici de præſenti patriæ ſuæ ſtatu judicium. (Lat. & Germ.) *in quarto*, 1675. pl. 1 ½.

Autoren ſlutar med följande märkvårdiga mening: - - - - "hoc tantum dicam, quod ut Civis patriæ amantisſimus jam dudum non ſine "inſigni animi dolore obſervare mihi viſus ſum, "deſciviſſe nos paulatim ab illo pietatis, juſti-

tiæ

Digitized by Google

"tiæ & integritatis ſtudio, quod in majoribus "noſtris fuit, & duo contraria vitia, in Rerum-"publicarum perniciem ut plurimum conſpiran-"tia, in patria mea, inque multorum magnatum "animis, cumprimis regnare cœpiſſe, luxuriam "dico atque avaritiam. Multi ab exili progreſſi "loco ad ſummam fortunam, parem fortunæ "cenſum quamquam non habeant, pares tamen "ſumptus faciunt. Innexi affinitate illuſtribus fa-"miliis, modis tanto faſtigio dignis exhibere ſe "ſatagunt. Non honeſtus, non ſplendidus, non "magnificus Equitum, ſed Principum cultus vi-"ctusque ubique deprehenditur. Sumptuoſius "veſtiti ſunt famuli, quam olim Domini. In me-"diocri cenſu regiæ parantur epulæ. Pilenta "(*Caroſſes* Galli vocant) patres noſtri vix qua-"tuor vel quinque numerabant Holmiæ: nunc "autem innumerus eorum eſt numerus, affabre "in Hollandia factorum. Non domus ſed pala-"tia ſtruuntur; eorumque tapetes, aliaque orna-"menta regiis vix cedunt. Non ſufficit ſibi lu-"xuria: ergo in partes vocatur avaritia." &c. &c.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Wid paſs år 1760. år denna Skrift, någorſtädes i Swerige, å nyo worden tryckt, dock på Latin allena, 4. ſid. i *med. oct.* Begge Uplagorne åro lika ſällſynte.

På Swenſka trycktes förenämnde Skrift 1769. med Titul: "En Swenſk Mans Tankar om des "Fäderneslands Tilſtånd, år 1675. Öfverſätning "ifrån Latin, med korta Anmärkningar, lämpa-"de til närvarande tid." *in 4:o*, Stockh. 1769. 15. ſid. Uti et kort Föreſpråk, ſäger Öfverſättaren, at man håller före, och det med myc-ket

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

ket ſkjäl, att desſa Tankar blifvit i pennan fattade af den lärde och namnkunnige Kongl. Rådet (Riks-Rådet) Bioerneclo. Denna giſsning äger ſå mycket mindre rum, ſom R. R. Bioerenklou var död redan 1671. Sannolikare är, at den bekanta Habbæus von Lichtenſtern, ſom med vidrigt ſinne gådt ur Rikets tjenſt, förſattat denna Skrift.

4973. Riks. Råds Bref til Kgl. Maj:t, at icke perſonligen biviſta Fälttåget: dat. d. 3. Nov. 1675.

Se S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* IV. Saml. p. 159 — 166.

4974. Urſachen und mittel welche zu einem algemeinen frieden dienen können. *in quarto*. 1675.

4975. Copia I. Kåys. Maj. Schreibens an die Stadt Stade, Wismar, Stralſund, Greifswalde, Demmin, Stetin, Schwed. Tribunal zu Wiſmar, Provintz des Hertzogthums Bremen, und — Vorder Pommern (De dato Wien, d. 7. Dec. 1675.) *in quarto*. ½ Bog.

Förenämnde Städer och Länder påminnas om Kåyſarens Avocatoriers efterlefvande, och at undandraga ſig Sveriges Krono.

4976. Underråttelſe om deſe tiders beſwårlige tilſtånd, och af hvad tilfälle ſådant händt är.

Se

Se S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* B. III, V. Saml. p. 116 — 130. C. 3.

År en Förklaring ſom R. Drotzen, Gr. Pehr Brahe upſat, angående Kriget emot Chur-Brandenburg. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4977. Riks-Canc. Gr. M. G. De la Gardies Förklaring om Kriget med Brandenburg.

Se *ibid.* p. 130 — 139.

Lägg härtil deſs *Relation*, upſat in Febr. 1676. ſamt des *Vindiciæ Veritatis*, af d. 1. Febr. 1678. ſom här nedanföre B. V. C. 5. Sect. 1. §. 2. under n. 7289. 7290. finnas anteknade.

4978. Wahrhaftige Erzehlung deſſen, was a. 1675. vor, in und kurtz nach der Belagerung der Königl. Stadt Wiſmar, ſich daſelbſt zugetragen.

Denna Beråttelſe år tvånne gånger tryckt: 1. Efter *Dan.* SPRINGINSGUT *Wiſmariſches Denckmahl, oder XV. Predigten* &c. Lüneb. 1681. *in* 4:o. 2. uti Bihanget til *Dietr.* SCHRÖDERS *kurtze Beſchreibung der Stadt und Herrſchaft Wiſmar*, 1743. *in* 4:o, p. 329 — 348.

Capitulationen underteknades d. 13. Dec. 1675. och d. 16 derpå följande hölt Kon. i Danmark ſit Intåg i Wiſmar.

Til de Tyſka Provincers, och i ſynnerhet Staden Wiſmars undſättning, var R. Amiralen Gr. Guſt. O. Stenbock, med en anſenlig Ör- logs-

logs-flotta gången til Sjös, i Oct. månad; men denna expedition miſslyckades, och R. A. blef fiſcaliter anklagad och dömd. Domen öfver honom, afſagd i Sthm. d. 8 Jul. 1676. är tryckt i *Sw. Mercur.* 1763. Sept. p. 648.

4979. Eine ſonderliche doppelte Krone K. Chriſtians V. in Dännemarck, von a. 1675.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münzbeluſt.* 1746. n. 35. p. 273.

4980. Relation desſen, ſo zwiſchen beyden Nordiſchen Kronen, Dännemark und Schweden, in denen Hertzogthümern Bremen, Mecklembourg und Pommern vorgefallen, ſamt theils anderer mit I. K. M. zu Dännem. alliirter Potentaten Kriegs-operationibus; vom 2. Jun. 1675. biſs d. 1. Jan. 1676. *in 4:o*, 1676. 3. Bog.

Är ſkrifven på Vers.

4981. Eigentliche Beſchreibung der von den Schweden im Hertzogthum Bremen, an der Weſer neuerbauten Veſtung Carols-Stadt, oder Carols-Burg, was ſich eine zeithero mit derſelben, und von anfang der Belägerung zugetragen, und wie ſie endlich von denen hohen Alliirten zu übergabe iſt gezwungen worden. *in quarto*, 1676. ½ Bog.

Ca-

Capitulationen ſlöts d. 28. Dec. 1675. och Fäſtningen öfvergafs d. 12. Jan. 1676. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

4982. *Sam.* ZANKERN Teutſcher Friedenſtöhrer *in quarto.* 1676.

Biblioth. M. Richeii, P. III. p. 191.

4983. SUED, DEUS, vorgeſtellet in einem *Colloquio*, oder Geſpräch, durch *Simplicium*, einen einfältigen, doch ſeiner Obrigkeit getreuen Schleſiſchen Bauren. Gedr. zu Coſmopolis. *in 4:o.* 1676. 3. Bog.

4984. Käyſerl. Commisſions Decret: daſs die Cron Schweden im Fürſten Rath hinfüro nicht ſolle aufgeruffen werden. *in quarto.* ½ Bog.

4985. Der unruhige, und wieder verunruhete Löw aus Norden, d. i Kurtze Beſchreibung des annoch daurenden Schwediſchen Krieges, von desſen anfang an, biſs auf gegenwärtige zeit, — ſamt beygefugtem Anhang von allerhand denckwürdig begebenheiten, die ſich — 1675. biſs 1676. im monath Martio über zugetragen, und dann — was ſich in dem 30. jährigen Teutſchen Krieg, von 1618. biſs 1648. — nachdencklich begeben &c. *in quarto*, 1676. 8½ Bog.

4986. Punĉten und Articul, worauf ſich die Hohe Alliirten untereinander vergli-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

glichen, die Sachen in denen Herzogthümern Bremen und Verden, proviſionaliter zu richten. *in 4:o.*, 1676. 1. Bog.

Denna Convention ſlöts i Hag. d. 3.Mart. 1676.

4987. I. K. M. zu Dännem. Norv. Admiralen — Niels Juelen Relation von eroberung der Inſul Gothland, und des Caſtels daſelbſten, vom 2 Maji 1676. *in 4:o.*

4987. (a.) Den Danſke Söe-Victorie under Oeland 1676. *in 8:o.*

Biblioth. Langebekiana, p. 471.

4988. Medaillon auf dem Däniſchen Sieg zur See 1676.

Se J. H. Lochners *Saml. merkw. Medail.* a. 1740. n. 19. p. 145.

Swenſka Flottan commenderades af R. R. Frih. Lor. Creutz, ſom omkom i detta Sjöſlag, d. 1. Jun. 1676. Några dagar förut, eller d. 26. Maji, hade han ſlagits med Fienden, vid Bornholm; et des Bref om denna Action, ſkrifvit til ſina Barn, läſes i *Sw. Mercur.* 1763. Sept. p. 655.

I handſkrift äger jag, en af And. Gyllenſpaak underteknad "Relation om den olyckelige "händelſen, ſom ſkedde med Skeppet Kronan, "d. 1. Jun. 1676 under Öland": På detta Skeppet var R. R. Creutz.

4989.

4989. Relation om Ydſtæds i Skaane Indtagelſe af Holl. Ammiral. Corn. Tromp. *in quarto.* 1676. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

På Danſka och Tyſka: ſe *Förtekn. på* J. R. Stavengers *Bökker*, p. 71. n. 752.

4990. Relation an I. K. M. zu Dånnem. welchergeſtalt dero Stathalter und General über die Armée in Norwegen, Ulr. Fr. Gyldenlew, die Stadt Oddewald, wie auch die Stadt und Feſtung Wennersburg erobert. *in 4:o.* Kopenh. 1676.

Tillika tryckt på Danſka.

4991. Kon. af Dannemark Patent til Underſåtarene i Skåne, Halland, Bleking &c. at begifva ſig under Hans Maj:ts beſkyd, och tråda i des tjenſt. Dat. d. .... 1676. *fol. pat.* (på Danſka) 1 ark.

4992. Patent til Sweriges Kronos eedſworne Underſåtare i Skåne, Halland, Bleking, Bohus-Låhn och Jåmpteland, at the icke låta reta ſig til något affall, förmedelſt Kon i Danmarck hemligen öfverſkickade Patent. Dat. d. 22 Jul. 1676. *in quarto.* 1 ark.

4993. En utförlig Relation, huru vid Landscrona Stads och Befäſtningens belågring år tilgångit, d. 10 och 11. Jul. 1676.

Se S. Loenboms *Saml. til K. Carl. d. XI. Hiſt.* VII. Saml. p. 122 — 142.

4994. Gedächtniſs-münze auf die bey des Däniſchen Belagerung des Schloſſes zu Landscron, a. 1676. d. 28. Jul. von einem Wetter-ſtrahl, an den zahlen auf dem Zeigerblat des Uhr-wercks an der groſſen Kirche in der Stadt verurſachte Veränderung.

J. D. Köhler, *Hiſt. Münz-beluſt.* 1742. n. 15. p. 113.

4995. Accords-puncta, welche bey übergabe der Stadt und Veſtung Stade — verglichen und beſchloſſen. *in quarto.* 1676. 1 Bog.

Swenſka Beſätningen lämnade Stade d. $\frac{3}{13}$. Aug. 1676.

4996. Relation om det ſom vid Halmſtad förelupit är, extraherat af en wiſs perſons Skrifvelſe, ſom den actionen biviſtat hafver: d. 17. Aug. 1676. *in quarto,* $\frac{1}{2}$ ark.

4996. Fältſlag under Hans Maj. Kon. Carl XI. emot the Danſke, under Gen. Major Dunkam, d. 17. Aug. 1676. vid Fullebro, $\frac{1}{2}$ mijl ifrån Halmſtad.

Charta på et ſtort ark, teknad af E. J. Dahlberg.

4998.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Carl XI.

4998. Tackſäjelſe Skrift öfver den erhåldne Segren för Halmſtad. *in quarto.* (1676.) 1. ark.

Tillika tryckt på Tyſka.

4999. Extract af Hans Excellence, Gr. Guſt. Bondes Manuſcript af Anecdoter i Swenſka Hiſtorien, ifrån K. Eric d. XIV. tid til 1675.

Se S. Loenboms *Hiſtor. Märkwärdigh.* IV. Del. p. 69 — 118.

Utdraget har funnits bland H:r v. Dalins efterlämnade Paper; men om Tituln ifrån honom, eller Utgifvaren härrörer, ſäges icke. Hade rätteligen bort rubriceras: "Utdrag - - - - rörande det ſom i Swerige märkvärdigt förelupit under K. Carl d. XI. minderårighet och "intil Slaget vid Halmſtad 1676." ty där ſtannar detta Extract. At Författaren icke gillat 1680. års Stats-Förändring med des påfölgder, ſes tydeligen.

5000. Accords puncta, welche bey übergabe der Stadt Anklam verabhandelt worden (d. 19. Aug. 1676.) *in 4:o.* ½ Bog.

5001. Konungens i Franckrike Manifeſt emot Konungen i Danmarck. Dat. Verſailles, d. 28. Aug. 1676. *in 4:o.* ½ ark.

En Öfverſättning från Franſyſkan.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5002. Rikſ. Stånders Beſlut af Stor-Furſtendómet Finland, ſom af dem enhelligen gjordes på den allmånna Landdagen, ſom hólts i Åbo, d. 28. Aug. 1676.

Se Stiernmans *Bihang til Saml. af R. D. Beſl.* p. 448 — 464. Angår Bevillning til Krigets fortſåttande.

5003. Copia af et Bref utur Stetin, dat. d. 6. Nov. 1676. beråttandes om des lyckeliga befriande ifrån den i 8 Weckor derfóre påſtående Belågring. *in* 4:*o*. ½ ark.

5004. Kongl. Maj. och R. Råds Bref och Patent om et utſpridt rykte, angående någre fórnåme perſoners fórehafvande emot Kongl. Maj. perſon. Dat. Stockh. d. - - - Nov. 1676.

Se S. Loenboms *Handl:r til Kon. Carl d. XI. Hiſt.* III. Saml. p. 159.

5005. Auguſtiſs. Natalibus Caroli XI. — Regis, XXII. redeuntibus, habita publice Oratio, Upſaliæ, a. d. 24. Nov. 1676. a *Carol.* LUDEMAN *in fol.* Holmiæ, Wankiif. pl. 8.

5006. Pertinent Relation om Victorien, ſom den hógſte Gud H. K. M. af Swerige och des Wapn emot Kon af Danmarck, fórl. d. 4 Dec. 1676. uti det under

[d]er Lund förelupne Slaget, — förlånt [h]afvet. *in quarto*, 1 ark. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Denſamma, med en Förtekning på alla eröfrade Standarer och Fahnor, deslikes inbrachte Fångar, ſå och Accords punčterne med Helſingborgs Slott *in 4:o*, Stockh. Wankif. 2½ ark.

Tillika tryckt på Tyſka, *in 4:o*.

Tvenne Bref om Slaget vid Lund, det ena af Öfv. Gr. *Nils Bielke*, det andra af Gen. Quarterm. *Er. Dahlberg*, har S. Loenbom, införd bland *Handl. til Kon. Carl d. d. XI. Hiſt.* 1. Saml. p. 74 — 108.

5007. Relation om Slaget under Lund (på Sw. och Latin.) med des Grundritning.

Charta på 1. Ark. Höppener, p. 144.

Tilägnas Frih. *Åke* Rålamb, *Holmia Literata*, edit. 1707. *in 4:o*. p. 39.

5008. Zwo Relationes von der Bataille ſo zwiſchen beyden Königl. Haupt armèen, am 4. Dec. 1676. bey Lund in Schonen, vorgegangen. *in 4:o*. 1677.

5009. Relation om Slaget, ſom hölts år 1676. d. 4. Dec. vid Staden Lund, i Skåne.

År biſogad en A. Riddermarks Almanach, M 3 för

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

för år 1700. tr. i Lund, hos Habereger. Björnſtjernas *Förtekn.* p. 44.

5010. Tackſäjelſe Skrift öfver Segren för Lund. (af d. 14. Jan. 1677.) *in quarto.* ½. ark.

5011. *Ol.* Silnecker Carmen gratulatorium in victoriam Caroli XI. ad Lundas Scaniæ. *in fol.* Lond. Scan. 1676.
J. Schefferi *Suec. Liter.* p. 268.

5012. *Nic.* Wolff (Stjernberg) Adclamatiuncula ad Carolum XI. poſt cruentam pugnam in campis Lundenſibus, & victoriam. (Carm. Elegiac.) *in fol.* Lond. Scan. 1676.
Idem, *ibidem.*

5013. Pardons Placat och Warning för de affällige Swenſke Underſåtare, at hådanefter intet göra the Danſke någon tilförſel. Dat. d. 19. Dec. 1676. *in quarto.*

5014. Påbud, at all Spanmål och victualie Perzedlar i Skåne ſkola föras til Malmö, med derå utſatt pris. (af d. 22. Dec. 1676.) *in quarto.*

5015. Accords Puncterne med hvilka Helſingborgs Slott och then theruppå liggande Danſke Commendanten gifvit ſig, d. 30. Dec. 1676. *in quarto.* ½ ark.
Tillika tryckt på Tyſka, 1677. *in 4:o.*

5016.

Digitized by Google

5016. Tackſåjelſe Skrift för Helſing-borgs Slots och Fåſtnings eröfring. (dat. d. 24. Jan. 1677.) *in quarto.* B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5017. Zweyfacher Sieg der Cron Schweden, mit welchem — der von den Dåhnen unſchuldigſt bekriegte, aber nunmehro zum andern mahl, über die Dåhnen glücklichſt geſiegter — König — Carolus XI. — den K. von Dånmarck, und ſeine gantze Kriegesmacht, nicht allein in die flucht, und aus dem felde geſchlagen, zerſtreuet und gåntzlich darnieder geleget, ſondern auch eine unbeſchreibliche beute und viel gefangene zum triumph davon gebracht. — In einem Gedicht, und angehengten Sieges — Liedern — beſchrieben, und abermahls abgeſungen. *in quarto*, 1677. 1½ Bog.

5018. *Cor Carolinum & præſentisſimum Auxilium divinum.* Oder Fürſtlicher Hertz- und Glück-Stern des — Königs — Caroli XI. — bey eingebrochenen trüben und finſtern Kieges-wolcken und grauſamen Ungewitter, in ſchlechter Teutſcher Poëſie der welt gezeiget von *Joch.* CUSTERO, P. Semlov. *in quarto.* Stralſ. Meder. 1677. 3½ Bog.

Författaren ſäger ſant: Poëſien är ſlät, men meningen god.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5019. E. J. Dahlbergs Patent i Skåne, angående Giårdens indrifvande, af d. 11. Jan. 1677.

Se S. Loenboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* V. Saml. p. 139 — 142.

5020. Accordz-Punčter vid Fåſtningen Chriſtianopels ôfvergifvande til Herr Joh. Gyllenſtierna. *in 4:o.* 1677. ½ ark.

5021. Kurtzer Bericht, wie von den Schweden, die mit denen auf Helſingburg, Chriſtianopel und Carlshafen geweſenen Kônigl. Dåniſchen Commendanten getroffene Accords-punčten, wieder allen Kriegsgebrauch, violiret und gebrochen worden. *in quarto*, Kopenh. 1677.

5022. Medaillon auf dem Dåniſchen Admiral-Lieut. Niels Juel, und die von ihm, a. 1677. d. 1. Jul. wieder die Schweden befochtene See-Schlacht bey Kiôge-Bucht.

J. D. Kôhler, *Hiſt. Münz-beluſt.* 1739. n. 10. p. 73.

Et Kopparſtick ôfver detta Siôſlag, med Berâttelſe derom, på Danſka, anfôres *Biblioth. Oſteniana*, Hafn. 1764. *in 8:o.* p. 36.

5023. Medaillon Kôn. Chriſtiani V. zum andencken der a. 1677. dreymahl, und

Digitized by Google

und inſonderheit zuletzt d. 1. Jul. in Kiöge Bucht, beſiegten Schwed. Flotte. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

J. D. Köhler, *ibid.* n. 11. p. 81.

5024. Relation huru Belågringen för Malmö, år 1677 af den Kongl. Danſka Arméen företagen, och på then olyckeliga general Stormen ophåfven worden. *in quarto.*

Den ſamma, på Engelſka. 1677. *in 4:o.*

5025. Tackſäjelſe Skrift öfver Belågringens ophåfvande för Malmö (d. 29. Jul. 1677.) *in quarto.* ½ ark.

5026. Relation om den, emellan K. Maj:s af Swerige och Kon:s i Danmark Arméer, d. 14. Jul. a. 1677. vid Tijrup, 1 mihl ifrån Landscrona, förelupne håftige Bataille. *in quarto.* 1 ark.

5027. Relation om then Segren ſom H. K. M. — öfver Kon. af Danmark och des Förbundzförwanter, uti Feldt-Slachtningen vid Tirupz-By, och Syrkiöpingz Ångiar, i Skåne, d. 14 Jul. 1677. erhållit hafver. *in quarto.* 1 ark.

År tillika en Tackſäjelſe Skrift öfver denna Seger.

5028. Medaille auf die Schwediſchen Siege in den Jahren 1676. und 1677.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

J. H. Lochner, *Saml. merckw. Medail.* 1741. n. 40. p. 313.

5029. Skådepenning, förmodeligen öfver K. Carl d. XI. Skånſka Segrar, åren 1676. och 1677.

E. Ziervogel, *Hiſt. Afhandl. om Sw. Mynt och Med.* n. 8. p. 57.

5030. *Dan.* E. Achrelii Oratio in Victorias Regis Caroli XI. *in fol.* Aboæ. 1677.

Stiernman *Aboa Literat.* p. 92.

5031. Eroberung von Maerſtrandt und der ſtarcken Veſtung Carlſteyn, mit beyliegenden Schantzen und Forten a. 1677.

En vacker och vålſtucken Vüe, af B. *Stoopendael*, på 1 ark.

5032. Tackſäjelſe Skrift öfver Chriſtianſtads intagande från de Danſka, af d. 5. Aug. 1677. *in quarto.* ½ ark.

5033. Sw. Rik. Rådz Patent til Upland, om montering til Håſt emot fienden, och at komma til Stockholm, med 14. dagars underhåld: dat. d. 8. Sept. 1677. *fol. pat.*

5034. Warning emot the Danſke, af d. 10. Sept. 1677. *fol. pat.*

5035. Dagbok, förd af Hans Maj:t Kon. Carl d. XI. för åren 1672 — 1677.

Uti

Digitized by Google

Uti S. Loenboms *Hiſtor. Archivum*, III. St. p. 55 — 68. Han har fölgt den Afſkrift ſom finnes uti Riks. Archivo, ſkrifvén med Drotn. Ulricæ Eleonoræ egen hand; men hvilken icke går längre än til d. 24. Sept. 1677. Läs Utgifvarens Anmärkning. En annan K. Carl d. XI. Dagbok, ſom går til d. 3. Jan. 1697. förekommer här nedanföre n. 5168. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5036. Sw. Rik. Rådz Bref til ſamtel. Underſåtarene i Helſinge-Ångermanland och Medelpad, ſamt Öſtre och Wåſtre Norländerne, om upbrot emot the Danſka: dat. d. 28. Sept. 1677. *in* 4:o. ½ ark.

5037. Drey ausgeſonderte Krieges-Predigten, I. von einigen ungemeinen Sünden, als urſachen des Krieges, nun auch in Schweden. II. Von dem Schoſs, den man dem Ueberwinder, im Kriege zu geben ſchuldig iſt. III. Von der art des Krieges, darin man mit gutem gewiſſen leben kan. Unter andern, in einem — annoch wehrendem bluttrieffenden Kriege, zu Lunden gehalten, von *Joſua* SCHWARTZEN, der H. S. Doct. und Prof. des geiſtl. Conſiſt. Asſeſs. und Deutſch. Pred. daſelbſt. Sampt einer Schutzrede, darin der author die II. Predigt, und ſeine daher entſtandene flucht nacher Copenhagen, wieder das ärgerniſs, welches ihm der jetzige Malmogiſche Gouverneur

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

neur und Gen. Lieut. Bar. Georg Sperling, ſelbſt daraus genommen hat, mit Gottes wort vertheidigen thut. a. 1678. *in quarto*, Copenh. Wehring. 268. ſeit.

Förut går et vidlyftigt Företal, på 4 Ark. D. Joſua Schwartz, var en ibland Sam. Pufendorfs håtſkaſte fiender i Lund. Som han under påſtående Krig, viſade för mycken tilgifvenhet för Danmark, och altſå icke kunde undvika tiltal, ty rymde han af landet: feck ſedermera i Danmark anſenliga beſtällningar, och afled, ſåſom Gen. Superintendent i Rendsburg, i början af år 1709. Se om honom och hans Skrifter, J. J. von Doebeln, *Hiſt. Acad. Lund.* Cont. II. p. 237. men i ſynnerhet Jo. Molleri *Cimbr. Liter.* T. II. p. 819 — 828.

Uti Apologien, ſom finnes efter Prediknin-garne, förſvarar han icke allenaſt ſig och ſina göromål, utan ock Georg Krabbe, hvilken för förråderi blef afråttad i Malmö 1678.

5038. En ſummariſk Beråttelſe, hvad i et och annat paſſerat och förelupit wid Belågringen för Stetin, ifrån det hon begyntes, och til d. 9. Aug. 1677. ſkrifven af en trovårdig Man i bemålte Stad &c. *in quarto.* I a.

5039. An Ihro Churf. Durchl. zu Brandenb. allerunterthån. Supplication von Burgemeiſter und Rath der Stadt Alten-Stetin, nebenſt denen Accords-punčten, vom 16. Decemb. 1677. *in 4:o.* 1. a.

5040.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5040. Extract Schreibens aus dem Churf. Brandenb. Lager vor Stetin, nebenſt denen Accords-puncten &c. *in 4:o.* 1 a.

5041. Accords-Puncter vid Stadens och Fäſtningens Alt-Stetin öfvergifvande — d. 18. Dec. a. 1677. *in quarto.* 1. a.

5042. Die lang bewahrte und nunmehro in die Arme eines Durchl. Anwerbers gelieferte Jungfer; d. i. die Eröberung der Pommer. Hauptſtadt Stetin; mit ihren Accords-puncten &c. *in quarto* Nürnb. Felſecker. (1678.) 1 ark.

Denna Staden hade förut aldrig varit af fienden intagen.

5043. Pommerſcher Waffenklang und Stetiniſcher Belägerungs-Zwang, d. i. kurtze u. ausführliche Erzehlung von der Stadt Stetin &c. ſamt allen u. jeden dieſes 1677. Jahr über, von anfang der Belägerung — biſs hieher vorgelauffenen Begebenheiten. *in quarto.* 1677. 22. ſid.

5044. *Diarium obſidionis Stetinenſis:* oder ſummariſcher Bericht alles desſen was in der von S. Churf. Durchl. zu Brandenb. vom Jun. biſs im Dec. 1677. belagerten u. eroberten Stadt ſich begeben und zugetragen &c. *in quarto.* 1678. 51. ſid. utom Företal.

Omtr.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Allmänna Hiſtoria. Carl XI.

Omtr. med Titul: "Tagregiſter was ſich in "der Belagerung — Stetin-zugetragen" &c. 1678. *in 8:o.* 3. a. Schötgen, *A. u. N. Pommerl.* p. 420.

5045. Kurtze, doch warhafte Beſchreibung alles desſen, was zeit währender 6. monathlichen Belägerung der Stadt Alten-Stetin, in ſelbiger Feſtung vorgelauffen, auch wie alle Fortifications-wercke und Abſchnitte angeleget geweſen. Alles nach dem richtigen Verlauff von Tage zu Tage aufgezeichnet von einem Ober-Officirer der darein geweſenen Garniſon J. C. Z. *in 4:o*, Dantzig, Reiniger. (1678.) 3. a. *med fig. i trådſtick.*

5046. Beſchreibung der Stadt und Veſtung Alten-Stetin in Pommern, was mit deroſelben ſeit ihrer erbauung, abſonderlich in der letzten langwierigen — Belagerung, vorgelauffen. *in 4:o.* Dantzig, Reiniger, in verleg. Caſp. Wächtlers. 1678. 10. a.

Schötgen, *A. u. N. Pommerl.* p. 589.

5047. A full Account of the ſituation, former ſtate and late Siege of Stetin, beeing a ſummary Relation off all the particular Actions perform'd both within the City and in the Camp of the Elector of Brandenburgh. *in oct.* London. 1678.

Ti-

Digitized by Google

Tituln är tagen utur *Biblioth. Harleiana*, Lond. 1743. *in 8:o.* T. II. p. 569. och torde vara en Öfverſättning af näſt föregående Skrift.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5048. Elogium quo Stetini 1677. diu oppugnati & tandem expugnati conditio proponitur.

Stenſtyl: ſtår uti J. C. Dåhnerts *Pom. Bibliothek.* V. B. VI. St. p. 153 — 155.

Medailler, ſlagne öfver Stetins intagande, äro afritade och beſkrefne, uti J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur Brandenb. Medaillencab.* n. 51 – 53.

Flere Skrifter, rörande Churf. af Brandenb. lyckeliga Fälttåg i Pommern, åren 1677 och 1678. upråknar G. G. Küſter, *Bibl. Hiſt. Brandenb.* Wratiſl. 1743. *in 8:o.* p. 487. ſqq.

5049. *Caſp.* Bartholini Oratio Jubilæa de geſtis anni 1677. ad Chriſtianum V. *in quarto.* Hafn. 1677.

Tituln är tagen utur en Danſk Bok-Catalog. *Biblioth. Seveliana*, Hafn. (1779.) *in 8:o.* P. II. p. 16. finner jag följande ſkrift upteknad: "N. "Stubs Triumph og Ære-Sang om Orlogs-"Fladens lyckeliga Bedrifter i værende Krig, "iſær i Aaret 1677." *in fol.*

5050. Relation von der Inſul Rügen und dem Däniſchen Einfall in dieſelbe. *in quarto.* Stralſ. 1678.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 341.

5050.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5050. (a.) Relation von dem Treffen, welches zwiſchen des Herrn Feld-Marſchal — Königsmarken Excell. und den Däniſchen Alliirten Trouppen, unter des — Gen. Maj. Rumoren Commando, d. 8. Jan. 1678. auf der Inſul Rügen, ohnfern der Neufehr Schantz, auf dem groſſen Warckſauer Felde, gehalten worden. *in quarto.* Stralſ. Meder (1678.) 2 ½ a.

Ett par gånger omtryckt: ſtår ochſå uti D:r Geſterdings *Pommerſches Magazin*, II. Th. Greifsw. 1776. *in 4:o.* p. 160 — 177. jämvål utgifven på Svenſka, *in 4:o.* 2 a.

5051. Liſta von allem was auf der Inſul Rügen, der Herr Feld-Marſchal, Gr. von Königsmark, erobert &c. *in 4:o.* 1678. 1. a.

5052. Bericht von der Schwediſchen Wunder Courage, ſo durch Eroberung der Inſul Rügen, von dem — Graf von Königsmarck, d. 8. u. 9. Jan. 1678 iſt bey den Dähnen und derer Alliirten höchſt verluſtig geſehen worden: wobey auch die Aufmunterungs-Rede des H. Feld-Marſch. an ſeine Armé zu leſen iſt. *in quarto.* 1678. 1. a.

5053. Oratio, ſacrato Nomini — Caroli XI. — & liberatæ — Rugiæ, memorabili a Daniæ Regis Fœderatorumque copiis,

piis, VI. Januar. ductu illuſtriſſ. Herois Königsmarckii, parta victoria, ipſo Carolino & feſto die — in ſolemni Panegyri dicta ab Acad. Gryphiswald. ore *Jo. Ern.* PFUEL, Poëſ. & Eloqu. Prof. ord. *in fol.* (Gryphiswald.) 1678. 7. A.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5054. Ad Rugiam, maris Balthici Inſulam, Victoria Suedica adverſus Danos & Confœderatos — ductu Ott. Guil. Königsmarckii, — VIII. Jan. 1678. mire nobilitatam Proſphoneſis. *Laur.* BÜNSOVII. *in fol.* Stralſ. 2. A.

5055. En ſanfärdigh och uthförligh Deduction öfver the wigtiga ſkiäl och orſaker, ſom hafva drifvit och intalt K. Maj. til Sverige, at låta draga Herr Jöran Krabbe för rätta, och efter affagd laga Dom, at låta gå Executionen öfver honom, hvilket ſkedde d. 16. Jan. An. 1678. Hvarvid hans tidh efter annan föröfvade trolöſa och ſtraffvärdiga comportementer klarligen finnas demonſtrerade, ſampt hvad mera uti Saken är paſſerat. *in quarto.* Malmö, 1678. 5½ A.

Omtr. uti S. Lœnboms *Handl. til K. Carl d. XI. Hiſt.* VIII. Saml. p. 5. — 44. Jämnför hvad ſom här ofvanföre n. 5037. anmärkt är.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Hit hörer ockſå följande Skrift: "ALETO-"PHILI ſanfärdig Replique emot den falſka De-"duction och Tragœdſke Action, ſom Baron "Jörgen Sperling låtit anretta emot Baron Jör-"gen Krabbe, d. 16 Jan. 1678. i Malmö." *in 4:o.* men jag känner den icke vidare, än utur *Förtekn. på* Öfv. Er. Gyllengrips *Böcker*, Sthm. 1736. *in 8:o.* p. 56.

Något omſtändeligare är Tituln utſat *Bibl. Sevelianа*, P. II. p. 153. hvareſt åfven följande Skrift är uptagen: ("Ole Roſenkrandſes) "Sandfærdige Relation imod den figurerede Dom, "ſom den Svenſke Gen. Lieut. Jörgen Sperling, "vid en uloflig Commisſorial Rettis urætferdi-"ge Proces, haffver anſettet udi Malmoe 1678. "offver Knud, Holger og Tage Thotter &c." Lübeck, 1679. *in 4:o.*

Ibland Handſkrifterne *Bibl. Langebekiana*, p. 538. förekomma: "Documenter angaaende "B. Jörgen Krabbes Proces og Endeligt, ſom "ey findes blandt de 1678. tryckte."

5056. Oratio Andr. Liliehœkii, Leg. Reg. Suec. extraord. ad Johannem III. Polon. Regem, qua in Fredericum Wilhelmum, Elect. Brandenb. — acerbe invehitur. 1677.

J. C. Lünig *Orat. Procer. Europ.* P. II. p. 420. — 424.

5057. Literæ Frederici Wilhelmi, El. Brandenb. ad Regem Sueciæ, quibus de

A.

Digitized by Google

A. Liliehœkii, Legati ipſius ad aul. Polon. extraord. intemperato linguæ calamique furore graviter conqueritur &c. una cum Reſponſoriis Sueciæ Regis. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

J. C. Lünig *Lit. Procer. Europ.* T. II. p. 847. ſqq.

Churf. Bref år ſkrifvit d. 12. Jan. och Konungens Svar d. 16 Mart. 1678. Lås om denna handel Pufendorf *de reb. geſt Frid. Wilh.* p. 1134.

5058. Riks. Stånd. Memorial, inſinuerat til Kongl. Maj. på Riksdagen i Halmſtad, år 1678.

Uti S. Lœnboms *Handl. til K. Carl d. XI. Hiſt.* VIII. Saml. p. 45. — 62. "Af detta Do- "cument," ſäger Utgifvaren, torde någorlunda "kunna dömas om Rikets ſanſkylliga tilſtånd, "nyſs efter en ſlutad Minorennité, ſamt om "anledningen til de påföljande ſtränga förbätt- "ringar i Hushållingen. — Kongl. Maj:ts Svar "derpå, gifvit Halmſtad, d. 28 Febr. 1678, lå- "ſes trykt i v. Stiernmans *Riksd. Beſl.* T. II. "p. 1772.

5059. Copia Literarum Illuſtriſs. Dom. Palatini Vilnenſis, M. D. Lith. Exercit. Ducis, ad Generalisſimum Suethicum in Livonia (Henr. Horn) d. 8 Febr. 1678. *in quarto.* pl. 1.

Angår Svenſka Arméens tågande genom Churland

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

land och Littoven, till Preuſſen. Brefvet, do utan det dertil hörande Svar på Svenſka Me morialet, är omtr. hoſs Lünig, l. c. T. I p. 1050.

5060. Unpartheiſche Relation von dem ſo im Jempteland paſſiret, und wie die Norſchen unter dem Hn. General Major. Reinholt von Hovens conduite, auſs Norwegen, d. 16 Aug. 1677. eingekommen, und nachmahls ſelbigen Jahres, d. 1 Nov. in groſſer confuſion und ſchreck reteriret, neben dem ſo biſs Julius 1678. paſſiret. *in quarto.* 2½ Bog.

Är underteknadt *Liberatus Wici.* "Auctor *Laurent.* Wetterhamn, tunc temporis Secre-"tarius bellicus: editum eſſe hoc ſcriptum Ham-"burgi, ipſe auctor mihi narravit." Stiernman, *Anonymor.* Cent II. p. 45.

Om Författaren, adlad 1688. med namnet Riddermarck, ſe v. Stiernmans *Adels-Matrikel,* p. 831.

5061. Kort, doch utförlig Relation om Bahus lyckeliga undſätjande och the Danſkes neeſlige afwikande derifrån, — d. 19. 20. 21. Jul. 1678. *in quarto.* ½ Ark.

5062. Relation huruledes Belägringen för Bohus af Kon. af Danmarks twänne krigshärer, ſom den Tyſke och Norſke, under Ståthållarens af Norje, Gr. Gyl-

len-

Digitized by Google

[...]löfs commando blifvit företagen; men sedermera genom Hans Kongl. Maj. af Swerige Wapn, under — Riks Ammiralen Stenbocks anförän, tvungen dehſamma at uphåfva, och Öön Hiſingen, ſampt alla öfrige poſter att quittera. *in quarto*, Stockh. Wankif. (1678.) 2. Ark. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Tillika tryckt på Tyſka, *in 4:o.* 2½ Ark.

5063. Dagbok öfver Bohus Slots Belägring, år 1678.

Se *Götheb. Weckobladet* 1765. n. 18. 19. 20. 21. 22, 23. 24. Några orſaker til Bohus Slots ſtarkare blefne Förſvars-werck, ſedan 1658. upgifvas, *ibid.* n. 26.

5064. Tackſäjelſe Skrift öfver Bohus lyckeliga undſätning (af d. 11 Aug. 1678.) *in quarto.*

5065. Accords-Puncten der Stadt Chriſtianſtadt — d. 4. Aug. 1678. geſchloſsen und vollenzogen. *in quarto*, & in oct. ½ Bog.

5066. Tackſäjelſe Skrift för Chriſtianſtads återvinning (af d. 25. Aug. 1678.) *in quarto.*

5067. Zweene Fürſtl. Gottorpiſche Briefe an den König und die Königin in Schweden, de dato Hamburg, d. 27. Aug. 1678. *in quarto.* ½ Bog.

Her-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Hertigen önſkar lycka til Chriſtianſtads in intagande, och anhåller om Kongl. Maj:ts intercesſion i de honom rörande angelägenheter, ſå väl i Nimwegen, ſom i Paris.

5068. Ausführliche Relation von eroberung der Inſul Rügen, vom 13. 14. u. 16. Sept. 1678. *in quarto* ¼ Bog.

5069. I. K. M. zu Dännemark Geh. Raths, und Gen. Admiral Lieutenants, Jens und Niels Juelen Relationes von eroberung des Landes Rügen, d. 12 u. 14. Sept. 1678. *in quarto.*

5070. Medaille auf die Däniſch-Brandenb. eroberung der Inſul Rügen, 1678.

J. H. Lochner *Saml. merckw. Med.* 1743. n. 33. p. 257.

J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brandenb. Medaillencabinet* 54. 55.

5071. Chur-Brandenb. uhraltes recht und prætenſion, wegen des angefäls, Tituls und Wapen, auch endlichen beſitz und einnahm derer Hertzogthümer in Vor- und Hinter-Pommern, wie ſolches in ſeinem urſprung und zuwachs beyderſeiten, durch etliche Erbvertheilungen und Heurath, von vielen Seculis her gegründet, hiſtoriſcher weiſe, biſs auf nechſte einnahm des Haupt-Stadt Stetin, nebſt dero Belagerung, auch glücklicher befreyung der

ſer Inſul Rügen, umſtåndig und unparheyiſch beſchrieben, ſamt angefügten Pommeriſchen Chronologiſchen und Genealog. Tabellen &c. *in quarto*, Stralſund. 1678. 12 Bog.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

"Liber ab HARTNACCIO (*Dan.*) compilatus, "& in Electorali typographia, Hübnerianis ſumptibus, preſſo nomine excuſus." V. Placcius, *Theatr. Anonymor.* n. 1785. cfr. Jo. Molleri *Cimbr. Litter.* T. II. p. 304.

5072. Kurtzer Unterricht auf was art und weiſe die Herrn Margrafen und Churfürſten von Brandenburg zu ihren anwartungs recht auf Pommern gelanget. *in quarto*. 1679. 2 Bog.

5073. Extract Schreibens aus dem Churf-Brandenb. Haupt-qwartier-vom $\frac{1}{2}\frac{5}{7}$ Oct. nebenſt den Accords-puncten — wegen übergabe der Stadt Stralſund &c. *in quarto*. 1678. 1 Bog.

5074. Accords Puncter uprättade och afgiorde emellan Hans Churf. Durchl. af Brandenb. och Kongl. Swenſka Fålt-Marſchalk. Gr. Kônigsmarck, om Staden Stralſunds öfvergifvan. *in quarto*. 1 Ark.

De voro förut tryckte på Tyſka.

5075. Nachricht von der ſolennen übergabe der Veſtung Stralſund, an Churf. Fridr. Wilh. zu Brandenburg.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Se J. C. Lünig *Theatr. Ceremon.* T. II. 1258.

5076. Medaille auf den Churf. Friedrich Wilhelm — und das von ſelbigen eroberte Stralſund. 1678.

J. H. Lochner *Saml. merckw. Med.* 1740. n. 44. p. 345. J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brand. Medaillencab.* n. 56.

5077. Orſakerne hvarföre Stralſund har måſt accordera och gifva ſig Churf. af Brandenb. d. $\frac{5}{15}$ Oct. 1678. *in quarto.* 1½ Ark.

Tillika utgifvit på Tyſka.

5078. Kurtzer Bericht wie die Stadt Stralſund ſich zeit währenden jetzigen krieges zwiſchen dem Käyſer, desſen Alliirten, und Frankreich und Schweden, getragen, biſs ſie endlich am 10 Oct. 1678. durch feuereinwerffen faſt gänzl. imgeäſchet, und von I. Churf. Durchl. zu Brandenb. occupiret worden. *in quarto,* Stralſund, Meder, 1679. 10 Bog.

C. Schötgen, *Alt. u. Neu. Pommerl.* p. 420. Är en Apologie för Staden.

5079. Eigentliche Beſchreibung der Stadt Greiffswald, wie ſie — im ausgang des monaths Oct. 1678. mit einer Belagerung umbgeben, — worauf dann erfol-

folget, daſs ſie ſich am 7 Nov. ergeben müsſen. *in oct.* Nürnb. Felſecker. 1678. ½ Bog.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5080. Neu auffgelegter *erſter* Pommerſcher Kriegs-Poſtillon, oder kurtze beſchreibung, ſo wohl des Pommerſchen jüngſten unruhe, als auch deſselben Landes, und darinnen belegenen vornehmſten Städte, Feſtung und Plätze, voraus der Inſul Rügen, und drauff durch den König zu Dennem. Norweg. gefaſsten fuſs, und erfolgten Actionen, ſamt darzu benöthigten Abriſsen. *in quarto*, Leipz. Kirchner. 1678. 5. Bog.

Verbeſserter *anderer* Pommerſcher Kriegs-Poſtillon, darin, was in der — Belägerung der Stadt und Haupt-Veſtung Stetin, von anfang biſs deren — Eroberung — vorgegangen, — erzehlet wird: mit einigen accuraten kupferſtichen. *in quarto*, ibid. ap. eund. 1678. 8 Bog.

Dritter Pommerſcher Kriegs-Poſtillon, darinnen enthalten, was — 1678. — daſelbſt in Kriegs-expeditionibus fürgegangen, abſonderlich in eroberung der Inſul. Rügen, Stralſund und Greiffswald. — Ingleichen der victorieuſe Einzug J. Chf. Durchl. zu Brandenb. —

 in

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

in dero Reſidentzen, wie auch die Ehrenpforten, Ehrenſeulen &c. mit richtigen figuren abgebildet. Dabey D. *Goſmans*, Stralſ. Superint. Huldigungs Predigt; auch einige Relation, was daſelbſt vor omina oder zeichen vor dieſer grosſen ruin und ſchaden viele jahr zuvorher gegangen &c. *in quarto*, ibid. ap. eund. 1679. 13 Bog.

C. Schötgen, *Alt. u. Neu. Pommerl.* p. 415.

5081. Kurtzer, doch gründlicher Beweiſs, daſs Stralſund und Gripswald ſamt den inwonern der Inſul. Rügen, nicht allein keine urſach mehr haben an der Cron Schweden getreu und gewärtig zu bleiben; ſondern auch ein ſolches mit guten gewiſsen und ohne verletzung göttlicher und Röm. Keys. Maj. nicht thun können. Allen Teutſchen patrioten zu lieb, denen Schwediſch-geſinten zum unterricht, und denen noch übrigen wenigen ungehorſamen Pommern zu treuherziger verwarnung. *in quarto.* 1678. 67. ſeiten.

5082. Des weyland grosſmächtigen und unüberwindlichen Schwediſchen Nahmens Leichbegängniſs in Deutſchland: d. $\frac{7}{17}$ Nov. 1678. *in quarto*. 2. Bog.

5083.

Digitized by Google

5083. Ein köſtlich und trefflich probat befundenes mittel für den Frantzöſiſchen Schnuppen. *in quarto.* 1678. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5084. Der Schwediſchen Inclination gute Geſundheit. *in quarto.* 1678. 38. ſeit.

5085. Wohlmeinendliche Betrachtung der jetzigen Reichs Freunde und Reichs Feinde. *in quarto.* 1678 3. A.

Författaren påſtår at Sverige och Frankrike icke bordt förklaras ſör Tyſka Rikets Fiender.

5086. Kurtzer Entwurff der rechtmäſsigen Waffen und glücklichen Thaten des Durchleuchtigſt. Churf. von Brandenb. bey den biſsherigen Europæiſchen Verwirrungen. *in quarto.* 1678. 44. ſeit.

5087. Verzeichniſs derer auf Friedr. Wilhelmen, Churf. zu Brandenb. geprägten Medaillen und Thalern.

Se *Erleut. Preuſſen*, Königsb. 1723.—1728. *in 8:o.* T. I. P. VI, p. 647.—671.

Större delen af deſſe Mynt och Medailler äro ockſå afritade och beſkrefne, uti *Ge. Dan.* SEYLERS *Leben und Thaten Friedr. Wilhelms des groſſen* &c. Frf. u. Leipz. ſ. a. *in fol.* men långt bättre och tilförlåteligare uti den redan några gånger citerade vakra Bok: J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brand. Medaillencabinet.*

5088.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5088. Copia Schreibens an I. Käys. Maj. von I. Churf. Durchl. zu Brandenb. Urſachen wegen eines particulieren frieden nicht zu ſchlieſsen. *in quarto.* 1679. ½ Bog.

5089. Röm. Käys. Maj. Antwort auf das Chur-Brandenb. aus Dobran, vom 24. Nov. an Sie abgelasſene Schreiben. *in quarto.* 1679. 1½ Bog.

Brefvet och Svaret äro ockſå tryckte, på Franſöſka, 1679. *in 12:o.*

5090. Copia eines Schreibens aus Dobran, vom 27. Nov. worinnen die daſelbſt zwiſchen I. K. M. zu Dennemark — und Chf. Durchl. zu Brandenb. gepflogene conſilia guten theils zu finden. Aus dem Frantzöſch. überſetzt. *in quarto.* 3. Bog.

5091. Beſchreibung wie oft Schweden durch tapferes Siegen geſtiegen, und durch unglückliches Kriegen wieder erliegen müsſen. *in quarto*, 1678.

Förtekn. på Kämn. Er. Ströms *Bibliothek*, p. 131.

5092. Politiſcher Winter Diſcours, darinnen von gegenwärtigen Qwartier — Kriegs-und Friedens-händeln, abſonderlichen was die der Cron Schweden abgenom-

hommene Örter betrift, auf anlaſs derer bey den Friedenshandlungen zu Nimegen überreichten Memorialen gehandelt wird &c. mit einer zugabe verſehen. *in quarto.* 1678. 5½ Bog.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

* 5093. Unerhörter Bornholmiſcher Schiffbruch, ſo ſich 1678. zwiſchen d. 4. und 5. Dec. in der nacht zugetragen. *in quarto.* 1679.

5094. Specification der am 4. u. 5. Dec. 1678. auf Bornholm geſtrandeten Schiffe, und die nahmen der alda gefangen genommenen und nach Copenhagen gebrachten Schwediſchen Officirer. *in quarto.* 1679.

5095. Schwediſcher Völcker Schiffbruch bey der zur Kron Dännemark gehörigen Inſul Bornholm, ſamt angeführten urſachen, warumb erwehnte Völcker, ſo viel deren mit mühe und gefahr gerettet, von wegen I. K. M. zu Dännemark — für Kriegs-gefangene angenommen und gehalten worden. *in quarto.* 1679. 78. ſeit.

5096. Copia des Schwed. Felt-Marſch. Otto Wilh. Graf von Königsmark Schreiben an I. K. M. zu Dännemark; wie auch an dero Groſs-Cantzler, Fr. v. Ahle-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

lefeld, de dato Mölſchov, auf der Inſ Yſedom, d. 26. Dec. 1678. *in quarto.*

5097. Copia I. K. M. zu Dännemar Groſs Cantzlern, — von Ahlefeld Ant wort-Schreibens an den Kön. Schwe Felt-Marſch. Graf v. Königsmark. Da Copenh. d. 21 Jan. 1679. *in quarto.*

5098. Literæ Elect. Brandenb. ad Co mit. a Königsmark, de naufragio militum Suecicor. ad Inſulam Bornholm: dat. Cu kerneſsæ, d. 4. Febr. 1679.

J. C. Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. II. p. 1052.

5099. Examen ratiociniorum Danico rum ſuper naufragio militum Suecicor. ad Bornholmiam, eorumque detentione. *in quarto.* (1679.) pl. 4½.

5100. Injuſtitia Danicorum prætex tuum in detinendis, quæ ex naufragio Bornholmenſi ſervatæ ſunt S. R. Maj. Sueciæ copiis rebusque, Orbi chriſtiano expoſita, una cum brevi deductione Ju ris altisſime memorata S. R. M. ex ga rantia Ser. Elect. Brandenb. ad reparatio nem omnis damni exinde perpesſi com petentis, *in quarto.* 1679. pl. 3½.

Tillika tryckt på Tyſka, ſ. å. *in 4:o.*

5101.

Digitized by Google

5101. Epiſtola tertia Amici ad Amicum, qua de naufragio Suecorum militum, anno 1678. m. Decemb. ad Bornholmiam Inſulam facto, pro & contra disseritur: & Regem Daniæ jus detinendi in eosdem habere probatur, Lubeca Neomagum perſcripta. *in 12.* Coſmopoli (1679.) pp. 64. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Carl XI.

Detta Bref tilägnas *Jac. Henr.* PAULI, den berömda Danſka Läkarens, D. Sim. Pauli Son: Se Placcius, *Theatr. Anonymor.* p. 275. och J. Molleri *Cimbria liter.* T. II. p. 615. De tvänne förutgående Bref, af ſamma Författare, och i anſeende til hvilka, detta kallas det tredje, höra icke til detta ämne.

5102. Stricta refutatio Epiſtolæ amici ad amicum, qua de naufragio Suecorum militum a. 1678. menſe Dec. ad Bornholmiam Inſulam, autor illius pro & contra diſſerere, Regemque Daniæ jus detinendi eos habuiſſe, pluribus oſtendere annisus eſt: Scripta a *Waremundo* ab EHRENBERG. *in 12:o.* Irenopoli, ap Arctophilum de Verolamio. (1679.) pp. 36.

5103. Federgefechte über die am 4. und 5. Dec. 1678. unter Bornholm, Schwedischer ſeite erlittene Strandung: mit einigen pro & contra geführten, jedoch unpræjudicirlichen Argumenten. *in quarto.* 1679.

En

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

En Förtekning på de, vid detta tilfälle, utkomne Stridſkrifter, ſtår i Lor. v. Thura *Beſkrifvelſe over Bornholm*, Kiœbenh. 1756. *in* 4:o. p. 265. ſeq. men är icke accurat.

5104. Auſsführlicher Bericht von dem Schwediſchen Marche nach dem Churf. Preusſen, und was dabey vom anfange, d. 7. Oct. 1678. biſs zum ende, d. 3. Febr. 1679. vorgegangen. *in quarto.*

5105. Relation desſen, was ſeither dem erſten einbruch der Königl. Schwed. Armée in das Hertzogthum Preusſen, biſs zu S. Churf. Durchl. zu Brandenb. ſieghaften Zurück-kunft in Königsberg, ſich zugetragen. *in quarto.* 1679. 5. A.

5106. Churf. Friedr. Wilh. zu Brandenburg Gedächtniſs-müntze auf die a. 1679. aus Preusſen geſchwind vertriebene Schweden.

J. D. Köhler, *Hiſt. Müntz-beluſt.* 1742. n. 29. p. 225. Jämnför J. C. C. Oelrichs *Erläut. Chur-Brand. Münzcab.* n. 60 följ. Denſamma citerar vid n. 61. en Charta på 4. A. med Titul: "Marche de l'Armée de l'Electeur de Brandebourg ſur une mer glaçée, ſuivie de la defaite des Suedois."

5107. Schwediſcher Spiegel, worinnen nicht allein der — Schweden treuloſigkeit klärlich zu erſehen, und bewieſen, ſon-

ſondern auch die urſachen und das interesſe des geſamten Röm. Reichs und der Niederländiſchen Kauffleuten gezeiget wird; warumb die Schweden (durch ihre wohlverdiente ſtraffe von dem Teutſchen Boden wieder vertrieben) davon müsſen abgehalten werden, aus der Niederl. Sprache überſ. *in 4:o.* 1679. 23. ſeit.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia. Carl XI.

5108. *Trajani* Boccalini de triplici pace ex Parnasſo novisſima relatio ad amicum Germanum (ſcripta VI. Kal. Apr. 1679). *in quarto.* pp. 18.

5109. D. *Haqu.* Spegels Bref til R. R. och Riks-Amiralen Gr. Guſt. O. Stenbock (ang. K:gl. Maj:s Siukdom.) Dat. Liungby, d. 26. Mart. 1679.

Uti S. Lœnboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* II. Saml. p. 65.—70.

5109. *a)* An exact Account of the King of Sweden's dangerous Sickneſs. *in quarto.* London, 1679.

5110. Ihro Kön. Maj. von Schweden höchſt bewegliche Reden, ſo dieſelbe in dero gefährlichen Kranckheit gegen dero vornehmſten Stats-Miniſter und andere Generals perſonen, nachdencklichſt geführet. *in quarto.* 1679. 1 Bog.

5111. Auſsführliche Relation von der zwiſchen I. K. M. von Dännemark Kriegs-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Schiffen Delmenhorſt und fliegenden Hirſchen, und fünf Schwediſchen Orlogs-Schiffen ſamt einer Galiote, ohnweit Bornholm, d. 3 Maji vorgegangenen action. *in quarto.* 1679. 1 Bog.

5112. Copia af dhen Supplication ſom Skånſka och Blekingſka Pråſterſkapet och Allmogen inlefvererat til Hans Kongl. Maj. af Swerige, wår allernådigſte Konung. *in quarto.* ½ Ark.

Omtr. uti S. Lœnboms *Handl. til Kon. Carl XI. Hiſt.* VII. Saml. p. 189.—192.

År utan datum; men fòres af Editor, i anledning af en handſkrifven asmårkning, til år 1679.

5113. Dend ſtore Nordens Konnings, K. Chriſtian dend V. beroemmelige Land-Togs, oc aff Gud forleente lyckelige Seyervindingers Ilias - - - oc naffnkundige Ulysſes. *in fol.* 39. Ark.

"Auctor *Henr. Thom.* GERNERUS, Epiſcop. "Wiburgenſis - - - complectitur omnia præ"lia tam terreſtria, quam navalia, a Chriſtiano "V. durante bello Scanico cum Suecis commis"ſa, nec non expeditiones in Holſatiam & Wiſmariam urbem, &c. N. P. Sibbern, *Biblioth. Hiſt. Dano-Norv.* p. 219. 220.

Den gode Biſkopen, med all ſin vålmening, var ingenting mindre ån en Homerus.

5114.

Digitized by Google

5114. Chriſtians V. Staats-Krieges und Friedens-Journal, verfasſet von P. I. MARPERGER. *in oct.* Kopenh. 1696. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Carl XI.

Citeras af L. A. Gebhardi, *Geſch. des Kőnigr. Dånnem. u. Norw.* II. Th. p. 2119.

5115. Kong Chriſtian den ſemtes Kriegs-Hiſtorie for Aarene 1675. til 1679. da Freden blev ſluttet. 1. *Deel.* Kiobenh. 1758. *in quarto.*

L. A. Gebhardi, l. c. Går ej långre än til år 1676. men ſåges vara ſkrifven med mycken noggranhet och ordning. Författaren, en Danſk Capitaine, vid namn FRIEDENREICH, har bifogat Afritningar på de märkvärdigaſte Belägringar.

5116. Et Hans Churf. Durchl. af Brandenb. Bref til Herrar Gen. Staterne af the Fören. Nederländ. dat. Potzdam d. 11 Jul. 1679. *in quarto.* ½ Ark.

5117. Gen. Staternas Swar uppå Churf. af Brandenburgs til dem ankomna Skrifvelſe. (dat. d. 18 Aug. 1679.) *in quarto.* ½ Ark.

Begge Brefven hade förut warit tryckte på Franſyſka: Se *Actes & Mem. des Negotiations de la paix de Nimegue.*

5118. Bref til Ambasſade Secreteraren Sam. Månsſon Agriconius (Åkerhielm)

O 2 från

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoriæ. Carl XI.

från Joh. Rabel: ifrån d. 16 Sept. 1676. til d. 23 Aug. 1679. (På Franſyſka.)

De ſtå i *Nya Sv. Bibl.* II. B. p. 451. — 497. och tjena till Uplysning om Pommerſka Fälttoget. Rabel var i tjenſt hoſs Fältmarſk. Gr. O. W. Königsmark, och förmodel. hans Secreterare.

5119. Relation und Bericht unterſchiedlicher in dem Chur-Brandenb. und Schwediſchem Kriege, von a. 1672. biſs 1679. vorgegangener Begebenheiten. *in* ···

C. G. Hoffmanni *Biblioth Jur. publ.* p. 398.

5120. Friede unter den Waffen: oder Kurtze, jedoch gründliche hiſtoriſche Erzehlung aller Kriegs-und anderer denckwürdigen Begebenheiten, welche zeitwährender Friedenshandlung in Niemågen, von a. 1676 biſs Michaëlis a. 1679. vorgelauffen: zu des Teutſchen Sleidani Continuation ſeiner vier Monarchien unpartheyiſch entworffen, durch *Jac. Maurit.* Warthung. *in oct.* Dresden, Löfflers Witwe (1679.)

Beſtår af 516 ſid. utom Dedicat. och Företal och år et utur allmånna Tidningar ſammanlappat Arbete.

5121.

5121. *Alex.* HUMMERHIELMS Diarium under det Skånſka Kriget (ifrån d. 14. Mart. 1676. til d. 19. Oct. 1679.) B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Uti II. St. af S. Lœnboms *Anecdoter om namnkunn. och mårkvård. Sv. Mån*, p. 11. — 39. Kan tjena i anſeende til data.

Uti ſin Sv. R. *Hiſt.* D. II. p. 809. n. 1. nämner C. R. Lagerbring, tilfälligt vis, tvånne Handſkrifter om Krigets förlopp i Skåne. Den ena, beſtående af två ſtarka quart-band, och ſom ſlutas med Freden 1679. har han ſjelf ågt; men anſer den nu mera ſåſom aldeles förlorad: den andra, ſom han kallar Prof. Winſlovs Dagbok öfver ſamma-krig, lårer, ſäger han, af ganſka få vara ſedd, år ock ännu bibehållen, men torde likvål undergå ſamma öde med den föregående.

5122. Placat om de Danſke Fångars Löſen; af d. 12 Nov. 1679. *in quarto.*

5123. Magiſtratens i Stockholm Publication om the Danſka Fångars löſgifvande: af d. 12. Nov. 1679. *in quarto.*

5124. Tackſäjelſe-Bön för then hugneliga och högſt åſtundade Fridh med wåra Fiender och theras Allierade, hvilken, efter hållen Predikan, på then ſtore och ſollenne Tackſäjelſe-dagen, d. 12. Dec. 1679. läſin varder. *in quarto.*

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5125. Oratio gratulatoria in Pacem — ejusque Conciliatorem — Carolum XI. Upſaliæ habita a *Nic. I.* KYRONIO. d. 15. Dec. 1679. *in fol.* Holmiæ, Wankif. 8. A.

5126. *Dan Er.* ACHRELII Oratio in Pacem Sueo Danicam. *in fol.* Aboæ. 1679.

Stiernman *Aboa liter.* p. 92.

5127. Luſtrum — Caroli XI. fortitudini, pietati, clementiæ debitum, Oratione metrica, d. 14 Dec. a. 1679. celebratum a *Bened.* HAMARINO. *in folio.* 1679. pl. 18½.

Den vidlyftiga Tituln år hår i korthet ſammandragen.

5128. Suecus mundo Medicinam faciens, ſive Tractatus Hiſtorico-politicus de Serenisſimor. Sueciæ Regum, pro ſalute Europæ bello atque pace gloriosisſime pet ſeculi decurſum ſuſceptis & actis expeditionibus. Opus poſthumum cum cenſura, approbatione & privilegio Superior. *in oct.* Stadæ, ap. Henr. Brummerum, typis Holweinianis. 1707. pp. 72.

"Auctor - - - RIST, Præfectus ditioni cuidam Suecorum in Ducatu Bremenſi." ſåger Stiernman, *Anonymor.* Cent. I. p. 35. Författarens Namn år *Joh. Ern.* RIST, Son af den bekanta Tyſka Poëten Joh. Riſt, och Amtman i Bremervörde. Se Gen. Superint Pratjes *Ver-*

Vermiſchzte Abhandl. zur erläut. der Politi Kirchen, Gelehrten &c. Geſchichte der Hertzogth. Bremen u. Verden, V. Saml. Bremen 1761. *in 8:o.* p. 52. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

J. E. Riſt har lefvat til 1696.

5129. **Annales des Provinces Unies depuis les Negotiations pour la paix de Munſter, jusqu' à celle de Nimegue, par Mr. (*Jaques*) Basnage. II. Tom. *in fol.* La Haye, Levier. 1719. & 1726. Voll. 2.**

Förſta Tomen går iſtån 1648. til Akiſka Freden 1667. den andra, tryckt efter Författarens död, börjas med år 1668. och ſlutas med Nimwegiſka Freden.

Efterrättelſerne äro merendels pålitelige och grundade på Handlingarne: Auctor håller ſig icke endaſt vid Förente Nederländerna, utan beſkrifver tillika hvad ſom uti de öfrige Europæiſke Riken och Stater märckwärdigt förelupit. Och ſom under denna tid, Swerige hade många affairer med Republiquen, och Författaren ocklå i denna del är nog utförlig, ſå kan en Swenſk Hiſtoricus med förmon nytja detta arbete, när det behörigen med våre egne Hiſtorie-Scribenter och Handlingar jämnföres, då åfwenvål de berättelſer til en del falla bort, ſom Basnage på god tro tagit utur de ſå kallade *Anecdotes de Suede.*

Jaques Basnage, en af de yppersta Theologer uti Reformerta Kyrkan, afled 1723. Des Lef-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Lefverne låſes framför II. Tomen af hans *Annales*, och hoſs Niçeron, *Memoires*, T. IV. p. 294.

5130. *Haqu.* SPEGELS Diarium ifrån ſidſta Krigets begynnelſe emot the Danſka 1675. och til des ſlut 1679. in Aug. ſamt hvad ſedermera förelupit år, intil 1680. d. 6. Maji.

Se C. C. Gjörwells *Swenſka Bibliothek*, I. Del. Stockh. 1756. *in 4:o.* p. 100. — 139. II. Del. *ibid.* 1758. p. 16. — 63. V. Del. *ibid.* 1761. p. 79. — 120.

I ſå många handſkr. exemplar af detta *Diarium*, ſom jag haft tilfälle at ſe, jämvål i detta tryckta exemplar, fattas et eller tu blad, ſom innehålla påfölgden af Slaget vid Landscrona, och hvad ſom widare til slutet af Julii månad 1677. förelupit. Allmänt beråttas, at Konung Carl d. XI. ſjelf, med flit, rifvit ut desſa blad, på det wisſa, där införde anecdoter, ej måtte komma til efterverldens kundſkap.

Författaren war, under hela Danſka Kriget, Kongl. Öfver-Hofpredikant, Konungens Bicht-Fader och Præſes uti Hof-feldt-Conſiſtorio.

5131. *Haqu.* SPEGELS Brud-Sermon wid Kon. Carl d. XI. Bilåger med Kongl. Danſka Arf-Prinſesſan Ulrica Eleonora, hållen d. 6. Maji. 1680.

Se

Digitized by Google

Se S. Lœnboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* II. Saml. p. 71. — 84. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5132. Cum feſtivitas nuptialis — Halmſtadii — celebraretur inter Carolum XI. — & Ulricam Eleonoram — animi ſui exultantis gaudia & votivas preces — expresſit *P.* GRAN. *in fol.* Holmiæ, Eberdt. (1680.) pl. 3.

5133. Nuptiis Caroli XI. — & Udalricæ Eleonoræ — a *Georg.* WACHSCHLAGER. Ser. Reg. Pol. Secret. (Carmen.) *in fol.* pl. 4½.

5134. Oratio Panegyrica, cum — Carolo XI. — Ulrica Eleonora jungeretur, in Acad. Witteb. habita, d. 13 Jun. a. 1680. a *Dav.* GERDES. *in fol.* Witteb. Schröder. pl. 7.

5135. Förordning och Stadga, hvarefter med Swenſke Skiep och Godz, hvilke genom Öreſund eller Bält pasſera, i förmågo af Rikſens Råt och Pacter ſkal förhållas. Dat. Kongsör, d. 1 Aug. 1680. *in quarto.*

5136. Fulmen Gothicum, ejusque Pax Triumphalis, ſive pro — Caroli XI. — cum triumphali pace in patriam metropolin, reditu longe deſideratisſimo, gra-

B. III. C. 3. Sveriges Almânna Hiſtoria. Carl XI.

gratulatio. (Ligate) Autore *Chr*. TORNER. *in fol*. pl. 2.

5137. Panegyricus — Carolo XI. — ſolemni Coronationis feſto — Ulricæ Eleonoræ conſecratus (a *Gabr*. DUHRE) *in fol*. Holmiæ, Wankif. pl. 17.

5138. Des Nordiſchen Krieges I. Theil. Das iſt: auſsführliche Beſchreibung aller merk-und denckwürdigen Kriegs Handlungen und Schlachten, welche vom 1674:ten biſs auf das 1677:te jahr ſich zwiſchen den Nordiſchen Kronen und Potentaten ereignet. *in duodec*. Nürnberg, Loſchge. 1679.

Des Nordiſchen Krieges II. Theil, — von anfang des 1677:ten jahrs, biſs 1679. *in duodec*. Ibid. 1679.

Des Nordiſchen Kriegs und Friedens III. und letzter Theil, das iſt: fernere Fortſetzung des Nordiſchen Kriegs und darauf erfolgten frieden. *in duodec*. Ibid. 1682.

Förſta Delen beſtår af 526. andra Delen af 471. och tredje Delen af 262 ſidor

Aviſorne och allmånna Tidningarne åro de kållor, utur hvilka Författaren, ſamlat ſina, med all möjelig partialité emot Swerige, upfylde Beråttelſer.

5139.

5139. Panegyricus in Natales auguſtos — Caroli XI. — Herois invictiſſimi, dictus a *Chriſt.* TORNER. *in fol.* 1681. pl. 12½. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5140. Solemnia vota pro incolumitate — Caroli XI. — Natali ejusdem — XXVII. in Acad. Upſ. a. d. 24. Nov. 1681. — nuncupata ab *Hemm.* FORELIO. *in fol.* Upſ. Curio. pl. 9½.

Les Anecdotes de Suede, ou Hiſtoire ſecrete des changemens arrivés dans ce Royaume, ſous le Regne de Charles XI. *in oct.* Stockh. 1716.

Se här nedanföre B. IV. C. II. S. 3. hvareſt de Skrifter och Handlingar uppräknas ſom röra Sats-Förändringen under Konung Carl XI.

5141. Pia vota pro incolumitate — Caroli XI. — die ejusd. natali ſacro XXIX. — in Acad. Upſal. a. d. 24. Nov. a. 1683. nuncupavit *Laur.* WELT, P. F. *in fol.* Upſal. Curio. pl. 7½.

5142. In diem natalem — Caroli XI. — Oratio, Upſal. — d. 25. Nov. a. 1685. habita a *Joh.* LUTH. *in fol.* Holm. Wankif. pl. 10.

5143. Landt-Marſk. Hr. Er. Lindſkölds Tál för Ridderſk. och Adeln, vid början och ſlutet af Riksdagen 1686.

S.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

S. Lœnboms *Uplyſn. i Sv. Hiſt.* IV. D. p. 109. — 124.

5144. Oratio Panegyrica, qua magnitudinem vere magni Caroli XI. die XXXII. natali ejusdem — ſacro — celebravit in Acad. Upſ. a. 1686. *Carol.* TÖRNESKÖLD. *in fol.* Holm. Wankiſ. pl. 7½.

5145. *Sam.* de PUFENDORFF de rebus geſtis Friderici Wilhelmi magni, Elect. Brandenb. Commentariorum Libri XIX. *in fol.* Berolini, impenſ. Jer. Schrey & hœred. H. I. Meyeri. 1695. & *recus. ibid.* 1733.

Acta Erud. Lips. 1696. E. W. Tentzel, *Monatl. Unterred.* 1696, p. 735. *Hamb. Bibl. Hiſt.* Cent. X. p. 140, G. G. Küſteri, *Bibl. Hiſt. Brandenb.* p. 500. J. Vogt; *Catal. libr. rar.* p. 561.

Författaren börjar vid Churfurſtens tilträde til Regeringen, in Nov. 1640. och ſlutar med deſs död, in Apr. 1688. Om man beſinnar huru myncken connexion Brandenburgiſka Hiſtorien, under detta Tidehvarf, har med den Swenſka, ſamt tillika drager ſig til minnes, at Pufendorff redan hade ſammanſkrifvit en god del af denna ſednare, innan han lade handen wid den förra, ſå lårer man utan möda finna af hvad orſak detta wigtiga Werck här antecknas.

Ant. Teisſier, Churf. af Bsandenb. Hiſtoriograph,

Digitized by Google

graph, ſeck beſallning at öfverſätta det på Franſyſka, erhölt ockſå för ſin möda en vedergäldning af 400 R:dlr.; likvål har denna Öfverſåtning icke blifvit tryckt: ſe Teisſiers Lefverne, hoſs Niçeron, *Memoires* T. V. p. 266.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Såſom något beſynnerligit anmårkes, at Ryſka Furſten, Demetr. Michalowitz Galliczin, på ſin bekoſtnad, låtit på Ryſka öfverſätta och trycka detta Pufendorfs Arbete: ſe G. W. Göttens *Jetzleb. Gel. Europa*, 1 Th. p. 655.

"Prof. J. M. Schrœckhs Leben des Churf. "von Brandenb. Friedrich Wilhelms des Groſſen," uti des *Allgemeine Biographie*, D. III. p. 209. — 384. Berlin, 1769. *in 8:o.*, år et nått Sammandrag af Pufendorfs ſtora Werk.

5146. Oratio in — Caroli XI. — natalem diem, 25. Nov. a. 1688. Upſaliæ habita — a *Joach. Joh.* RANGO. *in quarto*, Upſal. Keyſer. pl. 5½.

5147. In natalem XXXV. — Caroli XI. — Oratio, Upſal. d. 25. Nov. a. 1689. dicta a *L.* EKSTRÖM. *in fol.* Holm. Wankiſ. pl. 10½.

5148. Lieſländiſche Hiſtoria, oder kurtze Beſchreibung der denckwürdigſten Kriegs-und Friedens-geſchichte Eſth-Lief-und Lettlandes, vornehmlich in ſich begreiffend einen kurtzen Bericht von den Nahmen, Eintheilung und Beſchaffenheit der

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Provintz Liefland, von deroſelben älteſten Einwohnern, der Eſthen und Letten urſprung, heydenthum, und erſter bezwingung: von des Schwerd-Brüder und Marianiſchen Teutſchen Ritter-Ordens anfang, regierung und untergang: von denen zwiſchen Schweden, Polen, Moſcau und Dennemarck &c. des Landes wegen, geführten langwierigen Kriegen, und viel andern, biſs aufs 1690. jahr vorgelauffenen denckwürdigen dingen mehr — in V. Büchern abgefasſet von *Chriſt.* Kelchen, Paſtore zu S. Joh. in Jerwen, im Hertzogth. Eſthland. *in quarto.* verlegts Joh. Mehner, Büchhändl. in Revall. 1695. Rudolphſtadt druckts H. Urban. 639. *ſeit. ohne Zuſchr. u. Vorr.*

Om Författaren, död 1710. och detta deſs Hiſtoriſka Arbete, handlar utförligaſt Gadebuſch *Abhandl. von Livländiſch. Geſchichtſchreib.* p. 155. — 179.

5149. Panegyricus Regum maximo — Carolo XI. — conſecratus & in Acad. Upſal. d. 28. Jan. 1690. recitatus a *Brod.* Rålamb. *in quarto.* Holm. Ebert. 1690. pl. 5.

5150. Panegyricus Carolo XI. die ejus natali XXXVI. dictus Upſal. d. 25. Nov. a. 1690. (a *Carol. Caſp.* Wrede) *in oct.* Holm. Keyſer. pl. $5\frac{1}{4}$.

5151.

Digitized by Google

5151. *Gabr.* SIÖBERG Oratio Panegyrica in natalem Caroli XI. Regis *in fol.* Dorpati. 1690. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5152. Scientiarum Magnes, recitatus publice a. 1690. d. 25. Nov. cum Regis optimi natalem, & pari ardore primum ſuum celebraret Jubilæum Acad. Aboënſis (a *Dan.* ACHRELIO) *in oct.* Aboæ, Wallius. pl. 5.

5153. Literæ Elect. Mogunt. ad Carolum XI. quibus ipſi tranſitum a militibus Suecicis, per ditiones ſuas, ordine laudabili & diſciplina militari exacte obſervata, factum eſſe, refert: dat. d. 6. Nov. 1690. una cum Reſponſoriis Caroli XI. dat. d. 17/27 Dec. e. a.

Se Lünig, *Lit. Proc. Eur.* T. III. p. 322. — 326. Deſſe auxiliair-Troupper marcherade til Rhenſtrömmen, under Gen. Maj. Melins commando.

5154. Laudes Carolini nominis recitatæ in Acad. Upſal. a *Guſt.* RIBBING, d. 28. Jan. 1691. *in oct.* Upſal. Keyſer. pl. 3½.

5155. Oratio, quam Natali — Caroli XI. — conſecravit, & in — Ord. Equeſtr. Palatio, d. 25. Nov. a. 1691. habuit *Chph.* WESTENHIELM. *in quarto.* Holm. Keyſer; pl. 3½.

5156.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5156. *Joh.* FAES Invitatio panegyrica Ducatus Bremo-Verdenſis ad — Carolo XI. — d. XII. Kalend. Maji, XX April. ſalutem, fidem, obſequium ſolemnisſime dicendum, jurandum, promittendum. Obſervationibus hiſtorico-politicis illuſtrata. An. Æræ Dionyſ. 1692. *in fol.* Stadæ, Holwein.

Talet, på vers, beſtår af 26. och Anmårkningarne af 31. ſid.

Fórfattaren wår Paſtor primarius i Stade, en lård man: lefde til 1712.

5157. Huldigungs — gedåchtniſs-Thaler der Hertzogthümer Bremen und Verden, von a. 1692.

J. D. Kóhler, *Hiſt. Münz-beluſt.* 1749. n. 17. p. 129.

5158. Kongl. Rådet Gr. *Bengt* OXENSTIERNAS Bref til Kon. Carl d. XI. och Deduction om några i detta tidehvarf fórelupne håndelſer. (Upſatt in Majo 1692.)

Detta wigtiga Document låſes uti S. Lœnboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſt.* III. Saml. p. 65. — 100. Det war redan tryckt, på Franſyſka, ibland Bilagorne til J. ROUSSETS *Recherches ſur les Alliances & les interets entre la France & la Suede, pour ſervir de Supplement au* T. XVIII. *du Recueil Hiſtorique* &c. Amſt. 1745. *in 8:o.* p. 217. — 263.

5159.

Digitized by Google

5159. Oratio in Natalem XXXVIII. — Caroli XI. — pronuntiata in Acad. Upſal. ab *Olao* GYLLENBORG. *in quarto.* Holm. 1692. pl. 9½.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5160. Navigatio libera, ſ. de jure quod pacatis ad belligerantium Commercia competit, Diſſertatio, qua Jus Commerciorum Arctois regnis cum Gallis, ut amica gente, liberum, flagrante inter hos, Anglos & Batavos bello, ex jure gentium aſſeritur ac defenditur. Auctore J. G. (*Joh.* GRÖNING) *in duodec.* Lipſ. & Roſt. Richelius. 1693.

5160. *a*). *Joh. Ern.* PFUEL Panegyricus in Carolum XI. R. S. *in fol.* Gryphisw. 1693.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 302.

5161. Kongl. Maj:s Propoſition til Ståndernes Fullmäktiges Secrete Utſkott om Rikſens nårvarande Tilſtånd och Angelågenheter, i anſeende til det inhemſka Wåſendet: gifven Stockh. d. 4. Nov. 1693.

Et angelågit Document: det år tryckt i en af C. R. Nordencrantz utgifven Skrift: *Mårkvårdiga Jåmfårelſer &c.* Stockh. 1772. *in 4:o.* hvilkens vidlyftiga Titul hår nedanfåre n. 7565. år utſatt: omtryckt år det uti Lœnboms *Handl.*

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

til K. Carl d. XI. Hiſt. XIV. Saml. p. 15 til ſlut.

5162. Swea Rikes Sållhet, på — Carl den XI. — Födelſe-dag, wid Ståndernes allmånna ſammankomſt på Riksdagen i Stockh. år 1693. — beſkrefven ſamt utförd af *Sim.* SCHWEDE, Borgm i Eneköp. *in quarto.* Stockh. Keyſer. 6 ſid. utom Dedic.

5163. Kårt Upſats öfver det ſom för nämligaſt år paſſerat ang. de Liflåndſk ſaker, ſamt de hit inſtåmde Land Rådens och Land-Marſkalkens förhållande

Se S. Lœnboms *Handl. til K. Carl XI. Hiſ* I Saml. p. 109. — 118. Innehållet af Kgl Commisſionens Dom, af d. 17 Dec. 1694. lä ſes uti *Sw. Fatburen*, III. Öpn. p. 102.—10

5164. Dagbok öfver Konungens Reſa til Torneå, ſamt des återreſa, år 1694

Uti *Sw. Fateburen*, I. Öpn. p. 25. — 2

5165. In diem natalem XL. — Caroli XI. — Oratio Panegyrica, in palatio Ord. Equeſtr. habita, Holmiæ, a *Laur.* CREUTZ. I. F. *in quarto.* Holmiæ, Wankif. 1695. pi. 3.

5166. Natalis Caroli Regum quis ſerviit Arctos undecimi, quos hic nominis

or-

do tulit &c. - - - celebravit - - - *Eric* B. III.
INNERBERG. *in quarto*, Holmiæ. Enæ- C. 3.
. (1695.) pl. 2. Sveriges Almånna Hiſtoria. Carl XI.

Tituln år på vers, och fór widlyftig at af-ſkrifvas.

5167. Triumphus Septentrionis qua-ageſimus ex cunabulis Caroli XI. Ora-), habita a *Chriſtierno* ALANDER *in fol.* boæ. 1696.

Stiernman, *Aboa Liter.* p. 114.

5168 Kon. Carl d. XI:s egenhåndiga agbok, ifrån 1672. til 1697. (d. 3. Jan.)

Efter originalet i Rikſens Archivo, tr. i S. Lœnboms *Uplyſn. i Sw. Hiſt.* II. Del. p. 81. — 108. och p. 125. 126. Emellan denna och den under n. 5035. upteknade Dagbok finnes mycken olikhet.

5169. *Ott. Wilh.* de KLINCKOWSTRÖM)nomaſterium Caroli XI. & XII. *in quar-*), Sedini, Hópfner. 1697. pl. 2.

5170. Oratio in laudem Caroli XI. - d. 28. Jan. 1697. habita Upſal. a *Laur.* 'LEMING. *in oct.* Upſal. Keyſer. pl. $4\frac{3}{4}$.

5171. *J. A.* PAGENDARM Invitatio ad cclamationes Muſarum Verdenſium, qui-ius Carolum XI. & Ge. Mellinum, S.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

R. M. S. Senatorem &c. — excepera
in fol. Bremæ. 1697.

5172. Beråttelſe, eller Atteſtatum o K. Carl d. XI. død, af deſs Öfver-H Predikant, D. *Ge.* WALLIN.

Uti *Sv. Mercur.* 1759. Jan. p. 3. Jäm før *Sthms. Magazin.* 1780. Oct. p. 669.— 679.

5173. Høgſt-ſorgelig Afkunning o Hans Sal. Kgl. Maj:s Carl d. XI:s aldr tilfylleſt beklageliga frånfälle, ſom ſig t drog inemot kl. 10. om aft. d. 5. Ap 1697. Upläſen dagen efter uti Förſa lingarne i Stockh. och ſedermera öfv hela Sveriges Rike. *in quarto.* 1697.

5174. Kort Beråttelſe om det ſo mårkwårdigt uti høgſt-ſalig Konunge døda Kropp, wid des øpning år obſ verat, i nårvaro af deras Høg-Grefl. E cellencer — Gr. Hans Wachtmeiſter, — och Gr. — Didr. Wrangel, d. 6. Ap 1697.

Uti S. Lœnboms *Uplyſn. i Sv. Hiſt.* I D. p. 18 — 24. Underteknad år denna Ber telſe af Urb. Hiærne, J. M. Ziervogel, Mic Heyn och Valent. Emrich.

Uti før detta Gr. Carl Bielkes, numera Gre Braheſka Bibliothequet førvaras, en på Tyſ førfattad, något omſtåndeligare Beråttelſe o de

om det Kongl. Likets inwårtes beſkaffenhet, beledſagad med en: *Delineatio obſervatu rariorum in corpore* R. Caroli XI. *poſt mortem reperiorum*, eller en med fårgor gjord afritning ôfver de ſkadade delar; altſammans copierat efter originalet, ſom finnes uti Kongl. Bibliothequet på Drotningholm.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5175. Leben und Thaten Ihro Kôn. Maj. in Schweden Caroli XI. *in oct.* Leipz. Fritſch. 1697. 118. ſid.

Är en af de ſå kallade *Geſchichts-Calender.* Franſka Jeſuiten *Du Londel*, war den fôrſta ſom gaf ut et dylikt arbete ôfver Kon. Ludvig d. XIV. Inventionen behagade Tyſkarne ſå mycket, at de utvidgade henne til nåſtan alla Riken, Stater och regerande Herrar, ja ånda til Wetenſkaperne.

5176. Curieuſer Geſchichts-Calender, rinnen die vornehmſten Thaten und Geſchichte — der Kônige in Schweden, e von a. 1611. biſs auf gegenwårtige Zeit gelebet haben, auf eine beſondere t, nach den Jahren, Monathen und Tagen — zuſammengetragen, und in beſter Kürtze vorgeſtellet worden. *in oct.* Leipz. Gleditſch. 1697.

Fôrfattaren har warit ſå ſparſam, at han til alt detta icke behôft mera ån $5\frac{1}{2}$ Ark.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5177. Tideråkning öfver K. Carl XI Hiſtoria (jämte utförlig Berättelſe om de Begrafnings - Act.)

År tagen af föregående Tyſka hiſtoriſka Ca lendarier, och införd uti en ſå kallad *Hiſtori och Skrif-Calender på året 1701.* tr. i Sthn uti Burchardiſka Tryckeriet, *in 4:o.*

Å nyo är denna *Tideråkning*, under en vid lyſtig Titul, och med ſmå ändringar, hvilk oftaſt miſslyckats, af någon ſom utmärker ſi med initial Bokſtäfverne T. G. F. til trycke befordrad, Sthm. Wennberg 1775 *in 8:o.* 2 Utgifvaren förtiger at den warit tilförene tryck tillagt har han intet annat, än et oſmakligt Fö retal; men deremot anſenl. ſtympat Berätte ſen om Konungens Begrafning.

5178. En kort Beſkrifning om Carl d. XI. Lefverne (af *Sigfr. Lo* GAHM Perſſon.)

Se här ofvanföre n. 4910.

5179. Geſpräche (Zwey) in de Reiche derer Todten, zwiſchen Chriſti no I. König von Dännem. Schwed. un Norveg. und Carolo XI. König vo Schweden. *in quarto.* Leipz. 1750.

Deſſe Samtal intaga uti den bekanta *Fa manſka* Samlingen et ſtälle under n. 145. o n. 146.

518

Digitized by Google

5180. Handlingar til Kon. Carl XI. Hiſtoria. I-XV. Saml. *in oct.* Sthm. Salvius 1763. — 1774. *tilſam. vid paſs* 182. A. B III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

N. Crit. Nachr. V. B p. 17. 92. 181.

Utgifvaren år Amanuens. Hiſtoriographi *Sam.* LOENBOM. Wid ſlutet af XV. Saml. har han tillagt en *Erinran,* ſamt et chronologiſkt Regiſter öfver alla XV. Samlingarne.

De fleſte af desſe Handlingar, har jag, efter den af mig wedertagne ordning, på ſina ſtällen behörigen anmärkt.

5181. Allahanda Underråttelſer om K. Carl d. XI. ſom uplyſa hans Caractere.

Uti S. Lœnboms *Hiſtor. mårkwårdigh.* IV. D. p. 3. — 14.

5182. Kon. Carl d. XI:s Mynt och Medailler. *in oct.* Upſ. Edman. 1771. 40. ſid.

Denna Förtekning har Hr. Canc. R. BERCH författat och lämnat til Hr. S. L. Gahm, at tryckas bakom den af honom utgifne, och här ofvanföre under n. 4910. anteknade, *Kongl. Reger. Berättelſe &c.* För Mynt-Samlare är et litet antal Exemplar, med ſerſkilt Titulblad, afdragit.

5183. Bref om Kon. Carl. XI:s Hiſtoria, jämte några Handlingar til denſamma, ifrån Hiſtoriogr. Regni, Herr *And.* SCHÖNBERG.

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Se *Sw. Mercur.* 1763. Aug. p. 609. — 622. Sept. p. 648. — 656.

Wid Riksdagen 1762. reſolverade Rikſens Stånder, det ſkulle då warande Amanuenſis wid Kongl. Bibliothequet, Hr. And. Schönberg, undfå Namnoch Fullmakt af *Hiſtoriographus Regni,* til theſs Syſlan werkeligen blefve ledig; hvaremot han ſig förpliktade, at under Kgl. Canc. Collegii inſeende, utarbeta Kon. Carl XI. Hiſtoria, ſe *Riksd. Tidn.* 1762. p. 502.

Jag nytjar detta tilfälle, at här införa de tankar, ſom de tvånne förſta Stånden i Riket, uti allmänna Handlingar, wid Riksdagen 1766. tilfälligt wis, yttrat om Kon. Carl XI. regering.

När uti ſit Protocolls Utdrag af d. 13. Sept. ang. Religionens och Gudstjenſtens wård m. m. *Pråſte Ståndet*, ibland annat, hemſtälte, "om "icke H. K. M. i underdånighet måtte anmodas "at i ſynnerhet hafva et wakande öga öfver "werkſtälligheten af Religions Stadgan i des "Kongl. Reſidence, och til noga efterfölgd be-"fordra Kongl. Håf-Artiklarna, och 1662. års "*Ordning* i den delen ſom Religionen och "*Gudstjenſten wid Kongl. Håfvet* angår; lägger det följande mening til: "Den (1662. års "Ordning) är et talande wedermåle om den flo-"ra Konung Carl XI:tes nit om Religionen och "Gudstjenſten i des Kongl. Hus, hvarifrån ly-"ſande efterdömmen emanerade til alla Under-"ſåtare, och tilſkyndade ej allenaſt upråttelſe "för Riket utur et, åfven ſom nu, fördärfvat "til-

Digitized by Google

"tilſtånd, utan och Guds vålſignelſe öfver hela "des lofvårda regering."

Ridderſkapet och Adelen beſwarade d. 6. Oct. detta Protocolls Utdrag, ytrandes ſig om Kon. Carl XI. ſålunda: "at ehuru berömwård den"na makalöſe Konungs regering uti flere affe"enden för Swea Rike kan och bör ſkattas; "lårer likwål ſådant beröm ej, utan förbehåll "kunna antagas, når Riks. Stånder ſig påminna "at Frihetens förluſt, en i ſig ſjelf nödig, men "för widſtråkt och tryckande Reduction, et "derpå följande 18 årigt Krig med flere olyc"kor åro at anſe, ſom ſkuggor, uppå den "målning, hvarmed opartiſke pennor komma at "ſysſelſåttas, då detta för Swerige årerika tide"hvarf framdeles blifver afſkildrat: och at Ri"kets fördårf hade warit oundvikeligit, dereſt "ej hoſs Nationen hade upglödat de gniſtor af "böjelſe och kårlek för Rikets urgamla och i"från alt ſielfswåld ſkilda Frihet, ſom under "det 40 åriga Enwåldet, låg i des hiertan och öfvertygelſe undangömd."

Hårpå ſvarade *Pråſte-Ståndet*, under d. 13. Oct. med desſa ord: "At Kon. Carl XI:s nit "om Guds åra förde Guds wålſignelſe öfver Ri"ket, år icke Pråſte-Ståndets tanka allena, u"tan alla Swea Barns och deras efterkomman"ders, ſom i ſina tideböcker aldrig låra förgå"ta honom, ſåſom en gudfruktig, arbetſam, "ſparſam och bekymmerfull Konung om ſit Ri"ke. Et beröm ſom honom ſå aldeles tilhörer, "at det intet förbehåll, eller undantag lårer tå"la; ty ehuru Reductionen måtte ömma, och

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

"til åfventyrs gådt långre, i ſomliga delar, än "önſkeligt warit, ſå kaſtar den dock ſå litet "någon ſkugga på hans regering, at den ſaſt "mera uplyſes deraf, ſåſom en nödwändig "följd af den ſwåra och uſla belägenhet, hvar- "uti Riket blifvit förſatt, ſå för des regering, "ſom under des minorennitet."

5184. Placat om en allmän Klago-dag öfver — Kon. Carl XI:s högſtſorgeliga frånfälle, ſom öfver hela Sweriges Rike och des underliggande Förſtendömer och Herrſkaper, d. 20. Aug. 1697. hållas och begås ſkal, utgångit d. 22. April ſ. å. *in quarto.*

Publicerades tillika på Tyſka.

5185. Perſonalia, eller wyrdſam Beråttelſe om Hans Högſtſalig Kgl. Maj. Carl XI:s aldrachriſteligaſte och högſtbepriſeligaſte Lefverne, ſamt högſtſalige död, upläſen uti alla Förſamlingar öfver hela Sweriges Rike och therunder liggande Förſtendömer, Länder och Herrſkaper, på then 24 Nov. 1697. tå högſtſal. Kgl. Maj:s Lekamen, med tilbörlig Kongl. heder och under allas hiertelige ſorg och weklagan, blef beledſagad til thes hvilorum, uti Kongl. Riddarholms Kyrkan, i Reſidentz Staden Stockholm. *in fol.*

Deſſe Perſonalia äro et par gånger omtryckte: ſidſta Uplagan, 1736 *in fol.* 24 ſid. följer med

Digitized by Google

med D. Ol. Swebilii öfver Kon. Carl XI. hållne Likpredikan. På Tyſka äro de tryckte i Hamburg, 1698. *in 4:o.*

Författaren är Canc. Rådet *Joh.* SCHMEDEMAN, ſe Stiernman, *Anonymor.* Cent. II. p. 57.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria Carl XI.

5186. Hiſkias Septentrionalis, thet är, then fordom Stormächtigſte, numera i then ewiga himmelſka Härligheten. högſtſalig Konung och Monarch — Carl XI. — hvilkens gudeliga Lefverne och högſtberömmelige Regemente blef jemfördt med then gudfruchtige — Konung Hiſkia, och uti en Chriſtelig Likpredikan föreſtält — af *Ol.* SWEBILIO, Archiep. Upſal. *in fol.* Stockh. Werners Enka. 1736.

Uti denna Likpredikan förekomma åtſkillige particulariteter, ſom förgäfves ſökas i Perſonalierne.

5187. MSC. Then fordom Stormächt. Swea och Götha Konungs, K. Carl XI. Chriſteliga Lefvernes och priswärde Regerings enfaldige, men ſanfärdige Beſkrifning, ſom wiſar at han i många ſtycker war lijk Kon. Salomon, och i några lyckſaligare &c. af *Haqu.* SPEGEL. *in fol.*

Förvaras uti Friherrl. Rålambſka Bibliothequet, på Högſjö.

5188. Elogium Funebre, divo Carolo XI. — poſtridie exequiarum — Upſa-

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

ſaliæ — juſſu Senat. Acad. dictum a *Laur.* NORRMANNO.

Se L. Norrmanni *Oratio Panegyr. & Program.* Stockh. 1738. *in 4:o.* p. 25. — 51.

5189. MSC. *Matth.* STEUCHII Oratio lugubr. in obitum Regis Caroli XI. *in 4:o.*

Förtekn. på Kåmn. Ströms *Bibliothek*, p. 267.

5190. Underdånig Parentation öfver — Konung Carl XI. — hållen uppå Riddarhuſet i Stockh. år 1697. (på vers) af *J/r.* HOLMSTRÖM. *in fol.* Stockh. Wankifs Ånka. 11. A.

5191. Kunga Skald, med tuſend tropliktige heete tårar beſprångd, ſom på — Kon. Carl d. XI. dyra Lik-ſten, Hans Kongl. Maj. til'ewårdeligit tro-underſåteligit åminne, — d. 24 Nov. 1697. — år ſungen af *Gunno* EURELIUS. *in fol.* Alten-Stettin Rhete. 19 Ark.

Omtr. uti Carl Carleſons *Skaldeflockers* 1 D. Stockh. 1737. *in 4:o.*

Om Författaren, adlad 1709. med namn DALSTIERNA, och död 1709. läs v. Stiernmans *Adels-Matrikel*, II. Del. p. 1466.

5192. Unterthänigſte Traur-und Lob-Rede (in Werſen) über — Carl des XI. — hochbetrübtes abſterben und Begråbniſs-

Act

Act — gehalten d. 7. Dec. a 1697. von *Joh. B.* STEINMEIER. Schol. Teut. Holm. Rect. *in fol.* Stockh. Enæus. 5½ Bog.

B. III. C. 3. Sveriges Almånna Hiſtoria. Carl XI.

5193. *Laur.* BRAUN Programma, quo Regium funus indicit & ad — exequias — d. XXIV. Nov. (1697). celebrandas — intimat. *in fol.* Aboæ. 1697. pl. 3.

5194. Diſp. grad. de Fonte lachrymarum Sueo-Gothicæ gentis per theoriam Solis, ad d. 5. Apr. 1697. Pr. M. Steen, Reſp. *Abr.* ALANUS. *in oct.* Aboæ. 1697.

5195. Memoriæ & Aeternitati — Caroli XI. — nomine rituque publico Academiæ Gryphiswald. — d. XXV. Nov. a 1697. a *Chriſt.* SAALBACH — dicta ſolemniter & conſecrata Oratio Funebris. *in fol.* Gryphisw. Starckius. pl. 27.

5196. Sidera cœli arctoi fulgidisſimo in ſacratisſimo capite & Rege ſine pari Carolo XI. Boreæ nuper Monarcha ex improviſo occidente, dolorum, gemituum planctuum lachrymarumque juſtisſima argumenta, moeſtisſima devotione colligere, flebileque damnum ſermone epitaphio inter ſuſpiria & lachrymas, publice exponere voluit, debuit D. *Joh.* GERDES, S. R. M. S. Medicus & P. P. O. *in fol.* Gryphisw. 1699. pl. 22. Ti-

Digitized by Google

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Tituln är tagen utur C. J. Scheffelii *Vitæ Profesſor. Med. qui in Acad. Gryphisv. vixerunt*, p. 207.

5197. Planctus, quo Regium Funus Monarchæ Caroli XI. — Regali Pompa & Magnificentia, Holmiæ in Aede Ridderholmenſi, d. 24. Nov. 1697. humo mandatum, poſtridie ejus diei, in Acad. Guſt. Carolina proſecutus eſt *Arvid* Moller. *in quarto*. Lond. Goth. pp. 38.

5198. *Conr.* Friedlibii Caſtrum doloris Caroli XI. Regis Sueciæ. *in fol.* Stralſund. 1697.

Joh. Molleri *Cimbr. Liter.* T. II. 208.

5199. *Luctus Regio-Suecicus & Palatino Bipontinus*, d. i. Die über den früh-zeitigen, doch höchſtſeligen Königs (Caroli XI.) todt und abſchied aus der Welt — bey der Evang. Luther. Gemeine zu Meyſenheim im Hertzogthum Zweybrücken, in zweyen — Predigten geführte Traur-Klag-und Gebeth-Seufzer (von *Joh. Sebaſt.* Götz) *in fol.* Zweybr. 1697. 55. u. 31. ſeit.

5200. Panegyricus Funebris memoriæ gloriæque immortali — Caroli XI. — ipſis exequiarum ſolemnibus, d. 24. Nov. 1697. — ab Acad. Witteberg. religio-

Digitized by Google

gioſa habitus dictusque pietate, per *Ge. Caſp.* KIRCHMAJERUM, *in fol.* Witteb. Schrödter. pl. 9.

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

5201. Als die vormahls hellſtralende Nordiſche Sonne, — Carolus XI. durch den ſchatten des Todts auf dieſem welt-horizont frühzeitig verdunckelt wurde, ſolte durch gegenwärtiges Traur- und Thränen-Opfer, ihre tiefe condolantz unterthänigſt bezeugen &c. die löbl. Univerſitet Leipzig. *in fol.* 2 Bog.

Med en något förändrad Titul: *Unterthänigſte Leid-Bezeugung* &c. omtryckt *in fol. maj.* 3 Ark.

5202. Publicæ Salutis funus in funere Caroli XI. — juſſu Celſiſſ. Ducis Friderici, ipſo exequiarum die, Concioni Acad. Kilonensis indixit *Jo. Fr.* MAYER. *in fol.* Hamb. 1698. pl. 10.

5203. Lesſus ritualis ad uſum rituum eccleſiaſticorum inſtitutum, deſtitutum reſtitutum ritu Synodi annuæ ſolemni, — Regi Carolo XI. — in juſtisſimæ inſtitutæ querelæ funebris monumentum — inſtitutus — ab *Henr. Arn.* STOCKFLETHO. *in fol.* Monachom. Mylius. 1697. pp. 44.

Författaren, en Lutherſk Theologus, har warit beſynnerligen lyckelig at påfinna en af de konſtigaſte och widlyftigaſte Titlar, ſom någonſin

B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

ſin blifvit ſammanſmidd, hvilken jag likwäl i möjeligaſte korthet ſammandragit. Skulle någon wara hågad at läſa et prof af denna mannens Tyſka ſkriffätt, ſom är lika ſå beſynnerligit ſom det Latinſka, ſå fås det igen uti Jac. Burchard *Hiſtor. Biblioth. Aug. quæ Wolffenbütteli eſt*, P. I. p. 165.

5204. Dreyfache Königliche Ehren-Krohn — dem — Könige Carolo XI. in gegenwart dero dreyen hohen Königl. Schwed. als auch anderer Königl. Chur- und Fürſtl. Geſandten in der Evang. Luther. Gemeindte in s' Gravenhage, am 8 Dec. 1697. — auf dero Königl. Ehrengrab geſetzet von *Joh.* Colerus, Hochteuſch. Pred. der Augsb. Conf. zugethaner Gemeyndte daſelbſt. *in fol.* Amſterd. Braun. 1697. 33. ſeit.

Et Utdrag af Perſonalierne, läſes p. 29. ſqq.

5205. Laudatio Funebris immortali memoriæ — Caroli XI. — conſecrata, ac in ædibus Illuſtriſſ. Comit. Caroli Bonde, S. R. M. a Conſil. intim. Senat. &c. atque ad promovendam negotiationem pacis Ryſwic. Leg. Extraord. ea ipſa die, qua juſta regio funeri Holmiæ perſolvebantur, proclamata a *Dav.* Breant. *in fol.* (Hagæ Comit.) 1697. pp. 65. præter Dedic.

5206.

Digitized by Google

5206. MSC. *Joſeph* LAROQUE, Oraiſon Funebre de S. M. le Roy Charles XI. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Hiſtoria. Carl XI.

Förtekn. på Kämn. Er. Ströms *Bibliothek*, p. 242.

Af Tituln på et annat, ſamma Författares arbete i handſkrift, *ibid.* p. 249. ſynes at denna Laroque warit en Franſyſk Preſt, ſom år 1697. uppehållit ſig *i* Swerige.

5207. Plauſus auſpicatisſimis natalibus — Caroli XII. — Upſalæ — a. d. VI. Cal. Quinct. 1682. pietate & animi ſubjectone maxima datus a *Laur. P.* INSULANDER. *in fol.* Holm. pl. 7.

5208. *Chr.* SAALBACH Sol in Septentrionibus exortus; in nativit. Caroli XII. *in fol.* Gryph. 1682.

Bibl. Acad. Gryph. T. II. p. 489.

5208. *a) Henr. Chph.* ab OWSTIN Panegyricus Carolo Principi Sueciæ dictus. *in oct.* Upſ. 1687.

Ibid. T. II. p. 250.

Digitized by Google

Regiſter

Abdruck (Eigent.) 4694.
— ein. Schreib. 4932.
Accords-punčten, 4715. 4799. 4995. 5000. 5065.
— punčter, 4688. 5015. 5020. 5041. 5074.
Account (A full) 5047.
— (An exačt) 5109 a).
Achrelius Dn. 5030. 5126. 5152.
Ačta & Geſta, 4590.
Admonitio (Boni Civis) 4623.
Ahlefeld Cl. von, 4789.
Alander Chſt. 5167.
Alanus Abr. 5194.
Aletophilus, 4922. 5055.
Anatomia, 4546.
Anklage (Schwed.) 4645.
Anmerkung (Nothw.) 4496.
Anmerkungen, 4935.
Antwort ü. Bericht, 4704.
— (Churfurſt. Brandenb.) 4933. 4936.
— (R. Käyſ. M.) 5089.
Anweiſer (Unpartheyiſch.) 4746.
Anweiſung, 4894.
Apologeticus, 4542.
Appelbom H. 4535. 4619. 4669.
Apronius Luc. 4583.
Aubery, 4472.
Auszug deſſen. &c. 4536.
Aviſer (Några nyja) 4687. 4716. 4718. 4747. 4750 a) 4766. 4788. 4803 a) 4806. 4849. 4867. 4873.

Bartholinus Cſp. 5049.
Basnage Jac. 5129.
Baubator Gund. 4764.
Beantwortung, 4776.
Begnädigung der Stadt Riga, 4874.
Beleuchtigung, 4501. 4810.
Berättelſe (En ſummariſk) 5038.
— (Kongl. Reg.) 4910.
— (om ett Upror) 4884.
Berättelſer (Någre) 4666. 4681 a). 4695. 4735. 4769.
Berch Reinh. 4910.
Beretning (Grundel.) 4751.
Bericht (Ausführl.) 4616. 4723. 5104.
— (aus Copenh.) 4682.
— (aus Warschau) 4559.
— (K. M. in Ungarn) 4606.
— (Kurtzer) 5021. 5073.
Bericht (Tegen) 4668. 4669.
— (Warhaftiger) 4676. 4724. 4811.
— (was mit &c.) 4667.
— (v. der Schwed.) 5052.
Bering Vitus, 4861.
Bernhardin. M. 4826 a).
Beſchreibung (Ausführl.) 4785 a).
— d. Alt-Stett. 5046.
— (Eigentl.) 5079.
— (Kurtze) 4571. 4821. 5045.
— was ſich &c. 4565.
— wie oft &c. 5091.
Beſlut (Ständernes) 4597. 5002.
Betracht. (Wohlm.) 5085.
Beuningen von, 4586.

Be-

Digitized by Google

Beweiſs (Kurtzer) 5081.
Björenklou Mtthi. 4543.
Blaue dunſt (Der Schwed.) 4931.
Boccalini Traj. 5108.
Bonde Guſt. 4959.
Boraſtus Greg. 4495.
Böſes u. gutes, 4786.
Bourdelot, 4482.
Brachelius Adph. 4916.
Brahe Pehr, 4976.
Braun Laur. 5193.
Breant Dav. 5205.
Bref (Chf. af Brand.) 5116.
— (Gener. Stat.) 4694 *a*)
— (K. M. och R. R.) 5004.
— (Sw. R. Råds) 5036.
Brewer Henr. 4916.
Brief (pertinentel.) 4558.
— (Schwediſch.) 4692.
Briefe (Zweene) 5067.
Brochouſky Ad. 4525.
Brodinus And. 4601.
Bülow Bth. Hartv. 4739.
Bünſov Laur. 5054.

C. (B. de) 4890.
Calender (curieuſer) 5176.
Carl Den XI. Kon. i Sverige, 5035. 5168.
Carl Gustaf, Kon. i Sverige, 4472. 4473. 4482. 4488. 4551. 4657 *a*) 4686. 4734.
Casſius Chſt. 4824 *a*). 4900.
Caſus mirus, 4532.
Catharina, Pfaltzgrefv. 4471.
Cauſæ (Belli Dan.) 4614.
— ob quas &c. 4495.
— quibus &c. 4728.
— Regum &c. 4582.
Chariſius Ehrfr. 4894 *a*).
Civis (Boni) 4623.
Civis Svecic. 4972.
Clocovius Dan. 4575.
Colerus J. 5204.
Comenius J. Am. 4541.
Concept af ett Memorial &c. 4891.
Conferentie &c. 4830.
Conring Hrm. 4499.
Conſilium Rationis Status, 4650.
Continuation, 4627. 4791. 4793 *b*).
Copey (Vidimirte) 4635.
Copia af den Suppl. 5112.
— af ett bref 4596. 5003.
— ein. Sendſchr. 4602. 4619. 4689. 4747 *a*). 4793 *a*) *c*). 4915. 5090. 5096. 5097.
— Litterar. 4522. 5059.
— Schreibens 4677. 4679. 4684. 4938. 5088.
Copiæ, 4550. 4556.
Copie d'une Lettre 4713 *a*).
— zw. Schr. 4725.
Copior af 2:ne Bref, 4562.
Copye (Autent.) 4663.
Coſterus J. 4807.
Coyet Pt. Jul. 4670. 4728.
Crasſo Lor. 4828.
Cromwell, Ol. 4489. 4537. 4768. 4777.
Creutz J. F. 5165.
Cruſins Jac. And. 4557.
Cuſterus Joch. 5018.
Cyprianus J. 4836.

Digitized by Google

Dagbok, 4886. 5063. 5164.
Dahlbergh Er. 4863. 4997. 5019.
Declaratio, 4620.
Declaration, 4871. 4914.
Deduction (En ſanfärdig) 5055.
Defenſio Duc. Curl. 4729.
Demonſtratio Svec. 4857.
Diarium, 4741. 4805. 5044.
Diſcours, 4618.
Diſcurs, 4675.
Diſcurſus, 4557.
Divinatio (Mercurii) 4651.
Douglas Rb. 4629. 4733.
Dryſelius Erl. 4919.
Duhre Gabr. 5137.

Eclipſis der Elbing. 4502.
Edictum, 4545.
Ehrenberg Warm. ab 5102.
Ehrenſten Edv. 4513. 4617. 4662. 4802. 4813. 4920.
Ehrenſtern Warnefr. 4603.
Ekſtröm L. 5147.
Elogium quo Stetini &c. 5048.
Emporagrius Er. Gabriel 4490. 4808.
Enarratio (Brevis) 4875.
Entwurff (Kurtzer) 5086.
Enumeratio (Brevis) 4494.
Epicinia, ou Chant, 4660.
Epiſtola 4609. 5101.
Erindring (En Patr.) 4615.
Eroberung v. Maerſtrandt, 5031.
Erſkein Alex. 4819.
Examen Literar. 4930.
Exam. Ratiocinior. 5099.
Expoſitio Cauſar. 4670.
Extract af en Skrifv. 4540. 4588. 4633.
— ein Schreib. 4573. 4771.
— (Kort) 4672.
— Schreibens, 4636. 4641. 4698. 4703. 4707. 4722. 4765. 4770 a) 4858. 5040. 5073.
— Skrifvelſe, 4637. 4638. 4639.
— v. zw. Schr. 4683. 4760.
Eurelius Gunno, 5191.

Fabricius J. Seob. 4526.
Faes J. 5156.
Faſtnacht-Spiel, 4761.
Federgefechte, 5103.
Feuqvieres de, 4921.
Fleisnerus Sam. 4836.
Fleming L. 5170.
Florus (N. Poln.) 4856.
Förbud, 4710.
Forelius Hm. 5140.
Formular wie &c. 4563.
Förordning, 4876. 5135.
Franciſci Erasm. 4856.
FREDER. WILH. Elect. Brandenb. 5057. 5098.
Freudenzeichen, 4743.
Freyberger Sigism. 4647.
Friedelius Lr. 4902.
Friedenreich, 5115.
Friedens-Vergleich, 4517.
Friedlieb Conrad. 4893 a). 4895. 4898 a). 4899. 4909 a) 4929 a). 5198.
Friſchman Joh. 4581.
Fürſtellung, 4941.

G.

Digitized by Google

G. (G) 4746.
G- (J.) 5160.
Gabriis Luc. de, 4503.
Gahm Sgfr. L. 4910. 5178.
Gambrotius Stph. 4482.
Garde de la, 4713.
Gardie M. Gb. de la, 4509. 4977.
Gedancken (Einfält.) 4678.
Gerdes D. 5134.
Gerdes J. 5196.
Gesnerus Th. 5113.
Geſpräch, 4796. 4797. 4841. 4919 a) 5179.
Geſundheit der Schwed. Inclination, 5084.
Gilenius J. 4533.
Gott lob! 4859.
Götz J. Seb. 5199.
Gran P. 5132.
Grillen (Schwed.) 4749.
Gröning J. 5160.
Grund Rh. Warn. v. 4774.
Guthermuth Coel. F. 4472.
Gyllenborg Ol. 5159.
Gyllenklou And. 4595.
Gyllenſpaak And. 4988.

Habbæus Chriſtian. 4727. 4919 a) 4972.
Hadorph J. 4917.
Hagemeiſter J. 4908.
Hamarinus Bd. 5127.
Handlingar, 4869. 4901.
Hartnaccius Dn. 5071.
Hempelius Gst. 4825.
Hertzog Gottfr. 4827.
Hirtenberg, vide Paſtorius
Hiſtor. Obſidion Hafn. 4757.
Hiſtorie (Kriegs) 5115.
Hoghuſen H. 4920.
Holmſtröm Iſr. 5190.
Hummerhjelm Alex. 5121.
Hyltenius Nic. 4826. 4909. 4918.

I. (M. B.) 4748.
Information, 4939, 4940.
Inhalt der Oration, 4750 b).
Injuſtitia Danica, 5100.
Inſtruction (K. Mj.) 4620 a). 4882.
Inſulander Lr. 5207.
Interſcenium (Fühn.) 4793.
Johan Casimir, Pfaltz-grefve, 4471.
Johan Casimir, Polon. Rex, 4510.
Judicium (Civ. Svec.) 4972.
Juel J. u. N. 5069.
Jungfer (Die lang bew.) 5042.
Jus Feciale, 4613.

K. (G. R.) vide Roſen-krantz.
K. (G.) 4648.
Kelchen Chſt. 5148.
Kirchmajer Cſp. 5200.
Klinckou F. 4820.
Klinckowſtröm 5169.
Knüppelhardt Juſt. 4649.
Kobierzycko Stn. a 4530.
Kochowſki Veſp. 4853.
Koefod J. 4717 a).
Kordecki Aug. 4531.
Krag Otto 4784 a).
Krieg (D. Nord.) 5138.
Kruſe Hans J. 4770 a).
Kyronius Nic. 5125.

Digitized by Google

L. (M. B. J.) 4748.
L. (P. S.) vide Löfgrén.
Lacmannus Bth. 4594.
Lange Pt. de 4834.
Laroque. Joſ. 5206.
Larsſohn Mgn. 4474. 4476.
Laurbechius Pt. 4817.
Laurinus Laur. 4478.
Leben u. Thaten Caroli XI. 5175.
Leichbegägniſs d. Schwed. Nahmens, 5082.
Leonardi J. 4527.
Lettre, 4674 *a*) 4713.
Lichtenſtern, vide Habbæus.
Liljehök And. 4491. 5056.
Lindeman, ſ. Lindſköld Er. 4823. 5143.
Liſta, 4568. 5051.
Literæ Comiſſarior. R. Pol. 4584.
— Elect. Mog. 5153.
— Elector. S. R. I. 4592.
— Procer Lithuan. 4524.
— Regis Sveciæ, 4507. 4516 *a*). 4521. 4528. 4624. 4685. 4929.
— Rom. Imperat. 4508.
— Senator. R. Dan. 4552.
— Senat. R. Polon. 4493.
— Senat. R. Suec. 4492.
— Viri Nobilis, 4890.
Loenbom Sam. 5180.
Lubomirſki, 4587. 4588.
Ludeman C. 5005.
Ludeman Dn. 4814.
Luth J. 5142.
Luxdorph, 4654.

M. (R.) vide Manley.
Manifeſte, 4497. 4591. 4612. 5001.
Manley Rog. 4864.
Marperger P. J. 5114.
Mars (Schwed.) 4829.
Mayer J. F. 5202.
Mazarin, 4795.
Meadowe Ph. 4837. 4864.
Medailler öfver Kon. Carl Gustaf, 4484. 4485. 4653. 4815. 4842.
Medailler öfv. K. Carl XI. 4850. 4851. 5028. 5029. 5182.
Medaillon 4988. 5022. 5023.
Meliſch Steph. 4801.
Mellilambius Ambr. 4593.
Memorial, 4595. 4600. 4708. 4784. 4888. 5058.
Mevius Dav. 4617.
Mithobius Hect. J. 4504.
Mittel (Ein köſtl.) 5083.
Mizlerus Lr. 4854.
Model derer &c. 4712.
Modeſtinus, 4923.
Moller Arvid, 5197.
Montaigu Edv. 4770.
Montnoir Du 4713 *a*).
Motus (Animorum) 4581. 4942.
Müller Burch. 4529.
Müller Ern. 4574. 4866.
Munthelius J. 4482.
Müntze, 4759. 4800. 4994.

Nachricht, 4781. 5075.
Narratio (Perſpicua) 4691.
— (Vera) 4671.
Nicanor And. 4500.
Nicomius Niceph. 4498.
Nor-

Digitized by Google

Nordenflycht H. C. 4655.
Norrmann Lr. 5188.

O. (A.) vide Olzowſki.
Olivarius, vide Cromwell.
Ollieqviſt J. 4835.
Olżowſki And. 4564. 4664.
Onkelus J. 4659.
Onzet v. Koppenh. 4758.
Opdam, 4765.
Orſakerne hvarföre Stralſ. &c. 5077.
Oſtrorog (Gr. von) 4553.
Owſtin H. Cph. ab 5208 *a*)
Oxenſtierna Ax. 4479.
Oxenſtierna Bengt, 4883. 5158.

Påbud om Spanmåls förſel, 5014.
Pacianus Ern. 4513.
Pagendarm A. J. 5171.
Panegyr. C. Guſtavo, 4541.
Paraſin Mtthi. Mx a. 4486. 4658. 4665. 4824.
Paridis Judicium 4644.
Paſtorius Jo. 4744. 4855.
Patent, 4767. 4782. 4860. 4991. 4992. 5033.
Pauli Jac. H. 5101.
Peringer Lr. F. 4818.
Perſonalia öfver K. Carl XI. 5185.
Pfuel Jo. Ern. 5033. 5160 *a*).
Pietas Muſar. Upſ. 4912.
Piket Spiel, 4719. 4720.
Placat, 4868. 4878. 4879. 5013. 5122. 5184.
Pomereſch J. 4821. 4822. 4880. 4889. 4893. 4903.
Pontinus Magn. J. 4480.
Portes (Des) 4674 *a*).
Poſtillon (Kriegs) 5080.
Prade (De) 4838.
Pratgen (Ein. Holl.) 4621.
Progresſer (K. Maj.) 4773.
Propoſition (K. Maj.) 4885. 4896. 5161.
Protocoll, 4775.
Przimſky Cph. 4511. 4605.
Publication, 5123.
Pufendorf Sam. de 4764. 4840. 5145.
Puncta (Prælimin.) 4580.
— (des neul. abgehand. Vergleichs) 4740.

Querelæ Cleri, 4610.

Rabel Joh. 5118.
Ragoczi G. 4589.
Rålamb Åke, 5007.
— Brod. 5149.
Rango Jo. J. 5146.
Recht (Chur Brandb.) 5071.
Reconciliation, 4709.
Reden (J. K. Maj.) 5110.
Reinking Thdr. 4614.
Relatie van de &c. 4804.
Relatio Obſid. Rig. 4572.
Relation exacte, 4755.
— om K. Carl XI. Minderårighet, 4911.
— om Herredag. (1664.) 4887.
— om Kröningen (1654.) 4483.
— om Ydſtæd, 4989.
— veritable, 4667 *a*).
Relationer (Krigs) på Tyſka, 4506. 4514. 20. 38 49. 54. 60. 66. 67. 70. 98.

Digitized by Google

98. 4630. 31. 52. 96. 97. 4702. 6. 26. 36. 42. 53. 54. 79. 80. 87. 89. 90. 4809. 4990. 5050. 50 a). 60. 68. 5105. 11. 19.
Relationer (Krigs) på Svenſka, 4510 a). 16. 44. 61. 4634. 40. 56. 57. 62. 90. 4700. 14. 4802. 77. 4911. 93. 96. 5006. 7. 61. 62.
Remonſtrat. (Schw.) 4937.
Reſebeſkrifning, 4017.
Reſponſio 4617. 4646. 4681.
Reſurrectio Poloniæ, 4608.
Ribbing Guſt. 5154.
Riddermark A. 5009.
Riſt J. Ern. 5128.
Ritter J. Dan. 4836 a).
Roggert P. 4772. a).
Roſenhane Ax. Bd. & J. 4845.
Roſenkrantz Gunde, 4623. 4674. 4711. 4763.
Rudawſki Laur. J. 4854.
Runnerberg Er. 5166.

Saalbach Chſt. 5196. 5208.
Sacklinius H. 4898.
Salanus Nic. 4661.
Sambtaal (Et kort) 4920.
Sammenſpraek, 4622.
Samtale, 4762.
Saxtrup N. 4772 a).
Scheffer J. 4816. 4892. 4913.
Schiffbruch (Bornh.) 5093.
— (Schw. Vôlck.) 5095.
Schônberg And. 4844. 5183.
Schreiben, 4523. 4555. 4642. 4692. 4775 4812.
Schryvens, 4832.
Schultz C. 4894.
— Gottfr. 4833.
— Petr. 4477.
Schuppius Balt. 4593. 4621.
Schwartz Joſua, 5037.
Schwede Sim. 5162.
Sehſtreit im Sunde, 4701.
Sentiment (Stând.) 4848.
Sieg (Zweyfach.) 5017.
Silnecker Ol. 5011.
Sjöberg Gabr. 5151.
Skrifvelſer, 4585. 4599.
Sparre Pehr, 4839.
Specification, 5094.
Speculum fidei Dan. 4711.
Spegel Haqv. 5109. 5130. 5131. 5187.
Spiegel (Schwed.) 4737. 4738. 5107.
Steinmeier J. B. 5192.
Steuch Matth. 5189.
Stiernberg, vide Wolff.
Stiernman A. A. v. 4843.
Stobæus Andr. 4907.
Stockfleth H. Arn. 5203.
Sued, Deus, 4983.
Supplication, 5039.
Swar (Gen. Stat.) 5117.
Swebilius Ol. 5186.
Svecus, 5128.

Tackſåjelſe, 4998. 5010. 5016. 5025. 5032. 5064. 5066. 5124.
Tela Sv. Aranei, 4674.
Terſerus J. 4870. 4970.
Thaler (Huldig.) 5157.

Digitized by Google

Thildrageliſe 4683 a).
Thraſymach. Cyr. 4499.
Thriumph-Lied, 4611.
Thuldenus C. Ad. 4916.
Tideräkning, 5177.
Torner Chr. 5136. 5139.
Törneſköld C. 5144.
Tråfning vid Genew. 4632.
Tranqvillus Bd. 4547.
Tranſumpt, 4778.
Traur-Opfer 5201.
Tremellius J. G. 4881.
Trew (Schwed.) 4731.
Tungel J. 4845.
— N. 4479.

Uebergebung, 4626.
Underrettning, 4806 a).
Unterricht 4673. 5072.
Uppendorf J. 4905.
Upſats om Lifland, 5163.
Urſach, 4607. 4727.
Uttermarck Dn. 4635.

Wachſchlager G. 5133.
Waffenklang (Pom.) 5043.
Wallenius And. 4872.
Wallensbechius H. 4862.
Wallin G. 5172.
Warhauſen Philoth. Warner von, 4737.
Warning, 5034.
Warthung Jac. M. 5120.
Wartman F. 4745.
Vaticinium (Apollin.) 4643.
Wattrang Jac. 4875.
Welt Laur. 5141.
Verhael, 4628. 4865.
Veritas nuda, 4732.
Verlauff (Ausführl.) 4752.
Verus Liberius, 4783.
Vervolgh, 4831.
Verzeichniſs, 5087.
Weſtenhjelm Cph. 5155.
Wetterhamn Lr. 5060.
Wexionius Ol. 4487.
Victoria (Doniecz.) 4515.
Wiedererlangung, 4717.
Wiederleg. (Kurtze) 4730.
— (Gründl.) 4934.
Viel-Fraſs (Der Schwed.) 4721.
Winslow, 5121.
Winter Diſcurs 5092.
Wittemberg A. 4539.
Voget Pt. 4798.
Wolff Stiernb. N. 5012.
Wollimhauſs And. 4906.
Vortrag (Pommer.) 4794.
Wrede C. Cſp. 5150.
Wydzga J. Stph. 4852.

Zeitung (Extraord.) 4569
— (Neuejahrs) 4750.

Rättelser.

Sid.	37.	rad.	14.	läs	Beuningen
—	95.	—	1.	—	Baubator
—	138.	—	11.	—	4871.
—	167.	—	10.	—	Conclusum

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
REFERENCE DEPARTMENT

This book is under no circumstances to be taken from the Building

form 410

Digitized by Google